

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS25040	ImageGroup:	I8LS25045
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྟོབ་དབ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད། སྤྲེའུ་ཆ། slob deb rig pa'i gter mdzod/ smad cha/
Author:	n/a
Descriptor:	copy made available from the Library of Tibetan Works and Archives, LTWA Acc.No. D32097
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Dharamsala
Publisher:	btsun dgon 'jam dbyangs chos gling /
Date:	2011
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

E-2

D32097

D32097

སྒྲིབ་དབ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

(བཙུན་དགོན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གླིང་གི་དབུ་མ་འཛིན་གྱའི་སྒྲིབ་དབ་སྒྲིབ་དབ།)

སྒྲིབ་ཆ།

ཚུམ་གྲུག་པ།

རིག་གནས་དག་གན་དགོན་མཆོག་གྱུ་མཆོ།

སྒྲོབ་དེབ་རིག་པའི་གཏེར་མངོན།

(བཙུན་དགོན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གླིང་གི་དབུ་མ་འཛིན་གྱི་སྟན་ངག་སྒྲོབ་དེབ།)

ལྷན་ཀ།

ཚུམ་སྒྲིག་པ།

རིག་གནས་དགེ་ཅན་དགོན་མཆོག་གྱུ་མཚོ།

गङ्गाधर ।

༣༩༥༥ དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་མངས་ཀྱིས་སྟོང་གི་དབུས་ན་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་
ལྟར་རབ་དུ་བསྐྱེད་པ་པ་གསུམ་འགྲོ་བའི་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ལྷ་ཀྱའི་
ཀྱུ་ལ་པོའི་ལུང་གིས་བློན་པའི་བསེལ་ལྟན་ཁ་པོའི་སྟོང་ས་སུ་འགྲོ་བ་མི་ཐོག་མ་
ཡུང་སྟེ། རྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་ལུང་དུ་སྟོན་པའི་བདེ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་རིམ་
གྱིས་འཕེལ་ཁིང་ཀྱས་པས་ངག་ཐོག་གི་སྟན་ངག་དར་ཡོད་པ་སྟེད་པའི་ཆགས་
དགུ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོན་ཆར་ཆོས་ཀྱུ་ལ་སྟོང་
བཅན་སྐྱེས་པའི་བཀའ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཐོན་མིས་བོད་ཡིག་གསར་བཅོམ་མཛད་
པ་ནས་བཟུང་ཡིག་ཐོག་གི་སྟན་ངག་འབྲི་བའི་སྟོན་ཡང་དར་ཡོད་ནའང་། སྟན་
ངག་འབྲི་བའི་གཞུང་ལུགས་ནི་ཕྱིས་སུ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་འགྲོ་
མགོན་ཆོས་ཀྱུ་ལ་འཕགས་པའི་སྐུ་རིང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤོང་སྟོན་ནི་རྟེན་ཀྱུ་ལ་མཆོན་གྱིས་
ཀྱུ་གར་གྱི་སྟན་གཞུང་མེ་ལོང་མ་བོད་སྟེད་དུ་བསྐྱུར་པ་ནས་གསར་དུ་བྱུང་།
དེ་ནས་མཁས་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བོད་འགྱུར་མེ་ལོང་མར་འགྱུར་བཅོས་
དང་གཞུང་བཤད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མིན་གྱི་བཅུ་མས་ཆོས་སྟེལ་བར་མ་བཟད།
མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཚུལ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དང་འདོད་ཡོད་མཁས་
རྣམས་ཀྱིས་མེ་ལོང་མ་རྩ་འགྲེལ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྟན་ངག་ལ་སྟུང་སྟོན་
དར་ཁིང་། ལྷག་པར་ཡུལ་པ་ལྟ་བུ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྟན་འགྲེལ་དབུངས་
ཅན་དགུས་སྟུང་དང་། བོད་མཁས་པའི་སྟན་འགྲེལ་དེ་རྒྱུ་རི་དགོངས་ཀྱན་གཉིས་

ཀྱི་སྒྲིང་ནས་སྤང་སྲོལ་བྱ་ཆེར་དར།

དེ་མ་ལ་ཡི་རི་རྒྱུད་ནས་ཕེབས་པའི་བཙུན་མཆོའི་བསྟོ་གནས་བཙུན་དགོན་
འངས་དབྱངས་ཆོས་སྒྲིང་གི་བསྐབ་གཞིའི་སྟོབ་ཆན་གཙོ་བོ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་
ཆན་མོ་ཁག་གི་ཁར་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་སྟོབ་ཆན་ཕན་བྱ་བཀོད་སྒྲིག་གིས་པར་
ཕྱིན་ལོ་རིམ་མཐའ་མ་གཉིས་དང་། དབུ་མ་ལོ་རིམ་གསུམ་ག་ལ་སྟན་ངག་
གི་སྟོབ་ཆན་རེ་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཡོད་ནའང་། སྟན་ངག་སྟོང་མཁན་གྱི་
ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་སྟོབ་ཆན་དེ་དག་ནང་མི་འཆོམ་པ་མང་ཞིང་། གོང་
གསལ་བྱལ་དབང་ལྔ་པ་དང་པོ་ད་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་
མི་འཆོམ་པས། སྟན་ངག་སྟེ་དོན་གཙོ་བོ་བཟུང་ཐོག་དབྱངས་ཅན་དགེས་སྟུ།
དཔྲེའི་དགོངས་བྱུན། ཆངས་སྤྲས་བཞད་སྟུ། སྟན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་སྤང་
མཛོད། དྲུང་དཀར་སྟན་འགྲེལ་སོགས་ལས་གང་འཆོམ་རེ་བསྟུ་སྒྲིག་གིས་
སྟན་ངག་གི་སྟོབ་དེ་བ་འདི་ཆེད་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་ཁྲལ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་
སྟོབ་དེ་བ་འདི་སྟོབ་བྲིད་ཀྱི་ལག་ལེན་དངོས་སུ་བསྟར་དུས་སྟོབ་མའི་སྟོ་ཆོད་དང་
སྟོབ་ཡུན་སོགས་ལ་འཆོམ་མིན་ཡོང་སྟེད་པས། མཁྱེན་ཡིན་དང་ཉམས་སྟོང་
ཆེ་བའི་དགེ་ཆན་རྣམ་པས་སྟོན་འཕྲེ་གང་དགོས་གནང་བར་འཆོལ།

གཞན་ཡང་སྟོབ་དེ་བ་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་
ཡངས་དགེ་སྟོབ་རྣམས་ལ་གསལ་འདེབས་བྱ་བྱུར། སྟོབ་དེ་བ་འདིའི་མགོ་
མཇུག་བར་གསུམ་ན་ཆོག་གི་སྟོར་སྟངས་དང་། པ་བའི་བྱུད་པར་གྱིས་མཆོན་
དག་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྟོར་ལ་དོགས་གཞི་འབྱུང་བའི་གནས་ཡོད་སྟེད་ནའང་། འདི་

ལུ་དག་གིས་མ་ནོན་པ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན། ཟ࿃་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་
 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་པར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་<<སྐྱུན་ངག་སྟེ་
 རོན>>པར་ཐེངས་གསུམ་པ་དང་། ཟ࿃་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་
 དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་པར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་<<ཆངས་སྐས་བཞད་སྟེ>>པར་
 ཐེངས་དུག་པ། ཟ࿃་ལོ་ ༡༩༨༥ ལོར་མཆོ་ལྷོ་ན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་
 གིས་པར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་<<སྐྱུན་ངག་ལ་འདུག་པའི་ཚུ་ལ་ཆོག་ཀྱན་རིག་པའི་
 སྟོ་འབྱེད>>པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འབྲས་སྟོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཀྱིས་པར་བསྐྱུན་
 བྱས་པའི་<<སྐྱུན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད>>བཅས་ཀྱི་པར་རྩ་རང་
 མོར་བཞག་པ་ལས་ཚུ་མ་སྒྲིག་པས་རང་འདོད་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ་གང་ཡང་
 མེད་ཅེས་གསལ་འདེབས་ཞུ་བུ།

འདིར་ཁོ་བོ་ལྟ་བུ་དང་ཐོས་པ་དམན་པའི་ཁར་ཚུ་མ་སྒྲིག་གི་བྱ་བའི་ལས་
 ལ་ཉམས་སྦྱོང་མེད་པས་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་ཐོས་སུ་བཏང་ཡོད་ཆོ་
 མཁེན་དཔྱོད་ཡངས་པའི་དྲན་དྲ་བར་ནམས་ཀྱི་སྐྱུན་སྤར་མཐོལ་བཤགས་
 བཞུ་ལོ། །

ཟ࿃་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༦ ཆོས་ ༢༠ ཉིན་ཚུ་མ་སྒྲིག་པས།

དཀར་ཆག

དང་པོ། ལེའུ་གཞིས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༤༥	གསལ་བྱེད་ཀྱི།	༡
༤༦	བསྐྱར་པའི་ཀྱི།	༡༩
༤༧	འགོག་པའི་ཀྱི།	༣༣
༤༨	དོན་གཞན་བཀོད་པའི་ཀྱི།	༣༥
༤༩	ཚིག་པ་ཅན་གྱི་ཀྱི།	༣༩
༥༠	མེད་པ་ཅན་གྱི་ཀྱི།	༤༡
༥༡	བསྐྱུས་བཟོད་ཀྱི་ཀྱི།	༤༦
༥༢	ཕུལ་བྱང་བཟོད་པའི་ཀྱི།	༥༩
༥༣	རབ་བཏགས་ཀྱི་ཀྱི།	༦༦
༥༤	རྒྱུའི་ཀྱི།	༧༣
༥༥	ཕྱལའི་ཀྱི།	༧༦
༥༦	ཆའི་ཀྱི།	༧༧
༥༧	རིམ་པ་ཅན་གྱི་ཀྱི།	༩༣
༥༨	དགའ་པའི་ཀྱི།	༩༦
༥༩	ཉམས་ལྡན་གྱི་ཀྱི།	༩༧
༦༠	གཟི་བཟོད་ཅན་གྱི་ཀྱི།	༡༠༥

༡༠༥ རྣམ་གྲངས་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༠༥
༡༡༥ ཀྱུན་ཡན་གྱི་བྱ་བ།	༡༡༠
༡༡༦ རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱ་བ།	༡༡༩
༡༡༧ བསྟོན་དོར་གྱི་བྱ་བ།	༡༡༩
༡༡༨ ལྷ་པོ་བའི་བྱ་བ།	༡༡༩
༡༡༩ ལྷ་པོ་བའི་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༠
༡༢༠ མཚུངས་སྒྲིལ་གྱི་བྱ་བ།	༡༢༠
༡༢༡ འགལ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༡
༡༢༢ སྐབས་མེན་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༢
༡༢༣ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༣
༡༢༤ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༤
༡༢༥ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༥
༡༢༦ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༦
༡༢༧ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༧
༡༢༨ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༨
༡༢༩ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༢༩
༡༣༠ རྣམ་བཟླ་བའི་བྱ་བ།	༡༣༠

གཞིས་པ། ལུང་དང་པོའི་བྱ་བ་བཤད་པ།

༡༥ རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱ་བ་དང་པོའི་སྐབས་བཟླ་བ།	༡༥༥
༡༦ རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱ་བ་དང་པོའི་སྐབས་བཟླ་བ།	༡༥༦

གསུམ་པ། ལེའུ་གསུམ་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དང་པོ་སྤྲི་རྒྱན་བཤད་པ།	༡༢༥
༡༽ འུ་སྤྲི་པའི་སྤྲི་རྒྱན།	༡༢༥
༡) ཀྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན།	༡༢༦
༢) གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན།	༡༤༤
༣) མཐའ་ཐོག་སྤྲི་པའི་བྱང་ལྡན།	༡༩༠
༤) ཀྱན་ཏུ་བྱང་ལྡན།	༡༩༡
༥) བསྐྱེས་པའི་བྱང་ལྡན།	༡༩༣
༦) བསྐྱོག་པའི་བྱང་ལྡན།	༡༩༣
༡༽ འུ་དཀའ་པའི་བྱང་པར་གཞན་བསྐྱེན་པ།	༡༩༣
༡༽ དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་འུ་དཀའ་བ།	༡༩༥
གཉིས་པ་གབ་ཆོག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།	༡༩༩
༡༽ གབ་ཆོག་གི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་སོགས་བསྐྱེན་པ།	༡༩༩
༢༽ གབ་ཆོག་འགའི་དཔེ་མཆོན་འགོད་པ།	༢༠༣
གསུམ་པ་སྤྲི་རྒྱན་སེལ་བཤད་པ།	༢༡༥
༡༽ སྤྲི་རྒྱན་སེལ་གྱི་གྲངས་དང་ངོ་བོ།	༢༡༥
༢༽ སྤྲི་རྒྱན་སེལ་འགའི་དཔེ་མཆོན་འགོད་པ།	༢༡༦

བཞི་པ། ཚུ་མ་རིག་རྣམ་གཞག་སྤྲིང་བསྐྱེས།

དང་པོ་སྤྲི་རྒྱན་བསྐྱེས་བཤད།	༢༢༦
-----------------------------------	-----

༡༥ ཚུམ་རིག་གི་གོ་དོན།	༡༣༤
༡༦ ཚུམ་རིག་གཞུང་ལུགས།	༡༣༤
༡༧ ཚུམ་གཞུང་གི་བཟོ་དང་།	༡༣༥
༡༨ ཚུམ་གཞུང་སྤྱིང་བའི་དགོས་དམིགས།	༡༣༥
༡༩ ཚུམ་འབྲིའི་ཐོག་མའི་མང་གཞི།	༡༣༦
༢༠ ཚུམ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཙོ་བོ་འགའ།	༡༣༧
༢༡ ཚུམ་རིགས་སྤྱིའི་ཚུམ་ལུགས།	༡༣༧
༢༢ ཚུམ་གཞུང་ཁྲིད་ཐབས།	༡༣༨
གཉིས་པ་ཚུམ་རིག་གི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་འགའ་བཤད་པ།	༡༣༨
༢༣ བཟོ་དང་གཞི་བཤད་པ།	༡༣༨
༢༤ ཚུམ་གཞི་བཤད་པ།	༡༣༩
༢༥ རྒྱུག་གཞི་བཤད་པ།	༡༤༠
༢༦ རྒྱུག་བཤད་དམ་ཞིབ་བཟོ་དང་།	༡༤༠
༢༧ ཁོར་ལུག་བཟོ་དང་།	༡༤༠
མཇུག་གི་གདམས།	༡༤༡

སྒྲིབ་པ་ལེ་རིམ་གསུམ་པའི་

སྒྲིབ་དེབ།

དང་པོ། ལེན་གཉིས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཞི་པ། གསལ་བྱེད་རྒྱན་བཤད་པ།

གསལ་བྱེད་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོགས་
 གྱི་ཆོག་བྱུར་གཅིག་ཆོག་ཀྱང་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ན་ཡོད་
 པའི་རྒྱན་གྱིས་ཆོག་ལྷག་མ་ནམས་འབྲེལ་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །

ཅུ་བར། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས། །

ཆོག་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་ངག་ཀྱན་ལ་ཕན་ན། །

དེ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་བཞིན་དཔེར། །

ཞེས་རིགས། བྱ་བ། ཡོན་ཏན། རྣམས་སོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 བཞིན་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་ཆོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་གཅིག་
 ཉིད། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེའི་ཀྱང་བའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་དུ་ཡོད་
 པ་དེ་ཁོ་ནས། ཆོགས་བཅད་དེའི་ངག་གི་རྒྱན་ནམ་ཆོག་དོན་སྤྱི་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཕན་པའམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ལ་གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་ཟེར། འདི་
 ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན་བཙུ་གཉིས་ཏེ། རིགས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། བྱ་
 བ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། ཡོན་ཏན་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། རྣམས་ཐོག་མའི་

གསལ་བྱེད། རིགས་བར་གསལ། བྱ་བ་བར་གསལ། རིགས་མཐའ་གསལ།
བྱ་བ་མཐའ་གསལ། འཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད། འགལ་བའི་གསལ་བྱེད། རོན་
གཅིག་གསལ་བྱེད། སྤྱར་བའི་གསལ་བྱེད་རྣམས་སོ། །

༡) རིགས་བཅོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཅོད་བྱའི་རིགས་
གང་ཡིན་པ་དེ། ཐོག་མར་བཀོད་ནས། རིགས་དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས།
ཆོག་དོན་སྤྱི་མ་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱེད་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལྟོ་ཡི་རྒྱུང་གིས་འབྲི་ཤིང་ནི། །

འདབ་མ་རྩིང་བ་ལྷུང་བར་བྱེད། །

དུད་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང། །

ཁངས་པ་གསར་དུ་འཛོམས་པར་རུས། །

ཞེས་རིགས་བཅོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལྟོ་ཡི་རྒྱུང་གིས། ཞེས་པ་
ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཆོག་དོན་སྤྱི་མ་གང་གསལ་བར་བྱེད་ན། རིགས་
དེས་འབྲི་ཤིང་རྣམས་བསྐྱལ་བསྒྲིད་བྱས་པས། འདབ་མ་རྩིང་བ་རྣམས་ལྷུང་
བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་རིགས་དེས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་བསེལ་བར་བྱས་པས།
ཡང་ཆོ་དུད་པའམ་རྒྱས་པའི་བྱད་མེད་གཞིན་རྒྱ་མཐོང་མཛའ་པོ་ལ་མི་འདུད་
པའི་ཁངས་པ་དེ་གསར་དུ་འཛོམས་པར་བྱེད་རྒྱས་ཞེས་ཐོག་མར་བཅོད་པའི་
རིགས་དེས་ཆོག་དོན་འོག་མ་ཀྱན་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། བྱེད་པ་པོ་དེའི་བྱ་
བ་སོགས་རང་བཞིན་བཅོད་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་ཅུང་ཟད་འབྲིག་པོར་
བཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོད།

(བ) ལེགས་པར་བཤད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད། །

• ཀུན་དགའི་དཔལ་ལ་དྲག་ཏུ་སྦྱར་བྱེད་ཅིང་། །

སྒྲེ་པོ་རྣམས་ཡིད་སྦྱོངས་པའི་རབ་རིབ་ཀྱང་། །

ལྷག་མ་མེད་པར་དྲུངས་ནས་འབྲེན་ལ་དབང་། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་ཆོག་ལེགས་པར་བཤད་པས་ཞེས་པ་ཐོག་མར་
བཀོད་ནས། ཆོག་དོན་སྤྱི་མའི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ལེགས་
བཤད་ཀྱིས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་དཔལ་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་སྒྲེ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་མི་ཤེས་པའི་སྦྱོངས་
པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པའམ་རྩ་བ་ནས་འབྲེན་པར་བྱེད་
ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

རྣམ་མང་སྒྲེས་བྱས་གསེར་ལྷན་འཛིན་མའི་གཞིར། །

བཀོད་ལེགས་འཇུགས་སྒྲུན་སྟོང་གི་དཔལ་ཡོན་དངས། །

ངོ་མཆར་འདོད་དགའི་གཏེར་གྱི་སྒྲོ་ཕྱེ་བས། །

ཡིད་འོང་འཇིག་རྟེན་གསར་བའི་དབྱིད་དཔལ་བསྐྱུན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་བྱ་བ་རྗོད་
པའི་ཆོག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་དེས། ཆོག་དོན་སྤྱི་མ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། སྦྱར་ཚུལ་དང་བྱེད་པར་སོགས་སྔ་མ་དང་འདྲ། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལྷ་ལོ་ལྷ་གཏེར་བཞི་འོགས་ཀྱི། །

སྒྲུབ་མོས་ཆལ་དུ་སོ་ཅན་ཏེ། །

ཁོར་ཡུག་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང་། །

བྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀླན་ད་དཀར། །

འདིར་བྱ་བ་བཅོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱའོ། ། ཞེས་པའི་རྒྱ་བའམ་
འགྲོ་པའི་བྱ་ཆོག་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་པས། ཆོག་དོན་འོག་མ་ནམས་གསལ་
བར་བྱེད་ནུས་ཏེ། གང་ལ་རྒྱ་ན་གར་ལྟོ་ནུབ་བྱང་གི་རྒྱ་གཏེར་ཏེ། རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོ་བཞིའི་འབྲམ་གྱི་སྒྲུབ་མོས་ཆལ་དུ་འོ། ། གང་རྒྱ་ན། སོ་ཅན་ཏེ་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྒྲུང་བོ་ཆེ་བརྒྱད་དོ། ། ཡང་ཐོག་མར་བཅོད་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱ་འོ་ཞེས་
པའི་བྱ་ཆོག་དེས་སྒྲུང་བོ་ཆེ་དེར་རྒྱ་བཀོ་ནུས་པ་དང་། འཛིག་དེན་ཁམས་
ཀྱི་རྒྱུགས་རིའི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང་། རྒྱ་བོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
མེ་ཏོག་ཀླན་དཀར་པོ་དེ། ཐོག་མར་བཅོད་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱ་འོ་ཞེས་པའི་
ཆོག་དེས་ཀོ་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་བརྒྱད་
ནི་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ས་སྤྱང་བྱ་དང་པད་མ་དཀར། གཡོན་འཆིང་
མིག་སྒྲན་ས་ལ་དགའ། མེ་ཏོག་སོ་ཅན་ས་ཀླན་པ། ས་མཛེས་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྒྲུང་བོར་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དཔེར་བཅོད།

(ག) རྒྱ་ན་ཀོ་རྒྱལ་བས་འགྲོ་བ་བདེ། །

དབྱངས་ཅན་སྐལ་བཟང་ནམས་ལ་ངག །

སྒྲུག་མོས་སྒྲེད་ཅན་ཆགས་པའི་རོ། །

རྒྱང་གིས་ཆ་གདུང་ཅན་ལ་བསེལ། །

ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྒྲིག་ནི་ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས།
བྱ་ཆོག་དེའི་རྒྱས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་དོན་འོག་མ་རྒྱམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་
བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྒྱམས་ལ་བདེ་བ་སྒྲིག་ནི། །དབྱངས་ཅན་མས་
སྐལ་བཟང་རྒྱམས་ལ་ངག་གི་དངོས་བྱ་བ་སྒྲིག་ནི། །སྒྲིག་མོས་འདོད་ལྡན་ནམ་
སྟེད་པ་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་རོ་སྒྲིག་ནི། །རྒྱུང་གིས་སྒྲུ་བོ་ཆ་བས་གདུངས་པ་
ཅན་ལ་བསིལ་བའི་བདེ་བ་སྒྲིག་ནི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཟད་ལས།

གསལ་བར་བྱས་སོ་ནོར་འཛིན་གཞིན་ནུའི་ཁྱོན། །

དམར་སེར་གཟེ་འོད་འབུམ་འགྲེད་ཉིན་བྱེད་གཟིས། །

རྟོགས་དཀའི་རིགས་ལམ་འཕུལ་གྱི་མདུད་རྒྱ་ཅན། །

མཁས་དབང་སྒྲུ་བའི་མགྲིན་དབྱངས་གཅིག་གིས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་ཡོན་
ཏན་གཅི་བོ་དེ་རྗོད་པའི་ཆོག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། གསལ་
བྱེད་དེའི་རྒྱས་པས། ཆོག་དོན་བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད།

ཙ་བར། རྒྱ་བསངས་ཉིད་དོ་རྒྱ་གས་རྒྱམས་ནི། །

དབྱར་སྒྲེས་སྒྲིན་གྱི་སྟེང་བ་ཡིས། །

ས་ཡང་རྩ་རྒྱ་གསར་བ་ནི། །

ཁོན་ཏུ་གཞོན་པའི་སྟེང་བས་སོ། །

འདིར་རྒྱ་བསངས་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་ཁ་དོག་གིས་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་

སྒྲོབ་དེ་བའི་ག་པའི་གཏེར་མཛོད།

བཛོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཆོག་དོན་ལོག་མ་ནམས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ཁྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱར་
སྐྱེས་སྤྱན་གྱི་ཕྱང་བ་འབྲིགས་པས་སྒྲོ་བསངས་ཉིད་དུ་བྱེད་དོ། །སྐུ་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་
ཀྱན་གྱང་ཙུ་སྟོན་གསར་བ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ཕྱང་བས་སྒྲོ་བསངས་ཉིད་དུ་བྱེད་
དོ། །ཞེས་ཐོག་མར་བཛོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེས་ཆོག་དོན་ལོག་
མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཛོད།

(ག) དཀར་རྩ་མཁའ་ལ་ཟླ་བའི་གཟུགས། །

འདྲིང་ལྗན་ཁྱེད་ན་ན་ཆུང་གཏོང་། །

མཁས་མང་ཆོགས་པའི་མདུན་ས་ན། །

ཆོས་སྦྱང་བཟང་བོའི་རྣམ་དཔྱད་མཆོག །

ཅེས་ཡོན་ཏན་གྱི་གསལ་བྱེད་དཀར་རྩ་ཞེས་ཁ་དོག་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཛོད་པའི་ཆོག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཆོག་དོན་ལོག་མ་ནམས་གསལ་བར་
བྱེད་དེ། རྣམ་མཁའ་ན་ཟླ་བའི་གཟུགས་དཀར་རྩ། །འདྲིང་ལྗན་སྐྱེས་པའི་
ཁྱེད་ན་ན་ཆུང་མཛེས་མའི་གཏོང་དཀར་རྩ། །མཁས་པ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་
དབུས་ན། ལྷ་ལྷ་ཆོས་སྦྱང་བཟང་བོའི་མཁྱེན་པའི་རྣམ་དཔྱད་མཆོག་དེ་དཀར་
རྩ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཅད་ལས།

མཛེས་སོ་རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་ཟླ་གཞོན་གཟུགས། །

སྒྲོ་ལྗང་རྒྱང་འཕྲང་ཆལ་ན་ཅན་དན་མཆོག །

མཛེས་སྐྱུ་ག་རི་དྲགས་ཁྱེད་ན་གཏོང་ལྗང་དབང་། །

ནམ་མང་འགྲོ་བའི་དབུས་ན་ས་སྤྱོད་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༤) རྩམ་བཅོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཅོད་བྱའི་རྩམ་བྱེ་
བྲག་པ་དེ་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གམ། དེའི་གསལ་བྱེད་ཐོག་མར་བཀོད་ནས།
གསལ་བྱེད་དེའི་རྒྱས་པས། དེའི་ཆོག་དོན་ཕྱི་མ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། བྱལ་འདུག་ནམ་གཞོན་ལ་གནས་པས། །

དྲ་རྒྱའི་བྱ་ལི་འཁྱར་བ་དག །

གང་དུ་བཏང་ཞིང་ལྟ་རྒྱས་ཀྱི། །

ཕུན་ཆོགས་གང་ན་གནས་པ་བླངས། །

ཞེས་འདིར་ལྟའི་བྱེ་བྲག་པ་བྱལ་འདུག་ཅེས་ལོགས་སུ་བཀར་ནས། དེ་
གཞན་སྡེ་ལྟ་མཁའ་སྤྱོད་པས་ལྟ་བུ་ཆོགས་ནམ་པར་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གནས།
ཞེས་བྱལ་འདུག་གི་རྒྱས་པ་དེ་རྩམ་སུ་བཞག་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཐོག་མར་
བཀོད་ནས། ཆོག་གི་རྒྱས་པ་དེས་ཆོག་ཕྱི་མའི་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། རྩམ་དེས་(དྲ་རྒྱའི་བྱ་ལི་ལྟ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་)ལྟ་མཁའ་རྒྱས་ཀྱི་
འཁྱར་བ་དག་མིང་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། ཡང་རྩམ་དེས་ལྟ་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་དར་བར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

(ག) རི་དྲགས་ཀྱིས་མཚན་རྒྱ་བ་ཡིས། །

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྩམ་པར་རྒྱས། །

འདོད་ལྟ་རྩམ་ཀྱི་ཆགས་པ་འཕེལ། །

གཉིས་སྒྲིས་དུ་མ་དགའ་བ་སྒྲིད། །

ཅེས་ཇུས་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་མཆན་མ་ལྡན་པའི་ཆ་བ་
ཞེས་པའི་ཇུས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཆོག་དེའི་རྒྱས་
པས་ཆོག་བྱི་མ་ནམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆ་བས་རྒྱ་མཆོ་རྒྱས་པ་དང་།
དེས་འདོད་ལྡན་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེས་གཉིས་སྒྲིས་ཏེ་བཅའ་བྱ་
མ་ལ་དགའ་བ་སྒྲིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདིར་ཡང་རི་དྲགས་ཀྱི་མཆན་མ་ཇུས་
སུ་འཛོག་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱས་པ་ཇུས་སུ་འཛོག་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་
མང་ཡང་གསུང་རྒྱན་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཇུས་སུ་བཞག་ཅིང་། དེ་
ལྡན་པའམ་དེས་བྱེ་བྲག་དུ་བཀར་བའི་ཆ་བའི་བྱེད་ལས་ལ་སྒྲིར་དགོས་པས་
ན་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་དེ་ཇུས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དུ་གོ་དགོས། ཡང་ན་ཆངས་
བཞད་ལས།

མཆོ་བྱུང་པེ་ཤང་བདུང་བའི་རོལ་ཅེད་ཀྱིས། །

དྲི་ཟའི་སྒྲིན་ལེགས་འབུམ་གྱི་སྒྲིམས་པ་འཕྲོག།

གདངས་སྒྲན་འབྱུར་ཁྲགས་སྟོང་གི་གསུང་དབངས་ཀྱིས། །

སྒྲ་མཁས་ངག་གི་དཔལ་ཀྱན་འགོ་ལ་སྒྲིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མེ་ལོང་མའི་དངོས་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཇུས་མཐའ་གསལ་གྱི་དཔེར་ལ།

ཡང་ན་སྒྲིདོན་ལས།

འཐེན་པ་ཅམ་གྱིས་མིག་ཆུ་དབང་མེད་འབབ། །

རྩ་ལམ་སྒྲུབས་སུ་མི་གཙང་དྲེག་པས་འགགས། །

ཡ་རབས་དམ་པས་སྒྲོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། །

ཡང་ཆོ་ཉམས་བྱེད་སྒྲ་བ་འདི་རེ་སྤྲུག་ ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༥) རིགས་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་རིགས་དེ་
 ཆོག་ཀྱང་གི་བར་དུ་བཞོད་ཅིང་གསལ་བྱེད་དེའི་རྒྱས་པས། རང་གི་ཆོག་སྒྲ་
 བྱའི་དོན་ཀྱན་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད་ན།
 ཅ་བར། གར་བྱེད་ནི་ཚུ་ལ་ཡང་དུ། །

མུ་ཡང་ལེན་ནོ་མཇུག་སྒྲོ་ཅན། །

དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་དག་ཀྱང་། །

རྒྱ་འཛིན་ལ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་ནི་ཚུ་ལ་ནི་ལྷང་མ་སྤྲོ་སྤྲོ་བའི་ཡང་ན་སྤྲོ་སྤྲོ་པའི་མུ་
 དབྱངས་ལེན་ནོ། །བྱེད་པོ་གང་ཞེ་ན། མཇུག་སྒྲོ་ཅན་ཞེས་མ་བྱའི་རིགས་
 རྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་དེ་ཆོག་ཀྱང་གི་བར་དུ་བཞོད་ནས། དེས་འབྲུག་སྒྲ་ལ་
 ཡིད་གཏོད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་གིས་ཀྱང་། རྒྱ་འཛིན་ལ་གཏོད་པའམ་
 ལྟ་བར་བྱེད་དོ། །སྤྲོ་ཞིག་གིས་ན། མཇུག་སྒྲོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བར་གྱི་རིགས་
 བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཆོག་དོན་སྒྲ་བྱེད་ཀྱན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ཀྱི་མེད་གཟེགས། །

བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས། །

ཀྱན་ལ་བྱབ་པའི་བྱུགས་རྗེ་ཅན། །

རིས་མེད་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བསྐྱབས། །

ཞེས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མ་ལུས་པ་གཟིགས་ཤིང་། སྤང་བོའི་བདུད།
འཆི་བདག་གི་བདུད། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། ལྷའི་བྱའི་བདུད་དེ་བདུད་
བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
རྫོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་བར་དུ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་གདུལ་བྱ་ལུས་ཅན་
ཀྱན་ལ་བྱུང་བའི་ཆད་མེད་པའི་བྱུགས་རྗེ་དང་ལྷན་ཞིང་། དེས་རིས་སུ་མ་ཆད་
པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱབས། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

ལང་ཆོའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་དྲེགས་པའི་གཟི་འབར་ཞིང་། །

མཁྱེན་རབ་སྤང་བ་རྒྱས་པའི་གཞིན་ནུ་དག །

བདེ་དགའ་གསར་བའི་འཛིག་ཏེན་བྱེད་པོ་ལྟེ། །

དུས་ཀྱི་ཕྱི་བས་སྒོང་མདུན་དུ་བསྐྱར་བའི་དབང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༦) བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་བྱ་བ་གཙོ་
བོ་དེ་རྫོད་པའི་བྱ་ཆོག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཆོག་ཀྱང་དེའི་བར་དུ་བཀོད་ཅིང་།
བྱ་ཆོག་དེའི་རྣམ་པས་རང་གི་ཆོག་གོང་ལོག་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། དེ་བཞིན་དལ་བྱར་རྒྱ་བྱེད་དེ། །

ཟླ་བ་དག་ཀྱང་མེ་རུ་འགྱུར། །

ཅན་དན་བྱུག་པ་སྤྱང་བ་ཡང་། །

སྒྲིབ་དེ་བའི་གཏེར་མཛོད།

བར་བྱེད་པ་དང་། དབུལ་པོངས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟས་ནོར་གྱི་བདོག་པ་བྱིན་
པས་དགའ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ཇོན་པའི་གསལ་བྱེད་དེ་ཆོག་གི་བར་དུ་
བཀོད་ནས་དགའ་བའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་འདོད་ལྡན་གྱི་སྒྲིབ་
པ་རྣམས་ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་སྒྲིབ་ལེགས་མས་དགའ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་བར་
བྱི་བྱ་ཆོག་དེས་གོང་འོག་གི་ཆོག་དོན་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། ཡང་
ན་ཆངས་བཞད་ལས།

འདབ་སྒྲོང་པརྒྱའི་རྫིང་བུར་འཁོར་ལོའི་ལག །

དབུར་སྒྲིབ་ཁུ་འཛིན་རྩ་ལ་མདོངས་ལྡན་ཆོགས། །

དགའ་བར་བྱེད་དོ་གཟུར་གནས་སྒྲོ་ལྡན་རྣམས། །

དོན་ལྡན་ལེའ་བཤད་རིན་ཆེན་གཏམ་གྱིས་སོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཎ) རིགས་བཇོན་པ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཇོན་བྱའི་རིགས་དེ་
ཆོག་རྒྱུ་གི་ཐ་མར་བཀོད་ཅིང་། ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མར་གནས་པའི་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་དེས། རང་གི་སྒྲིབ་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་ཀྱན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁུ་འཛིན་གྱིས་ནི་རབ་གཏོར་ཁུ། །

བྱིམ་གྱི་གཙུག་ཡུད་ལྡན་པའི་ཆོགས། །

སྒྲིབ་གི་ཐག་པ་གཡོ་བ་ཡང་། །

མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དག་གི་དཔུང་། །

ཞེས་པའི་མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དེ་བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་གསལ་

བྱེད་ཡིན་པས། རང་གི་སྒྲིག་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ཐ་མའི་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱར་དུས་ཀྱི་ཆར་སྒྲིན་ལས་རབ་
ཏུ་གཏོར་བའི་ཆར་ཟེལ་མའི་རྒྱན་དང་། བྱིས་དུ་ཡོད་པའི་གཙུག་ཡུན་ལྟ་
པ་སྟེ་མ་བུའི་བྱ་ཆོག་ས་དགའ་བའི་གར་བྱེད་པ་དང་། ཆོག་གི་ཞགས་པ་བྱུག་
བྱུག་ཏུ་གཡོ་བ་སྐྱེས་འདོད་ལྟར་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ཆགས་པ་དག་པོ་
སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱར་འབྱུར་བ་དེ་ཡང་། མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་ནམ་ལྟོ་བུའི་
བདུད་ཀྱི་དབྱུང་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡིན་ནི་ཞེས་རིགས་བརྗོད་ཐ་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས། སྒྲིན་མའི་ཆོག་དོན་རྒྱུ་སྒྲིབ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་
བུའོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་སྦྱར་བར་གཙོ་བོ་རིགས་
ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཡང་འཁྲོག་པོའི་ཉམས་ཅུང་ཟད་འདྲེས་པས།
རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རིགས་དང་མི་འདྲ་བ་ཤེས་སྟོན། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) གནག་སྒྲིམ་ཟུར་ཟུང་ལྟ་གཡོ་ཞིང་། །

ལྷན་ལ་རལ་གྱིས་དབྱུང་བ་མཛེས། །

མཚམས་སྒྲིན་མདངས་འཛིན་ན་ཆོད་གནས། །

ངག་གི་མཆོག་སྟེར་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས། །

ཞེས་རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱུངས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཐ་མར་བརྗོད་
པ་དེས། ཆོག་གོང་མ་རྒྱུ་སྒྲིབ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་བུའོ། །དབྱེས་
སྒྲིབ་རིགས་ཐོག་གསལ་བྱེད་དང་། རིགས་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད།
རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་བྱེད་པར་མ་བྱེས་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་

སྒྲོ་བ་དེ་བ་རིག་པ་འཁོར་མཛོད་།

ནམས་ཀྱིས་དོགས་གནས་མཛོད་ཀྱང་། སྒྲོན་འགྲོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་བྱུང་
ལ། རང་བཞིན་བཛོད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་དེ་བཛོད་པས། མཚན་ཉིད་
དེ་ལྟར་གྱི་རིགས་ཤིག་གོ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཀྱང་། འདིར་ནི་རིགས་ཀྱི་
གསལ་བྱེད་ཐོག་ཐ་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ཆོག་གོང་འོག་གི་དོན་གསལ་པོར་
སྒྲོན་བྱས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས། གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་རུང་
ཟད་ཀྱང་འདྲ་མི་ཆོག་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

འགའ་ཞིག་འདིར་སྒྲུང་འདོད་དགའི་ལས་ཀྱིས་བྱེལ། །

ལ་ལ་ངལ་བཟོད་རང་བདེ་དོན་ལ་འབད། །

ཁ་ཅིག་གཡོ་སྒྱུའི་སྒྱུད་པས་གཞན་མགོ་སྒྲོར། །

སྒྲོ་དམན་སྒྱེ་བོ་འདི་དག་ཀྱན་གྱི་སྒྲོད། ། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) བྱ་བ་བཛོད་པ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཛོད་བྱའི་དོན་ནམ།
བྱ་བ་གསལ་བར་སྒྲོན་པའི་ཆོག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཆོག་རྐང་ཐ་མར་བཀོད་
ཅིང་། བྱ་ཆོག་དེའི་བྱས་པས་རང་གི་སྒྲོན་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་ཀྱན་ལ་ཕན་
ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་ན་བ་ལ། །

འདོད་པའི་མདའ་ནི་མདའ་སྟན་ལ། །

ངས་ཀྱང་སེམས་ནི་འཆི་བ་ལ། །

གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཉམ་དུ་བྱས། །

ཞེས་བྱ་ཆོག་དེ་མཇུག་ཏུ་བཀོད་ནས། སྒྲོན་མའི་ཆོག་དོན་ནམས་ཐ་

མའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་ཆོག་དེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མངོས་མ་བྱོད་ཀྱིས་
 རྒྱ་བ་ལ་ལྷན་པའི་རྒྱ་གྱིས་སྤྱད་པ་དང་། འདོད་ལྷ་སྟེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་
 ལྷག་གིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ནི། མེ་ཏོག་གི་གཞུ་སྟེ་མདའ་སྟན་ལ་བརྒྱས་
 པ་དང་། རྒྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས། མངོས་མ་ལ་འདོད་པའི་ཆགས་སེམས་སྦྱིས་
 ཏེ་འཆེ་བ་ལ་བྱག་པའི་བྱ་བ་གསུམ་པོ་འདི་མཉམ་དུ་བྱས་སེམས་མཐུག་དུ་བྱས་
 ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་གམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་བསྐྱུས་ནས་དོན་གསལ་བར་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) མངོས་མའི་འགྲམ་པའི་ཆང་གིས་བ་ཀྱ་ལ། །

ན་ལྗང་འོད་ཀྱིས་སྤྱང་ཅིའི་རྒྱལ་མཆན་ཆལ། །

ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོས་གནས་ལྗེ་རིག་པའི་ཁ། །

སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་བྱབ་བསྟན་སྒོ་འཕར་འབྱེད། །

ཅས་མཐུག་གི་བྱ་ཆོག་འབྱེད་ཅས་པ་ཁོ་ནས་སྟོན་གྱི་ཆོག་དོན་རྒྱམས་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མངོས་མའི་འགྲམ་ཆང་གིས་མེ་ཏོག་བ་ཀྱ་ལ་ཁ་འབྱེད་
 པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་པད་མའི་ཁ་འབྱེད་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་
 པོའི་མཆོན་རབ་ཀྱིས་རིག་གནས་ལྗེའི་སྒོ་འབྱེད་པ་དང་། ཡབ་ཇེ་སྒོ་བཟང་
 གྲགས་པས་སྟོན་པ་བྱབ་པའི་དབང་པོའི་བཤད་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒོ་འབྱེད་
 ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཅད་ལས།

འབད་པས་བསགས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་དང་། །

ལེགས་སྤྱངས་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་བཟེད་ངས་དབང་། །

དོན་ལྡན་ལན་གཅིག་རྟེན་པའི་རྟེན་མཆོག་འདི། །

དོན་མེད་རྣམས་གཡེང་རྒྱུད་གིས་ཉེ་བར་འབྱེར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་བར་མ་དང་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་དག་ལས། གཞུང་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ནས་མ་ཟིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་། རྣམ་ཀྱི་བར་མ་ཐའི་གསལ་བྱེད་སོགས་ཀྱང་འགོད་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་། རྣམ་རྣམས་དང་འགོད་རྒྱུ་འདྲ་བས་འདིར་སྤྲོས་པ་མ་བྱས་གསུངས།

(༡) བྲེང་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཛོད་བྱའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་ལའང་མ་ངེས་གིང་། འོན་ཀྱང་ཆོག་དོན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་བྱ་བ་དེ། བྱ་བ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་རྒྱལ་བ་ལྟོས་དགོས་པས་དེ་སྟོན་པའི་སྤྱིར་གསལ་བྱེད་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དོན། གསལ་བྱེད་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་གསལ་བར་བྱེད་དེ་རིམ་པར་སྤེལ་ཞིང་། དག་གི་བྲེང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི་འོད་དཀར་ཅན། །

འཕེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་མདའ་ལྟ་བ། །

དེས་ཀྱང་ཆགས་པ་ཆགས་པས་ཀྱང་། །

ན་རྒྱུད་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །

ཞེས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ཏེ་ཡར་ངོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འོད་དཀར་ཅན་སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་གསེར་རིམ་

གྲིས་དྲངས་པའམ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དེས། མདའ་ལྔ་བ་སྟེ་འདོད་ལྔའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་འདོད་ལྔ་ན་མས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །མདའ་ལྔ་མེ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་སྟེས། མྱོས་བྱེད་དང་། རྩེས་བྱེད་དང་། འདར་བྱེད་དང་། ལྷུང་བྱེད་དང་། བརྒྱལ་བྱེད་དེ་ལྔ་དང་། ཡང་འབྲེལ་པ་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཏར་དགའ་བྱེད་དང་། སྟེག་བྱེད་དང་། རྩེས་བྱེད་དང་། སྟེམ་བྱེད་དང་། འཆི་བྱེད་དེ་ལྔ་ལ་བཤད། མངོན་བརྗོད་སྣ་ཆོགས་གསལ་བ་ལས། ཀྱན་ཏུ་རྩེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མྱོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩེ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་གསུངས་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ལ། རྩེ་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལས། དེགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྩེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་གསུངས་པ་སྣ་ཆོགས་གསལ་བ་དང་དོན་མཐུན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དེས་ལང་ཆོ་ཅན་རྣམས་ཆགས་པའི་བཞིན་མདངས་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེས་ན་རྩེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེས་ན་ལྔ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། འཕེལ་བྱེད་ཅེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས། བྱི་མ་བྱི་མའི་འཕེལ་བ། ལྔ་མ་ལྔ་མའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་གྱིང་། དེ་རྟེན་པའི་ཆོག་རིམ་པར་བཞོད་པ་སྟེ་དག་གི་སྤྲོད་བ་དང་ལྔ་པ་ལྔ་བྱའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལེགས་ལྔ་ན་དབྱེད་ཀྱིས་ཆར་དུས་ལང་ཆོའི་དཔལ། །

ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། །

རྩལ་གྱི་དག་ནི་སེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་སྤྲིན་ཞེས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཡིན་ལ། རྒྱུད་གིས་གཙུབས་
ཤིང་བསྐྱོད་པའི་ཆར་གྱི་ཐིགས་པ་ཅན་སྤྲིན་གྱི་ཆོགས་འདིས། ལུས་མེད་དེ་
འདྲོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། ཅེས་
ཨ་བ་ལེ་བ་ནི་བོད་མཁས་ཀྱིས་ཞེན་པ་ལ་བསྐྱུར། སེ་ཏུས་དྲི་མ་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱོས་པ་འཕམ་གོས་པ་ལ་བསྐྱུར་བས་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེན་པ་འཕམ་གོས་པ་
འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་འདྲོད་ཆགས་ཀྱིས་གདུངས་པའི་ལུས་ལ་རྩལ་
རྒྱས་གོས་པ་འཕམ་བསྐྱོས་པ་སེལ་བ་སྟེ། རྩལ་གྱི་ཨ་བ་ལེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་
དོ་ཞེས་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྤྲིན་གྱིས། གསལ་བྱ་ཨ་བ་ལེ་བ་སྟེ་ཞེན་པ་འཕམ་
གོས་པ་དེ། བྱ་བ་གཅིག་ལ་འཕེལ་བ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ལ་སེལ་བ་སྟེ་བྱ་བ་མི་
མཐུན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པས་འགལ་བ་དང་ལྷན་པར་བཞེད་པ་ལྷ་
བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) སྤྲིན་ལེགས་མ་དེ་ཆགས་པ་ཡིས། །

གཟེར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། །

འབྲིག་པའི་བདེ་བ་བསྟེན་པ་ཡིས། །

འདྲོད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྤྲིན་ལེགས་མ་དེ། ཞེས་པས་གསལ་བྱ་ཆགས་
པ་སྐྱོད་པས་བྱ་བ་བསྟན་ཅིང་། དེས་ཆགས་པས་གཟེར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་

སྒྲིབ་དེ་བའི་གཤེད་མཛོད།

པ་དང་། འབྲིག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བཅོལ་
པས་འགལ་བ་དང་ལྷན་པར་བཅོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

ཕན་པའི་ཟོལ་གྱིས་གཞོད་པའི་འབྲས་སྟེར་བའི། །

སྒྲིག་པའི་གྲོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ན། །

བག་མེད་རྣམ་གཡིང་རྩེ་དགའི་བདེ་འཕེལ་ཡང་། །

ངོ་མཆར་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པར་བྱེད། ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༡) རོན་གསལ་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་
གིས་བྱ་བའི་རྣམ་གངས་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས། གསལ་བྱ་གཅིག་གི་གནས་
ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། རྒྱ་འཛིན་དག་གི་ཕྱིང་བ་འདིས། །

ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གོ་སྐབས་འཕྲོག །

སྐར་མ་ཡི་ནི་ཆོགས་རྣམས་བབྱང་། །

དེང་ཡང་བདག་གི་སྟོག་རྣམས་ལེན། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱ་འཛིན་གྱི་ཕྱིང་བ་འདིས། ཞེས་པའི་ཆོག་
གིས་རྣམ་མཁའི་བྱོན་གྱི་ཡངས་པའི་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པ་སྟེ་ཕྱོགས་རྣམས་སྒྲིན་
གྱིས་སྒྲིབ་ཅིང་། ལུན་པས་རབ་དུ་གང་བ་དང་། དེས་རབ་དུ་གསལ་བའི་
སྐར་མའི་ཆོགས་ཀྱང་བཅོན་དུ་བབྱང་བ་ལྟར་རྒྱ་བའི་ལམ་བཀག་ཅིང་མི་སྒྲིང་
བར་བྱས་པ་དང་། མཛའ་བ་དང་བྱལ་བའི་སྟེད་ལྷན་མ་དག་ནི་ཆགས་པས་
གདུང་བ་དག་པོ་སྐྱེས་པས་སྟོག་ལེན་པ་སྟེ། འཆི་བ་ལ་བྱག་པས་གདུངས་

སོ། །ཞེས་བྱ་ཆོག་འཕྲོག་བཟུང་། ལེན་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས། གསལ་
བྱེད་དོན་མངའ་བ་དང་བུལ་བའི་སྤྲེད་ཡུན་མ་ལ་ཆགས་པ་འབྲེལ་བ་གཅིག་བྱ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མཚར་སྤྲུག་ལང་ཆོ་དར་བབ་སྐྱེད་མེད་མས། །

བཞིན་གྱི་སྤྲིན་མ་རབ་གཡོ་འདྲན་བྱེད་འཁྲོག།

དམར་བའི་མཚུ་སྒྲོས་གཡོ་ཞིང་སོ་སྤྲང་ངོམ། །

གཞིན་རྩེ་སྤྲིང་ལ་འདོད་པའི་གདུང་བ་སྐྱེད། །

ཅེས་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལང་ཆོ་དར་བབ་སྐྱེད་མེད་མཛེས། བཞིན་
གྱི་བྱར་མིག་གིས་ལྟ་བ་དང་། མཚུ་སྒྲོས་གཡོ་བ་དང་། སོ་སྤྲང་ངོམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱ་བའི་ནམ་གངས་དུ་མས་གསལ་བྱ་འདོད་ཡུན་སྤྲིང་ལ་ཆགས་པའི་གདུང་
བ་སྐྱེད་པ་ཁོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

སྤྲིང་སྤྲོ་བས་མཐུ་ཡུན་སྤྲིང་གསལ་གཞིན་རྩེ་ཡིས། །

མཚན་ཡུན་དམ་པའི་ཞབས་པད་ལེགས་བསྟེན་ཅིང་། །

ཐོས་པ་རྒྱ་མཆོའི་འཛིང་ལ་རབ་བཀལ་བ། །

སྤྲིན་མེད་མཁས་པའི་ཡང་ཅེར་འཛེགས་པའི་རྒྱ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩) ལྷར་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། ལྷར་གཞི་གཉིས་ཀྱི་ལྷར་ཆོས་
ཐུན་མོང་བ་ནམས་སྤྲོད་ན་གང་རུང་གི་སྤྲིན་ས་ཐ་མི་དད་དུ་ལྷར་ཞིང་།
གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་གཅིག་གིས་ལྷར་གཞི་ལྷར་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་
གནས་ལུགས་གཅིག་པའམ་བྱེད་ལས་མཚུངས་པར་འབྲེལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར།

དཔེར་ན།

ཙ་བར། དེ་ཡི་བཞོན་པ་ཡིད་འོང་མཐོ། །

སྒྲོ་བ་སངས་རྒྱ་མ་ལ་ཡི་འོད། །

སྒྲིན་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱ་བྱེད་དེ། །

སྒྲུང་ཆེན་འདི་དག་ས་ལ་འོ། །

ཞེས་པའི་སྒྱུར་གཞི་སྒྲིན་དང་སྒྲུང་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་ཆོས་ཐུན་མོང་
 བ་གསུང་དཔེ་སྒྲིན། གསུང་ནི་དེ་དང་། ཉ་བའི་བཞོན་པ་དང་ཐོབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་
 ལ་འདུག་པས། སྒྲིན་ནི་དེའི་བཞོན་པ་རྒྱུང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་རྒྱ་བས་ན་དེ་
 ཡི་བཞོན་པ་ཞེས་དོན་ལ་སྒྱུར་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་གིང་། སྒྲུང་པོ་ཆེའི་འགྲམ་
 པ་ལས་དེ་ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་ཐོབ་པ། ཞེས་སྒྲུ་ལ་སྒྱུར། ཡང་སྒྱུར་གཞི་
 དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུར་ཆོས་ཐུན་མོང་བཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དོན་སྒྱུར་
 དང་། ཡང་སྒྲིན་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པས་མཐོ་ཞིང་། སྒྲུང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་
 དཔངས་མཐོ་བ་དང་། གིང་རྒྱ་མ་ལའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་བ་སངས་ཀྱི་མདངས་
 དེ་ཆར་སྒྲིན་དང་། སྒྲུང་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་པས་དོན་ལ་སྒྱུར། རྒྱ་བྱེད་
 ཅེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྒྱུར་ཆོས་པན་ཚུན་
 མཚུངས་པའི་སྒྱུར་གཞི་སྒྲིན་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། སྒྲུང་ཆེན་ནི་
 ས་ལ་རྒྱ་བའོ་ཞེས་ཁྱད་གཞི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་། བར་
 ཀྱི་བྱ་ཆོག་གིས་རྒྱ་བའི་བྱེད་ལས་མཚུངས་གིང་འབྲེལ་བར་སྒྱུར་བ་ལྟ་
 བུའོ། གིང་རྒྱ་མ་ལའི་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སྒྲིས་པའི་གིང་ལོ་མ་སྒྲོ་བ་སངས་

ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས།

(ག) ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་པའི་མགྲིན་པ་གཟེངས་མཐོ་ཞིང་། །

རིག་བྱེད་གཞུང་བརྒྱ་འཆད་པའི་སྒྲིན་པ་ཆེ། །

ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ་འཆི་མེད་མདུན་ས་དང་། །

ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ་ཁ་བའི་སྦྱོངས་ཀྱི་རྒྱ། །

ཞེས་སྒྱུར་གཞི་ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ་ཕུར་བུ་དང་། ལྷ་ལུ་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་སྒྱུར་ཆོས་ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། བད་སྦྱོང་སོགས་རིག་
བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་ཡིན་ཏན་
ཀྱི་སྒྲིན་ས་མཚུངས་པ་དོན་ལ་སྒྱུར་ཞིང་། རྒྱ་ཞེས་བྱ་ཆོག་གིས་དེ་འདྲའི་
སྒྱུར་གཞི་བ་དད་པའི་བྱེད་གཞི་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་།
ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མཚུངས་
ཤིང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆོངས་བཞད་ལས།

ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་སྤྱད་བྱེ་བའི་སྦྱོང་པོ་ཅན། །

དགའ་བ་འབུམ་སྦྱེད་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་དེ། །

འཛིག་རྟེན་མེས་པོ་མཆོག་གི་མདུན་སར་མཛེས། །

མཆོ་བུང་སྒྲིག་མོ་བདག་སྦྱོང་པ་སྤྲའི་དབུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་པ། བསྐྱོར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བསྐྱོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གཞིར་བཞག་
པའི་ཆོག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཆོག་དང་དོན་ཅི་རིགས་བསྐྱོར་
བ་སྟེ་ཡང་ཡང་རྒྱས་པའི་ངག་གོ།

ཅ་བར། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ནི་གནས་ཉིད་དུ།

དོན་སྐྱོར་དང་ནི་ཆོག་སྐྱོར་དང་།

གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་བ་ཞེས་པ་ཡི།

རྒྱན་གསུམ་པོ་དག་འདོད་དེ་དཔེར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་པ་བཤད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གནས་སམ་ཆོག་
སྐྱོར་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་དོན་དང་། ཆོག་དང་། ཆོག་
དོན་གཉིས་ཀ་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་བསྐྱོར་བའི་སྐྱོན་ནས་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱང་།
རྒྱས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསལ་གྱིས་
དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཆོག་བསྐྱོར་བ། ཆོག་དོན་གཉིས་
ཀ་བསྐྱོར་བའོ།

༡) དོན་བསྐྱོར་བ་ནི། བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་
ལ་བཞེད་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོག་སྟོན་པས། བོད་མཁས་ལྟར་ན། བསྐྱོར་
བྱའི་ཡུལ་ལ་མ། དངོས་པོ་ཐ་དང་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ།

བཟོད་བྱེད་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་ཟློན་གྱི་ཆོག་གམ་བཟོད་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མས། ཡང་ཡང་བསྐྱར་སྒྲིག་གི་ཚུ་ལ་དུ་བསྐྱར་བྱེད་དང་ས་པོ་དེ་དག་
ལ་བསྐྱར་བས་ན་དོན་བསྐྱར་བ་ཞེས་བཤད། ལྷ་པ་ཆེན་པོས་སྒྲིག་ཐང་བའི་
དོན་ཀློག་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བསྐྱར་བྱེད་ཡུལ་ལམ་དང་ས་
པོ་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་བཟོད་དེ། དེ་ལ་སྐྱོར་བྱེད་གྱི་
ཆོག་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཟློན་གྱི་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཡང་ཡང་
བསྐྱར་བ་ཞེས་ལ་བཞེད་དོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཀ་དམ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས། །

ཀྱ་ཏ་འོ་རྒྱ་མ་རབ་གསལ། །

ཀྲ་ལྷ་ཕྱི་རབ་དུ་ཕྱེ། །

ཀ་ཀྱ་རྩ་ཡང་གྲེས་པར་གྱུར། །

ཅས་དགྲེས་ཐུ་ལྟར་ན། ཀ་དམ། ཀྱ་ཏ་འོ་རྒྱ་མ། ཀྲ་ལྷ་ཕྱི། ཀ་ཀྱ་རྩ།
བཞི་པོ་ཆོག་མི་གཅིག་ཀྱང་དོན་ལ་དུག་མོ་ཉུང་གི་མིང་ཡིན་པས་ཤིང་གཅིག་
པུ་དེ་ལ་དོན་སྒྲིག་གསལ་བསྐྱར་བ་སྟེ། ཤིང་དེ་རྣམ་པར་རྒྱས། ཤིང་དེ་རབ་
དུ་གསལ། ཤིང་དེ་རབ་དུ་ཕྱེ། དེ་གྲེས་པར་གྱུར་ཏམ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅས་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་པར་ཆེན་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཀྲ་ལྷ་ཕྱི་གསལ་པའི་དོན་གྲུབ་ལས།
ཤིང་དེ་རྣམས་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་ཟློན་གཅིག་པུ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཡུལ་ཁམས་ཐ་
དད་གྱི་མིང་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བ་ལ་བསྟེན་ནས་ཤིང་དེ། རྣམ་པར་རྒྱས། རབ་
དུ་གསལ། རབ་དུ་ཕྱེ། རྒྱས་པར་གྱུར། ཅས་དོན་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་

སྒྲོབ་དེ་བཅིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཀུས་པ་གཅིག་ཕུ་བརྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲོར་བའི་ཡུལ་གིང་གཅིག་
པོ་དེ་ལ། སྒྲོར་བྱེད་ཀུས་པའི་དོན་གཅིག་པོ་དེ་བཛོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོན་ས་
ཡང་ཡང་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱེད་པ་འདི་སྒྲུང་ཐང་བའི་དོན་ཀུན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་
གི་དགོངས་པ་དང་གཅིག་པར་སྒྲུང་།

(ག) སྒྲོབས་བརྩ་མངའ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད། །

ལུས་མེད་ཐུལ་གྱི་བརྟན་པ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །

མི་འཛིགས་བཞི་ལྟན་གསུང་རབ་ལ་སྐྱངས་ནས། །

ཀུལ་བས་གངས་མེད་ཆོགས་བསགས་རྗེས་སུ་བསྐྱབས། །

ཞེས་སྒྲོབས་བརྩ་མངའ་བ་དང་། ལུས་མེད་ཐུལ། མི་འཛིགས་བཞི་
ལྟན། ཀུལ་བ་ནམས་སངས་ཀུས་ཀྱི་མཚན་གྱི་ནམ་གངས་ཡིན་པས། སངས་
ཀུས་གཅིག་ཕུ་དེ་ལ། བཛོད་བྱེད་དོན་མི་འདྲ་བ་སྒྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྒྲོར་བ་སྟེ།
སྒྲོབས་བརྩ་མངའ་བའོ། སངས་ཀུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ། དེའི་
བརྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས། རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ།
སྐྱངས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བརྟན་
པ་ལ་མི་འཛིགས་པ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་སྒྲོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་
སྟེ། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལྟན་གྱི་ཀུལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་སྐྱངས། དེ་ནས་
བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབས། ཞེས་
བསྒྲོར་བྱེད་ཡུལ་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་སྒྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བསྒྲོར་བ་
སྟེ་བྱུང་། །ཡང་ན་དགེས་སྒྲུ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བཛོད་དུ་ཆངས་བཞད་ལས།

ཟླ་གཞིན་སྒྲིག་པས་སྒྲིགས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ། །

རི་བོང་འཛིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རབ་མཛེས་པས། །

གཉིས་སྒྲིག་ཀྱལ་བོར་སྒྲིམས་པའི་རྩལ་པ་ཡིས། །

བདུད་ཅིའི་འོད་ཀྱི་ཟེགས་མ་ཕྱོགས་སུ་འགྲེམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཆོག་བསྐྱར་བཞི། བསྐྱར་བྱའི་ཡུལ་ལམ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་
དེ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་ཆེད། སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདྲ་བའམ། སྐྱའི་
བཅོམ་ཚུལ་གཅིག་པ་ཅན་ཞིག་གིས་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ལ་
ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྤྱིན་གྱི་ཕྱང་བ་དག་གིས་ནི། །

མ་བྱའི་ཆོགས་ནམས་འདོད་ལྡན་བྱེད། །

ཁུ་སྤྱིན་ཀྱལ་མཆན་ཅན་གྱིས་དེང་། །

ན་ཁུང་ནམས་ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད། །

ཅེས་ཆར་སྤྱིན་གྱི་ཕྱང་བ་དག་གིས་མ་བྱའི་ཆོགས་ནམས་དགའ་བའི་
སྒྲོག་པར་བྱེད་པའམ་ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད་པ་དང་། ཁུ་སྤྱིན་ཀྱལ་མཆན་
ཏེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་གིས། ན་ཁུང་གཞིན་ཁུ་མ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་འདོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའམ་ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད་དོ་ཞེས་ཆར་སྤྱིན་དང་།
འདོད་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་མ་བྱ་དང་། བྱེད་མེད་གཞིན་ཁུ་མ་གཉིས་
ཀའི་ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་སྤྱིན་སྟགས་དང་། བྱ་
བའི་གཞི་ཐ་དད་པ་མ་བྱ་སྟགས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་ཡང་། སྐྱར་

བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདྲ་བ། འདོད་ལྡན་བྱེད་ཅེས་པ་བསྐྱར་དུ་སྒྲིས་པ་འཕམ་བསྐྱར་
བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འོད་དཀར་ཅན་གྱིས་ས་མོས་འདབ་མ་རྒྱས། །

རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་ཡན་བདེ་རྒྱས། །

དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་བདག་སྒྲོའི་ཤེས་རབ་རྒྱས། །

ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་སྒྲོ་གསལ་དགའ་བ་རྒྱས། །

ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། སངས་རྒྱས། དབྱངས་ཅན་མ་དང་། ལེགས་བཤད་
ཀྱི་གཏམ་སྒྲིགས་བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དོན་མི་འདྲ་ཡང་།
རྒྱས་ཞེས་པའི་འདྲ་ཆོག་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བ་འཕམ་སྒྲིས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
ན་ཆངས་བཞད་ལས།

མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་རྩ་བ་གྱིས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི། །

ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་སྒྲོས་མི་དཔོག།

སྒྲ་དོར་ཚུལ་ལ་སྒྲིངས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས། །

སྒྲིན་ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་མཐའ་མི་དཔོག། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱར་བཞི། བསྐྱར་བུའི་ཡུལ་དེ་ལ། དེའི་
བྱེད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཆོག་གི་རྗེད་ཚུལ་གཅིག་
པ་ཅན་བསྒྲས་པའི་ཆོག་བསྐྱར་བ་དང་། ཆོག་དོན་སྒྲ་མའི་དོན་སྒྲར་ཡང་
བསྒྲས་ཏེ་དོན་གཞན་སྒྲིན་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལྟན་དུ་སྒྲིས་པ་འཕམ་བསྐྱར་
བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཀྱན་ལས་རྒྱལ་ནས་དེ་རིང་བྱིད། །

བཅུན་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་བར་བྱེད། །

བྱིད་ཀྱི་དག་སྡེ་མཐོ་རིས་སོང་། །

ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་བར་བྱེད། །

ཅས་ཀྱང་བ་དང་བོར་རྒྱལ་བོ་དག་ལས་རྒྱལ་ནས་དགའ་བ་དང་། ཀྱང་
བ་གསུམ་པས་སྒྲུབ་ཡང་རྒྱལ་བོས་དག་སྡེ་བཅོམ་པའི་དོན་དེ་བསྐྱར་དུ་བཞས་
པས་དེས་བསད་པའི་དག་ཟུ་རྣམས་ལྷ་སྡེ་སྡེ་དེ་དང་སྐབས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་
ཅེ་བའི་དགའ་བ་སྟེ། རྒྱལ་བོས་དེ་རྣམས་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་
དོན། རྒྱལ་བོ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་དོན་གཅིག་ཕུ་ལ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཡང་
ཅེ་བར་བྱེད་ཅས་པ་ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་ལྷ་མ་རྒྱལ་བོ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་
དགའ་བ་སྟེ། བཅུན་མོ་རྣམས་དང་དགའ་བའི་རོལ་ཅེད་བྱེད་པ་དང་། བྱི་
མས་རྒྱལ་བོས་བསད་པའི་དག་མཐོ་རིས་སྡེ་སྡེ་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་
ལྷ་དུ་སྐྱུ་གར་རོལ་མོ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཅེ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། ཅེ་བར་བྱེད་
ཅས་པའི་ཆོག་གཉིས་དོན་ཐ་དད་དུ་འཇུག་ཅིང་། ཆོག་གི་རྗེད་ཚུལ་འདྲ་
བས་ན་ཆོག་ལ་བསྐྱོར་བའང་ཡོད་པས། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོར་བ་
ལྷ་བྱའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཉིན་མོར་བྱེད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ། །

གཟུགས་སྤང་བཀོད་པ་སྐྱ་ཆོགས་གསལ། །

དབྱར་རྩ་སྐད་གསང་སྒྲིག་པས་བྲེལ། །

མ་བྱ་དགའ་བའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་གཟུགས་སྒྲུང་སྒྲ་ཆོགས་གསལ་བ་དེ། ཀྱང་
བ་དང་པོའི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་དོན་དེ་ཉི་
མ་གཅིག་ཕུ་ལ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཀྱང་བ་བཞི་བའི་མ་བྱ་དགའ་བ་དེ། ཀྱང་བ་
གསུམ་པའི་འབྲུག་སྒྲ་སྒྲིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས། དོན་དེ་འབྲུག་ལ་བསྐྱོར་
བ་ཉི་དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཉི་མ་གསལ་བ། གཟུགས་གསལ་བ། འབྲུག་སྒྲ་
སྒྲིག་པས་བྲེལ་བ་དང་། མ་བྱ་གར་གྱིས་བྲེལ་བ་ནམས། བྱ་བ་ཐ་དད་ཡིན་
ཀྱང་སྒྲིབ་ཆོད་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱོར་བའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
ན་སྒྲིབ་དོན་ལས།

ཀྱང་དུ་ནོར་འཛོན་ལྷན་ལྷན་མཛེས་པའི་གཞིར། །

མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་པ་གཅིག་དུ་མཐུན། །

བཟོ་ཞིང་ཆོན་རིག་བྱལ་སྤྱང་དེང་རབས་ཀྱི། །

དགའ་སྟོན་མཆོག་ལ་རོལ་བའང་གཅིག་དུ་མཐུན། །

ཞེས་གཅིག་དུ་མཐུན་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཆོག་བསྐྱོར་བ་དང་། ཀྱན་གྱི་
བསམ་པ་མཐུན་པ་དང་། དེང་རབས་བཞི་འགྱུར་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་མཉམ་
པོར་སྦྱོད་ཚུལ་མཐུན་པ་ནི་དོན་བསྐྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་འབྲུག་ཆོག་བསྐྱོར་སྒྲིག་བྱེད་པ་དཔེར་ན། གསལ། བྱས།
མཆོག་མཛེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་མི་སྟོན་པའི་མིང་ཁོན་སྐྱར་ན། ལེ་ལེ་
གསུམ་པའི་བྱ་དགའ་བའི་བར་མཐའ་ཆོད་པའི་བྱ་དང་འབྲུག་ཉིན་ཆེ་བས།

བསྐྱོར་བྱུང་འདི་ལ་བཞག་པར་དཀའ། གཞོན་པར་དཀའ། མི་དཔོག་ཅེས་
པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གཅིག་པེ་དེས་དོན་མི་འདྲ་བ་སྒྲིལ་གས་སྟོན་བྱུང་པའི་འདྲ་ཆོག་
བསྐྱོར་བཞུས་བྱས་ན་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

དུག་པ། འཁོག་རྒྱན་བཤད་པ།

འཁོག་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མ་མེ་མེན་མེད་སྟགས་དགག་སྒྲ་དངོས་ཀྱི་དོད་
མཚུངས་པའི་དགག་ཆིག་ཅི་རིགས་བཅོད་པའི་སྒྲ་ནས་བཅོད་བྱའི་དོན་དེ་ལ་
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཉམས་འཛོན་ཞིང་མངོས་པར་བྱེད་པའི་ངག་གོ།
རྩ་བར། དགག་པ་བཅོད་པ་འཁོག་པ་སྟེ། །

ཞེས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དགག་བྱར་བྱས་ནས། དེ་འཁོག་བྱེད་
ཀྱི་ཆིག་མ་ཡིན། མེད། མ་འགོ་ལ་སྟགས་པའི་དགག་སྒྲ་དངོས་ཀྱི་དོད་མཚུངས་
པའི་དགག་ཆིག་ཅི་རིགས་བཀོད་ནས། འཁོག་པའི་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཅོད་པའི་
རྒྱན་ལ་འཁོག་རྒྱན་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ཉེར་གསུམ་སྟེ།
བྱུང་བ་འཁོག་པ། མངོན་གྱུར་འཁོག་པ། འབྱུང་འགྱུར་འཁོག་པ། ཆོས་
འཁོག་པ། ཆོས་ཅན་འཁོག་པ། རྒྱ་འཁོག་པ། འབྲས་བུ་འཁོག་པ། རྗེས་
གནང་གིས་འཁོག་པ། དབང་གིས་འཁོག་པ། མ་གུས་པས་འཁོག་པ། བེས་
བཅོད་ཀྱིས་འཁོག་པ། རྩལ་མོས་འཁོག་པ། སྒོགས་ཀྱིས་འཁོག་པ། འབད་
པས་འཁོག་པ། གཞན་དབང་གིས་འཁོག་པ། ཐབས་ཀྱིས་འཁོག་པ། ཁྱོ་
བས་འཁོག་པ། སྤྱིང་རྗེས་འཁོག་པ། འབྱོད་པས་འཁོག་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
འཁོག་པ། ལྷུར་བས་འཁོག་པ། དོན་གཞན་གྱིས་འཁོག་པ། རྒྱས་འཁོག་
པའོ། །ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཅོད་ཅིག་བཀོད་ན།

ཁྱོད་ལས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་དགག་བྱ། དེ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། ཁྱོད་པའི་དབང་གིས་ཆོག་ཕྱུ་བ་མོ་སྤྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་
པ་ཞིག་ལ་བློར། དཔེར་ན།

ཙུ་བར། རྩོམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཆོག །

བདག་འགྲོ་ཞེས་པ་ངེས་པར་བྱང་། །

མཇའ་བ་དམན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ད། །

མ་ཕྱིན་ན་ཡང་བདག་ལ་ཅི། །

ཞེས་རྩོམ་སྤྲོ་བདག་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་མཇའ་བོ་ལ་བཅུ་བ་མེད་པར་
བདག་ཡུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞན་དུ་འགྲོའོ། ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་འདི་ངེས་པར་
བྱང་བས། བདག་ལ་བཅུ་གདུང་མེད་པའི་མཇའ་བ་དམན་པ་ཁྱོད་དུ་ཡུལ་གཞན་
དུ་མ་ཕྱིན་པར་བསྐྱོད་ན་ཡང་། བདག་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བདག་
པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། རང་ཉིད་
བདག་པོ་ལ་མཇའ་བ་ཕྱས་ཆེས་པས། བདག་པོ་འགྲོ་བ་མ་བཟོད་པར་སྒྲིས་
པའི་དབང་གིས་ངག་མ་བསྐྱུམས་པར་བདག་པོ་ལ་ཆོག་ཕྱུ་བ་མོ་སྤྲོ་ཞིང་། ཁྱོད་
པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། ཁྱོད་བདེ་ཞེ་སྤང་གཉིས་
མི་འདྲ་སྟེ། ཞེ་སྤང་ནི། ཁྱོད་པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། རང་སེམས་
ལ་གར་བ་ཅམ་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་སྤང་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུགས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཁྱོད་ནི། ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆོག་ཕྱུ་བ་དངོས་སུ་སྤྲོ་བ་
ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་ཅམ་ཡོད།

(ག) དར་བབ་ལང་ཚོའི་དུས་སུ་རིག་པའི་གནས། །

བསྐྱབ་སྦྱང་དོར་ཏེ་སྒྲིམ་ཆེན་བྱེད་བསམ་ན། །

སྒྲིབ་ནས་ན་ཚོད་ཡོལ་ཆེ་བོས་པའི་གྲར། །

ཞུགས་ཀྱང་མ་བསྐྱད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི། །

ཞེས་ལང་ཚོ་གཞིན་ནུའི་དུས་སུ་རིག་པའི་གནས་ལ་མི་སྦྱོང་བའམ།

སྦྱངས་ཀྱང་དོར་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་དཔེན་པར་སྒྲིམ་ཆེན་བྱེད་བསམ་པ་

དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཆེན་བྱེད་བསམ་ནའང་།

ཕྱིས་སུ་ཁྱོད་རང་ན་ཚོད་ནས་ཆེ་བོས་པའི་གྲར་ཞུགས་ཀྱང་སྒྲིམ་ཆེན་ཉམས་པས་

ཞུགས་མ་ཞུགས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་སྒྲིབ་པའི་ཆོག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་

བུའོ། །ཡང་ན་སྦྱོང་དོན་ལས།

སྦྱང་གི་ཐིག་ལེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལས། །

ག་ཤེད་འཁྱོན་པར་སྦྱང་བ་འདི་ལྟ་ན། །

མཉེས་གཤིན་བརྩེ་བས་དམན་པ་ཁྱོད་ཉིད་དེང་། །

གལ་ཏེ་མ་སྦྱོང་ན་ཡང་བདག་ལ་ཅི། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་པ། རིན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱུ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྐབས་དེའི་བཟོད་འདོད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཞིག་སྟོན་ལ་བཀོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་ཐེད་དུ་འགྲོ་ངེས་པའི་དངོས་
པོ་གཞན་ཞིག་བཀོད་པའི་ངག་གོ། །

ཕ་བར། གང་ཞིག་དངོས་འགའ་རབ་བོད་མས། །

དེ་ཡི་ཐུབ་བྱེད་རྣམ་པ་ཅན། །

དངོས་པོ་གཞན་དག་འགོད་པ་དེ། །

དོན་གཞན་བོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱ་བ་འཇམ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྟོན་
 ལ་བཀོད་ནས། དེ་ལས་ཀྱི་ཆེ་ཞིང་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འཇམ་དོན་གཞན་
 ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་ལ་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེ་རྒྱན་གྱི་ཟླ་བོ་དངོས་
 པོའི་དཔེ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ལ། དཔེ་དང་
 དཔེ་ཅན་མཚུངས་སྐྱ་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་། འདྲ་བའི་དོན་གྲགས་ལ་ཉོགས་
 པར་བྱེད་པ་ལས། ཆོག་སྤེམ་དེ་སྔ་མ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་
 འདིར་སྤེམ་མར་བཀོད་པའི་དོན་དེ་སྔ་མ་དང་འདྲ་འཇམ་མི་འདྲ་ཡང་རུང་། གཙོ་
 བོ་སྔ་མ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བཞིན་འགོད་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དཔང་
 རྟེན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱན་འདིར། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་ལ་བཀོད་པ་དང་།

དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚིག་ནུས་པ་ཅན་བཀོད་པ། སྐྱབ་བྱེད་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ལས་དོན་
གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་གསུམ་ཚང་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་
ན་བརྒྱད་དེ། ཀྱན་བྱ་གྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། བྱད་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་
གཞན་བཀོད་པ། སྐྱར་བ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། འགལ་བའི་དོན་གཞན་
བཀོད་པ། མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་
པ། འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། མི་འོས་ཤིང་འོས་པའི་
དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཙོན་ཅིག་བཀོད་ན།

འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། འོས་པའི་བྱ་བ་ལས་འབྲས་བུ་མི་
འོས་པ་སྐྱེད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བཀོད་ནས། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འོས་པའི་བྱེད་
ལས་དང་ལྡན་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། ལུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་མལ་སྟན་འདིས། །

བདག་གི་ལུས་འདི་གདུང་བར་བྱེད། །

བསྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་སྐྱེག་བླ་དང་། །

འདྲ་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་ཆགས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ངོར་ལུ་སྐྱེས་ཏེ་པརྒྱའི་གདན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་
པ་འདིས་ཀྱང་། བདག་གི་ལུས་འདི་འདོད་པས་གདུང་ཞིང་སྐྱེག་པར་བྱེད་
ཅེས་འོས་པའི་བྱེད་ལས་འཇམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འོས་པ་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་བསྐྱབ་
བྱ། སྐྱབ་བྱེད་ནི་འདོད་ཆགས་གྱིས་སྐྱེག་པའི་རང་བཞིན་མེད་དང་འདྲ་ཞིང་
ཆགས་པས་གདུང་པ་འབར་བའི་བཞིན་མདངས་རབ་ཏུ་དམར་པོར་འགྱུར་

བཅོས་ཤིང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་འོས་ཤིང་རིགས་སོ། ། ཞེས་པ་འདིས་
ཆགས་པས་གདུང་བ་དྲག་པོ་སྦྱེད་འོས་པ་སྟོན་པས་ན། འོས་པའི་དོན་གཞན་
བཀོད་པ་ཞེས་ཟེར།

(བ) སྟོང་སྤྱག་མངའ་ས་མ་བྱིད་ཀྱི་ལག་སོར་གྱིས། །

རེག་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ལུས་གདུང་བར་བྱེད། །

དམར་བའི་བདག་ཉིད་ཉི་ཉི་མ་ལས་རྒྱལ་བས། །

བྱེད་ཆོས་དེ་ལྟར་སྤང་ཡང་རིགས་པ་ལགས། །

ཞེས་སྟོང་སྤྱག་སྟེ་མངའ་ས་བྱིད་ཀྱི་ལག་པའི་སོར་མོས་བདག་ལ་རེག་
པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ལུས་ཆགས་པས་རབ་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད་ཅེས་མངའ་ས་པའི་
ལག་པས་བདག་ལ་རེག་པ་ལས་ལུས་ལ་གདུང་བ་སྦྱེད་པ་ནི། དེའི་བྱེད་ལས་
མེ་འོས་པ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཆགས་པས་ཚྱུས་པའི་ཁ་དོག་རབ་ཏུ་དམར་
བའི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་ཉི་ཉི་མའི་ཁ་དོག་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་དམར་
བར་གྱུར་པ་ནི་འདོད་ལྡན་ནམས་ཀྱི་འོས་པའི་གཤེས་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་
ལྟར་སྤང་ཡང་རིགས་སེ་ཞེས་རབ་བདགས་ཀྱི་ཆོག་དང་བཅས་འོས་པའི་བྱེད་
ལས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

པད་མའི་རིང་བུར་ལྷན་རོལ་ངང་མོ་བྱང་། །

ཅེན་པའི་རྫོས་གར་མཐོང་བས་འདོད་པས་གཟེར། །

ཚྱུས་པའི་གདུང་བ་རབ་འཕེལ་ཆགས་པའི་དུལ། །

ཆར་བའི་རྒྱན་ལ་འགྲན་ཡང་འོས་མིན་ཅི། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ། རྩོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

རྩོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མཚུངས་པར་བཅོལ་འདོད་ཀྱི་དངོས་
པོ་གཉིས་ཤིག་རྩོན་ལམ་ཆོག་གི་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ལས་མཚུངས་པར་བརྟན་
ནས། སྒྲུང་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་འབྲེད་ཅིང་རྩོག་པའི་ངག་གོ། །

ཅ་བར། རྒྱ་འདུག་པ་འཕྲོགས་པ་ཡི། །

དངོས་པོ་གཉིས་ནི་མཚུངས་གྱུར་པ། །

དེ་ཡི་དབྲེ་བ་བཅོལ་པ་གང་། །

དེ་ནི་རྩོག་པ་ཅན་ཞེས་བཅོལ། །

ཅེས་མཚུངས་པའི་སྒྲུས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་འཕམ། རོན་གྱི་ཤུགས་དང་
སྒྲུབས་ཐོབ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོལ་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་
འགའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་བཅོལ་དེ། སྒྲུང་ཡང་དངོས་
པོ་རང་རང་ལ་གནས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབྲེ་བ་འགའ་
ཞིག་བཅོལ་པས་མི་མཚུངས་པར་རྟོན་པ་སྟེ། མཚུངས་པ་ལས་རྩོག་པར་བཅོལ་
པའི་ཕྱིར་ན་རྩོག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་དོན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཅོལ་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་
ཕན་ཚུན་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བཅོལ་པ་འཕམ། ཤུགས་ལ་བརྟན་པ་གང་རུང་
གི་སྒྲོ་ནས་དཔེ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་བཅོལ་ལ། སྒྲུང་ཡང་

དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཚུངས་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་བཞེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དབྱེ་བ་འབྱེད་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་ལས་ལྗོགས་པར་བསྟན་པ་ཏྲ་བུ་ལ་ཟེར། འདི་
 ལ་ནང་གསལ་སྤྱི་ས་དབྱེ་ན་བཅུ་སྟེ། གཅིག་གི་ལྗོགས་པ་ཅན། གཉིས་ཀྱི་ལྗོགས་
 པ་ཅན། ལྔར་བའི་ལྗོགས་པ་ཅན། འགོག་པ་ཅན་གྱི་ལྗོགས་པ་ཅན། གཏན་
 ཆོག་སྤྱི་ལྗོགས་པ་ཅན། རྟེན་གྱི་དབྱེ་བའི་ལྗོགས་པ་ཅན། དཔེ་ཅན་ལྷག་པའི་
 ལྗོགས་པ་ཅན། མཚུངས་ཆོས་དང་འབྱེད་ཆོས་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པའི་སྒྲུས་
 དངོས་སུ་བྱེན་པའི་ལྗོགས་པ་ཅན། མཚུངས་ཆོས་སྒྲུས་མ་བྱེན་ལ་འབྱེད་བྱེད་
 སྒྲུས་དངོས་སུ་བྱེན་པའི་ལྗོགས་པ་ཅན། རིགས་མཐུན་ལས་འབྱེད་པའི་ལྗོགས་
 པ་ཅན་ནོ། ། རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞེད་ཅིག་བཀོད་ན།

རྟེན་གྱི་དབྱེ་བའི་ལྗོགས་པ་ཅན་ནི། བཞེད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་
 རུང་བ་གཉིས་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་བརྟེན་པ་ཡོན་
 ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པ་བྱུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཕན་ཚུན་མི་འདྲ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་ལས་དངོས་སུ་ལྗོགས་
 ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་པད་མ་སྟེ། །

འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱད་པར་ཡང་། །

པད་མ་ཚུ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། །

ཁྱོད་གདོང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའོ། །

ཞེས་མཛེས་མའི་གདོང་དང་པད་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། པད་

མ་ཚུ་ལས་སྒྲིས་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་བྱད་མེད་ཁྱོད་རང་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཞེས་གདོང་དང་པད་མ་གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་པ་དང་། མཛེས་པའི་བྱད་ཆོས་སོགས་
 མཚུངས་པ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པར་བྱགས་ལ་ཉོགས་པར་བྱས་ནས། འབྲེད་
 ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་དངོས་སུ་བཟོད་དེ་མཚུངས་པ་ལྗོག་པ་ལྟ་
 བུའོ། ། རྒྱན་འདི་དང་ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེའི་བྱད་པར་ནི། ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ལ་
 དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་གང་དུ་མཐོང་བའི་གནས་ཐ་དད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 སྒོ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་ཞེས་དཔེ་དོན་ཡན་མཚུངས་པ་གཙོ་བོར་རྟོན་པ་དང་།
 འདི་ལ་འབྲེད་བྱེད་རྟེན་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་བཀོད་ནས། ཡན་མཚུན་མཚུངས་
 པ་བྱགས་བལྟན་དང་མི་མཚུངས་པ་གཙོ་བོར་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

(ག) དབྱངས་ཅན་མ་དང་ཀོང་ཙོ་གཉིས། །

སྒྲིམ་ཆངས་པའི་བུ་མོ་དང་། །

རྒྱ་བཟའ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་བོ་ཡི། །

སྒྲིམ་མོ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་ཡོད། །

ཅེས་རྩ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཙོ་གཉིས། མཛེས་པའི་
 བྱད་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་བྱགས་ལ་ཉོགས་པར་བྱས་ཏེ། འབྲེད་ཆོས་
 རྟེན་གྱི་བྱད་པར། དབྱངས་ཅན་མ་ནི་ཆངས་པའི་སྒྲིམ་མོ་ཡིན་པ་དང་། ཀོང་
 ཙོ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་བོ་ཐང་ཐེ་ཙུང་གི་སྒྲིམ་མོ་ཡིན་པས་རྟེན་མི་
 འདྲ་བའི་བྱད་པར་དངོས་སུ་བཟོད་ནས་མཚུངས་པ་ལས་ལྗོག་པར་བཟོད་པ་
 ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ན་སྒྱུ་དོན་ལས།

དགའ་ཚལ་ཐན་ཅིག་ཅན་དང་ཞི་དུའུ་གཉིས། །

ཀུན་ཀྱང་ཡིད་འོང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལགས་ན། །

གཅིག་ནི་དྲི་པའི་ཞིང་གི་སྒོ་བར་ཏེ། །

ཞི་དུའུ་དང་ཀུའུ་ལྗོངས་སུ་མཛེས་པར་སྒྲུབ། ཞིས་པ་སྒྲ་བུའོ། །

དགུ་པ། སྤྲོད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་པ་གད་པ།

སྤྲོད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བཛོད་བྱ་གང་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་རྒྱུ་ངེས་པ་བཀག་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་སྤྲོད་པ་ཅན་གྱིས་རང་གི་
འབྲས་བུ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །

ཙུ་བར། རབ་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུག་ནས། །

གང་ཞིག་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་དམ། །

གང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །

སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་སྤྲོད་པ་ཅན། །

ཞེས་འདི་གེ་རྟེན་ན་རབ་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱུག་
ནས། མ་གྲགས་པའི་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། གྲགས་མ་གྲགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་
སྒྲིབ་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིར་འདི་གེ་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་
རབ་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུག་པ་ཟེར་བའང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་
ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་ལ་མི་སྒྲིབ་པར། རང་གི་ངོ་བོ་འཕ་དངོས་པོའི་ཆོས་འབྲས་བུར་
གྱུ་བ་པ་ཅམ་དུ་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་སྤྱིར་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་
སྤྲོད་ཀྱང་། གང་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་སྐད་དུ་བཛོད་དེ། རྒྱ་
མེད་པའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་ཞིག་སྒྲིབ་པའི་ངག་དེ། བཛོད་རྒྱལ་གྱི་

དབང་དུ་བྱས་ན་སྲིད་པ་ལྟར་དུ་འདིར་ཡང་བཞིན་འདོད་གཅོད་པོ་བྱས་ནས་བསྟན་
 ཏེ། ཆོག་ཉམས་མཚར་པའི་རྣམ་པས་མངོས་པར་བཞིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འདི་
 ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་སྲིད་
 པ་ཅན། ནང་གི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅམ་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན། ཕྱི་ནང་གི་
 རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ཤུགས་ལས་མི་གོ་བར་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་
 སྲིད་པ་ཅན་ནོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་ཅིག་བཀོད་ན།

ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ནི། འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་དང་མ་
 གྲགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་གཞིས་ཀ་བཀག་ནས། དེ་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་
 མི་སྟོན་པར། རྒྱ་གཞན་གང་ལའང་མ་སྟོས་པའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་
 ཁོ་ན་བཞིན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། བསྟོས་པ་མེད་པར་ཁ་དྲི་ཞིམ། །

བཅོས་པ་མེད་པར་ལུས་པོ་མངོས། །

རྒྱ་མེད་དག་དུ་ཟླ་བ་དག། །

རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འདོད་པ་གྲོགས། །

ཞེས་དྲི་ཞིམ་པའི་རྒྱ་དྲི་བཟང་སོགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བསྟོས་པ་མེད་པར་
 ཁ་ལ་དྲི་ཞིམ་པོ་ལྟན་པ་དང་། མངོས་པའི་རྒྱ་ལག་པས་བཅོས་པ་མིན་པའམ་
 མངོས་ཆོས་ཀྱི་ཐོལ་བྱས་པ་མེད་པར། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཀྱན་ནས་མངོས་པ་དང་།
 དགར་གྱུར་པའི་རྒྱ་འཁོན་འཛིང་སོགས་བྱས་པ་མེད་པར། ཟླ་བ་ནི་ཕན་ཚུན་
 འགན་པའི་དག་ཟླར་གྱུར་པ་དང་། གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཕན་བཏགས་

སྒྲིབ་དེ་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

པ་སོགས་མེད་པར་རང་གི་འདོད་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར། ཅེས་འདི་གཏེན་ན་གྲགས་མ་གྲགས་དང་། བྱིན་དེ་གི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་རབ་དུ་བཞོག་ཅིང་བཀག་ནས། དེ་ཞིམ་པ་དང་། ལུས་མངོས་པ། རྒྱ་བའི་འགྲན་རྒྱ་ཡིན་པ། འདོད་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་ན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར། འབྲས་བུ་རང་གི་དོ་བོ་ཅམ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན། ཅུ་བར་བསྒོས་པ་མེད་པར་ཁ་དྲི་ཞིམ། ཞེས་པ་སི་དུ་དང་འབྲུག་འགྲེལ་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཁ་དྲི་ཞིམ། ཞེས་པར་བསྐྱར་གྱུར་། དེ་ལྟར་ན་རབ་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བཞོག་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁོ་མོ་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཞིམ་པར་བཛོད་པ་ཅམ་ལས་རྒྱ་བཞོག་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མེད་པས་མི་འཐད་པར་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

(ག) རི་མོར་མ་བྱིས་རི་དྲུགས་གཟུགས་ཀྱིས་མངོས། །

དག་རྒྱ་མིན་ཡང་པད་མའི་ཆོགས་ཀྱན་འཛོམས། །

རྒྱ་མཚན་མེད་པར་རྒྱ་གཏེར་འཕེལ་བར་བྱེད། །

སྟེགས་མཁན་བྲལ་ཡང་མཁའ་ལ་དལ་མེད་འབྱོས། །

ཞེས་རི་མོར་བྱིས་པ་མ་ཡིན་པར་རི་བོང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་མངོས་པ་དང་། བན་རྒྱན་དག་རྒྱ་མིན་ཡང་པད་མའི་འདབ་མ་རྩམ་པ་འཕམ་འཛོམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་བ་དང་། ཁོའི་རྗེས་ལ་སྟེགས་མཁན་མེད་ཀྱང་དལ་བ་མེད་པར་འབྱོས་པ་སྟེ་བྱོས་པའི་རྒྱ་བ་ཞེས་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དངོས་སུ་བཞོག་པ་གོང་དང་མཚུངས་གིང་། རི་དྲུགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་མངོས་པ་དང་། པད་མ་

འཛོམས་པ། རྒྱ་གཞིར་འཕེལ་བ། མཁའ་ལ་དལ་མེད་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱུན་གཞན་ལ་མ་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

མ་བྲིས་དགའ་འབྲེལ་རི་མོའི་སྤྲེལ་དུ་འབབ། །

མ་བྲིད་རང་བྱགས་ཀྱི་མཚོའི་གློང་དུ་རྒྱགས། །

སྤྲེལ་ཀྱང་མ་བསྒྲིགས་སྤྲིགས་མའི་ར་རི་འཛོམ། །

མ་བཞོས་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བྱའི་རྒྱང་དེ་གང་། ཁྲིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱུ་པ། བརྒྱུས་བཅོམ་གྱི་རྒྱུ་བཤད་པ།

བརྒྱུས་བཅོམ་གྱི་རྒྱུ་འཛིན། བཅོམ་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཞན་པ་
 ཞིག་ཡིད་ལ་བཞག་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་གི་སྟེང་དོན་
 མི་གསལ་ཞིང་བརྒྱུས་ཏེ་ཚོད་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། དངོས་པོ་འགའ་ལ་བསམས་བྱས་ནས། །

དེ་དང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན། །

བརྒྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅོམ་པ་ལ། །

དེ་ནི་བརྒྱུས་པ་བཅོམ་པར་འདོད། །

ཅས་བཅོམ་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བསམས་པར་བྱས་
 ནས་བསམ་བྱ་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་ཁ་གཡར་
 ཏེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུས་ནས་བཅོམ་པ་ཞིག་ལ་བརྒྱུས་བཅོམ་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་ཟེར།
 དཔེར་ན། མཛེས་མ་ཞིག་ལ་བསམས་ནས་དེ་བཅོམ་པར་འདོད་པ་ན་དེ་དང་
 ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་པད་མ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ལ་ཁ་གཡར་ནས་དཔེ་
 ཅན་དེའི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས། དཔེ་དེའི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཚུར་
 རྒྱར་བའམ་བྱུགས་ལ་བརྒྱུས་ནས་བསམ་བྱའི་ཡུལ་དེ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་
 མ་བཅོམ་པར་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་དེ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་
 སུ་བཅོམ་གྱང་། དོན་ལ་དཔེའི་དངོས་པོ་དེ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར། བསམ་བྱའི་

དངོས་པོ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གོ་རྒྱུས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྲིས་
དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། སྤྱི་ལོ་བསྟུས་བཅོད། བྱད་གཞི་ཐ་དད་བྱད་ཆོས་གཅིག་པའི་
བསྟུས་བཅོད། བྱད་ཆོས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་བསྟུས་བཅོད། སྟོན་
མེད་བསྟུས་བཅོད་དོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཅོད་ན།

༡) སྤྱི་ལོ་བསྟུས་བཅོད་ནི། བཅོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་
བཞིན་སྤྱི་ལ་བསམས་ནས། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་
ཞིག་གི་རང་བཞིན་བཅོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཅོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དེའི་རང་
བཞིན་དངོས་དེ། རོན་གྱི་ཆོས་མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། བྱད་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན། །

པད་མ་རྒྱས་ལ་སྤྱང་ཅི་འཐུངས། །

དྲི་ཞིམ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །

མེ་རྟོག་ཁ་མ་ཕྱེ་སྦྱོར་སྟོན། །

ཞེས་བྱད་བ་རྣམས་གྲིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་པར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་
ལས་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་འཐུངས་པར་མ་ཟད། དེས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆོམ་པར། སྤྱང་
ཅིའི་བཅུད་མ་རྒྱས་པའི་པར་ཆུང་ཏུ་སྟེ། མེ་རྟོག་གི་འདབ་མ་ཁ་ཕྱེ་བའི་གང་
ཏུ་ལ་ཡང་མཆུ་དག་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་སྟོན་ཞེས་པ་སྤྱད་བྱེད་དཔེ་ཡི་དངོས་པོ་དང་།
དེས་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་བསྟུ་ན།

ཙ་བར། ཆགས་ལྡན་བྱད་མེད་དར་མ་ལ། །

དགའ་བའི་ཅེ་དགས་བཅིངས་པ་དག །

བུ་མོ་འགའ་ཞིག་དག་ལ་ཡང་། །

འདོད་པ་འཕེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། །

ཅེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞིས་བསྟན་ཏེ། ཆགས་ལྡན་གྱི་སྒྲིབ་བུ་འགའ་
 ། ཞིག་བུད་མེད་དར་མ་ལ་འབྲིག་པ་བསྟོན་པས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཅེ་དགའ་
 བཅིངས་པར་མ་ཟད། དེས་ཀྱང་ཡིད་མ་ཆོམ་པར་ལང་ཆོམ་སྒྲིབ་ཞིང་འབྲིག་
 པ་བསྟོན་མ་རན་པའི་བུ་མོ་ཆུང་དུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་། འོ་བྱེད་པ་སོགས་
 འདོད་པ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་
 ལྟ་བུ་བཅོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས། ཆགས་ལྡན་སྒྲིབ་བུ་སྒྱུའི་རྣམ་འགྱུར་རམ་
 རང་བཞིན་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་ཏེ། བྱང་བ་དང་
 པད་མའི་བྱང་ཆོས་སོ་སོ་བ་དག་ལ་སྦྱར་བ་ཅུ་མ་མ་ཡིན་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུའི་
 རང་བཞིན་ལ་ཁ་གཡར་བ་འཇུག་ཏུ་བསྒྱུས་ནས། བཅོད་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་
 དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གསལ་བར་མ་བཅོད་པར་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་
 དཔེའི་དངོས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་དངོས་སུ་བཅོད་པས་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་
 པའི་བསམ་བྱའི་ཡུལ་དེའི་རང་བཞིན་གྲགས་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་སྟོན་པའི་གྲིབ་བསམ་ལ། །

མིངས་སུ་སྦྱོད་པའི་དགའ་སྟོན་ཕྱིར་ཤོར་ནས། །

ཆད་པའི་གདུང་བ་བསྐྱབ་ཕྱིར་སྒྲུན་པོ་འགའ། །

གིང་སྐམ་འཁྲུག་པོའི་ཡལ་ག་དག་ལ་བརྟེན། །

ཞེས་བསམ་བྱའི་ཡུལ་དངོས་ནི་མཚན་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མཐམ་དགེ་བའི་
གཤེས་གཉེན་ལེགས་པར་བརྟེན་ནས་དེས་བརྟེན་པའི་ཚོས་ལོངས་སུ་སྦྱོད་པ་
རྟེན། ཐོས་དོན་ཉམས་སུ་བྲངས་པ་ལས་ཕན་བདེ་ལེགས་ཚོགས་མཐའ་དག་
བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུར་པའི་དགའ་སྟོན་ཕྱིར་པོར་བརྟེན་དོར་ནས་སྒྲུན་པོ་འགའ་ཞིག་
གིས་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་བརྟེན་ཏེ་རྟེན་པ་དང་བཟུར་སྟེ་དོན་ཏུ་གཉེར་ཞེས་
པ་བསམ་བྱའི་དོན་ཡིན། དེ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་ནི་ཆ་བའི་
གདུང་བ་སེལ་ཞིང་བསེལ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེར་བའི་དཔག་བསམ་ལོངས་
འདྲའི་ཤིང་གི་གྲིབ་བསེལ་བཟང་བོ་དེ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་པ་འམ་ལོངས་སུ་སྦྱོད་
པའི་དགའ་སྟོན་དེ་ཕྱིར་པོར་བའམ་དོར་ནས་སྒྲུན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་
ཆ་བའི་གདུང་བ་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལོ་འདབ་མེད་པའི་ཤིང་སྐམ་འཁྲིག་
པོའི་ཡལ་ག་ལ་རྟེན་ཞེས་བརྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལོག་པའི་བཤེས་
གཉེན་གཉིས་ཀྱི་སྦྱིའི་རང་བཞིན་དག་སྤྱད་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་དཔག་བསམ་
སྟོན་ཤིང་དང་། ཤིང་སྐམ་འཁྲིག་པོའི་སྦྱིའི་རང་བཞིན་ལ་ཚུར་བརྟེན་ཏེ། བཟོད་
བྱའི་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མི་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་། དེ་དང་ནམ་
པ་མཐུན་པའི་དཔེའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དངོས་སུ་བཟོད་པས་བསམ་བྱའི་
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ་བྱ་ཡིན། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

དོ་མཚར་གཟི་འོད་འབྱམ་གྱིས་ལེགས་འབྱུང་པའི། །

པད་མོའི་གཉེན་གྱུར་ཉི་མའི་འོད་རྒྱབས་ཆེ། །

རིང་དུ་བཏང་ནས་མེ་འབྲེར་སྟོན་བྱའི་མཇུག། །

འཆོལ་བའི་ངལ་བ་བརྟེན་པ་གད་མོའི་ཡུལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) བྱད་གཞི་ཐ་དད་བྱད་ཆོས་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་པ་བཟོད་ནི། དངོས་
འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་གཞིའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་། དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་
ཀྱི་བྱད་ཆོས་སོ་སོ་བ་ཡང་། སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པ་
ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྒྲིབ་བྱ་བསམ་བུའི་ཡུལ་དེའི་བྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྐྱེད་བྱེད་དཔེ་ཡི་བྱད་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཚུར་བསྐྱེད་ནས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཙ་བརྟེན་འབྲས་བུའི་ཁྲར་གྱིས་ནི། །

སྒྲོང་རྣམས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད། །

གྲིབ་མ་སྐྱེམ་པའི་ལྗོན་པ་ཆེ། །

འདི་ནི་བདག་གིས་ཡང་དག་ཐོབ། །

ཅེས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་དང་། མཚུངས་དཔེ་དཔག་
བསམ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་གཉིས་བྱད་གཞི་ཐ་དད་ཅིང་། བྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་བ་སྒྲིབ་
འཇུག་པ་གཅིག་པ་ཅན། དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བོ་ནི་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་
ཤིང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཙ་བ་བརྟེན་
པའི་བྱད་ཆོས་དང་། ལྗོན་ཤིང་གི་ཙ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟེན་པའི་བྱད་ཆོས་གཉིས་
ཐུན་མོང་ཏུ་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པར་གནས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱལ་བོ་ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྲར་གྱིས་སྒྲིབ་
བས་སྒྲོང་བ་རྣམས་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བྱད་ཆོས་དང་། ལྗོན་ཤིང་ཞིམ་

མངར་གྱི་འབྲས་བུ་འཁྲུག་གིས་དྲུག་པས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་
 པའི་བྱེད་ཆོས་གཉིས་བྱམ་མོང་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་
 འབངས་རྣམས་འཆོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲུབ་པ་ལྟེ་ཕན་བདེའི་གྲིབ་མ་སྒྲུབ་
 པོ་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་། ལྡན་ཤིང་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་
 བ་ལས་སྒྲུབ་པའི་གྲིབ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པོ་ཡིད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྤྱུག་དཔེ་དོན་གཉིས་
 ཀྱི་ལ་བྱམ་མོང་དུ་ཡིད་པར་བསྐྱེད་ནས། དངོས་པོ་འདི་ནི་བདག་གིས་སྒྲུབ་
 ཅིས་བསམ་བུའི་དོན་རྒྱལ་པོའི་བྱེད་ཆོས་རྣམས། དཔེ་དཔག་བསམ་གྱི་ལྡན་
 པའི་བྱེད་ཆོས་སྤྱུག་རྒྱུ་ལྡན་ནས་བརྒྱུད་ཅིང་། བྱེད་གཞི་དང་དཔེ་དོན་གཉིས་
 བ་དད་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་བྱེད་པོ། །

(ག) ལྡན་པའི་མ་མ་གཏིང་དཔག་ཏྱིགས་དཀའ་ཞིང་། །

ེ་འདོད་ཆེས་སྒྲོང་མོར་བུའི་འབྲུང་གནས་མཆོག །

སྒྲོང་ལ་མེད་པར་རྒྱ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་འཇམ་ཅན། །

སྒྲོན་ལྡན་རོ་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་མཆོར། །

ཞེས་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་གཉིས་དང་སྤྱུག་བྱེད་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་གཞི་བ་དད་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཏེ། བསྐྱེད་གཉིས་
 ཀྱི་མཁའ་པ་དང་བཅུ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། རྒྱ་མཆོ་
 ཆེན་པོའི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ། ཡང་བསྐྱེད་གཉིས་ནི་སྤྱུག་ལྡན་གྱི་གདུལ་
 བུའི་ེ་བ་སྒྲོང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
 པོ་ནི་དགོས་འདོད་སྒྲོང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་མོར་བུའི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པ་དང་།

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཡང་བཤེས་གཉེན་ནི་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོང་པ་ལ་སྦྱོང་ལ་མེད་པར་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་
མཚོ་ལ་ན་རྒྱ་བས་ཆེན་པོ་སྦྱོང་ལ་མེད་པར་རྒྱ་བ། ཡང་བཤེས་གཉེན་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་སྦྱོན་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་
ངོ་མཚར་པའི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྲུ་རྒྱ་བ་པ་འཕམ་ཁ་ལོ་འཁོར་ནས་
མི་དག་གི་བ་ན། ལྷ་གཙང་སྤྱ་ལ་དགའ་བས་མི་རོ་མི་གཙང་བ་དག་སྐད་ཅིག་
ཉིད་ལ་རྒྱ་བས་ཀྱིས་བསྦྱོང་ནས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་ཅེས་ཡོངས་
བྲགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱན་ལ་སྦྱར་ཏེ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ངོ་མཚར་པའི་
ཡུལ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་རྣམས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱས་འདུག་པ་
མཚུངས་པ་འཕམ་ཐ་མི་དད་དུ་གནས་པས། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་གཤེས་གཉེན་
གྱི་བྱད་ཆོས་རྣམས་སྦྱད་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་རྒྱ་མཚོའི་བྱད་ཆོས་ལ་
ཚུར་བསྡུས་ནས་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཚངས་བཞད་ལས།

དཀར་འཇམ་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་གཟུགས། །

བདེ་དགའི་དཔལ་སྦྱེན་འབྲེན་བྱེད་བདུད་ཅིའི་དབྱིད། །

འདོད་ལྷན་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་མཚན་མོའི་མགོན། །

ཀུན་དགའ་སྦྱེད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) བྱད་གཞི་ཐ་དད་ལ་བྱད་ཆོས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་བསྡུས་
བཛོད་ནི། བསམ་བྱ་དཔེ་ཅན་དང་དཔེའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་གཞི་ཐ་དད་
དུ་གནས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱོགས་
གཉིས་ཆོག་ཟེན་ལ་དཔེ་ཁོ་ནའི་བྱད་གཞི་དང་བྱད་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་འདྲ་

བདེས་སུ་བརྒྱུད་པས། བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་
ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུས་
ལྟར། །དཔེ་རྒྱུ་།

ཙཱ་བར། ཡལ་གཏི་བྱོན་ནི་མི་ལྟར་ཞིང་། །

མེ་ཉིག་འབྲས་བུ་ཕུན་སྲུང་ཆོག་པ། །

དམ་པའི་གྲིབ་བསེལ་བརྟན་ལྡན་པའི། །

མིང་འདི་བདག་གི་སྐལ་བཅ་རྟེན། །

ཅེས་བསྟུ་བྱའམ་བསམ་བྱ་ཀྱལ་པོ་དང་། ལྷན་བྱེད་དཔའི་དངོས་
པོ་ལྷན་གིང་ཡིན་པས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་ལྷུ་ལ་སྤྲུལ་དང་
འདྲ་ཡང་། བྱད་ཆོས་ཀྱི་བརྟེན་ལྷུ་ལ་ཡལ་གའི་བྱོན་མི་རྒྱུ་པ་དང་འབྲས་
བྱ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པའི་བྱད་ཆོས་ནི་དཔེ་ལྷན་གིང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱད་ཆོས་
ཏེ་དཔེ་དོན་མི་མཆུངས་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཡང་དམ་པའི་གྲིབ་བསེལ་ནི་
ཀྱལ་པོ་ལ་ལྷོར་སྐབས། རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པའི་བདེ་
སྲིད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པའི་གྲིབ་བསེལ་ལྡན་པ་དང་། ལྷན་གིང་ལ་ཉི་འོད་ཀྱི་
ཆད་གདུང་སྟོབ་པའི་གྲིབ་བསེལ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཀྱལ་པོ་ནི་མི་མཐུན་པའི་
ཐོགས་གཞན་གྱིས་བསྟུ་ལ་མི་རྒྱས་པས་བརྟན་པར་དང་། ལྷན་གིང་ནི་རྒྱུ་
སོགས་ཀྱིས་བསྟུ་ལ་བར་མི་རྒྱས་པས་བརྟན་པ་སྟེ། བྱད་ཆོས་འདི་གཉིས་དཔེ་
དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་བརྟན་ཅིང་། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་ཀྱལ་
པོ་འདི་ལྷ་བྱ་བདག་གི་སྐལ་བས་རྟེན་པ། ལྷན་བྱེད་དཔའི་དངོས་པོ་ལྷན་གིང་།

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ལ་བསྐྱུས་ཏེ། བེང་འདི་བདག་གི་སྐལ་བ་བཟང་པོས་རྟེན། ཅེས་དཔེ་དངོས་
སྲུ་བཅོད་ནས་བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) འཇམ་ཞིང་ཡིད་འོང་མཛེས་སྤྱད་ཅན། །

ཟེའུ་འབྲུ་ཡལ་འདབ་རབ་ལྗེ་མ་པ། །

པད་མ་དཀར་པོའི་ཚུན་པོ་འདི། །

བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང། །

ཞེས་བསྐྱུ་བྱའམ་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མཛེས་མ་དང་། སྤྱད་
བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་ནི་པད་མ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་གཞི་ཡན་ཚུན་ཐ་དད་
དུ་གནས་ཀྱང་། བྱང་ཆོས་ནི་མཛེས་མའི་ལུས་འཇམ་མཉེན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
མཛེས་སྤྱད་ཅན་དང་། དཔེ་པད་མ་དཀར་པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་མཛེས་སྤྱད་ཅན་ཏེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཐ་མི་དད་པ་དང་།
དཔེ་པད་མའི་ཟེའུ་འབྲུ་དང་། ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་ལྗེ་མ་པའི་བྱང་ཆོས་ནི་བྱང་
མེད་ལ་མེད་པས་དཔེ་པད་མ་དཀར་པོ་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ཏེ་བྱང་ཆོས་ཐ་དད་
པ་དང་། ཀྱང་བ་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་མཛེས་མ་སྦྱིའི་རང་
བཞིན་དེ། དཔེ་པད་མ་དཀར་པོ་སྦྱིའི་རང་བཞིན་ལ་ཚུར་བསྐྱུས་ནས། དེ་
བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དངོས་སྲུ་བཅོད་པ་དེས། དཔེ་དེའི་བྱང་ཆོས་
མི་སྟོན་པར། མཛེས་མ་རྣམས་འདོད་ལྡན་གྱི་སྦྱེས་བྱའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དོན་
གྱིས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

འཇམ་གཉེན་སྤྱ་སྤྱད་མདངས་ཀྱིས་ཆེར་སྒྲིག་ཅིང་། །

ངག་བཟོད་སྒྲིག་པའི་དབངས་ལྡན་ཕྱེ་གཉིས་པ། །

སྒྲིག་མཛེས་འདབ་ཆགས་ལུས་ཀྱི་མངོས་སྒྲིག་ཅམ། །

ཡིད་བརྟན་སྒྲིག་པོར་བྱེད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༤) སྒྲིག་མེད་བསྐྱེད་བཟོད་ནི། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་དེ། སྒྲིག་བྱེད་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ལ་སྒྲིག་མེད་པ་འཕམ་མི་སྤྱད་པའི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་བཀོད་པའི་དཔེ་རུ་ཚུར་
བསྐྱེད་ཏེ་དངོས་སུ་དཔེ་དེའི་རང་བཞིན་བཟོད་ཀྱང་། དཔེ་དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་
དེ་དག་མི་ལྡན་པའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་དོན་
གྱི་བྱགས་ལས་ཉོགས་ཅུས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྒྲིག་པ་འགྲོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མངར་བའི་ནང་། །

ཀྱེ་མ་ཚུ་ཡི་གཏེར་འདི་ནི། །

དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པར་གྱུར། །

ཅེས་བསྐྱེད་བྲལ་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་
སྒྲིག་པོ་དེ་པའི་སྒྲིག་པ་འཕམ། ཡང་ན་དག་མ་རུངས་པ་དང་མི་འགྲོགས་ཤིང་།
དམ་པའི་སྒྲིག་ཚུལ་ལམ་གཤིས་རྒྱད་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་མངར་བའི་
བསམ་པ་ཅན་དང་། ཡང་ན་འབངས་ཀྱི་སྒྲིག་པོ་ཀྱན་གྱི་མངོས་པོར་གྱུར་པ་དང་།
འདོད་དགའི་གཏེར་ལ་དབང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་དུས་ཀྱི་པོ་ཉའི་དབང་
གིས་འཆོའ་ཞེས་དང་། དེ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་ནི། དཔེ་ཅན་

དེ་དང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཆོས་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། བ་
 ལཱ་ཞེས་པ་སྐྱུ་ལ་དང་གྲོགས་ངན་པ་སོགས་ལ་འདུག་ཀྱང་། སྐྱ་བསྐྱུས་ཏེ་སྐྱུ་ལ་
 ངན་ལ་སྐྱར་ནས་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྐྱུ་ལ་ངན་པ་དང་འགྲོགས་པ་བྲལ་ཞིང་ཞེས་སྐྱུ་ལ་
 ངན་དང་མི་འགྲོགས་པར་བཅོལ་བ་དང་། ཡང་། མ་རྩུ་ར་ཞེས་པ་མཛོལ་
 བོ་དང་རོ་མངར་བ་གཉིས་ལ་འདུག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་རོ་མངར་བ་ལ་སྐྱར་
 བས། བ་ཚུའི་བྱོམ་དེ་ཅིང་རང་བཞིན་གྱི་མངར་པའི་རོ་དང་ལྷན་ཞིང་། སེམས་
 ཅན་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བའི་གནས་ཏེ། རྒྱ་གཏེར་རམ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་བསྐྱུ་ལ་
 བ་འཇིག་པའི་དུས་ཀྱི་མེས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུམས་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་དངོས་
 སུ་རྒྱ་མཚོ་སྐྱུ་ལ་འགན་ལུགས་བཅོལ་བ་ལྟར་འདུག་ཀྱང་། སྐྱུ་ལ་དང་བ་
 ཚུ་མེད་པ་དང་། རོ་མངར་པའི་བྱད་ཆོས་སོགས་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚོ་མེད་པས་
 བ་ཚུ་མེད་པའི་དཔེ་དང་། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱད་ཆོས་འདི་དག་
 དང་ལྷན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ལ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཀྱན་ལ་མཛོལ་
 བཅེ་ལྷན་པ་སྟེ་མངར་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། སྤྱད་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་ཚུ་མེད་པའི་དཔེ་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱུམས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་
 བཅོལ་ཀྱང་། བསྐྱུ་བྱའམ་བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདས་པ་ལ་ཡིད་སྐྱེ་བ་
 དོན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) ལྟ་ཡི་ལམ་ལ་མི་འགྲོ་ཞིང་། །

ཀྱུ་མུད་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི། །

རྒྱ་ཤེལ་དབང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི། །

བདག་གི་སྒྲིང་ལ་ཅི་ཡང་སྟུག།

ཅེས་བསྟུ་བྱའམ་བསམ་བྱའི་དོན་ནི་བྱད་མེད་དང་། སྟུང་བྱེད་དཔའི་
 དངོས་པོ་ནི་ཆ་བ་སྟེ། རྒྱལ་མཁའ་ལ་མ་དུ་མི་རྒྱུ་ཞིང་མེད་ཀྱི་མྱུང་ཡང་རྒྱས་
 པར་མི་བྱེད་པའི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཚུ་ཤེལ་དབང་པོ་སྟེ། ཆ་བ་འདི་
 བདག་གི་སྒྲིང་ལ་སྟུག་ཅེས་དངོས་སུ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དཔེ་ཆ་བ་བཟོད་ཀྱང་།
 ཆ་བ་ནི་རྒྱལ་མཁའ་རྒྱུ་ཞིང་དེས་ཀྱི་མྱུང་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱལ་མཁའི་
 ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཀྱི་མྱུང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱད་ཆོས་མི་ལྡན་པ་སྟེ་
 དེ་འདྲའི་བྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ཆ་བ་མེད་ཀྱང་། བསམ་བྱ་བྱེད་མེད་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་
 པ་སྟེ་རྒྱལ་མཁའ་རྒྱུ་ཞིང་དེས་ཀྱི་མྱུང་ཡང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱད་ཆོས་དེ་
 དག་ལྡན་པར་མ་ཟད། གཞན་ཡང་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྣོན་སྒྲིབ་ཆ་བ་
 དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ན། དཔེ་ཆ་བ་དེ་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཆོག་གིས་ངེས་དོན་
 ལ་ཆ་བ་སྣོན་པ་མ་ཡིན་པར། བསམ་བྱའི་བྱེད་མེད་འདི་དག་བདག་གི་སྒྲིང་ལ་
 སྟུག་པ་དོན་གྱིས་བསྟུས་ཏེ་སྣོན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྟུང་དོན་ལས།

རབ་གཙང་དྲངས་བསེལ་ཆབ་ཀྱིས་མ་བྱན་ཞིང་། །

འོད་སྟོང་ལྡན་པའི་འཇུ་མ་གྱིས་མ་གསོས་པའི། །

ཨེ་མ་པད་དཀར་སྟོན་པའི་ཕོན་པོ་འདིས། །

བདག་ཡིད་བརྟན་པ་འཕྲོགས་པའི་མཐའ་མ་རིག།

ཅེས་པ་ནི་སྒྲིང་དུ་སྟུག་པའི་མཛེས་ཤིང་གཅིག་ལ་བསམས་ནས་
 སྒྲིབ་པའོ། །

བརྩ་གཅིག་པ། སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བཛོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་
པ་དེའི་བྱུང་པར་གནས་ཆོད་ཀྱི་མཆོམས་ལས་བཀལ་ཏེ་བྱུང་བཛོད་པ་ལ། རྫོང་
ཚུལ་གྱི་ཉམས་མཆར་སྤུལ་ཅི་ཆེར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

ཅ་བར། བྱུང་པར་གྱི་ནི་བཛོད་འདོད་གང་། །

འཛིག་རྟེན་མཆོམས་ལས་བཀལ་གྱུར་པ། །

སྤུལ་བྱུང་བར་བཛོད་པ་འདི། །

རྒྱན་གྱི་དམ་པ་ཡིན་དེ་དཔེར། །

ཞེས་བཛོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཛོད་པར་འདོད་པ་དེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འཛིག་རྟེན་ན་
གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་མཆོམས་ལས་བཀལ་བར་གྱུར་པའི་བྱུང་ཆེན་པོའི་
ཉམས་ཀྱིས་ཆེས་སྤུལ་བྱུང་བར་བཛོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བས། འདི་ནི་སྟན་
ངག་གི་རྒྱན་གྱི་ནང་ནས་མཛེས་ཤིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན། རྒྱན་
འདི་དང་། ལེབ་དང་བོའི་མཛེས་པའི་ཡིན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་ཡང་། འཛིག་
རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་མཆོམས་ལས་བཀལ་བའི་བྱུང་ཆེན་པོའི་
ཉམས་ཅམ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་། ལེབ་དང་བོའི་སྐབས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
པ་ལས་ཆེས་རིང་བཀལ་བའི་བྱུང་ཆེན་པོ་བཛོད་པ་དང་། འདི་འཛིག་རྟེན་

ན་གྲགས་མཆོམས་ལས་བཀལ་ཅམ་ལས་ཕྱད་དེ་ཅམ་མི་ཆེ་བཞིག་ཡིན། འདི་
ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། བྱད་འཕགས་ལུལ་བྱང་། ཐེ་ཆོམ་ལུལ་
བྱང་། དེས་པའི་ལུལ་བྱང་། གྲགས་པ་ལུལ་བྱང་ངོ་། །

༡) བྱད་འཕགས་ལུལ་བྱང་ནི། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་ཡིན་
ཏན་དེ་ལས་ཀྱང་། མཆོན་བྱེད་ནི་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་ཏན་ཆེས་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་འཛིག་ཏེ་ན་ན་གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་མཆོམས་ལས་བཀལ་བར་
གྱུར་པའི་ཕྱད་ཆེན་པོའི་ཉམས་དང་བཅས་ངོ་མཆར་ཞིང་ཆེས་ལུལ་དུ་བྱང་བར་
བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཆོན་གྱི་ཡི་ཐྱེང་ཆོགས་ཅན། །

ལུས་ཀྱན་བྱབ་པའི་ཅན་དན་གཤེར། །

དཀར་པའི་གོས་ཅན་སྟོན་འགྲོ་མ། །

ཟླ་པའི་འོད་ཀྱིས་མཆོན་མ་ཡིན། །

ཞེས་མེད་ཏེ་གཤིས་ཀྱི་བྱེད་བྱ་གིན་ཏུ་དཀར་བ། མཆོན་གྱི་ཡི་ཐྱེང་བས་བཅིངས་
ཤིང་བརྒྱན་པ་དང་། ཅན་དན་དཀར་པོའི་དྲི་ཡིས་ལུས་ལ་བྱུགས་པས། དེ་
བཟང་བོས་ལུས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པས་གཤེར་བ་སྟེ་བརྒྱན་བག་དང་ལྡན་པ། རས་
གྱི་ཤི་ཀ་དཀར་པོའི་གོས་གིན་ཏུ་སྤྲུབ་ཅིང་འཇམ་པ་ལུས་ལ་གྱོན་པའི་མཛེས་
མ་སྟེ། མཆོན་མེའི་དུས་སུ་འདོད་པས་རབ་ཏུ་གཟེར་བས་རང་གི་མཛེས་པོའི་
མདུན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་འགྲོ་མ་འདི་ལ། མཆོན་བྱེད་ཟླ་པའི་འོད་ཀྱིས་ཀྱང་
མཆོན་མེ་ནུས་ཞེས་སམ། ཡང་ན་མཆོན་མེའི་དུས་སུ་མཛེས་མ་ཟླ་པའི་འོད་

སྒྲིབ་དེ་བའི་གཤེར་མཛོད།

ལ་རྒྱ་པའི་ཆོ་ན། འདི་ནི་རྒྱ་པའི་འོད་དང་། འདི་ནི་མངོས་མའི་ཞེས་སོ་སོར་
མཆོན་པ་འཕམ་འབྲེད་མི་རྒྱས་པའི་ཡ་མཚན་ཅན་ནོ་ཞེས་སོ། །

(ག) ལེགས་སྦྱར་ལ་སོགས་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས། །

སྦྱངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་མཁས་དབང་སྟོན་འགྲོ་བའི། །

མད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་དཔྱད་མཆོག་འདི་ལ། །

འཇམ་དབྱངས་གཞིན་རྒྱ་དེས་ཀྱང་འགྲན་རྒྱས་མིན། །

ཞེས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྒྲ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པའི་གནས་བརྒྱ་ལ་
སྦྱངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཅུ་དང་ལྔ་ན་པ། མཁས་པའི་དབང་བོ་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྒྱ་
པའི་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་འདི་ལ། མཆོན་བྲེད་འཇམ་དབྱངས་
གཞིན་རྒྱས་ཀྱང་འགྲན་པར་རྒྱས་པ་མིན་ཞེས་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྒྱ་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་འུད་ཀྱིས་བཅོལ་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཆོག་འདིས། དེས་ཀྱང་འགྲན་
རྒྱས་མིན་ཞེས་རྣམ་དཔྱད་གསུམ་པ་སྦྱར་ཡོད། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

འོ་མའི་རྒྱ་གཤེར་འབྲིགས་པའི་རྒྱབས་སྤེང་ཅེར། །

པད་དཀར་བཅེགས་པའི་གདན་སྤྱིང་འབྲིང་བག་གིས། །

བེ་རྩེ་རྒྱད་མངས་འཁྲོལ་མཛད་མཆོ་བྱུང་ལ། །

འབུམ་ཕྱག་རྒྱའི་མདངས་ཀྱིས་མཆོན་རྒྱས་མིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཐེ་ཆོམ་ཕུལ་བྱུང་ནི། འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་ཆོད་ལ་འབྱུང་
མི་སྤྱིད་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞི་དེ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའམ་ངོ་མཆར་པའི་ཆོག་གིས་
བཅོལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། དགའ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དང་། །

དཔྱི་ཡི་བར་ན་སྐྱོད་པ་ནི། །

ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བདག་གི་ནི། །

ཐེ་ཚོམ་ད་དྲུང་བརྒྱུག་མ་གྱུར། །

ཅེས་དགའ་མའམ། མཛེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཟུང་དང་དཔྱི་མགོ་འི་
བར་འདི་ན། སྐྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་སྒྲིམ་ནས། བདག་གིས་ཡུན་རིང་
པོར་བརྟམས་ཀྱང་ད་དྲུང་ཐེ་ཚོམ་བརྒྱུག་པར་མ་གྱུར་ཅེས་སོ། །འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་
སྐྱོ་བ་འཛིག་ཉེན་ན་འབྱུང་མི་སྲིད་ཀྱང་། སྐྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ལྷུག་ལྷེས་
ད་ཅང་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ལ་བརྟམས་ནས་ཕྱུང་བུས་
པའི་ཉམས་ཀྱིས་ལུས་དུ་བྱུང་བའམ་ངོ་མཆར་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཉིན་མཆན་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་དུ་ཐོས་བསམ་ལ། །

ངལ་མེད་བརྩོན་པས་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་ལྡན་ཁྱོད། །

འབྱུང་འདུས་ལུས་ནི་འཆོ་བའི་བཟའ་བདུང་དག །

སྦྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མེད་འཕྱང་མོ་ཉུག །

ཅེས་ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་ངལ་བ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་པ་ལྟན་
དུ་བརྟམས་པའི་ཤེས་ལྡན་སྒྲོ་བློས་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་པ་བྱེལ་
བའི་ཁྱེན་གྱིས། རང་གི་འབྱུང་འདུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཆོ་བའི་བཟའ་བདུང་ལ་
ལོངས་སྦྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་མེ་ཡོད་སྒྲིམ་ནས་བདག་ཡོད་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་
ཅེས། སྦྱོར་བཟའ་བདུང་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཚོམ་

སྒྲིབ་དེ་བཅིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

སྒྲིབ་མི་སྤྲོད་ཀྱང་། དེ་ལ་བསྟན་ནས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིན་ཏན་
སྒྲིབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ལུད་ཀྱིས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆང་ས་
བཞད་ལས།

མཁས་པའི་ནམ་དཔྱོད་རྩ་ལ་གྱིས་མ་བེན་པའི། །

ལྗེ་རིག་ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡང་ས་པའི་མཐའ། །

དབང་པོའི་མིག་སྒྲོང་བསྐྱལ་བར་རབ་བབྱད་ཀྱང་། །

མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མེད་འཕྱང་མོ་ཉུག །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) དེས་པ་ལུས་བྱུང་ནི། དངོས་པོ་གང་ལ་ཡིད་གཉིས་སུ་འཛོན་
པའི་སྒྲིབ་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་ལུས་དེའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པའི་
དེས་པ་ལུས་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མི་ཏཱ་མི་ཏཱ་འོ་འོ། །

སྤྲོད་པ་ཡོད་ཅེས་དེས་པར་རྟུལ། །

འོ་མ་འཛོན་པའི་ཁྱར་གནས་པ། །

ནམ་པ་གཞན་དུ་སྤྲོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ནི་ཏཱ་མི་ཏཱ་སྤྲོད་ཀྱིས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་དཔྱིད་དང་རྩ་མའི་བར་ན་སྤྲོད་
པ་ཡོད་པ་ནི་དེས་པར་རྟུལ་ཏེ། འོ་མ་འཛོན་པ་རྩ་མའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་གནས་པའི་
རྟུལ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་ལ། སྤྲོད་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་བསངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུའི་ནམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཞན་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། བྱད་མེད་ལ་སྤྲོད་པ་
ཡོད་པ་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་དགོས་པ་མི་སྤྲོད་ཀྱང་སྤྲོད་པ་ཡོད་

པ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པའི་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) གྲོགས་དང་ཅེ་དགར་རོལ་ཕྱིར་འབྱུང་པའི་ཚེ། །

རྒྱ་འབྲུར་མིན་པའི་འཇམ་ཁིང་མཉེན་པ་ཡིས། །

མཇའ་པོའི་སྐྱེད་པར་རེག་བྱའི་བདེ་བ་སྟེར་བ། །

ལུས་ཐུའི་རྒྱན་འཆང་ཡུལ་དེར་ངེས་པ་རྟེན། །

ཅེས་མཇའ་པོ་རང་གི་གྲོགས་མོ་དང་འབྱུང་པའི་ཅེ་དགའ་ལ་རོལ་བའི་ཚེ། རྒྱ་འབྲུར་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཁིན་ཏུ་འཇམ་མཉེན་གྱི་རེག་བྱ་ཞིག་གིས་མཇའ་པོའི་སྐྱེད་པ་ལ་རེག་བྱའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་འདི་ནི། ལུས་ཐུ་མའི་རྒྱན་འཆང་བའི་ཡུལ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ངེས་པ་རྟེན་ཅེས། འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པའི་སྒྲིག་ནས་སྐྱེད་པ་ཡོད་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་བཞེན་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

འདོད་དགའ་ལེགས་བྱིས་བདེ་བའི་དཔལ་ཐོབ་ཀྱང་། །

ད་དུང་ངོམས་མེད་སྲིད་པའི་ཡུན་ཚོགས་དག །

འབད་པས་གཉེར་འདིས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ། །

ནམ་ཡང་ངོམས་པ་མེད་པ་ཐེ་མི་ཚོམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༩) གྲགས་པ་ལུལ་བྱུང་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་བྱུང་ཚོས་དེ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཚོད་ལས་བཞུལ་བའི་ཆེས་ངོ་མཆར་ལུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་པོ་ནི། །

དཔག་ནུས་མིན་ཡང་འདིར་ཤོང་བ། །

ས་སྒྲིང་སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་ནི། །

ཁོངས་དག་ཨེ་མ་གིན་དུ་ཡངས། །

ཞེས་ས་སྒྲིང་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲན་པར་གྲགས་པའི་
ཡུང་བོན་གཞན་གྱིས་དཔག་པར་མི་ནུས་ཀྱང་། དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་
ཤོང་བ་ལ། ས་སྒྲིང་ཞེས་བོས་ནས་སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་འདི་དག་ནི་ཨེ་
མ་གིན་དུ་ཡངས་སེ་ཞེས་བཅོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་བོའི་སྒྲན་གྲགས་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་
བནི་འཛིག་རྟེན་ལ་མ་གྲགས་ཀྱང་། དེ་ཤོང་བའི་སྒྲིང་གི་འཛིག་རྟེན་འདི་གིན་
དུ་ཡངས་ཤིང་འཛིག་པ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཆོད་ལས་བཞུགས་པའི་འོ་
མཆར་བའི་ཆོག་གི་ཉམས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་བཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདི་ལ་འགྲེལ་
བ་པ་མཆོད་ཀྱིས་འོ་མཆར་ཡུལ་དུ་ཡང་ཟེར།

(ག) འཇམ་མགོན་ཐུགས་ཀྱི་མཁའ་མཁུན་ཅོང་ཁ་པའི། །

མཁུན་བརྩེའི་པ་མཐའ་འཆི་མེད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་། །

གཞལ་ནུས་མིན་འདི་བསེལ་ལྡན་ཁ་པའི་སྒྲིངས། །

ཤོང་བའི་སྒྲིང་ནི་ཨེ་མ་འོ་མཆར་ཆེ། །

ཞེས་འཇམ་མགོན་ཐུགས་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མཁུན་པ་དང་བརྩེ་བའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་ནི་ནམ་མཁས་ཀྱང་གཞལ་མི་ནུས་པས། དེ་འདྲ་བའི་མཁུན་
རབ་རྒྱལ་ཆེ་བའི་སྒྲན་པའི་གྲགས་པ་འདི་ནི། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྒྲིངས་
འདིར་ཤོང་བས་ན་སྒྲིང་འདི་ནི་ཨེ་མ་འོ་མཆར་ཆེ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་

པའི་ཚད་ལས་བཀལ་བའི་ངོ་མཆར་བའི་ཆོག་ཉམས་ལུ་བྱུང་བ་བཟོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྒྲིག་པ་ལས།

འདོད་དགའི་མཁོ་བ་ལེགས་སྒྲིག་རིན་པོ་ཆེའི། །

གཏེར་མཛོད་ཚུད་ཀྱི་ཁུར་འཆང་ཆལ་འདམ་གཞུང་། །

ནམ་ཡང་ངལ་མེད་འདེགས་པའི་ས་གཞི་འདི། །

རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱིང་མ་གྱུར། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱ་འདི་ནི་འཛིག་ཉེན་གྲགས་ཆོད་ལས་བཀལ་བའི་ངོ་མཆར་བའི་
ཆོག་གི་ཉམས་ལུ་བྱུང་བར་བཟོད་པ་གསུག་ཡིན་པས། འདི་ནི་རྒྱ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་སྒྲིག་པ་མཁན་ནམས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་
བསྒྲགས་པ་བཟོད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར།

བརྒྱ་གཉིས་པ། རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

རབ་བཏགས་རྒྱན་གྱི་དོ་ཤིན། བཛྲིད་བྱའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་
རུང་སྟེ་རང་གི་ཚུ་ལ་ངེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་སྒྲོན་པའི་
ངག་གོ། །

ཙ་བར། སེམས་ལྡན་དག་གམ་ཅིག་གོས་ཀྱི། །

ནམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཚུ་ལ། །

གང་དུ་ནམ་གཞན་རབ་ཏྲོག་པ། །

དེ་ནི་རབ་ཏྲོག་རིག་དཔེར། །

ཞེས་བཛྲིད་བྱ་སེམས་ལྡན་ནམ་སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་གི་གནས་ཚུ་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ། ནམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་
སྒྲོ་བཏགས་ནས་འབྲེག་པོར་བཛྲིད་ཅིང་རབ་ཏྲོག་གི་སྒྲུ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་
གི་སྒྲུར་བ་ལ་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་
ན་གསུམ་སྟེ། སེམས་ལྡན་རབ་བཏགས། སེམས་མེད་རབ་བཏགས། བཞིན་
སྒྲུ་ཅན་གྱི་རབ་བཏགས་སོ། །

༡) སེམས་ལྡན་རབ་བཏགས་ནི། སེམས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་བྱ་བའི་གནས་ཚུ་ལ་དངོས་ངེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ། བྱ་བའི་
ནམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འབྲེག་པོར་བཛྲིད་ཅིང་རབ་ཏྲོག་གི་སྒྲུ་

དང་ལྷན་པའི་ཆོག་གི་སྒྱུར་བ་ཅན་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཉིན་གུང་ཉི་མས་གདུངས་པ་ཡི། །

སྒྲུང་བོ་དག་ནི་མཆོར་འདུག་པ། །

ཉི་མའི་ཕྱོགས་སུ་གུར་པ་ད་མ་ནམས། །

གཞིམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། །

ཞེས་ཉིན་གུང་གི་དུས་སུ། སྒྲུང་བོ་ཆེ་དག་ནི་མའི་ཆ་བ་ལས་གདུངས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་པད་མའི་མཆོར་འདུག་པ་དེ་ནི། སྒྲུང་བོ་ནམས་ཀྱིས་ཉི་མ་ལ་
སྒྲུབ་ཀྱི་འཆོལ་མ་རྒྱས་པར་ཉི་མའི་ཕྱོགས་སུ་གུར་པའི་པད་མ་ནམས་གཞིམ་
ཞིང་བརྩེ་བར་འདོད་པ་ཡིན་སྙམ་མོ། ཞེས་རབ་རྟོག་གི་སྒྱུར་བ་ཅན་སེམས་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་བ་དགས་ནས་བརྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། སྒྱིར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲོ་བ་དགས་ནས་བརྩོད་པའི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་
རབ་རྟོག་ཏུ་མི་བཞེད་པར་གསུངས་ཏེ། རབ་རྟོག་གི་རྒྱུན་ལ། བརྩོད་བུའི་
དངོས་པོ་དེ་རང་གི་གནས་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི། རབ་
རྟོག་གི་ས་པོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེའི་བུ་བའི་གནས་ཚུལ་
གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བ་དགས་ཏེ་འབྲེག་པོར་བརྩོད་པ་ལ་རབ་རྟོག་ཅེས་ཟེར་བས་
ན། རབ་རྟོག་གི་རྒྱུན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་བ་དགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་བཞིག་དགོས་
པར་གསུངས། འདིར་སྒྲུང་བོ་ཆེས་ཆ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར། མཆོ་
ལ་བྱས་ཐུང་པ་དང་། རྒྱ་འཕུང་བ་དང་། པད་མའི་ཙ་བ་ཟེས་པའི་གནས་ཚུལ་
དངོས་དེ། རབ་རྟོག་གི་ས་པོན་ལ་བཞག་ནས། དེ་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གནས་

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

པའི་ཚུལ་བཟོད་པ་སྟེ། ཉི་མ་ལ་འཁོན་ལན་སྒྲིག་པའམ་ཁྱེན་ཀ་འཚོལ་བ་ཞེས་
སྟན་ངག་མཁན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་དང་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་འབྲིག་པོར་བཟོད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) དབྱངས་ཅན་ཐོར་ཚུགས་ནམ་པར་གཡོ་བའི་ཅེ། །

ཟླ་ཆེས་གསར་བས་རབ་དུ་ལེགས་བརྒྱན་པ། །

དམར་ཕྱོགས་ཇོགས་པ་གསུམ་པའི་སྒྲོ་བསངས་དུས། །

སྒྲིག་པོའི་མུན་པ་སེལ་བར་དགོངས་སམ་སྙམ། །

ཞེས་ལྟ་མོད་དབྱངས་ཅན་མའི་དབྱའི་ཐོར་ཚུགས་ནམ་པར་གཡོ་བའི་
ཅེ་མོར་ཟླ་ཆེས་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་འདི་ནི། དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཇོགས་
པ་གསུམ་པ་སྟེ་ཆེས་སུམ་ཅུའི་དགྲང་མོའི་མུན་པ་རབ་དུ་སྒྲིག་པོ་འདི་སེལ་བར་
མཛད་པ་བྱགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ་ཞེས་རབ་རྟོག་གི་སྒྲ་དང་བཅས་
ལྟ་མོད་དབྱངས་ཅན་མའི་བྱགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འབྲིག་པོར་
བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ལྟ་མོའི་ཐོར་ཚུགས་ཀྱི་ཅེར་ཟླ་ཆེས་བརྒྱན་པ་ཞེས་
པ་རབ་རྟོག་གི་ས་པོན་ལ་འཛོག་དགོས། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

སྒྲུ་སྒྲིག་ནམ་བཟ་དབྱེད་ཀྱི་པོ་ཉ་མོས། །

སྒྲོ་ལྗང་གཡུ་མདངས་རྒྱས་པའི་ཆར་དུས་ཀྱི། །

དགའ་བའི་མཛེས་སྒྲིག་ཟུར་དུ་བཞུད་དོགས་ནས། །

བྲེལ་བས་འབྲོད་སྒྲུང་ལ་མེད་སྒྲིགས་སམ་སྙམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) སེམས་མེད་རབ་བཏགས་ནི། སེམས་མེད་པའི་དངོས་པོ་

གང་ཡང་རུང་བཞིག་གི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ། རྣམ་པ་གཞན་
 ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྟེ། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་དེ་མེད་བཞིན་
 ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འབྲེག་པོར་བརྒྱད་ཅིང་རབ་རྟོག་གི་སྒྲ་དང་ལྟན་
 པའི་ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་ཅན་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཕ་བར། འདི་ནི་བདག་གི་རིང་བ་དག །

འགོག་ཕྱིན་ན་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཏེ། །

ཁྱེད་ཀྱི་མིག་གིས་རྒྱ་བཞེད། །

ཡུལ་ལྟ་ལ་འགོ་ངས་པ་འདྲ། །

ཞིས་ལུས་བྱམས་རང་ནིད་མངོས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་རྣམ་ཐོང་དུ་བརྟུགས་
པའི་ཡུལ་ལ་འདིན་ཞི་ལུས་བྱམས་མའི་མིག་དཀྲུགས་རིང་པའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པར་བྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་རྩ་རྒྱུ་གྱི་ཚོལ་དུ་འོངས་སོ། །མངོས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱར་མིག་གིས་
ཡུལ་གྱི་རྩ་རྒྱུ་ལ་འགོངས་པ་ཉེ་དེ་དང་འགྲན་ཟླ་བྱེད་པར་འདྲའི་ཞིས་མངོས་
མའི་མིག་བྱར་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྩ་རྒྱུ་ལ་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་མངོས་
པའི་རབ་ཤོག་གི་ས་པོར་དུ་བྱས་ནས། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སེམས་མེད་མིག་
དཔང་དང་། ཡུལ་གཉིས་པན་ཚུན་འགྲན་སེམས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་
རྩ་རྒྱུ་ལ་འགྲན་པའི་སྒོ་བཏགས་ཏེ་འཁྲོག་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མངའ་བོར་ལུས་ཕྱས་འབྲིལ་བག་གིས།

འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་སྟུང་པར། །

བ་སྤྱི་ཚོགས་རྣམས་ཉེར་ལངས་ཏེ། །

མགོ་པོ་བཏེགས་ནས་བཟླ་བ་བཞིན། །

ཞེས་མཛོད་པོ་དང་བྱད་མེད་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བཀག་གིས་འདོད་པའི་
དགའ་སྟོན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། ཆགས་པའི་གདུང་བའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱ་རྣམས་ཉེ་
བར་ལངས་པ་རབ་བཏགས་ཀྱི་ས་པོན་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་
ལ། བ་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ཡར་བཏེགས་ནས་འབྲིག་པའི་བདེ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་བཟླ་
བ་བཞིན་ཞེས་སེམས་མེད་ཀྱི་བ་སྤྱ་དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་མེད་ཀྱང་ཡོད་
པ་ཟླར་སྟན་ངག་མཁན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་འབྲིག་པོར་བཛོད་པ་ཟླ་བུའོ། །ཡང་
ན་ཆངས་བཞད་ལས།

དཀར་བསིལ་རི་བོང་འཛིན་པའི་དྲུག་ལ་འཁོར་གྱིས། །

ག་བྱར་ཟེགས་མའི་སྒྲུང་བ་འབྲུམ་འགྲེང་ཆོ། །

མཛོད་ལྡན་ཡུལ་གཞིན་རྒྱས་བསྟེམས་པ་ཡིས། །

འདབ་སྟོང་གྲོལ་ཏེ་འགྲན་དུ་ཆས་པ་འདྲ། ཞེས་པ་ཟླ་བུའོ། །

༡) བཞིན་སྒྲ་ཅན་གྱི་རབ་བཏགས་ནི། སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་
པོས་སེམས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་བསམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཟླར་སྒྲོ་བཏགས་
ཏེ་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་བཛོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན།

རྩ་བར། མུན་པ་ལུས་ལ་འབྲུག་པ་བཞིན། །

མཁའ་ནི་མིག་སྒྲན་ཆར་འཕེབས་བཞིན། །

ཞེས་སེམས་མེད་པ་མཚན་མོའི་མུན་པ་ཤིན་དུ་སྒྲག་པོ་འཕེབས་པས་

ཐོགས་ཀྱན་རབ་ཏུ་གནས་ཅིང་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མི་མཐོང་པའི་གནས་སྐབས་
 བཅོམ་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་ དེ་ལ་སེམས་ལྡན་གྱི་བྱ་བར་སྒྲོ་བཏགས་
 པ་ནི་མུན་པ་འདི་ནི་སྒྲེ་བུའི་ལུས་ལ་འབྲུག་པ་བཞིན་དང་། ཡང་སེམས་མེད་
 རམ་མཁའ་འདི་སེམས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་མིག་སྒྲན་ནས་པོའི་ཆར་འབབས་པ་
 བཞིན་ནི་ཞེས་སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེས། སེམས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞོད་
 པའི་རབ་ཏུ་གནས་ཆོག་མཛུགས་ཏུ། དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྒྲ་དང་བཅས་བཅོམ་
 པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཟླ་གཞིན་ཤར་བས་ཀྱ་མུ་ད། །

དགའ་བས་ཡང་ཡང་འཇུམ་པ་བཞིན། །

བྱང་བས་བཅུད་རྣམས་ཁྱེར་དོགས་ནས། །

གེ་སར་སྒྲག་ནས་འདར་བ་བཞིན། །

ཞེས་ཀྱ་མུ་དའི་འདབ་མ་གྲོལ་བ་དང་། གེ་སར་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་
 ནི་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་བཞག་ནས། སེམས་མེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀྱ་མུ་དའི་འདབ་
 མ་རྒྱས་པ། སེམས་ལྡན་གྱི་སྒྲེ་བོ་འཇུམ་པའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བཏགས། སེམས་
 མེད་ཀྱི་གེ་སར་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་སེམས་ལྡན་གྱི་སྒྲེ་བོ་སྒྲག་ནས་འདར་བའི་
 བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱེད་བཞིན་སྒྲ་དང་བཅས་འཁྱོག་པོར་
 བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྒྲི་དོན་ལས།

རབ་དཀར་མུ་ཏིག་ཉ་ཕྱིས་གྱར་ཁང་དུ། །

སྒྲི་མས་འཇུག་ལས་ཀྱིས་གཏན་སྡོད་སུན་པ་ན། །

སྒོ་བ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

མཆོངས་གར་གཅིག་གིས་སྤྱོད་ཞལ་པད་མའི་སྒོར། །

ཆགས་པའི་ཆོམས་ཕྱང་འཇུ་མ་དཀར་དགོད་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །

རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི། ལྷམ། རྟོགས། དེས། འདྲ།
མིན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ནི་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཀྱང་།
གཞན་ཡང་རྟོག་གོ། ལྷམ་པར་རྟོག་ཆོས་མཐོང་ངོ་། ཇི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་
སྒྲ་བཅས་ཀྱིས་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་གསལ་བར་བྱེད་ནུས་ཞེས་གསུངས།

བཙུག་གསུམ་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་བཙུག་པ་

རྒྱུ་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ནི། ས་པོ་ན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའམ། ཏུ་
བ་ལས་མེད་དང་། མཐིང་རིལ་ལས་ཚུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དཔགས་ནས་
འབྲས་བུ་བྱགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །

ཅ་བར། རྒྱ་ནི་བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་དེ། །

དེ་དག་ནམ་པ་དུ་མ་དཔེར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྦྱེད་བུ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་དངོས་བྱགས་
གང་རུང་ལ་ཐོན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་ཆོག་ཅིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་
ཀྱིས་དབྱེ་ན་བཙུ་བྱག་སྟེ། འོས་པའི་རྒྱུ། མི་འོས་པའི་རྒྱུ། རྣམ་འགྱུར་གྱི་
རྒྱུ། འཕྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། ཐྱིའི་དུས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། རང་གི་གནས་སྐབས་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ་དངོས་པོའི་རྒྱུ་བྱག རྣམ་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། ཞིག་ནས་
མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། ཡན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱེད་
རྒྱུ། རྒྱ་དངོས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་སྦྱེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ་དངོས་མེད་
ཀྱི་རྒྱུ་ལ། རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ། རྒྱ་འབྲས་ལྟན་ཅིག་པའི་རྒྱུ། འབྲས་བུའི་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུ། རིགས་མིན་གྱི་རྒྱུ། རིགས་པའི་རྒྱུ་སྟེ་མཚར་པའི་རྒྱུ་
ལྟ་དང་བཅས་པའོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་ཅིག་བཞོད་ན།

ཕྱི་དུས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱི་ལྟར་གསུགས་ཏེ། དུས་
པའི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ལྟར་གསུགས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་གི་གནས་སྐབས་གང་
མཆོན་པའི་རྒྱ་དག་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་བྱ་དུས་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཚོགས་གི་བཟོད་རྒྱུ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
ཉམས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཉི་མ་རྒྱབ་གྱུར་ཟླ་བ་མཛོད་ས། །

འདབ་ཆགས་རྒྱམས་ནི་ནགས་སུ་སྤང་། །

ཞེས་པ་འདི་ཡང་དུས་ཀྱི་སྐབས། །

གོ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཉི་མ་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཅིང་ཟླ་བ་ནི་རང་འོད་ཀྱིས་མཛོད་ས་ལ། འདབ་
ཆགས་ཏེ་བྱ་རྒྱམས་ནི་སོ་སོའི་གནས་སུ་ཉལ་བར་སྤང་ངོ་། ། ཞེས་སྤྲོད་ལ་
སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མཆོན་བྱེད་བཟོད་པ་ནི་ཕྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
དང་། ཤེས་བྱ་མཆོན་མོའི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལེགས་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

(ག) རྩོན་གིང་ལོ་འདབ་གསེར་གྱི་མདངས་འཛིན་ཅིང་། །

གང་ཤུའི་ཚོགས་རྒྱམས་རབ་སྒྲིན་ཁུར་གྱིས་སྒྲི། །

རྒྱ་རྩེ་ཤུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་པར་གསལ། །

ཉལ་འགྲོའི་རྒྱན་རྒྱམས་ནད་སེལ་བདུད་ཅིར་གྱུར། །

ཅེས་རྩོན་གིང་རྒྱམས་ཀྱི་ལོ་འདབ་སེར་པོར་གྱུར་ཅིང་། འབྲས་བུ་རྒྱམས་
རབ་དུ་སྒྲིན་པ་དང་། བོད་ཟླ་བརྒྱད་པར་སྐར་མ་རི་བྱིའམ་རི་ཁྱི་འཆར་བའི་

འོད། རྒྱ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པས་ཆུའི་དྲུག་སེལ་ཏེ་རྒྱ་ནམས་བདུད་རྩིར་འགྱུར་
 བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤྱོད་ནས་གསུངས་པས། རྒྱ་ནུས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་
 ལོ་མ་སེར་པོར་གྱུར་པ་སོགས་བརྗོད་པ་འདི་ནི། ཕྱིའི་དྲུས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་། ཤེས་བྱ་རྒྱ་ནུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གོ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་པར་བརྟན་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

འདབ་ཆགས་འཕྱར་ལྡན་ཆང་ཆོང་ནགས་སུ་ཕྱོགས། །

རྒྱགས་པར་གྲོལ་པའི་མེ་ཏོག་འདབ་ཡངས་བྱུམ། །

འོད་རྣོང་ལྡན་པ་ནུབ་རིར་ཡིབ་པའི་ཆོ། །

བདག་ཀྱང་རང་སྤྱིལ་ཁང་བྱར་འཇུག་པར་རྩོམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་བཞི་པ། ལྷ་མོའི་རྒྱུ་ལྟར་པ།

ལྷ་མོའི་རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ལ་ལོ་ལོ་ལ་ནང་གི་བསམ་པ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ངག་ནས་ཆོག་གསལ་པོ་མ་བཟོད་པར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་
དང་བད་ཐབས་ལྷ་མོ་ཅམ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །

ཅ་བར། ཟུར་དང་རྣམ་པས་མཚོན་པའི་དོན། །

ལྷ་ལྷུང་ལྷ་མོ་ཞེས་པར་བཟོད། །

ཅེས་བསམ་བྱའི་དོན་རྣམ་བཟོད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད། ཆོག་གི་སྤྲུལ་ཟེན་
ལ་མ་བཟོད་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་བད་ཐབས་སམ་ཟུར་དང་ལུས་ཀྱི་
རྣམ་འགྱུར་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་དོན་དེ་གོ་བྱས་པར་སྟོན་པ་ཅམ་སྟེ། མཚོན་
བྱའི་དོན་ལྷ་ཞིང་རྟོགས་དཀའ་བ་ནང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བད་
ཐབས་སམ་རྣམ་འགྱུར་ནི་མཚོན་བྱེད་དང་། དེ་མཚོན་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་
འཆར་སྒྲིབ་ནི་རྟོགས་དཀའ་བ་སྟེ་ལྷ་མོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །འདི་ལ་ནང་གསེས་
ཀྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཟུར་གྱི་ལྷ་མོ་དང་། རྣམ་པའི་ལྷ་མོའོ། །རྣམ་གསལ་
གྱི་དཔེར་བཟོད་ཅིག་བཀོད་ན།

ཟུར་གྱི་ལྷ་མོ་ནི། རང་གི་འདོད་པའི་བསམ་སྒྲིབ་དེ། ལ་ལོ་ལས་གོ་
བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྒྲིབ་དཔུང་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། མཚོན་བྱའི་དོན་དེ་དངོས་
སུ་བཟོད་མ་བྱས་པའམ་མ་བཟོད་པར་མཚོན་བྱེད་བད་ཐབས་སམ་ཟུར་ཅམ་གྱི་

སྒྲིག་སྒྲིག་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲིག་གི་ཀློག་ལྟ་བུ་ལ་བློ་བཟུང་། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། རྣམ་ཞིག་ན་ཁུ་ཅག་འགྲོགས་འགྱུར་ཞེས། །

ཆོག་སྒྲིག་སྒྲིག་བཞིན་པར་མ་བཟོད་པའི། །

མཇུག་པོ་རིག་ནས་བྱུང་མེད་ཀྱིས། །

ཅེ་དགའི་པད་མ་བྱུང་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྒྲིག་སྒྲིག་གོ་ན་ཀློག་སྒྲིག་བྱུང་མེད་མཇུག་མ་ལ་སེམས་རབ་ཏུ་ཆགས་
ནས། རྣམ་ཞིག་ན་ཁུ་ཅག་གཉིས་འགྲོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བཞིན་པར་འདོད་
ཀྱང་། མི་མང་པོ་ཆོག་སྒྲིག་པའི་དབྱས་སྒྲིག་བར་མ་བྱུང་པས། མཇུག་པོ་
བསམ་པ་དེ་བྱུང་མེད་རིག་པ་ཅན་དེས་རིག་ནས། བྱུང་མེད་དེས་མཇུག་པོ་
འདོད་པ་ལྟར་ཅེ་དགའ་ལ་རོལ་བའི་བསམ་བློ་སྒྲིག་དུ་བཏང་སྟེ། དག་གིས་
མ་བཞིན་པར་མཇུག་པོ་དེའི་མཐོང་སར་བྱུང་མེད་རང་གི་ཀློག་གི་པར་ལོ་འདབ་
མ་འདྲུབ་མོས་ཁ་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་བད་ཅམ་བཞིན་བྱར་སྒྲིག་པ་ལྟ་
བུའོ། །པར་ལོ་འདབ་མ་ཁ་བྱུང་པ་ནི་མཆན་མོར་པད་མ་ཁ་བྱུང་པའི་དུས་ཏེ།
མཆན་མོར་འགྲོགས་པའི་བད་ཐབས་བྱར་ཅམ་གྱིས་དོན་སྒྲིག་པ་དེ་ཡིན། ཅུ་བའི་
གཞུང་ཆོག་འདོད་ཀྱང་བད་པོ་གཉིས་ཀྱིས། ཟུར་གྱི་ཕྱོམ་པོ་མཆན་ཉིད་ཅམ་
བོ་དཔེར་བུ་ཀྱང་། ཀྱང་བ་བྱེད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེར་བཞིན་དངོས་སྒྲིག་པ་ཡིན།

(ག) དབང་སྒྲིག་སྒྲིག་འཛིན་མའི་ཅེ་མོ་ནས། །

ཅུ་ཤེས་དབང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག །

གར་ཆེ་རིག་བྱེད་སྒྲིག་པ་འགའ། །

སྒོ་བ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ལག་པའི་མོར་མོ་སྒྲིང་གར་སྒྲུར། །

ཞེས་སྒྲུ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དད་ཅིང་གྲུས་པའི་བད་
སྒྲོད་རིག་བྱེད་སྒྲུ་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གིས། རྣམ་ཞིག་ན་སྒྲུ་མོའི་ཞལ་
མཇལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་ཡང་། དེ་ཆོག་དུ་མ་བཟོད་པར།
གར་སྒྲུགས་ཀྱི་རིའི་ཅེ་མོ་ནས་རྒྱ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གར་བན། དེ་ལ་བརྟུས་
ནས་ལག་པའི་ཐལ་མོ་སྒྲིང་གར་སྒྲུར། ཞེས་པས་མཆོན་དོན་ཆོག་གིས་
མ་བེན་པར། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་བད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་མོ་ལ་མོས་པ་ཤུགས་
དག་པོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བད་ཐབས་ཅམ་བཟོད་བྱར་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
ན་ཆངས་བཞད་ལས།

གཡོ་ཐབས་གསང་བའི་རྩས་མཁན་དུ་མ་ཡིས། །

རམ་བཟིད་ཉམས་ཀྱིས་དྲི་ལྡན་ཐ་མ་ཁ། །

ཕན་ཚུན་སྒྲེས་སུ་ཕུལ་ཞིང་འདྲེན་བྱེད་བྱུང་། །

ཡང་ཡང་འབྱེད་འཇུག་བྱར་མིག་ཕན་ཚུན་བགྱུད། ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅོ་ལྔ་པ། ཆའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཆའི་རྒྱན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྒྲིན་མཆང་གི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འགོ་བས་
སྤང་ནམ་པ་དེ་དང་མཐུན་ཞིང་མི་མངོས་པ་མེད་པའི་ཟོལ་གྱིས་སྒྲིན་དེ་སྐྱབ་
པའི་ངག་གོ།

ཙ་བར། ཆ་ནི་ཆ་ཡི་དངོས་པོ་ཡི། །

རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་བ་སྐྱབ། །

ཅེས་བསྐྱབ་བུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མི་མངོས་པ་འཇམ་སྒྲིན་མཆང་གི་
ནམ་པ་ངེས་པར་གསལ་བ་དེ། སྐྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་
མི་མངོས་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་བཟོད་པའི་ཟོལ་གྱི་སྒྲིན་མཆང་
གི་ནམ་པ་དེ་སྤང་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲུར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདིར་ཆ་ཞེས་པ་
ལ་དྲ་ཆ་འདྲ་བ་གཅིག་གིས་གཅིག་གེས་ཏེ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཆ་འགྲེགས་ཀྱི་ཆ་དང་།
ཡང་ཆ་གས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུ་ཆེན་
པོས་སྒྲིན་མ་ལྟར་བཞེད་པ་དང་། སེ་དུ་དང་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་མ་
ལྟར་བཞེད་དོ། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། སྤང་པར་འོས་
པའི་ཆ་རྒྱན། སྤང་པར་མི་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན། བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྤང་པ་
འཕངས་པ། སྤང་པའི་ཆ་ལས་བསྟོད་པ་འཕངས་པའི་རྒྱན་ནོ། །ནམ་གསལ་
གྱི་དཔེར་བཟོད་ཅིག་བཀོད་ན།

སྒྲིབ་པའི་ཆ་ལས་བསྟོད་པའི་བྱམ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་པ་རོལ་པོའི་ཡིན་ཏན་
དང་། སྐྱེ་བ་བྱེད་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟར་བྱས་པའི་ཆོག་བཟོད་པའི་གྲགས་ལ་
དོན་དུ་བསྟོད་ར་བཏང་པའི་ཆོག་སྒྲིབ་སྟར་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། གཞོད་པ་རབ་གཞི་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །

གང་གིས་སྟན་པར་སྒྲིབ་བསྒྲུབ། །

སྐྱེ་བོ་འདི་ནི་བཙེ་མེད་གཡོ། །

གྲོགས་མོ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་ཅི། །

ཞེས་པ་ནི་བྱད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་ཆགས་པའི་
བསམ་པས། དུས་ནམ་ཞིག་ན་སྐྱེ་བོ་དེ་རང་གི་གཏམ་གྲོགས་སུ་ཐོབ་སྟམ་པ་
ཅན་ཞིག་ལ། བྱད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་དེའི་གྲོགས་མོ་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོ་མོ་ལ་
སྟོང་གཏམ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུས་པ། ཁྱོད་འདོད་པའི་དབང་དུ་མ་འགྲོ་
བར་སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་མ་འདུད་ཅེས་བསྟོན་བན། བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་དེ་རོ་ཆ་ནས་སྐྱེ་
བོ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཟླ་ལ་གྱིས་རང་གི་འདོད་པའི་དགའ་བདེ་སྟོད་ནས་བཟོད་པའི་
ཆོག་སྟར་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་མོ་མི་འདུད་པའམ་ཁེངས་པའི་གཞོད་པ་རབ་དུ་གཞི་ལ་
བ་སྟེ་ཞི་བའི་སྒྲིབ་དུ། སྐྱེ་བོ་དེས་བདག་ལ་ངག་འཇམ་ཞིང་སྟན་པའི་ཆོག་སྒྲིབ་
བ་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་ཁོ་བོ་ལ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་ལ་ཕན་གདགས་
པའི་ཆེད་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོས་ཆོག་སྟན་པར་སྒྲུས་པ་དེ་བཞིན། བདག་གིས་
ཀྱང་ཁོ་ལ་ཆོག་འཇམ་པོར་བཟོད་པ་འདི་ནི། སྐྱེས་བུ་དེའི་རང་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་སྒྲུས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་མོ་དེ་ལ་དགའ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་

སྒྲིམ་བུ་འདི་ནི་གཡོ་ཅན་བརྟེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གྲུ་གྲོགས་མོ། ད་ནི་
ཁོ་མོ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་རབ་དུ་སྟེར་བའི་སྒྲིམ་བུ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་ཅི་བུ་སྟེ། ཁོ་
མོའི་གཏན་གྲོགས་མི་བུའི་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་ལྟ་བུས་སྒྲིམ་བུ་དེ་ལ་སྤྲད་པ་
ལྟར་སྤང་ཡང་། ཁོ་མོའི་དགའ་བ་དེ་ཟོལ་གྱིས་སྟོང་ཅིང་། སྤྲ་ཚུལ་སྒྲིམ་བུ་
དེའི་སྒྲིན་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ཟོལ་གྱིས་དོན་དུ་ཆོག་འཇམ་པ་དང་ངག་སྟན་པར་
སྤྲ་བའི་ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་བུ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འཁོར་རྣམས་ཐོས་ཕྱིར་ཉིན་མཚན་ལུས་སེམས་བྲེལ། །

ཏིང་འཛིན་བརྒྱས་བརྗོད་དཀའ་སྤྱད་དག་པོར་སྒྲོར། །

སྤྲོམ་གསུམ་འགལ་ལ་ཆད་འབེབས་བཅུང་བཅུང་ནོར། །

མི་སྟེར་ཡོངས་འཛིན་ངན་པ་འདི་འདྲས་ཅི། །

ཞེས་བྱོད་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པས་འཁོར་
གྱི་སྒྲོབ་བུ་རྣམས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ལུས་སེམས་བྲེལ་བ་
དང་། ཡང་བྱོད་གྱིས་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞིལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བརྒྱས་
བརྗོད་སོགས་ལ་དཀའ་སྤྱད་དག་པོས་བརྩོན་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲོམ་པ་
གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་འཆལ་ཅན་རྣམས་ཆད་པ་དག་
པོས་ཆར་གཅོད་པ་དང་། སྒྲོབ་བུ་རྣམས་ལ་བཅུང་བཅུང་གི་དཀོར་ནོར་མི་སྟེར་
བར་དམ་པའི་ཆོས་ཤུགས་སྟེར་བའི་ཡོངས་འཛིན་ངན་པ་འདི་འདྲས་ཅི་བུ་
ཞེས་སྟོང་པའི་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་སྤྱོད་པོན་ལས།

ཐོས་པ་དགའ་(མི་ལ་རས་པ)བྱོད་གངས་དཀར་ཏི་མེའི་སྒོར། །

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པ་འཛིན་པ་མཛོད།

གྲོགས་མེད་གཅིག་ཕུར་ཆོད་མའི་བཅུད་ལེན་གྱིས། །

དཔེ་མེད་དཀའ་སྤྱད་ངང་ལ་གཟད་པ་དེས། །

ཁྱོད་རྗེས་འབྲང་བ་བདག་ཅག་ཡིད་རེ་ལྷག ། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩ་བླ་པ། རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

རིམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་པ་ནམས་
 ལྷོན་ལ་རིམ་པས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་སོ་སོའི་དཔེ་ནམས་ཀྱང་རིམ་པ་
 མ་འཆོལ་བར་རྗེས་སུ་ལྷོན་པའི་ངག་གོ། །

ཅ་བར། དངོས་པོ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནམས། །

འཇིག་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སྟོན་པ། །

གངས་དང་རིམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ། །

གངས་བཞིན་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །

ཅེས་པ་མཆོན་པུ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་བཀོད་པ་དེ་རྣམས། མཆོན་པུ་དཔེ་དངོས་པོ་རྣམས་གངས་གྱི་གོ་རིམ་
 བཞིན་སྒྱུར་ནས། རབ་རྟོག་གསལ་པུ་དེ་གྱི་སྒྲ་དང་བཅས་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་
 རག་ལྟ་པུ་ལ་རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་རྣམ་གངས་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ནང་
 གསེས་གྱི་དཔེ་བ་མ་པུ་དངོ། །དཔེར་བཞིན་ན།

ཙ་བར། བྱམ་ལ་ཆུར་ནི་རབ་བྱགས་མ། །

ཁྱེད་ཀྱི་འཇུག་མེད་གདོང་མཛེས་ནི། །

ཀྱ་མུད་ཡུལ་པ་མ་ཡིས། །

བརྒྱས་པར་ངེས་པོ་གཟུགས་ཅན་མ། །

ཞེས་བྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆུ་ལ་ཞུགས་པའི་མངོས་མ་བྱོད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཏེ།
མཆོན་བྱ་དཔེ་ཅན་ཞལ་གྱི་འཇུག་བག་དང་གཅིག་མིག་དཀྱུས་དང་གཉིས།
གདོང་མངོས་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་ནི། མཆོན་བྱེད་དཔེ་ཀྱ་མུ་ད་དང་གཅིག
ལྷན་པ་དང་གཉིས། པད་མ་དང་གསུམ་པོ་ཡིས་བརྒྱས་པར་ངེས་སོ་ཞེས་
གཟུགས་ཅན་མ་ལ་འབོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བརྒྱས་ཞེས་པ་དཔེ་གསལ་བྱེད་
དང་། ངེས་སོ་ཞེས་པ་རབ་ཏྟིག་གསལ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །

(ག) ཆོས་སྐྱོང་བཟང་བོའི་མཁྱེན་པ་དང་། །

བཙེ་ཆེན་མཐུ་སྟོབས་འཇུག་དཔལ་དབྱངས། །

འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གསང་བདག་གི །

ཡོན་ཏན་བརྒྱས་པར་གོར་མ་ཆག །

ཅེས་མཆོན་བྱ་དཔེ་ཅན། ཞུ་ལུ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་བོའི་མཁྱེན་པ་དང་
གཅིག་བཙེ་བ་དང་གཉིས། མཐུ་སྟོབས་དང་གསུམ་པོ་འདི་མཆོན་བྱེད་དཔེ་
འཇུག་དབྱངས་དང་གཅིག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་གཉིས། གསང་བདག་
དང་གསུམ་པོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་བ་དེ་དཔེ་དང་། དེ་དག་
གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱས་པར་གོར་མ་ཆག་པ་ནི་རབ་ཏྟིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལ་
མཚུངས་པར་སྒྱུར་ནས། གོར་མ་ཆག་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་སྟེ། རབ་ཏྟིག་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་བཅས་སྒྲ་ལྟེན་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་ངག་དོན་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་
དེ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་ན་སྒྲི་དོན་ལས།

རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཞེས། །

བསྐྱགས་པ་དོན་ལྡན་སྒོ་བཟང་བྲགས་པ་ཡི། །

མཆིན་བཅེ་ནུས་གསུམ་འཇམ་དཔལ་པད་དཀར་འཛིན། །

གསང་བའི་བདག་པོ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་བདུན་པ། དགའ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དགའ་བའི་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དགའ་
བཞིག་སྦྱེས་པ་བཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གོ། །

རྩ་བར། དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བར་བཅོད། །

ཉམས་ལྡན་ཡིད་འོང་ཉམས་དང་ལྡན། །

གཟི་བཅིང་ང་རྒྱལ་སྦྱེས་པ་སྟེ། །

དེ་གསུམ་ཁྱད་འཕགས་དག་དང་ལྡན། །

ཞེས་དགའ་བ་དང་། འོག་གི་ཉམས་ལྡན་དང་། གཟི་བཅིང་གྱི་རྒྱན་
ཏེ་༥ འདི་གསུམ་རྒྱན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲོ་ན་པའི་ཁྱད་
ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་། དགའ་བའི་རྒྱན་ནི་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་རྒྱ་
འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས། ནང་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱེས་པར་
བཅོད་པའི་ཆོག་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ལ་བླེས། ཉམས་ལྡན་དང་གཟི་
བཅིང་གྱི་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་ངོ་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པས། འོག་ནས་སྒྲར་
ཡང་དགོད་རྒྱ་མིན། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཐོབ་
གྱི་དགའ་བ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་དགའ་བའོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་
བཅོད་ཅིག་བཀོད་ན།

དངོས་ཐོབ་གྱི་དགའ་བ་ནི། རང་ཉིད་གང་ལ་དགའ་བའི་ཡུལ་དེ་དངོས་

སྤྱི་མཐོང་བ་ལ་བཞེན་ནས། རང་སེམས་ལ་དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེས་པ་
སྦྱོན་པའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གོ་བོ་རྩ་བྱོད་བྱིས་འོང་པ། །

དེང་བདག་དགའ་བ་སྦྱེས་པ་གང་། །

དགའ་བ་འདི་ནི་སྦྱར་ཡང་བྱོད། །

དུས་ཀྱིས་འོངས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་སྡོན་པའི་དུ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས། གོ་བོ་རྩ་བྱོད་བྱིས་འོངས་
བསྐྱབས་པས་དེ་མཉེས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་བྱབ་འཇུག་རང་བྱིས་དུ་འོངས་
པས། དེའི་སྦྱ་དངོས་སུ་མཐོང་ཞིང་། གསུང་ཐོས་པས། དེང་གི་དུས་སྐབས་
དེར་ཁོའི་རྒྱད་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་སོ། །དགའ་བ་དེ་འདྲ་ནི་རྒྱལ་པོ་དེས་བྱབ་
འཇུག་གི་སྦྱ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས། སྦྱར་ཡང་བྱབ་འཇུག་
བྱོད་རང་བྱིས་དུ་འོངས་ནས་བྱོད་ཀྱི་སྦྱ་དངོས་སུ་མཐོང་ན་དགའ་བ་དེ་འདྲ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། ལྟ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱབ་འཇུག་གི་སྦྱལ་
བའམ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྦྱ་དངོས་སུ་མཐོང་བས། དགའ་
བ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེས་པར་སྦྱོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) ཀུན་ལ་རྗེས་བརྟེ་ཤེས་བྱའི་ཚོགས། །

ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ནི་མའི་གཉེན། །

མགུར་ལས་བྱུང་བའི་དུག་རྩའི་དབྱངས། །

ཐོས་པས་སྡོན་མེད་དགའ་བ་བསྦྱེད། །

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཅེས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྒྲོམས་པའི་བྱུགས་མེ་དང་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།
ཤེས་བྱའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་
གཉེན་ཏེ་སྒྲོན་པ་བྱུགས་མེ་ཅན་གྱི་མགྱིན་པའི་མགྱུར་ལས་བྱུང་བའི་གསུང་
དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་དེ། བདག་གིས་དངོས་སུ་ཐོས་པས་
སྒྲོན་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཅེས་སོ། ཡང་ན་སྤྱོད་ན་ལས།

ལན་གཅིག་མཐོང་བས་སྒྲིང་གི་གདུང་བ་སེལ། །

འདྲེན་པ་ཁྲིད་ཞལ་མངལ་བའི་སྐལ་བཟང་གི །

བདེ་བ་འདི་ཙམ་གཞན་གྱིས་མཆོན་མིན་པས། །

དགྲེས་འཇུ་མ་ཡང་ཡང་སྒྲོན་ཅིག་བདག་གི་མགོན། ཞེས་པ་རྩ་བུའོ། །

བཅོ་བརྒྱད་པ། ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། བཅོད་བྱ་གང་ལ་ཡིད་གྱི་འགྱུར་
བ་རྣམ་བརྒྱད་འཕེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ངག་སྤྱོད་ན་པའི་ཉམས་བརྒྱད་སྟོན་
པའི་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་གོ། རྒྱུད་ཡིད་གྱི་དགའ་བ་ཁོ་ན་བཅོད་པ་ནི་དགའ་
བའི་རྒྱན་དང་། སྐབས་འདིར་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕེལ་བའི་འགྱུར་
བ་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་དུ་འཆར་བ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
རྩ་བའི་རོ་བོ་དགའ་བ་རྒྱན་དང་ལྟན་དུ་བརྟན་པས་འདིར་མ་བོད་དོ། །འདི་
ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཏེ། སྒྲིག་པའི་ཉམས། དག་གྲུལ་གྱི་ཉམས།
དཔའ་བའི་ཉམས། སྤོང་རྩེའི་ཉམས། མི་སྤྱུག་པའི་ཉམས། བཞད་གད་གྱི་
ཉམས། མཛད་བྱུང་གི་ཉམས། འཇིགས་རུང་གི་ཉམས་བཅས་སོ། །

༡) དགའ་བའི་འགྱུར་བ་འཕེལ་བའི་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ནི། ཡིད་དུ་
འོང་བའི་ཡུལ་དང་ཡུད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ནང་དུ་དགའ་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་
སྒྲིག་ཉམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།
རྩ་བར། བེ་འོ་ཞེས་པ་ལ་རོལ་དུ། །

གང་དང་འགྲོགས་ཕྱིར་བདག་འཆི་འདོད། །

ཨ་བརྟེན་དེ་བདག་གིས་ནི། །

སྤྱི་འདི་ཉིད་ལ་ཅི་ལྟར་ཐོབ། །

ཅེས་པ་སྒྲིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ལ་སྦྱར་དེ། སྒྲིན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་བསྐྱེལ་ས་
བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡུ་ད་ཡ་ན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་བཙུན་མོ་ཨ་བརྗེ་པོ་དང་སྐད་དུ་
སྦྱར་བྱེད་མར་གྲགས་པ་གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་ཤིན་ཏུ་མངོས་པ་ཞིག་ཡོད་པས།
རྒྱལ་པོ་དེའི་གཟུགས་ལ་ཆགས་ནས་བཙུན་མོ་དང་ལྷན་དུ་ཅེ་ཞིང་ཆགས་པས་
བྲེལ་དེ་རྒྱལ་སྤེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཤོར་བ་ན། སྒྲིན་པོ་ནམས་ཀྱིས་གྲོས་བྱས་ནས་བཙུན་
མོ་ཤི་བ་ལྟར་བརྟུས་ནས་སྒྲིག་ཏུ་སྦྱས་དེ། རྒྱལ་པོ་ལ་བཙུན་མོ་ཤིའོ་ཞེས་གསོལ་
བ་ན། རྒྱལ་པོ་རེ་ཐག་ཆད་ནས། བཙུན་མོ་དེ་དང་ཆེ་འདིར་འགྲོགས་པའི་
རེ་བ་མེད་པས། ཤི་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་
ནས་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་འཆེ་བའི་ཐབས་ཚོམ་པར་འདོད་པའི་ཆེ། སྒྲིན་
པོ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་མཚན་བསྟུན་དེ་བཙུན་མོ་སྦྱར་གཏད་དོ། །དེ་
ནས་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བས་འདི་ནི་མི་ལམ་མིན་ནམ་ཞེས་བཛོད་དེ་དགའ་
བའི་ནམ་འགྱུར་མང་དུ་བསྟན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡིད་ལ་དགའ་བ་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ལས་ལུས་ཀྱི་སྟེག་པ་སོགས་ནམ་འགྱུར་ཅི་སྟོན་པ་གོ་བར་བྱེད་
རྒྱས་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) མི་བཟོད་གང་བའི་རེག་པ་སྟེར་བའི་དགུན། །

མཐར་བྱེད་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོ་ལས་འོངས་པའི། །

ཆར་སྒྲིན་ལང་ལོང་འབྲིགས་ཤིང་དབྱར་སྟེས་སྒྲུ། །

ཐོས་པས་མ་བྱ་དགའ་བའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །

ཞེས་མི་བཟོད་པའི་གང་བའི་རེག་པ་སྟེར་བའི་དགུན་དུས། མཐར་

བྱེད་པ་ལམ་མེད་པར་བྱེད་པའི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོ་སྟེ་དབྱིད་དུས་སུ་ཆར་སློན་
འབྲིགས་གིང་འབྲུག་སྐྱ་གྲགས་པས་མ་བྱ་གིན་དུ་དགའ་ཞིང་ལུས་ཀྱིས་དགའ་
བའི་གྱར་ལུབ་པ་ལ་བྲེལ་ཞེས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་
དགའ་བའི་ཉམས་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་དུ་ངོམ་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་
བཞད་ལས།

མོ་ལྗན་གཞོན་ཏུ་རིགས་བཟང་ཟླ་མེད་ཀྱི། །

སྟོབས་རྩལ་ཐབས་དགུས་སྒྲིག་མཛེས་ཡིད་འོང་མ། །

མཇེའ་བའི་གྲོགས་སུ་བཀྱག་པའི་དགའ་བ་ཡི། །

འདྲམ་སྒྲིག་ཉམས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག་ཅིད་འཛོམ་རོལ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཁྱོད་འཕེལ་བ་དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས་ནི། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཡུལ་
དང་ཕྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཁྱོད་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོའི་ཉམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་བཞིན་ན།

རྩ་བར། གང་གིས་ནག་མོ་བདག་མདུན་ནས། །

སྐྱ་ནས་བཟུང་སྟེ་དྲངས་གྱུར་པ། །

བསྟན་དགའ་སྒྲིག་ཅན་ཐོབ་པ་འདི། །

སྐད་ཅིག་འཆོ་བར་འགྱུར་རམ་ཅི། །

ཞེས་པ་འདི་སྐྱ་བམང་གི་བུ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་འཛིགས་སྟེ་ཞེས་བུ་བའི་རྒྱང་
མ་དེ། རྒྱལ་པོ་བསྟན་དགའ་ཞེས་བུ་བ་དེས། འཛིགས་སྟེའི་མདུན་ནས་ཁོ་
མོའི་སྐྱ་ནས་བཟུང་སྟེ་དྲུག་ཅིང་དྲངས་པར་གྱུར་པ་ལ། འཛིགས་སྟེ་སྟོང་ནས་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པ་རིག་གཏེར་མཛོད།

ཁྱོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་ན་དཀར་ལ་ལ་ལན་བྱས་ཏེ། ཉེས་ཅན་བསྟན་དཀར་འདི་
 ཁྱིའི་ལག་ཏུ་སློབ་པས། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཅུ་ཡང་འཆོ་བར་མི་འདུག་པར་
 ད་ལྟ་ཉིད་དུ་གསལ་དུ་བར་བྱའོ་ཞེས་འདི་གསུངས་སྟེ། ཁྱོད་ནས་བསྟན་དཀར་བསལ་
 པ་ཡིན་པས། དེ་གསེད་ཁ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདི་གསུངས་སྟེ། ཁྱོད་པའི་དྲག་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཉམས་ཆོག་གི་ལམ་ནས་སློབ་པ་འདི་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན། ཡིད་
 ཀྱི་སློབ་ཅུ་མེད་བསམ་པ་འཕྲུལ་བའི་ལྟ་བུ་ལ་དེ་འཕེལ་བའི་སྤྱི་ལུས་
 ངག་གི་ཉམས་ཏེ། རྒྱང་མིག་དང་། ཁྱོད་གཉེར་དང་། ང་འོ་སྒྲོགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དྲག་པོའི་ནུས་ལྟར་ཀྱི་ཉམས་ལ་དྲག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བས། འདིར་
 སློབ་འཕེལ་བའི་བསམ་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་ལུས་ལྟར་དྲག་རྒྱུ་ཀྱི་ཉམས་སུ་གར་
 བ་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རིག་པར་འཁྲུ་བའི་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་སྟགས། །

གཞིམ་སྤྱིར་ཕག་མོ་གྲུ་བའི་རྩེ་སྤྱིད་ཀྱི། །

དཔུང་ཆོག་ལ་གོ་གྱིན་ནི་པའི་མཆོན་ཐོག་ལ་ཏེ། །

སོད་རྒྱུ་བ་སྒྲ་ཡིས་གནམ་ས་རལ་སྒྲམ་བསྟེན། །

ཅེས་པ་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་གྱི་སྐུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་
གྱི་དུས་སུ། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་དང་། ཕག་གྱའི་བྱི་དཔོན་དུ་སི་
བུང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་པར་མ་མཐུན་པར་ས་ཕག་པར་གཡུལ་འབྱེད་དྲག་པོ་
བྱས་མཐར་ཕག་གྱ་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས། འདིར་ཁིན་དུ་
ཁོ་བའི་བསམ་པ་དེ། ཟླ་ལུས་ཀྱི་གཡུལ་འབྱེད་དང་། སོད་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སྒྲ་དང་།

བཅས་པའི་དྲག་པོའི་ཉམས་གསལ་བར་ངོམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

དཔའ་རྟུལ་དྲེགས་པས་རབ་མྱོས་གེ་སར་སྦྱང་། །

ཁྲིས་པའི་དམར་རྒྱུ་སྒྲིལ་མིག་ཆེར་བགད་ཅིང་། །

དག་འཐབ་ལས་ལ་བྱང་བའི་རྩལ་དག་ཡིས། །

ནོ་བའི་མདུང་བྱང་བདུད་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་བསྟུན། ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) སྟོ་བ་འཕེལ་བ་དཔའ་བའི་ཉམས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་
འོས་པའི་རྒྱ་བྱང་པར་བཞིག་སྟོན་དུ་མ་བསྟུབས་པར། རེ་བའི་དོན་ཆེན་
པོ་གྲུབ་པའི་སྟོ་བས་ཀྱིས། རང་དུ་སྟོ་བ་བྱང་དུ་འཕགས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱི་
ནམ་འགྱུར་དཔའ་བའི་ཉམས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན།

རྩ་བར། མཆོར་བཅས་ས་ལས་མ་རྒྱལ་ཞིང་། །

ནམ་མང་མཆོད་སྦྱིན་མ་བྱས་ལ། །

སྟོང་ལ་ནོར་ནམས་མ་སྦྱིན་པར། །

ས་སྟོང་དུ་བདག་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །

ཞེས་རང་ཉིད་ས་སྟོང་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱ། རྒྱ་མཆོ་བཞི་
དང་བཅས་པའི་ས་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་དཔུང་གི་སྟོ་བས་ཀྱིས་མ་རྒྱལ་ཞིང་། ནམ་
པ་མང་བའི་མཆོད་སྦྱིན་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། སྟོང་བ་ནམས་ལ་གང་འདོད་ཀྱི་
ནོར་ནམས་ཀྱང་མ་བྱིན་པ་སྟེ། རྒྱ་ཆོགས་དེ་དག་མ་བསྟུབས་ཀྱང་། དཀའ་

ཆོག་ས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲིབ་བྱུང་དུ། བདག་ཀྱན་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ས་
 སྒྲིབ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འདི། ཨེ་མ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་སྟེ་འདི་འདྲ་ཞིག་འདི་གཉིས་
 ན་སྒྲིབ་དམ། ཞེས་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་རྣམ་མཐུ་མཚུངས་སྐྱེ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ས་
 གྱིས་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་དང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་པ་དེས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉམས་
 དཔལ་བའི་ནམ་འགྱུར་བཞུན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནང་གི་སེམས་མ་ཞུམ་པར་
 སྒྲིབ་ས་དང་ལྟན་པའི་སྒྲིབ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསམ་པ་འདི་ལས། སེམས་
 གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་སེང་གེ་ལྟར་དཔལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉམས་ལྟན་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ་ནི། རང་གི་སེམས་མི་སྒྲིབ་ཞིང་ཞུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔལ་བའི་ཉམས་
 མི་འོངས་ཤིང་། འདོད་པ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་སེམས་ལ་སྒྲིབ་པ་འཕེལ་བ་དང་།
 སྒྲིབ་ས་དང་ཡིན་ཏན་སོགས་འཁྱོར་བའི་སེམས་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་ལ་དྲེགས་
 པའམ་རྒྱལ་གྱིས་དཔལ་བའི་ཉམས་འོངས་པས། སེམས་དེས་བསྐྱེད་པའི་
 ལུས་ངག་གི་ཉམས་འགྱུར་ལ་དཔལ་ཉམས་ཞེས་ཐ་སྟངས་མཛོད། འགྲེལ་བ་
 འདོད་འཇོར་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་དཔལ་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞན་
 ཡང་སྒྲིབ་པ་ལ་དཔལ་བ། ཆོས་ལ་དཔལ་བ། གཡུལ་ལ་དཔལ་བ་ཞེས་ནམ་
 གངས་གསུམ་གསུངས་པས། སེར་སྐྱ་མེད་པར་སྒྲིབ་གཏོང་དང་། མཆོད་
 སྒྲིབ་བྱེད་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་དཔལ་བ། ཚུལ་བྱིམས་དང་དཀའ་ཐུབ་སོགས་ལ་
 འདིགས་པ་མེད་པར་བཟོད་སྟན་རྣམས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ། གཡུལ་ངོར་
 དག་ལ་འཐབ་པ་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ལ་འདིགས་པ་མེད་པ་ནི། གཡུལ་
 གྱི་དཔལ་བའམ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། འདིར་རྒྱལ་ས་

ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོ་བ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ནི། འཛིགས་པ་མེད་པའི་དཔལ་
བའི་ཉམས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔལ་བའི་ཉམས་གང་ལའང་སྒྱུར་
ཆོག་གོ། །

(ག) བཏོད་དཀའི་ལམ་དུ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས། །

འཕགས་ཡུལ་མ་བསྐྱོར་གངས་མེད་པ་རྩི་ཏ། །

ཉེ་བར་བསྟེན་མིན་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས། །

སྒྲོ་བའི་དབང་ཕྱག་ཆོས་སྒྱུང་བཟང་པོའི་ཞབས། །

ཞེས་དཀའ་སྒྱུད་དུ་མས་ལམ་བཏོད་པར་དཀའ་བའི་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ་འང་མ་བསྟེན་པས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་པ་རྩི་ཏ་མང་པོ་ཡང་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་
བསྟེན་པར། བད་སྒྲོད་གཞུང་ལུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་
ལ་སྒྲོ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི། ཞུ་ཕྱོངས་སྒྱུང་བཟང་པོ་ནི། འཕགས་ཡུལ་དུ་
མ་བཏོད་ཀྱང་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་ཐུགས་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་དང་། སྒྲོ་
བ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་འང་སྤྱི་རོལ་ལུས་ངག་གི་ནམ་འགྱུར་དཔལ་བའི་ཉམས་
དང་ལྡན་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

སྒྱུར་བ་ལོག་པའི་གཡུལ་གྱིས་འཕྲོག་མིན་ཁིང་། །

གཡོ་ཐབས་སྒྲོ་བའི་ཆོག་གིས་བྱིད་མིན་པར། །

མཛེས་པ་འབྱམ་ལྡན་དྲི་བའི་སྟེག་མོ་མཆོག །

མཛེས་པོར་ཐོབ་པས་ནོར་བཟང་དྲེགས་པས་ལྷོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༩) ལྷ་ངན་འཕེལ་བ་སྟོང་རྗེའི་ཉམས་ནི། ལྷག་བསུལ་དྲག་པོ་

སྒྲིབ་དེ་བརྟེན་པའི་གཏེར་མཛོད།

སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་དང་ཕྱད་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས། ཅང་དུ་སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱས་
པའི་ཕྱི་ལོ་རྣམ་འགྱུར། ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བའི་ཉམས་གསལ་བར་སྒྲོན་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། ལུས་འཇམ་གང་ལ་པད་མ་ཡི། །

མལ་སྒྲན་དག་ཀྱང་རྩལ་བྱེད་ན། །

སྒྲ་མོ་དེ་ནི་རོ་ཁང་དག །

བསྐྱེག་བྱ་ལྡན་པ་ཇི་སྒྲར་ཉལ། །

ཞེས་ཡང་ཆོ་རྒྱས་པའི་ལུས་འཇམ་ཞིང་མཛོད་པའི་གཞིན་གཅན་རྒྱལ་
པོའི་བརྩན་མོ་སྟེ། དཔྲལ་བའི་འདབ་མ་འཇམ་པ་ལས་མལ་སྒྲན་བྱས་པ་དག་ཀྱང་
རེག་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིན་ལེགས་མ་དེ། ད་
སྒྲ་རྒྱལ་པོ་འདས་པའི་གདུང་སྐྱེག་པའི་རོ་ཁང་མེ་རབ་དུ་འབར་བའི་ནང་དུ།
གསོན་པོར་ཉལ་བ་སྟེ་རང་ལུས་མེར་སྐྱེག་པ་འདི་ཁོ་མོས་ཇི་སྒྲར་བཟོད་རྒྱས་
ཞེས་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲིབ་རྗེ་རྒྱས་པའི་ཉམས་གསལ་བར་སྒྲོན་པ་སྒྲ་བྱ་ཡིན། འདི་
ཡང་སྒྲོན་ཆད་རྒྱལ་པོ་རྣམས་འདས་རྗེས་སུ། བརྩན་མོ་དང་འཁོར་གཡོག་
བཅས་གསོན་པོར་དུར་འཇུག་གམ་མེར་སྐྱེག་པའི་ལུགས་སྒྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
སྒྱུར། འདིར་ཡུལ་སྐྱེག་བསྐྱེད་དག་པོས་མནར་བ་ལ་སེམས་ནས་མི་བཟོད་
པ་སྐྱེས་པས། ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲིབ་རྗེ་རྒྱས་པའི་ཉམས་ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་
བར་བཟོད་པ་སྒྲ་བྱ་ཡིན།

(ག) ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་ཀྱང་རབ་མོངས་ཐོས་དང་བྲལ། །

ཟས་ནོར་ཅམ་གྱིས་སྒྲིག་པོའི་འཁོར་ཆོགས་སྤྲད། །

གཞན་གྱི་འདྲན་པར་རྫོམ་དེའི་རྗེས་འདྲུག་ནམས། །

ལོག་ལམ་དུ་འཕྱན་ཀྱུ་པ་ནམས་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། །

ཞེས་ཡོན་ཏན་རྩལ་ཟད་བསྐབས་ནའང་། སེམས་རབ་དུ་རྫོངས་པས་
མི་ཤེས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་ཐོས་པ་མ་བྱས་པས། རྒྱང་དོར་གྱི་གནས་
ཀྱན་ལ་རབ་དུ་རྫོངས་པ། ཁ་ཟས་དང་། རྒྱུ་ལོར་སོགས་འདོད་ཡོན་གྱི་ཐབས་
ཁོ་ནས། རྒྱུ་ཞིང་རྫོངས་པའི་འཁོར་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱུས་ནས། རང་གཞན་
འཁོར་དང་བཅས་པས་དཀོར་ལ་བག་མེད་དུ་ལོངས་སྤྲད་དེ་རང་བདེ་འཛིག་
རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་ཁོ་ནས་དུས་འདས་ཀྱང་། ད་དུང་གདུལ་བུའི་
འདྲན་པར་རྫོམ་པའི་གཡོ་རྒྱུ་ཅན། དེའི་རྗེས་སུ་འདྲུག་པའི་སྒྲིག་པོའི་འཁོར་
ཆོགས་དང་བཅས་པ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་འཕྱན་པ་སྟེ་འབྲུམས་པ་ནམས་ལ། ཀྱུ་ལ་
བ་ནམས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ཞེས་ཡུལ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་འབྲུམ་པ་དག་
ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་རྗེའི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་ལུས་ངག་དུ་རྒྱས་པ་གསལ་པོར་སྟོན་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན།

འཕྱར་ལྗོངས་ཅེ་དགས་རོལ་བའི་རྒྱང་དུ་གུས། །

མཛེས་ལྡན་མེ་ཏོག་གསར་བའི་གོ་སར་བཅུད། །

འབད་པས་བསགས་པའི་ཞིམ་མངར་སྤྱང་ཅིའི་མཛོད། །

སྟོ་བུར་བཅོམ་པའི་གདུང་བ་བཟོད་དམ་ཅི། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༥) རྒྱགས་བྱོ་བ་འཕེལ་བའི་མི་སྤྱུག་པའི་ཉམས་ནི། བཅོག་ཅིང་

སྒྲིབ་དེ་བརྟེན་པའི་གཏེར་མཛོད།

སྐྱུགས་ཤོ་བ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཡུལ་ལ་བཙོག་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་ཏོག་གི་བསམ་
པ་དེས་ཕྱི་རི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་སྐྱུགས་ཤོ་བ་སོགས་མི་སྐྱུག་པའི་ཉམས་སྟོན་པ་
གསལ་བོར་བཙོད་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ལྷ་མས་བརྒྱན་པའི་སྤྲོད་པོ་རྣམས། །

མགོ་མེད་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ། །

ལག་པ་སྒྱར་བས་སྤྱོད་དགའི་ཁྲག །

འཐུངས་ཤིང་འཐུངས་ཤིང་གར་བྱེད་དོ། །

ཞེས་མིའི་ལྷ་མས་ལུས་བརྒྱན་པའི་སྤྲོད་པོ་རྣམས་མགོ་མེད་པའི་རོ་དང་
ལྟན་ཅིག་དུ་ཅེ་ཞིང་། ལག་པའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ཀྱིས་བསད་པའི་དགའི་ཁྲག་
རྣམས་འཐུངས་ཤིང་འཐུངས་ཤིང་གར་བྱེད་ཅེས་སོ། །འདིས་ཡུལ་བཙོག་
ཅིང་སྐྱུགས་ཤོ་བ་སོགས་མི་སྐྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་འཆར་བས། ཕྱི་རི་ཉམས་
སྒྲིབ་འགོ་བས་པ་དང་བརྟེན་མི་འདོད་པ། ཞེ་སོག་པའི་ཉམས་གསལ་བར་བརྟན་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) མི་གཙང་གང་བའི་ལྷན་ལྷན་ལ། །

སྒྲུང་བུས་ལྷག་ཅིང་ལུས་ལ་འགོས། །

ལས་འབྲས་མི་ཤེས་བྱ་བཏང་འགའ། །

འབྲུལ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤང་གཅི་བ། །

ཞེས་དཔེ་སྒྲུང་ནག་གིས་མི་གཙང་བའི་ལྷན་ལྷན་ཟེ་ཞིང་མི་གཙང་བ་ལུས་
ལ་འགོས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལས་འབྲས་མི་ཤེས་པའི་བྱ་བཏང་བ་ལ་ལས།

འབྲུལ་ཞིག་ཅེས་ནས་འཕྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིན་དུ་ནས་འཕྱོར་བར་སྒྲིམ་པའི་གྲུབ་
 ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པ་འཛིན་པའི་གཡོ་ཐོལ་གྱིས། བདུད་ཅི་ལྟ་ལ་དངོས་སུ་ལོངས་
 སྤྱོད་པ་ཉེ་བཤང་གཅི་ཟེའེས་སྒྲུགས་ཤོ་བའམ་ཞེ་ལོག་པའི་ཉམས་བཟོད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

བཤང་གཅི་འདམ་དུ་བཞུར་བའི་མི་གཙང་ཁྱོད། །

ཁ་ཟས་འཆོལ་བའི་སྤང་ནག་འཕུར་བའི་བྲུ། །

ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་གདམས་པའི་སྤོད་མཆོག་དུ། །

ཕྱེ་བས་པའི་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆེས་ཆེས་ཟ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༦) དགོད་བྱོ་བ་འཕེལ་བྱེད་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་ནི། དགོད་བྱོ་བའི་
 ཡུལ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཤྱེན་གྱིས་ནང་དུ་དགོད་བྱོ་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འབྱུར། ཕྱེ་
 རོལ་དུ་འཇུག་པ་དང་ཐལ་མོ་དེ་བ་པ་དང་བཞད་གད་སོགས་ཀྱི་ཉམས་སྟོན་པའི་
 ཆོག་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གྲོགས་མོ་མེ་དོག་མ་རྩིངས་མ། །

ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་མའི་རོས་ལ་ནི། །

སེན་རྗེས་གསར་བ་ཆགས་པ་འདི། །

སྟོད་གཡོགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་བ་པར་མཛོད། །

ཅེས་སྒྲུས་བྱ་གཟུགས་ངན་ཞིག་ལ་གཟུགས་བཟང་ཞེས་གོ་སྟོག་ནས་འཕྱོད་
 པ་ལྟར་བྱེད་མེད་ཅིག་སྒྲུས་པ་དང་ལྟན་དུ་ཅེས་གིང་སྤྱོད་པས་བྱེད་མེད་དེའི་ལུས་
 ཀྱི་བྱ་ནད་བདགས་པའི་མེ་དོག་རྣམས་རྩིངས་པར་གྱུར་པ་ལ་གྲོགས་མོ་མེ་དོག་

སྒྲིབ་དེ་བཅིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

མ་རྟོངས་མ་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་པོས་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མའི་ངོས་ལ་
གྲོགས་ཀྱི་འབྲུས་པའི་སེན་མོའི་རྗེས་གསར་བ་ཆགས་པ་འདི་གཞན་གྱིས་མི་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོད་གཡོགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་མཛོད་ཅེས་ནང་དུ་དགོད་བྲོ་
བས་འགྱུར་བ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་སུ་ཐོན་པ་གསལ་པོར་བཞུན་
པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འཁོར་བར་ཡིད་འབྱུང་བུ་བ་བཏང་བའི་ཚུལ། །

དུག་གསུམ་སྒྲིན་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་ཁྱོད། །

མིག་ཟུར་ཉི་མའི་བཞིན་ལ་ནན་ཏན་དུ། །

ལྟ་ཆེ་བྱིས་བདག་འགའ་ཞིག་གད་མོ་བྲོ། །

ཞེས་འཁོར་བར་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཆེ་འདིའི་བུ་བ་བཏང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
དཔེན་པའི་གནས་རི་ཁྱོད་ལྟ་བུར་བཞད་ཅིང་། དུག་གསུམ་སྒྲིན་གྱི་འབྱུང་
གནས་སུ་སྒྲིབ་པ་ལ་མཁམས་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་པ་ཁྱོད། རང་གི་ཡོན་བདག་གི་བྱིས་
དུ་སྒྲེབས་སྐབས། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཟུར་གྱིས་ཉི་མའི་བཞིན་ཏེ། བུད་མེད་ཀྱི་
གདོང་ལ་ནན་ཏན་དུ་བཞུས་པའི་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་བཞུན་པའི་ཆེ། བྱིས་
བདག་འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་ནས་དགོད་བྲོ་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་དུ་
བཞད་གད་དམ་གད་མོ་པོར་བཞུ་བུའི་ཆོག་གསལ་བར་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
ན་ཆངས་བཞད་ལས།

རྣམ་མང་སྒྲེ་པོའི་དབུས་སུ་རྒྱོས་གར་མས། །

སྒྲུ་ཆོགས་གར་དགའི་ཉམས་སྐབས་རབ་ངོམ་ཆེ། །

རབ་མཛེས་དུ་གྱུ་ལ་ཡི་སྒྲིག་གཡོགས་མཆོག །

འཆིང་བྱེད་དར་གྱི་སྐྱར་གས་ས་ལ་ལྟོང་། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

པ) རོ་མཆར་འཕེལ་བ་ཆད་བྱུང་གི་ཉམས་ནི། སྟོན་མེད་པའི་རོ་
མཆར་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་མཐོང་པའི་སྐྱེན་གྱིས་ཡིད་ལ་ཡ་མཆན་
ནམ་རོ་མཆར་སྐྱེས་པའི་འགྱུར་ལས། བྱེ་ལུས་ཀྱི་རོ་མཆར་པའི་ཉམས་གསལ་
བར་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། དགའ་ཆལ་ལྟོན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི། །

འདབ་མ་གསར་བ་གོས་བཟང་དང་། །

མེ་ཏོག་དོ་གལ་ལ་སོགས་ཀྱི། །

ཡལ་འདབ་ཁང་བར་གྱུར་པ་མཆར། །

ཞེས་སྟོན་བྱེད་བཏང་ནས་བཀོད་པ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་མཁའིན་
པར་གིན་དུ་རོ་མཆར་པའི་དགའ་ཆལ་འདིའི་ལྟོན་གིང་རྣམས་ཀྱི་ལོ་འདབ་
གསར་དུ་འབྱུངས་པ་རྣམས་གོས་བཟང་པོ་གསར་དུ་བགོས་པ་འཕམ་གཡོགས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆུན་པོའི་དོ་གལ་གྱི་ཕྱིང་བས་མཛེས་པར་བརྒྱན་
ཅིང་། ཡལ་འདབ་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ཁང་བཟང་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཆལ་འདི་ནི་
གིན་དུ་རོ་མཆར་བཞིག་སྟེ་སྤར་མ་མཐོང་བཞིག་གསར་དུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་རོ་
མཆར་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ནི་ཁྱད་འཕགས་
ཅན་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་གིན་དུ་རོ་མཆར་པའི་བསམ་པའི་འགྱུར་བ་དེའི་ཉམས་
བྱེ་རོལ་དུ་ཐོན་པ། དཔེར་ན། བཞིན་དངས་ཞིང་ཆོམ་པ་དང་། མིག་མི་

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

གཡིང་བ་དང་། ངག་ཏུ་ཨ་ལ་ལ་ལྟ་བུ་བཟོད་པ་སོགས་ནི་ངོ་མཚར་བའམ་
ཆད་བྱུང་གི་ཉམས་ཡིན་ནོ། །

(ག) ཆོ་བར་བདག་ཡིད་མི་ཤེས་ཚེངས་པ་དང་། །

བྲལ་བས་སྒོ་གྲོས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །

དབྱངས་ཅན་མགུན་པར་ཆགས་པའི་ནམ་དཔྱིད་འདི། །

ཨ་མ་ངོ་མཚར་ལས་ཀྱང་ངོ་མཚར་ཆད། །

ཅེས་སྟོན་ཆད་བདག་ནི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲོངས་
ཤིང་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཆོ་བར་བདག་
ཡིད་མི་ཤེས་པའི་ཚེངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་ཅིང་སྒྲོད་བྱངས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་སྒྱུ་དངོས་བདག་
གི་མགུན་པར་བཞགས་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་དང་ཆགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ནམ་དཔྱིད་
ཆད་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་འདི་ནི། ཨ་མ་ངོ་མཚར་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་
རོ་ཞིས། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་བསམ་པའི་ཉམས་འགྱུར་སྤྱི་རོལ་ལུས་ངག་
ཏུ་སྟོན་པ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

མི་མེད་དཔེན་སྟོང་མུ་ངམ་ཐང་ཆེན་འདི། །

སྟོ་ལྗང་གཡུར་དུ་བཟུང་བའི་མུ་གུ་གཞིན། །

འབྲུ་དུག་སྟེ་མའི་ཁུར་གྱིས་རབ་དུད་པས། །

མིག་སྒྱུའི་གན་མཛོད་གཉིས་པར་གྱུར་འདི་མཚར། ཞིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) འཛིགས་པ་འཕེལ་བ་འཛིགས་རུང་གི་ཉམས་ནི། འཛིགས་སྐྱག་

སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་གསུམ་པ་ཅན་མཐོང་བའི་སྒྲིག་གིས་ནང་དུ་ཞེད་སྤང་སྒྲིག་པ་འི་
ནམ་འགྲུར་ཕྱི་རོལ་དུ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་འི་ཉམས་ཐོན་པ་གསལ་པོར་བརྗོད་
པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། ཅེ་མོ་དག་ལ་མེ་གནས་པ། །

བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་དོ་རྩེ་གང་། །

འདི་ནི་དྲན་ན་ལྟ་མིན་གྱི། །

བུད་མེད་མངལ་ནི་ལྟོང་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཅེ་མོ་ལས་མེར་བ་དུ་འབར་བའི་ལྟོང་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལག་
གི་བྲམ་ཟེའོ་ཞི་འབྲུང་གི་རུས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་དོ་རྩེ་ཅེ་བརྒྱ་བ་འདི་ལྟ་མེད་ནམས་
ཀྱིས་མཐོང་ན་ལྟ་ཅི། དེ་དྲན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་འི་རྒྱལ།
ལྟ་མེད་གྱི་བུད་མེད་དག་གི་མངལ་ན་གནས་པའི་བྱིས་པ་འང་ལྟོང་བར་བྱེད་
དེ་ཞིས་ལྷལ་འཛིགས་སུ་རུང་བཡིད་ལ་དྲན་པས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་འཛིགས་
སྒྲག་སྒྲིག་པ་ལས། ཕྱི་ལུས་ངག་གི་ནམ་འགྲུར་ལུས་འདར་བ་དང་སྟོང་གཡོ་
བ་ན་བ་ན་པོར་གྱུར་པ་སྒྲིག་དུ་གཟེངས་པ་སོགས་ཤིན་དུ་སྒྲག་ཅིང་འཛིགས་
པའི་ཉམས་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ས་ལོས་འཕྲོག་བྱེད་རིགས་པས་བཅོམ་པ་ཡི། །

གྲགས་པ་གངས་ཅན་སྟོངས་འདིར་འབར་བ་ན། །

བཀའ་བརྒྱད་པ་ནམས་བཟོད་མེད་ཆེར་སྤངས་ཤིང་། །

འགའ་ཞིག་རི་སྟོངས་ཉལ་ཡང་སྟོང་ཁ་སྤྲིགས། །

ཞེས་ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཏུ་ཀུན་དགའ་བྱུང་མཆོད་གྱིས་སྒྲ་ཆོད་གྱི་རིགས་པའི་
 ལམ་ནས་མུ་སྟེགས་གྱི་སྟོན་པ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་པོ་དང་ཚོད་པ་བྱས་པས་འཕྲོག་
 བྱེད་པམ་སྟེ་བྲོས། འོན་ཀྱང་འཕྲོག་བྱེད་རྩུ་འཕྱལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་
 བས། ས་པར་གྱིས་སྒྲིབ་དེ་པོན་འདུལ་འཕྱར་རོགས་སུ་སྒྲན་ནས་བདུལ་ཏེ།
 རེས་སུ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་པོའི་ཁ་ནས་ཁྲག་བསྐྱུགས་ཏེ་གི་བའི་རལ་བ། ས་
 རྒྱའི་ལྷ་ཁང་གི་ཀ་བའི་རྒྱན་དུ་བཏགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྒྱར་ནས་གསུངས། དེ་
 ལྟར་ས་པར་གྱིས་འཕྲོག་བྱེད་ཆར་བཅད་པའི་གྲགས་པ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
 རྒྱུངས་འདིར་འབར་བ་ན། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་པ་རྣམས་གིན་དུ་སྒྲག་
 ཅིང་བཟོད་ཐབས་མེད་པའི་སེམས་ཆེས་ཆེར་སྒྲངས་པར་མ་ཟད། འགའ་
 ཞིག་བྲོས་ནས་རི་སྟོང་དུ་ཉུལ་ཡང་སྟིང་ཁ་གིན་དུ་ཆོ་བའམ་སྟེགས་ཞེས་
 སོ། ། སྟེགས་གིག་ཅེས་པ་ཆོ་བ་སྟོས་གིག་ཅེས་པ་ལའང་འདུག་པར་དགེ་བཤེས་
 ཆོས་གྲགས་གྱིས་བཤད་དེ་བཏགས་པར་བྱ། ཡང་ན་སྒྱིདོན་ལས།

པེ་ཅིན་གནམ་བདེ་སྒྲོ་མོ་ཆེ་དུང་དུ། །

བྱུང་ཁབ་དབུ་བརྟེན་དུས་ཆེན་རམ་བེལ་གྱིས། །

པས་ཚེ་ལ་དོན་སྟིང་སྟོག་མར་འབྲེན་དང་ལྟན། །

སྒྲུམ་མའི་མངལ་ཡང་ཅིག་ཅར་ས་ལ་སྒྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་དགུ་པ། གཟི་བཞིད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

གཟི་བཞིད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་བཞིད་ཆགས་ཤིང་
གཟེངས་མཐོ་བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །འདི་ལ་ནང་གསེས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་ངོ་། དཔེར་བཞིན་ན།

ཅ་བར། བདག་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པོ་ཞེས། །

ཁྱེད་ཀྱི་སྙིང་ལ་འཛིགས་མ་བྱེད། །

བདག་གི་རལ་གྱིས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནམས། །

ནམ་ཡང་གཞོམ་པར་འདོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་སྒྲུས་བྱུང་པའཛིང་དྲེགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་གཡུལ་ངོར་དག་
པོ་གཞན་དག་ཆར་བཅད་དེ་དག་པོའི་སྒྲིག་མ་འགའ་ཞིག་བྱོས་ནས་འགྲོ་བ་ནམས་
ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁྱེད་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ད་ནི་བདག་ཅག་གི་སྒྲིག་ལ་གཞོན་པ་
བྱེད་པ་པོ་ཐོན་བྱུང་སྙམ་ནས་སྙིང་ལ་འཛིགས་པར་མ་བྱེད་ཅིག་བདག་གི་
རལ་གྱི་འདིས་དག་པོ་ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་སྟེ་བྱོས་ནས་འགྲོ་བ་ནམས་ནམ་ཡང་
གསོད་པའམ་འཛོམས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲེགས་པས་སྒྲུས་ཤིང་ང་
རྒྱལ་གྱི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་གཟི་བཞིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་པ་སྟེ་བྱུང་ད།

(ག) ཁོ་བོའི་མདུན་སར་སྐྱོན་མིངས་ཁྱེད་ཅག་ནམས། །

རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲིགས་པ་ཤིན་དུ་ལེགས། །

མཁས་ལ་དོགས་གནས་བྲལ་བའི་གཏམ་འགའ་ཡིས། །

ཉིན་མཚན་མེད་པར་འབྱུང་མོ་ཉུག་ཏུ་འདུག །

ཅས་གཞུང་བརྒྱ་སྒྲུབ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་གདེངས་ཐོབ་པ་ཁོ་པོའི་
མདུན་སར་སྒྱུན་ཁིང་མོངས་པ་བྱེད་ཅག་ནམས་སྐོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདིར་
འོངས་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས། མཁས་པ་ནམས་ལ་དོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
གཏན་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ལན་ཅི་ཡང་སྒྲུ་
མི་ལུས་པ་མ་ཟད། ཉིན་མཚན་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
རྒྱུད་ཁེངས་པར་འདུག་གི་ཞེས་པ་རོལ་པོ་གཞན་དག་ཉམ་རྒྱུང་དུ་སྒྲོན་ཁིང་།
རང་གིས་དེགས་པའམ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་གཟེ་བཞིན་དང་ལྡན་པར་བཞིན་པ་ལྟ་
བུ་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

གཞུང་ལུགས་རལ་བ་འབྲུག་པོས་གཏའ་ཁེངས་རིགས་པའི་གད་རྒྱུངས་མཐོན་པོས་ས་གསུམ་འདར།

ཆོས་ཀུན་ཐོགས་མེད་སྒྲུབ་པའི་སེང་གེ་མཁས་བྱ་བ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་རིན་པོ་ཆེས།

ཕྱིར་སྐོལ་རོང་སྒྲོན་གླང་པོའི་རྒྱུད་པ་འགེམས་ཞེས་བག་འཁུམས་ཞུམ་པར་མི་རིགས་ཏེ།

འཁྱོད་སེམས་དང་བཅས་གས་པས་མཆོད་དང་གཏན་བདེ་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ལ་ངེས་པར་འགོད།

ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉི་ཤུ་པ། རྣམ་གྲངས་བཞི་དེ་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

རྣམ་གྲངས་བཞི་དེ་པའི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་སུ་མ་བཞི་དེ་པར་དེ་འབྲུབ་སྒྲུབ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྲིག་ནས་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། འདོད་དོན་དངོས་སུ་མ་བཞི་དེ་པར། །

དེ་ནི་དེ་འབྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

རྣམ་པ་གཞན་དག་བཞི་དེ་པ་གང་། །

དེ་ནི་རྣམ་གྲངས་བཞི་དེ་པར་འདོད། །

ཅེས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོག་ཟིན་གྱི་སྒྲུས་དངོས་སུ་མ་བཞི་དེ་པར། འདོད་དོན་དེ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དག་བརྒྱད་ནས་བཞི་དེ་པའི་ངག་ལ་རྣམ་གྲངས་བཞི་དེ་པ་འཕམ་བརྒྱད་ནས་བཞི་དེ་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་ངོ། །དཔེར་བཞི་དེ་ན།

ཙ་བར། ས་དྲུ་ཀླ་རའི་སྟེ་མ་རྣམས། །

གཞན་གྱིས་གསོས་འདིས་ཟ་བར་བྱེད། །

དེ་ནི་བདག་གིས་བརྒྱུག་པར་བགྱི། །

ཁྱོད་གཉིས་དལ་གྱིས་འདུག་པར་མཛོད། །

ཅེས་ཡུལ་ཞིག་ཏུ། སྒྲིབ་པ་ཞིག་དང་བྱམ་གཞིན་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གསང་
བའི་གཏམ་སྒྲིབ་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོན་པ་ན། སྒྲིབ་བྱ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་
ཤེས་ཏེ། གཞིན་ནུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་དོན་སྒྲིབ་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བཟོ་
ཀྱང་། རང་ཉིད་གནས་དེ་ལས་ཕྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ནམ་པ་
གཞན་ཞིག་བཟོ་དེ། ས་དྲ་ཀྱ་ར་ཞེས་ཨ་མ་བྱུང་པར་བའི་སྟེ་མ་ནམས་བྱ་
རྒྱལ་གཞན་དག་གསེ་བྱེད་ཀྱི་ཟས་སུ་བྱུབ་ཡོད་པ་འདི་ཁྱེད་ཀྱི་འདིས་ཟ་བར་
བྱེད་ཀྱི། དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་འགྲོ་སྟེ། ཁྱིད་གཉིས་གནས་འདིར་
དལ་གྱིས་འདུག་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བཟོ་དེ་ལ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཟོ་དེ།

(ག) ཕྱག་ན་པད་མའི་སྒྲིབ་བརྒྱན་ལ། །

ཅན་དྲ་གོ་མི་ཁྱིད་ཉིད་ཀྱིས། །

མཆོད་པ་མཛོད་ཅིག་ཟླ་གྲགས་བདག །

ཅུང་ཟད་ཕྱི་རུ་ལྟོངས་ཀྱུ་འོ། །

ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་ཅན་དྲ་གོ་མི་དང་སྒྲིབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
ཅོད་པ་མཛོད་སྐབས། འཕགས་པ་ཕྱག་ན་པད་སྟེ་སྟེ་ཕྱགས་ཇེ་ཆེན་པོས། ཅན་
དྲ་གོ་མི་ལ་ལན་འདེབས་རྒྱལ་གཞན་པར་ཟླ་གྲགས་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱི་བཞིན་
བརྟེན་པ་ན། འཕགས་པས་ལན་སྒྲིབ་པ་གཟིགས་པས་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་འཕགས་
པ་ཉེ་རིང་མ་མཛོད་ཅེས་གསེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་
ཀྱི་འདོད་དོན་དངོས་ནི། ཁོ་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཅན་དྲ་གོ་མིའི་ཕྱི་བཞིན་བརྟེན་པས་
ནས་འཕགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་དེ་དངོས་སུ་མ་བཟོ་

པར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དེ་བདག་སྡོངས་སུ་བྱུང་བ་ད་ཀྱོང་ཞེས་བཞིན་
པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

ང་ཅི་སྤྱོད་བསམ་བཞིན་མེད་བདེ་སྟེར་བའི། །

སྟོག་བརྒྱན་ཁང་དུ་ལྟོད་མོར་འཇུག་འདོད་དེ། །

བྱེད་ཅག་བག་ཐེབས་ཉམས་དགའི་ཁང་བཟང་འདིར། །

ཡིད་མཐུན་གཏམ་བཅས་ལྟན་ཅིག་བཞུཌ་པར་མཛོད། །ཅེས་པ་
ལྟ་བུ་ལོ། །

ཉེར་གཅིག་པ། ཀྱན་ཕན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཀྱན་ཕན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བྱ་བ་གང་ཞིག་སྐྱབ་དུས་དེ་སྐྱབ་ཤེད་ཀྱི་
མཐུན་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ལྟོན་པའི་ངག་གོ། །

རྩ་བར། བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རྩོམ་པ་ལ། །

སྐལ་བ་ཡི་ནི་སྒྲོ་བས་ལས་ཀྱང་། །

དེ་ཡི་སྐྱབ་ཤེད་ཕུན་ཚོགས་གང་། །

དེ་ནི་ཀྱན་ཏུ་ཕན་པར་བཅོད། །

ཅེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རྩོམ་པ་ལ། རང་གི་ལས་དང་
བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བའི་སྒྲོ་བས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་ཤེད་ཀྱི་མཐུན་
རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཞན་ཞིག་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་བར་བཅོད་པ་ལྟོན་པའི་ངག་
ལ་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་བཅོད་ན།

རྩ་བར། ཁེངས་པ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །

རྐང་བ་དག་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ། །

བདག་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྐལ་བ་ཡི། །

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཉི་གསལ་པར་གྱུར། །

ཅེས་ཆགས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་འདོད་པ་དྲག་པོས་གཟིར་ཏེ་མཛེས་མ་
ཞིག་ལ་འབྱུང་པའི་བྱ་བ་སོགས་ཤེད་པར་རྩོམ་སྐབས། མཛེས་མ་དེ་ཉིད་ཁེངས་

པའི་དབང་གིས་བྱ་བ་དེ་དང་དྲུ་ཆེད་བར་མི་འདོད་པའི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་པ་ན།
 སྒྲུང་ཡང་སྐྱེས་བྱ་དེས་རང་གི་འདོད་པ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དྲུ་མཛེས་མའི་རྐང་
 བ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་གནས་སྐབས་དེར། སྐབས་ལེགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་
 བ་དེ་འགྱུར་པའི་མཐུན་ཉེན་དྲུ་མཛེས་མའི་ཁེངས་པས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་
 འབྲུག་སྐྱ་སྒྲིག་པོ་ཞིག་སྟོན་བྱར་དྲུ་གྲགས་པའི་ཉེན་གྱིས། མཛེས་མ་ལ་ཆགས་
 པ་དྲག་པོ་འཕེལ་ཏེ། སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་འདུད་པར་གྱུར་ནས་སྐྱེས་བྱ་དེའི་འདོད་དོན་
 བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འབྲུག་སྐྱ་དེ་ནི་སྐྱེས་བྱའི་བྱ་བ་དེ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་གཞན་
 ཞིག་ཏུ་གྱུར་པས། སྐྱེས་བྱ་དེའི་སྟོན་བསགས་ཀྱི་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 སྐལ་བའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ཕྱལ་གྱི་ཉེན་དེ་ལས། སྐྱེས་བྱའི་དོན་
 ཆོགས་མེད་དྲུ་འགྱུར་པ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་ཀྱུན་ཏུ་ཕན་པར་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱར་སྦྱོད་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྟོ།

ཉེ་བར་བརྒྱགས་པའི་ཁིང་པ་ནམས་ཀྱི་སེམས། །

སོས་ཐན་འཛོམས་པར་འདོད་ཆེ་ཆར་གྱི་རྒྱན། །

ལན་གཅིག་མིན་པར་ཆལ་ཆེལ་འབབ་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྟོན་དུས་སུ་འབྲས་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་དེ་ལ་ཁེངས་སྦྱོད་པའི་བསམ་
 པ་རྒྱད་ལ་ཉེ་བར་བརྒྱགས་པའི་ཁིང་པ་ནམས་ཀྱིས་རང་གིས་ངལ་རྩོལ་བྱས་
 པའི་འབྲས་བྱ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཆེད། སོས་དང་དབྱར་སྟོན་དུ་ཐན་པ་འཛོམས་
 པའི་ཐབས་ལ་འབད་པའི་ཆེ། སྟོན་བྱར་དྲུ་ཆར་གྱི་རྒྱན་ཡང་ཡང་འབབ་པར་
 བྱེད་ཅེས་ཆར་གྱི་རྒྱན་ཡང་ཡང་བབས་པ་དེ། ཁིང་བའི་འདོད་པ་འགྱུར་བྱེད་

སྒོ་བ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱུ་ར་པར་མ་བྱད། དེ་ནི་ཞིང་པ་ནམས་ཀྱི་སྔོན་བསགས་ལས་དང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རྒྱུ་དེ་ལས་ཞིང་
པའི་རེ་འདོད་ཆོགས་མེད་དུ་འགྱུབ་པ་སྟེ། སྒྲེ་པོ་ཀྱན་ལ་ཕན་པར་བཟོད་
པ་ལྟ་བུ་འོ། །ཡང་ན་སྒྲེ་དོན་ལས།

རབ་འབྱམས་རིག་པའི་གནས་ལ་སྦྱངས་བཅོམ་གྱི། །

གོ་ཆ་བརྟན་པོ་ཕྱག་དུ་བྱངས་པའི་ཆོ། །

སྔོན་མེད་སྙན་ངག་སྒྲེ་དོན་ངག་གི་དཔལ། །

དབྱངས་ཅན་མགོན་པའི་སྒྲུ་འདི་གནས་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

ཉེར་གཉིས་པ། རྒྱུ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་བ་ཤད་པ།

རྒྱུ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བཟླ་དྲུག་པ་ལ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་བསམ་པ་འཕམ་གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་འཕྲོར་བ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བ་
ན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

རྩ་བར། བསམ་པ་འཕམ་ནི་འཕྲོར་བ་ཡི། །

ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་སྒྲ་མེད་གང་། །

དེ་ནི་རྒྱུ་ཆེ་ཞེས་པ་ཡི། །

རྒྱུ་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟླ་ད། །

ཅེས་བཟླ་དྲུག་པ་ལ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསམ་པ་འཕམ་
གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་འཕྲོར་བ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་པར་སྟོན་པའི་
ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ཅན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་
ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་རྒྱུ་ཆེ་བ་དང་། འཕྲོར་བ་རྒྱུ་
ཆེ་བའོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཟླ་ད་ཅིག་བཀོད་ན།

བསམ་པ་རྒྱུ་ཆེ་བ་ནི། རྫོགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སྟེ། རང་གཞན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་པར་
དཀའ་བའི་བྱ་བ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་རིགས། ཁུར་ལེན་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་པའི་
སྒྲིང་སྟོབས་རྒྱུ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྒྱ་མཚུངས་མགོ་གཙོད་པའི། །

བྱ་བའི་ཁྱར་ཡང་བཅོད་པ་གང་། །

རྒྱ་ལྷུང་བྱ་དེས་སྒྲ་མ་ཡི། །

བཀའ་ལས་འདའ་བར་རྒྱས་མ་གྱུར། །

ཅེས་སྒྲིན་པོའི་ཀྱལ་པོ་རྒྱ་མ་ཆ་སྤྲེ་སྤྲེ་གསུམ་གྱི་བྱ་ཞེས་པ་མ་གྲིན་པ་བཅུ་
ཡོད་པ། ས་གསུམ་ལས་ནམ་པར་ཀྱལ་བའི་དངོས་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེའི་མགོ་བོ་བཅད་དེ་ཆར་གཅོད་པར་རྒྱས་པའི་བྱ་བའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་བཅོད་པ་
རྒྱ་ལྷུང་སྤྲེ་ཀྱལ་པོ་གིང་ན་བཅུ་པའི་བྱ་དགའ་བྱེད་རྒྱ་མ་ཆ་ཟེར་བ་དེས། རང་
གི་ཡབ་ཀྱལ་བོའི་བཀའ་ལས་འདའ་མ་རྒྱས་པར། དང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ་རང་གི་
བཅུན་མོ་སྤྲུ་དང་སྤྲུ་ཅིག་གནས་སུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤྲུར་ཏེ་གསུངས།
དེ་ནི་དགའ་བྱེད་རྒྱ་མ་ཆ་ལ་ཡབ་ཀྱལ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་མིན་གྱི་བཀའ་དེ་ལས་བསྒྲིག་
པའི་རྒྱས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་ལ་སྤྲུག་པའི་བསམ་པ་ཀྱེ་ཆེ་ཞིང་
སེམས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། ཡབ་ཀྱི་བཀའ་དང་དུ་སྒྲུངས་
པར་བཅོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བསམ་པ་ཀྱེ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(ག) ཕྱ་ཞིབ་དབྱུང་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུ་ཡིས། །

ཕྱི་ཚོལ་མཛད་ཀྱང་དགག་པར་ལེགས་རྒྱས་པའི། །

སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་འབྲུལ་ལྡན་བརྟན་པ་འགའ། །

ཀྱལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་དགོངས་ལྷག་མ་བཞག །

ཅེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་ཕྱ་ཞིང་ཞིབ་པའི་དབྱུང་པའམ་བཅལ་བཞག་
མཛད་པ་ན། རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྤྲུ་དངོས་ཀྱིས་ཕྱི་ཚོལ་མཛད་

ཀྱང་དེ་དགག་པར་རྒྱས་པའི་སྒོ་བྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྡན་པ། ཡབ་ཇེ་སྒོ་བཟང་
གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ས་སྤྱིང་བཀའ་ཕྱག་སོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་
ནམས་ཅ་མེད་དུ་མ་བཏང་བར། དེ་ཀྱན་ཀྱང་སྒོན་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་བཏང་སྒོམས་སུ་བཞག་པའམ་ལྷག་མ་ཙམ་བཞག་
ཅེས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ནམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚར་བཅད་དེ་
ལྷག་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱན་སྒོན་པའི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་པར་
དགོངས་པའི་ལྷག་བསམ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་ཅ་མེད་དུ་མ་བཏང་བར་ལྷག་
མ་ཙམ་བཞག་པར་སྒོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

མན་རྩ་ཆན་ལུང་རྒྱལ་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། །

ཁྱར་ཆེན་ཕྱག་བཞེས་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་སྟོག།

རོལ་བའི་རྩི་རྗེས་པོད་རྫོངས་གྲུབ་པའི་མཐའ། །

ཐད་དཔེ་འཛིན་ནམས་རང་འདོད་སྐལ་བར་བཞག །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལེའུ་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་རྒྱན་འདི་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི། ལེའུ་དང་པོའི་སྐབས་བསྟགས་པར་འོས་པའི་ཁྱད་པར་གང་
ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་བཀོད་ཆོག་ལ། འདིར་ནི་བསམ་པ་དང་འབྱོར་བ་རྒྱུ་ཆེ་
བ་གཉིས་ཁོ་ནར་བསྟགས་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲར་ཐར་ལོ་རྩུ་བས་བཞེད་པ་
ལྟར་ཡིན་ནོ། །

ཉེར་གསུམ་པ། བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་གྱི་རོ་པོ་ནི། བཛོད་བྱའི་དངོས་པོ་གང་ལ་དེ་མཁའ་
ནོ་ཞེས་བསྟོན་ནས་དོན་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། བསྟོན་དོར་དག་ནི་བསྟོན་བྱས་ནས། །

དོན་གཞན་རྩང་ཟད་སྟོན་པ་སྟེ། །

ཞེས་བཛོད་བྱའི་དངོས་པོ་དེའི་བྱད་ཆོས་སོགས་གནས་ཚུལ་དངོས་
དེ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟོན་ནས། དོན་གཞན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་
པོ་རྩང་ཟད་ཁས་གྲངས་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་
དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ལ་བསྟོན་དོར། ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར། རང་བཞིན་
ལ་བསྟོན་དོར་རོ། ། རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཛོད་ན།

༡) ཆོས་ལ་བསྟོན་དོར་ནི། བཛོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་བྱད་ཆོས་
ལ་བསྟོན་ནས། དེའི་བྱགས་ལས་བྱད་ཆོས་གཞན་ནམ་དོན་གཞན་ཞིག་གི་
རྣམ་པ་རྩང་ཟད་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། འདོད་པ་དག་ནི་མདའ་ལྔ་པ། །

མ་ཡིན་སྟོང་ལྔ་སྟོང་ཕྱག་ཡོད། །

ཅེས་འདོད་པའི་ལྔ་ལ་མདའ་ལྔ་བ་ཞེས་པའི་མདའ་ལྔ་ལ་འདྲན་ཚུལ་
འགའ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། ཀྱན་མཁྱེན་གཉིས་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་དེགས་པར་བྱེད་

པ་། མྱོངས་པར་བྱེད་པ། ཀྱན་ཏུ་མྱོངས་པར་བྱེད་པ། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ།
 མེས་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷ་སྟེ། འདོད་ལྷ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་
 ལ་མདའ་ལྷ་པ་ཞེས་སྟེ་པོ་ཀྱན་ལ་གྲགས་ཀྱང་། དོན་དངོས་དེ་ལྷར་མ་ཡིན་
 ཏེ། འདོད་ལྷ་ལ་སྟོང་ལྷ་ཏེ་མདའ་སྟོང་ཕྱག་ཡིད་དོ། ། ཞེས་འདོད་ལྷ་འི་བྱང་
 ཚེས་མདའ་དངོས་ལ་བསྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་མདའ་དེའི་གངས་ཅམ་ལ་བསྟོན་
 ནས་མདའ་ལྷ་ཅམ་གྱིས་སྤྱིད་པ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་མི་རྣམས་པས་མདའ་སྟོང་ཕྱག་
 ཡིད་པར་བརྟེན་པས། འདོད་ལྷ་འི་མདའ་ལྷ་པོ་འདི་ལ་སྤྱིད་པ་གསུམ་ལས་
 རྒྱལ་པའི་རྣམས་པ་ཡིད་ཅེས་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཆོག་གི་སྒྲིམ་
 ཟེན་ལ་དངོས་སུ་མ་སྒྲིམ་པར། འདོད་ལྷ་ནི་མདའ་ལྷ་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མདའ་
 སྟོང་ཕྱག་ཡིད་ཅེས་པའི་གྲགས་ལས་དེའི་མདའ་ལྷ་འི་རྣམས་པ་དེ་མདའ་སྟོང་ཕྱག་
 གི་རྣམས་པ་དང་འདྲ་པའི་དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ་གོ་རྣམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) ཆོས་སྟོང་བཟང་པོ་བསེལ་ལྷན་སྡོངས་འདི་ཡི། །

གངས་མེད་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་མ་ཡིན་ཏེ། །

དན་དབང་གཞན་གྱི་རྣམ་དཔྱད་སྟོབས་པའི་ཆོགས། །

འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལགས། །

ཞེས་ཞུ་ལུ་ཆོས་སྟོང་བཟང་པོ་ནི་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་
 རྒྱན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པ་ལ་བསྟོན་ནས་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་
 དེ། འོན་ཀྱང་དན་དབང་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་དང་སྟོབས་པ་
 འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ཡིན་ཞེས་དོན་གཞན་ཞིག་བཏོད་པའི་གྲགས་ལ་ཞུ་ལུ་ཆོས་

སྒྲིབ་དེ་བའི་གཤེད་མཛོད།

སྒྲིབ་བཟང་པོའི་མཁུན་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཅུང་ཅུང་བཟང་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་
སྒྲིབ་དོན་ལས།

ཀྲོང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱིན་དུ་སྒྲིམ་པའི་མི། །

དུང་ཕུར་དུ་མར་སོན་པའི་གཏམ་དེ་རྩ། །

གལ་སྲིད་བདེན་ན་དེ་སྟེད་བསམ་པའི་སྒྲོ། །

མཐུན་སྒྲིལ་ཆེན་པོའི་སྟོལ་དུ་རི་ཁྱར་འོངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་ནི། བཛོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་ཡུལ་གྱི་
བྱེད་ལས་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས། དེ་མིན་པའི་བྱེད་ལས་གཞན་ཞིག་སྟོན་པའི་
ཆོག་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བློར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅན་དན་ཟླ་འོད་དལ་བུ་ཡི། །

སྟོ་ཕྱོགས་དྲི་ཡི་བཞོན་པ་འདི། །

མེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོ་བ་སྟེ། །

གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བསེལ་ཞེས་གྲགས། །

ཞེས་བསྟོན་བུའི་ཡུལ་ཅན་དན་དང་། ཟླ་འོད་དང་། སྟོ་ཕྱོགས་གྱི་
དྲི་ཡི་བཞོན་པ་སྟེ་སྟོ་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱུང་འདི་ནམས། ཡུལ་ཅན་ཆགས་པས་གཟེར་
བའི་སྟོ་པོ་བདག་གི་ངོར་ཆ་ཞིང་སྟེག་པར་བྱེད་པ་མེའི་རང་བཞིན་དུ་སྟོ། །ཞེས་
ཡུལ་གྱི་བྱེད་ལས་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟོན་མོད། འོན་ཀྱང་
ཡུལ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཆ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཡུལ་ཅན་སྟོ་པོ་གཞན་པ་སྟེ།
མཛའ་བོ་དང་བུལ་བས་ཉེན་པའི་འདོད་ལྡན་མའི་ངོར་ཡིན་པ་ལས། ཡུལ་

ཅན་སེམས་ན་ལ་དུ་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གི་ངོར་བསེལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་
 ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་བསེལ་བའི་བྱེད་ལས་དངོས་
 ལ་བསྟོན་ནས་ཆ་བའི་རང་བཞིན་དུ་བརྟུང་གྲུང་། འགའ་ཞིག་གི་ངོར་བྱེད་
 ལས་གཞན་ཏེ་བསེལ་བར་ཡང་གྲགས་སོ་ཞེས་པའི་ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་གཞན་
 འདོད་འགོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་སེམས་ན་ལ་དུ་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་
 གཞན་གྱི་ངོར་ཡུལ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱངས་
 ནས་ཡིན་ལུགས་བརྟུང་དེ་བསྟོན་དོར་མ་བྱས་ན་འང་ཡུལ་ཅན་བྲལ་བའི་ཉིན་
 པ་མོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་བརྟུན་ནས་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་བསེལ་
 བ་ལ་བསྟོན་ཏེ། ཆ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་
 ལ་བརྟུན་ནས་ཡུལ་ལ་བསྟོན་པའི་བྱིར་ན་ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་ཞེས་ལྟ་བུ་ཆེན་
 པོ་དང་པོ་དེ་མཁས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དཔང་ལོས་ངག་འདི་དག་ནི་ཡུལ་འགའ་
 ཞིག་ལ་བརྟུན་ནས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བསྟོན་གྱི། ཡུལ་ཀྱན་ལ་བརྟུན་ཏེ་མིན་
 པས་ན་ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོན་བྱ་ཡུལ་
 ལ་མ་བཞག་པར་སྟོན་བྱེད་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའང་ཡོད་དོ། །

(ག) ཏ་ནུ་མཆོས་འཕངས་པའི་རི། །

དཀར་ཞེས་པ་ལ་ཆེར་བྱི་ལ་སྒྲིག་གྲུང་། །

དབང་གེས་འབྲུལ་ལྟན་བདག་ཅག་ལ། །

ཨིན་ཏི་ལའི་མདོག་ཏུ་མདོན། །

ཞེས་སྟོན་དགའ་བྱེད་རྒྱ་མ་ཚའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱལ་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

པོ་རྒྱུ་མ་ཁས་སྒྲིན་འཆོལ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ཏུ་མཛུགས་རིམ་གངས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་
ཏེ་བྱུང་བ་དེ་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཏུ་འབྲུལ་གྱིས་རང་གནས་སུ་འཕངས་པའི་གངས་
རི་ཆེན་པོ་དེའི་ཁ་དོག་དཀར་ཞེས་སྒྲུབ་པོ་ཡལ་ཆེར་གྱིས་སྒྲོགས་ཀྱང་། མིག་
གི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བ་ཅན་བདག་ཅག་གི་སྒྲུང་དོར་ཁ་དོག་སྒྲིན་པོ་སྟེ་མི་རྒྱ་
ཉི་ལའི་མདོག་ཏུ་མཛོད། ཞེས་དབང་ཤེས་འབྲུལ་ཡུན་གྱི་མི་འགའ་ཞིག་གི་
དོར་ཡུལ་གངས་རིའི་ཁ་དོག་ལ་བསྟོན་ནས། ཡུལ་ཅན་གཞན་འགའ་ཞིག་
གི་དོར་དངོས་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་གཞན་ཞིག་དངོས་སུ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་
བཟོད་འདི་ལ་མཁས་པ་ལ་ལས་དོགས་ཅན་དུ་གསུངས་ནའང་། ཡུལ་ཅན་
འགའ་ཞིག་ལ་བརྟུས་ནས་དངོས་པོའི་ཡུལ་དེ་ལ་བསྟོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པས་
དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

རབ་ཡངས་མཁའ་ཡི་མཛེས་བྱེད་ནམ་མཁའི་ཚོར། །

མཆན་སྦྱོང་འབྱུང་བའི་གཟུགས་འཆང་བྱ་རོག་དགར། །

མོང་བྱེད་མུན་པའི་གཏེར་གྱི་གོང་བུ་སྟེ། །

གཞན་དུ་སྒྲུང་བྱེད་འོད་བརྒྱའི་ཐིག་ལེར་གྲགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) རང་བཞིན་ལ་བསྟོན་དོར་ནི། བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་
རང་བཞིན་དངོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བསྟོན་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་
བཞིན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་སྟོན་པའི་ངག་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། བདུད་རྩི་ཟགས་པའི་འོད་ཟེར་ཅན། །

ཆེ་བ་ཞེས་པར་བདག་ཅག་འདོད། །

དོན་གྱི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཞན། །

དུག་ཟགས་ཟེར་དང་ལྡན་པ་ཉིད། །

ཅེས་བདུད་ཅི་ཟགས་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་
གསུང་། བདག་ཅག་ཀྱང་འདོད་མོད། དོན་གྱིས་བདག་ཅག་འདོད་
ལྡན་ནམས་ལ་རྒྱ་བ་བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་གཞན་
དུག་ཟགས་པའི་འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཅན་རྒྱ་བའི་རང་
བཞིན་བདུད་ཅིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས། དེའི་འགལ་
རྒྱ་བཟོད་པ་སྟེ་རྒྱ་བའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུག་ཟགས་པའི་འོད་
ཟེར་དང་ལྡན་པ་ཞེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་བཟོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཡིད་འོང་མཇུག་མོའི་བཞིན་རས་དེ། །

རང་བཞིན་དཀར་པའི་མདོག་ཉིད་དུ། །

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ག་བུར་གྱི། །

ཁུ་བ་དག་གིས་བྱུགས་པའོ། །

ཞེས་གྲོགས་མོའི་གདོང་ཁིན་ཏུ་དཀར་བ་འདི་ནི་ཁོ་མོའི་གདོང་གི་རང་
བཞིན་དཀར་བ་མ་ཡིན་པར་དེ་ནི་ག་བུར་སྒྲོགས་ཀྱི་ཁུ་བས་བྱུགས་པ་ཡིན། ཞེས་
མཇུག་མོའི་གདོང་དཀར་པའི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་
རང་བཞིན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

འབྲུག་རྒྱས་མངལ་འཛིན་ཚུམ་པའི་མཇུག་སྒྲོའི་མདངས། །

དངོས་པོ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གོ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྲིས་
དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། སྤྱི་འབྲུས་བཟོད། བྱད་གཞི་ཐ་དད་བྱད་ཆོས་གཅིག་པའི་
བཟུས་བཟོད། བྱད་ཆོས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་བཟུས་བཟོད། སྟོན་
མེད་བཟུས་བཟོད་དོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཟོད་ན།

༡) སྤྱི་འབྲུས་བཟོད་ནི། བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་
བཞིན་སྤྱི་ལ་བསམས་ནས། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་
ཞིག་གི་རང་བཞིན་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཟོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དེའི་རང་
བཞིན་དངོས་དེ། རོན་གྱི་ཆོས་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། བྱང་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན། །

པད་མ་རྒྱས་ལ་སྤྱང་ཙི་འབྱུངས། །

དེ་ཞིམ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །

མེ་རྟོག་ཁ་མ་ཕྱེ་སྦྱོར་ལྟས། །

ཞེས་བྱང་བ་རྣམས་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་པ་སྤྱང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་
ལས་སྤྱང་ཙིའི་བརྒྱུད་འབྱུངས་པར་མ་ཟད། དེས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆོམ་པར། སྤྱང་
ཙིའི་བརྒྱུད་མ་རྒྱས་པའི་པ་སྤྱང་ཙི་སྟེ། མེ་རྟོག་གི་འདབ་མ་ཁ་ཕྱེ་བའི་གང་
བྱ་ལ་ཡང་མཚུད་གསྦྱོར་བ་འདི་ལ་སྟོས་ཞེས་པ་སྤྱད་བྱེད་དཔེ་ཡི་དངོས་པོ་དང་།
དེས་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་བཟུ་ན།

ཙ་བར། ཆགས་ལྡན་བྱད་མེད་དར་མ་ལ། །

གཅིག་གི་ནང་ཆོག་རྒྱུ་ལྟར་བཞུགས་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཟུང་ལྟན་ཆེན་པོ་རྣམས་
 མི་དེ་བས་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པའི་པོད་སྐད་ཅི་བཞིན་པར་མི་འཕྲོན་པས་འདིར་
 འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་པོ། །

ཕྱེས་པ། །དེ་དག་དགེ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། །

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གོང་སྒྲིམ་བྱུང་ལྟར་དཀར་གསལ་མཆོག་ལས་པར་བསྐྱེད་ནས་
 གྲེལ་བ་ལ་རྣམ་གྲངས་འདི་ཙམ་མི་ཞེས་ཆོད་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་མོད།
 མེ་ལོང་དུ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་ལས་མ་བཞོད་དོ། །

༦) བསྐྱེད་པའི་ཟུང་ལྟན་ལ། ཀྱང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོག་མ་བཅད་
 ཟུང་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོག་མ་བཅད་བསྐྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་
 བརྟེན་ ཀྱང་བ་དང་པོ་ལྷགས་འབྱུང་དུ་རྩི་སྒྲུབ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད། ཀྱང་བ་གཉིས་
 བར་ལྷགས་བསྐྱེད་དུ་བཀོད་པས་ཀྱང་དོན་སྔོན་སྔོན་ཆོད་ཆོག་འཇམ་
 པོ་འོང་བའི་རག་སྒྲུབ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། མོང་ནས་བཤད་ཟིན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 རག་མཁན་གྱི་ར་མིས་བྱས་པའི་རྒྱ་མ་ཆའི་གདམ་མུང་སྒྲུབ་པ་དང་། མོང་
 སྒྲུབ་པ་འང་། རྩི་དོན་ལས།

འདུན་ཞིང་དགའ་ལྡན་མིས་པས་བརྩོན་འདོད་མཁས། །

འདམ་ཁིང་སྒྲན་སྡེ་བ་མངོས་ལེགས་མཁས་པར་སྟོན། །

མཁས་འདོད་བརྩོན་པས་མེས་ལྷན་དགའ་ཞིང་འདུན། །

སྒྲོལ་པར་མཁས་ལེགས་མངོས་སྡེ་བ་སྟུན་ཁིང་འཇམ། །

ཙ་བར། རྒྱ་མ་དང་སྐྱར་འཕེལ་བ་ཡི། །

དམར་བ་རབ་དྲུ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །

ཆ་ཟེར་ཅན་ནི་རྒྱབ་གྱུར་ཏེ། །

ལུས་སྦྱེས་དག་ནི་ནམ་པར་རྒྱས། །

ཞེས་ཀྱང་སྐད་དུ་བྲུ་རུ་ཁྱེ་ཞེས་པ་པོད་སྐད་དུ་རྒྱ་མ་ཞེས་པར་བསྐྱར་བས།
 དེ་ཡང་རྒྱབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མ་སྟེ་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་
 ལ་འཕྲུག་པས་སྦྱར་སྐྱར་ཏེ། ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉི་འོད་དང་འདོད་པའི་ཆགས་
 པ་འཕེལ་བ་གཉིས་སྐྱར་གཞི་དང་། སྐྱར་ཆོས་དམར་བ་ཞེས་ཉི་མ་རྒྱབ་ཕྱོགས་
 ཀྱི་རིར་གཞིལ་བས་དགོང་ཁའི་ཐུན་མཆོམས་དམར་བ་དང་སྦྱེས་བྱ་འདོད་པ་
 ལ་ཆགས་པའི་གདོང་དམར་པོར་གྱུར་པ་དོན་ལ་སྐྱར་ནས། སྐྱར་ཡང་ཐུན་
 མཆོམས་ཀྱི་དམར་པའི་ཉི་མ་ནི་རིམ་གྱིས་རྒྱབ་ཅིང་མེད་པར་གྱུར་ལ། སྦྱེས་
 བྱའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གདོང་དམར་བ་དེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 བྱད་གཞི་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་དམར་བ་དང་ཆགས་མདངས་ཀྱི་དམར་བ་གཉིས་
 ཀྱི་ཅིག་ཤོས་རྒྱབ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པའམ་
 འགལ་བའི་ལས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) གནག་སྐྱམ་མགོ་སྦྱེས་ནམ་པར་གཡོ། །

ཟླ་བས་བརྒྱན་ཅིང་མཁྱེན་པའི་དཔལ། །

མཁྱེན་སྟོན་དག་གིས་མཆོད་སྦྱིན་དང་། །

ཆངས་པའི་སྤྲས་ཀྱིས་དགེ་ལ་སྦྱོར། །

ཞེས་སྒྱུར་གཞི་ལྟ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་དབྱངས་ཅན་མ་གཉིས་ཏེ།
 སྒྱུར་ཆོས་གནག་ཅིང་སྒྱུ་མ་པའི་མགོ་སྒྲིམ་ཏེ་སྒྲིན་མ་པར་གཡོ་བ་དང་། གཙུག་
 ན་རྩ་བས་བརྒྱན་པ། མཁྱེན་པའི་དཔལ་དུ་གྱུར་པ་གསུམ་དོན་ལ་སྒྱུར་ནས།
 བྱད་གཞི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤེལ་སྒྲིག་དབང་ཕྱག་གིས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ལས་
 བྱེད་པ་དང་ཆོངས་སྒྲིམ་གྱིས་འགོ་ཀྱན་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་
 འགལ་བར་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྦྱིདོན་ལས།

ཀྱན་གསལ་མཐོན་པོའི་དབྱིངས་སུ་གནས་བཅས་གིང་། །

སྦྱིང་ཀྱན་སྒྲུང་བའི་ཅེ་དགའ་འགྲེད་པའི་གཉིན། །

འགོ་བའི་སྦྱོན་མའི་མཆོར་སྒྱག་ལུབ་པ་དང་། །

བཙུ་དུག་ཆ་གས་ཇོགས་པ་མངོན་པར་གར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉེར་ཁྲ་པ། བྱད་པར་བཅོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བྱད་པར་བཅོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

རྩ་བར། བྱད་པར་རབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

ཡོན་ཏན་རིགས་དང་བྱ་བ་སོགས། །

གང་དུ་མ་ཆང་ཉིད་བསྟན་པ། །

དེ་ནི་བྱད་པར་བཅོད་པར་འདོད། །

ཅེས་བཅོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྩམ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཞན་མ་ཆང་བའམ་མེད་པར་བསྟན་ནས། དེ་དག་གང་ཡང་མི་ཁྲན་ཡང་བྱ་བ་འདི་དག་ལེགས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་བྱད་པར་ཅི་རིགས་སྟོན་པས་ན་བྱད་པར་བཅོད་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ཁྲ་སྟེ། ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བཅོད་པ། རིགས་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བཅོད་པ། བྱ་བ་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བཅོད་པ། རྩམ་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བཅོད་པ། རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བཅོད་པའོ། །ནམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཅོད་ཅིག་བཀོད་ན།

བྱ་བ་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བཅོད་པ་ནི། བཅོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་བྱ་བའི་བྱད་ཆོས་མ་ཆང་ཡང་དེ་ཆང་བ་དང་འདྲ་བའི་བྱས་

འབྲས་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་དག་ནི་མ་བསྐྱུས་ཤིང་། །

སྐྱོད་ཀྱི་གཞི་གས་ཀྱང་མ་བསྐྱུད་ལ། །

མིག་ཀྱང་དམར་པོར་མ་གྱུར་པར། །

དབྱ་ཡི་རིགས་ནི་ཉམས་པར་བྱས། །

ཞེས་གཡུལ་འབྱེད་ལ་དགའ་བའི་དཔེར་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་བཞིན་ལ་
 ཁྱོད་ཀྱི་དག་བསྐྱུས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་ཤིང་། སྐྱོད་ཀྱི་གཞི་གས་ཏེ་མཚུ་སྐྱོས་
 བསྐྱུད་པའི་བྱ་བ་འང་མ་བྱས། སྤང་མིག་བབྱེད་དེ་མིག་དམར་པོར་གྱུར་པའི་
 བྱ་བ་སོགས་མ་བྱས་ཀྱང་། བྱ་བ་དེ་དག་བྱས་པ་དང་འབྲས་བར་དཔེར་བོ་དེའི་
 མིང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་པ་རོལ་གྱི་དབྱ་སྤེལ་འཛོམས་ཞེས་ཀྱང་བྱམས་པས་འབྲས་
 བྱ་དབྱའི་དཔུང་ཚོགས་ཉམས་པར་བྱས་པ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མཛེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆགས་པའི་གཏམ་ལ་སོགས། །

སྤྱིང་གྲོས་བཞིན་དུ་མང་བོ་མི་སྤྱོད་ལང་། །

སྒྲིག་ཅིག་གནས་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་ཡིད་ལ། །

ཀྱན་དགའ་སྤྱེད་པའི་མང་འབྱོར་དམ་པ་འདི། །

ཞེས་དགའ་མ་འདིས་ནི་ཟུར་མིག་གིས་བཞུགས་པ་དང་འབྱུང་པ་སོགས་འདོད་
 པའི་རྣམ་འགྱུར་སྤྱིང་ཆོགས་སྤྱིང་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ལ། གཞན་ཡང་ཆགས་པའི་
 གཏམ་སོགས་པན་ཚུན་སྤྱིང་ནས་གྲོས་བྱེད་པའི་སྤྱིང་གཏམ་མང་བོ་མི་སྤྱོད་
 རྟེན་དེའི་བྱ་བ་མ་བྱས་ན་ཡང་། བྱ་བ་དེ་བྱས་པ་དང་འབྲས་བར་དགའ་མ་དེ་དང་

སྒོ་བ་དེ་བའི་གཞི་པའི་གཏེར་མཛོད།

རྩོམ་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ཡིད་ཀྱན་ནས་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཅེས་
བ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

ཡན་ལག་བཞི་ཡི་དཔུང་ཚོགས་མ་བཤམས་ཤིང་། །

སྤྱིང་རྩ་གཅིད་པའི་མཆོན་གྱིས་མ་བརྟེན་ལ། །

བཟོད་དཀའི་བཀའ་ལུང་དྲག་པོས་གཟིར་མིན་པར། །

དོན་ཀྱན་གྲུབ་པ་བདུད་དཔུང་གཡུལ་ལས་རྒྱལ། ཁེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཉེར་དྲུག་པ། མཚུངས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

མཚུངས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རོན་དམ་པར་དཔེ་རོན་དུ་སྒྱུར་བ་
དེ་གཉིས་ལ་འདྲ་ལྷགས་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་བསྟོན་པའམ་
སྟོན་པའི་རོན་དུ་འདྲ་བར་སྒྱུར་བའི་ངག་གོ། །

ཅུ་བར། བརྗོད་འདོད་ཡིན་ཏན་ཁྱད་འཕགས་དང་། །

མཚུངས་པར་བྱས་ནས་འགའ་ཞིག་ནི། །

བསྟོན་སྟོན་རོན་དུ་བསྒྲགས་པ་གང་། །

དེ་ནི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བ་བཤད། །

ཅེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་དེའི་སྒྱུན་ཡིན་འགའ་ཞིག་
དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་རོན་ལ་མི་མཚུངས་ཀྱང་། བརྗོད་འདོད་
ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་ལ་བསྟོན་པའམ་སྟོན་པའི་རོན་དུ་མིང་ངམ་ནམ་གངས་
ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་མཚུངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུས་ནས་བརྗོད་པས་ཕན་ཚུན་
མཚུངས་པར་སྒྱུར་བ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་མཚུངས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱེད། འདི་
ལ་ནང་གསལ་གྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། བསྟོན་པའི་མཚུངས་སྒྱུར་དང་། སྟོན་
པའི་མཚུངས་སྒྱུར་རོ། ། རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཅིག་བཀོད་ན།

སྟོན་པའི་མཚུངས་སྒྱུར་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོན་བྱའི་ཡུལ་དེ་སྒྱུན་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་སྒྱུར་ཏེ་ཡུལ་དེ་སྟོན་པའི་རོན་དུ་

པའི་བསྟོད་སྒྲིག་གྱུ་མཆོ་ལས།

བྱི་རུའི་མདངས་དང་འདྲེས་པའི་གསེར་བཟང་མདོག །

མདོག་ལེགས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ལྷང་ངེར་མཁྱེན། །

མཁྱེན་རབ་དབང་ལྷག་འཇམ་དབྱངས་འགྲོ་བའི་སྐྱབས། །

སྐྱབས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་འབྱམས་ཤེས་རབ་སྟོལ། །ཅེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) ཀྱན་ཏུ་བྱང་ལྡན་ལ། ཀྱན་ཏུ་བྱང་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱི་མའི་
མིང་ཆོག་རེ་རེ་པའི་བྱང་ལྡན་དང་མི་འདྲ་བར་འདིའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རྒྱང་
བགའིག་གི་ནང་གི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱང་བགའན་ལའང་
གཟུགས་མཚུངས་སུ་བཀོད་པས། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདྲ་ཡང་བརྫོང་བྱེད་
དོན་ཐད་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་དབྱེན། རྒྱང་བ་བཟླས་པ། ཆོགས་
བཅད་བཟླས་པ། བྱང་ལྡན་ཆེན་པོ་སྟེ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། རྒྱང་
བ་བཟླས་པ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱང་བ་དང་པོ་རིལ་བོ་དེ་རྒྱང་བགའིས་
པར་བསྐྱར་ཏེ་བཀོད་པས་དོན་ཐད་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལེགས་སྐྱར་སྐྱད་
ལྷར་ན་དེ་འདྲ་བ་ལའང་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་བཀྲལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ལ་
ནི། མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན། ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་བརྫོང་འདོད་
རྗེས་འབྱུང་ལྟེན། ཞེས་པའི་དཔེ་ལྷར་བྱེད་ན་མ་གཏོགས། དོན་ཡན་གར་
བཞིག་སྟོན་སྐྱེད་ཏེ་ཏ་ཅང་དཀའ་བར་སྒྲུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་བཅད་རིལ་
བོ་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་བཟླས་པའི་ཆོགས་བཅད་བཟླས་པ་དང་། ཆོགས་བཅད་

སྒྲོ་བ་དེ་བའི་གཤེད་མཛོད།

བ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་དམིགས་བསལ་ཅན་དང་གཞན་དུ་སྟན་ངག་མཁན་པོ་སུ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོག་སྒྲུབ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྒྲུབ་རོ། །

དོན་གཅིག་པའི་སྒྲུབ། དོན་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཁྱེ།

ཙ་བར། དོན་ཉིད་དམ་ནི་སྒྲུ་ལ་ཡང་། །

ཁྱད་པར་མེད་པར་སྒྲུབ་བཅོམ་པ། །

གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ཡང་རབ་བསྒྲགས་པ། །

དེ་ནི་དོན་གཅིག་པར་འདོད་དཔེར། །

ཞེས་སྒྲུ་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲུབ་ཡང་
བཅོམ་པ་སྒྲུ་དོན་གཅིག་པའི་དེ་ཡང་ཡང་སྒྲུ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་བཅོམ་ན།

ཙ་བར། སྒྲུ་པ་སྒྲུ་བྱེད་པུ་མོ་ནམས། །

དེ་ཡི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ཅན། །

ཁུ་འཛིན་སྒྲོག་དང་ལྡན་པ་དང་། །

ཟབ་མོ་སྒྲུ་སྒྲོགས་འདི་དག་གོ། །

ཞེས་འདོད་པའི་སྒྲུ་པ་ལ་སྒྲུ་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བུ་མོ་འདི་ནམས་
ལ་ཆགས་པའི་ལྷ་མོ། དེ་དག་གི་སྒྲུའི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ནག་པོ་ཅན་དང་། ཁུ་
འཛིན་ཏེ་སྒྲིན་སྒྲིན་པོ་སྒྲོག་དང་ལྡན་པ། སྒྲིན་ཟབ་མོའི་སྒྲུ་སྒྲོགས་པ་འདི་དག་
གོ་ཞེས་སྒྲུ་པ་དང་སྒྲུ་བྱེད་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། ཁུ་འཛིན་དང་སྒྲོག་ལྡན་
ཟབ་མོ་སྒྲུ་སྒྲོགས་པ་ནམས་ཀྱང་སྒྲིན་དུ་དོན་གཅིག་པས། གོ་ཁུ་ཐ་དད་པ་མེད་
པར་ཡང་ཡང་བསྒྲས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བས་མི་རུང་རོ། །

ཉེར་བདུན་པ། འགལ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

འགལ་བའི་རྒྱན་གྱི་དོ་བོ་ནི། དངོས་པོ་གང་ལ་འགལ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པར་
བསྐྱུབ་སྐྱད་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འགལ་བ་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། འགལ་ཆེ་སྐྱུབ་བྱེད་སྐྱད་དུ་ནི། །

གང་དུ་དངོས་པོ་འགལ་བ་རྣམས། །

ཡང་དག་འགྲོགས་པར་རབ་བསྟན་པ། །

དེ་ནི་འགལ་བ་བཤད་དེ་དཔེར། །

ཞེས་དངོས་པོ་གང་དག་ཕན་ཚུན་འགལ་ཆུང་གནས་པ་བསྐྱུབ་བྱ། ལྷུབ་
བྱེད་ནི་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཆོས་དང་། བྱ་བ་སོགས་འགལ་
བ་རྣམས་གཞི་གཅིག་གམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པར་སྟོན་པའི་ངག་ལ་འགལ་
བའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ནི་འགལ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་
ཆང་བར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་དུག་སྟེ།
གཞི་ཐ་དད་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་བ། ཡོན་ཏན་འགལ་བ། རྣམས་འགལ་བ། ལས་
འགལ་བ། གཞི་གཅིག་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ། ལྷུང་བའི་འགལ་བའོ། །རྣམ་
གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་ཅིག་བཀོད་ན།

རྣམས་འགལ་བ་ནི། བཞིན་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
གི་རྣམས་སམ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཕན་ཚུན་འགལ་

བ་འགྲོགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཀྟེད་པ་སྤྲིང་རོ་སྦྱང་སྟོམ། །

མཚུ་དམར་མིག་ནི་དཀར་བ་མིན། །

ཆེ་བ་དམར་ཞིང་རྒྱ་མ་མཐོ། །

བྱང་མེད་ལུས་ཀྱིས་སྤྲོ་མ་བཅོམ། །

ཞེས་བྱང་གཞི་བྱང་མེད་གཅིག་བྱ་ལ་ཀྟེད་པ་སྤྲིང་རོ་སྦྱང་སྟོམ་པ་དང་།
མཚུ་སྟོས་དམར་ཞིང་མིག་འབྲས་དཀར་བ་མིན་པ་སྟེ་ནག་པོའི་མདངས་དང་
ལྡན་པ་དང་། ཆེ་བ་གཏིང་ཟབ་པས་དམར་ཞིང་རྒྱ་མ་འབྲར་ལ་མཐོ་བ་སོགས་
ཀྱི་རྣམས་མཚུ་ཆོས་ཡན་ཚུན་འགལ་བ་དག་འགྲོགས་པའི་བྱང་མེད་ཀྱི་ལུས་
འདིས་འདོད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་སྤྲོ་ཞིག་མ་བཅོམ་པ་སྟེ་བཅོམ་མི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
ཆོག་གིས་སྤྲོ་སྟོམ་དང་མཐོ་དམར་སོགས་ཀྱི་རྣམས་མཚུ་གཞི་ལུས་གཅིག་
གི་བྱང་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་འགལ་བ་འགྲོགས་པར་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

(ག) མགོ་སྟེས་དཀར་ཞིང་བཞིན་རས་ནག །

ཐོས་པས་རབ་ཕྱག་ནོར་གྱིས་དབུལ། །

ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོས་རྒྱན་གོས་རྩལ། །

ཤེས་བྱ་ཤེས་ཀྱང་བྱིན་སྟོ་ཁུང་། །

ཞེས་བྱ་བཏང་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ལུས་ཀྱི་མགོའི་སྒྲ་དཀར་ཡང་བཞིན་ནག་
པ་དང་། ཐོས་པས་ཕྱག་ཀྱང་རྒྱ་ནོར་གྱིས་དབུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་
མངོས་ཀྱང་རྒྱན་དང་གོས་རྩལ་བོ་ཅན། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཤེས་ཀྱང་བྱིན་པའི་སྟོ་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཆུང་བ་སྟེ་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ལྟ་བུའི་རྩ་འགངས་ཆེ་བའི་རིགས་
མིན། ཞེས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་ཞིག་ལ་བྱུར་བ་བྱེད་པའི་ཆོག་འདིའི་
བྱད་གཞི་སྒྲོམ་ཆེན་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་མགོའི་སྐྱ་དཀར་བ་དང་བཞིན་ནག་པ་སོགས་
ཆ་ཤས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་འགལ་བ་ལྟར་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

སྤྱིན་མ་གནག་ཀྱང་ཆོམས་ཀྱི་ཕྱེང་བ་དཀར། །

འོ་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཤིང་པའི་ཁོར་ཡུག་ལ། །

ཉ་གང་གདན་ལ་དགེས་ཤིང་གཙུག་ཏོར་དུ། །

ཟླ་བ་བྱེད་པས་མཛེས་པ་དབྱངས་ལྟ་མོ། ཞེས་དང་། ཡང་

དེ་ཉིད་ལས།

ན་ཆོད་རབ་རྩིང་རིག་པའི་བྱིའུ་གསར། །

བཞིན་གཏེར་ཇེ་མང་སྐྱལ་ཉིན་ལྟར་ཉུང་། །

སྟོང་བསམ་རིང་སྟེ་འཆི་བའི་མཐའ་ལ་ཉེ། །

ཚུལ་འདིར་མ་ཞུགས་བགེས་སོན་ཅན་པོ་གང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉེར་བརྒྱད་པ། སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། འཆོ་བ་དང་ལོངས་སྟོད་ངན་
པས་ཡིད་སྒྱུན་པའི་རྒྱན་ཏུ་བྱས་བསྟོད་མེ་འོས་པ་ཞིག་ལ་བསྟོད་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། སྐབས་མིན་འདོད་པས་བསྟོད་པ་ནི། །

སྐབས་སུ་མ་བབ་བསྟོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བསྟོད་ར་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་མ་
བབ་ཀྱང་། རྒྱན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་མེ་འོས་པ་དེ་ལ་
སྒྲིར་ཐབས་ཀྱིས་བསྟོད་པས་ན། སྐབས་མིན་གྱི་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར།
འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་ངོ་། དཔེར་ན།

ཙ་བར། གཞན་མི་བརྟེན་པའི་རི་དྲགས་རྣམས། །

འབད་མེད་རྟེན་པར་སྦྲ་བའི་ཚོར། །

ཁུ་དང་ཙ་ཡི་ལྷ་གསེས་ཀྱི། །

ནགས་རྣམས་སུ་ནི་བདེ་བར་འཆོ། །

ཞེས་ཀྱལ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་འཁོར་འབངས་ཞིག་ཀྱལ་བོའི་བྱ་བ་
མང་བའི་གཞན་དབང་གིས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲི་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་
གྱིས་ངོ་བསྟུང་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱིས་འབད་མེད་རྟེན་
སྦྲ་བའི་ཉེར་མཁོའི་འཆོ་བ་སྟེ་ཙ་དང་། ལྷ་གྱ། འབབ་ཁུ་དང་། བེང་གི་

སྒྲིབ་དེ་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

སྒྲིབ་ལོ་སོགས་ལ་རང་དབང་དུ་ལོངས་སྤྱད་ནས། ཉགས་ཚལ་སོགས་སུ་ཅི་
དགར་བག་ཡངས་སུ་རྒྱ་ཁིང་བདེ་བར་འཛོལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཡུལ་རི་དྲགས་
ལ་བསྟོད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཀྱང་། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་མང་པོ་ལ་ངལ་ཁིང་སྒྲི་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཡུལ་རི་དྲགས་ལ་སྒྲོར་ཐབས་ཀྱིས་བསྟོད་
པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ནི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྒྲི་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་གཞན་
ཞིག་ལ་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུར་བཅོད་པ་སྟན་ངག་གི་མངོས་པའི་རྒྱན་མཆོག་དུ་གྱུར་
པ་ཞིག་ཡིན།

(ག) དཔོན་གྱིས་བཀའ་བཀྱོན་རང་མཉམ་ཆགས་སྤང་སོང་། །

གཡེང་མེད་སོ་ནམ་ཁྲལ་དང་ཕུ་ལག་གིས། །

མནར་མིན་ལྟོ་གོས་སྤྲང་བས་ཅི་བདེར་འཛོ། །

དྲ་རི་བྲ་ཆོའི་སྤང་སེམས་བདེ་ཉམས་ལ། །

ཞེས་ཡུལ་མི་འོས་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་སྒྲོན་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་
ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་དཔོན་ངན་གྱི་བྱ་སྟོད་ངན་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛོལ་བའི་རྒྱུན་
གྱིས་ཡུལ་སྤང་བོ་ལ་སྒྲོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་བཅོད་པ་ལྟེ། དཔོན་གྱིས་བཀའ་བཀྱོན་
དང་། རང་དང་མཉམ་པ་ལ་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་སེམས་གཡེང་བ་མེད་
པ་དང་། སོ་ནམ་སྟེ་ཁིང་བའི་ཁྲལ་དང་ཕུ་ལག་སོགས་ཀྱིས་མནར་མི་དགོས་
པར་རང་འདོད་ཀྱིས་ལྟོ་གོས་བསྐྲངས་ནས་ཅི་བདེར་འཛོལ་བའི་དྲ་རི་བྲ་སྤྲང་
མོ་བ་འདི་དག་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་བདེ་བའི་ཉམས་འདི་དགའ་བ་ལ་འང་ཞེས་
སྒྲོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

པེར་ཀ་ཐོགས་ནས་སྒྲོང་མོས་འཆོ་བ་དང་། །

གད་ཐོག་སྒྱེབས་བུའི་མལ་དུ་བརྟེ་བ་ལས། །

མལ་བྲི་བ་མའི་ཐེམ་སྐས་ལ་འགོས་ནས། །

འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་བྱིམ་དུ་འཇུག་པ་བཟང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉེར་དགུ་པ། ཟླ་བ་སྟོན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཟླ་བ་སྟོན་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་སྤང་ནས་སྟོན་བཅོམ་པ་ལྟར་
སྤང་ཡང་དོན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། གང་ཏེ་སྤང་པ་བཞིན་བསྟོན་ནས། །

སྟོན་ལྟར་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་ཉིད། །

གང་དུ་ཉེ་བར་ཐོབ་གུར་པ། །

འདི་ནི་ཟླ་བ་གྱིས་བསྟོན་པར་བཤད། །

ཅེས་བཅོམ་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བཞིག་ལ། རྣམ་པ་སྟོན་བཅོམ་
གྱི་སྤང་ར་བཏང་ཁུལ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་
བཅོམ་པའི་རྒྱན་ལ་ཟླ་བ་སྟོན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་
དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཐུ་ཕུན་ཚོགས་གྱི་ཟླ་བ་སྟོན། དཔལ་བ་ཕུན་ཚོགས་
གྱི་ཟླ་བ་སྟོན། ལྟོ་བས་ཕུན་ཚོགས་གྱི་ཟླ་བ་སྟོན་དོ། །རྣམ་གསལ་གྱི་
དཔེར་བཅོམ་ན།

༡) མཐུ་ཕུན་ཚོགས་ནི། བསྟོན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་འཇམ། དཔེ་ཅན་དེ་
ལ་མཐུ་དང་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་རྒྱགས་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་
ལྟར་དུ་སྤང་དེ། དོན་དུ་དཔེའི་མཐུ་དང་རྒྱས་པ་གཞན་ཞིག་བཞོད་ནས་དེ་དང་
མཚུངས་པར་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་དེ། ཡུལ་དེའི་མཐུ་དང་རྒྱས་པ་རྒྱ་

ཆེ་བ་ལ་ཐོལ་གྱིས་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན།

ཙ་བར། རྒྱ་མ་དཀར་ཐུབ་པ་ཡིས་ཀྱང་། །

འབྲུང་བོའི་འཛིན་མ་འདི་ལས་ཀྱལ། །

དེ་ཉིད་ཀྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་། །

འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་ཀྱགས་མ་མཛད། །

ཅས་ར་སྒྱའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་ཀྱལ་པོ་གིང་ན་བཅུ་བའི་བྱ་དཀར་བྱེད་
 རྒྱ་མ་ནར་གྲགས་པ་དེ་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་དཔེན་པའི་ནགས་སུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་
 ལ་དཀར་ཐུབ་སྐྱད་པའི་ལོ་ཀྱས་ལ་སྦྱར་ནས་དེ་འབྲུང་དཀར་ཐུབ་སྐྱོད་པ་པོ་
 དེ་ལ་དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་གང་ཡང་མེད་པར། རང་གཅིག་ཕུ་འབྲུང་
 པོ་འཛིན་པ་སྟེ་(ས་གཞིའི་མིང་)ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་ལས་ཀྱལ་ལ། ད་ལྟ་དཔུང་
 ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཀྱལ་པོ་ཁྱོད་རྒྱ་མ་དཀར་ཐུབ་པ་དེ་གང་
 ལས་ནམ་པར་ཀྱལ་བའི་ས་གཞི་འདི་ཁོ་ན་ལས་ཀྱལ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ལྷག་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་ཀྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱགས་པ་སྟེ་ད་ཅང་ང་ཀྱལ་མ་མཛད་ཅིག
 ཅས་བཅོལ་བའི་ཡུལ་ཀྱལ་པོ་དེ་ལ་ང་ཀྱལ་ལམ་ཁེངས་རྟེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་
 པ་ལྟར་བཅོལ་བའི་ཐོལ་གྱིས་དོན་དུ་ཀྱལ་པོ་དེ་ལ་མཐུ་དང་རྩས་པ་ཀྱ་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པས། དཔེ་རྒྱ་མ་ན་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། བཅོལ་བུ་ཀྱལ་པོ་
 དེའི་མཐུ་དང་རྩས་པ་ཀྱ་ཆེ་བ་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། །

(ག) ཀྱ་ཁང་མ་བསྐྱབས་ཐལ་དེ་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །

ཐོན་མང་སྐད་ཅིག་ཁོང་ཁྱག་སྐྱགས་མཛད་ན། །

བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ཁྱིམ་ཆེད་གཉེར་དུ། །

བསྐྱབས་མཐུས་དག་པོ་གཞིམ་ལ་ཅི་ཞིག་སྟེ་མས། །

ཞེས་གསེན་ཅི་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྒྱ་སྟོན་ཁང་བོ་ཟེར་བའི་གྲུབ་ཐོབ་
 པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། དགའ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་དམོད་སྟོང་སོགས་དག་པོའི་
 ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཅི་ཡང་མ་མཛད་པར། ལག་པའི་ཐལ་མོ་དེ་བ་པ་ཅམ་གྱིས་
 རྩ་གྲུབ་མི་མཐུན་པའི་བོན་གྱི་ཆོགས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཁ་ནས་ཁོང་ཁྲག་སྐྱགས་
 ཏེ་འཆི་བར་མཛད་པ་ཡིན་པས། བྱང་བདག་རིག་འཛིན་(བྱང་བདག་བཀྲ་
 བྱིས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་ཟེར་བའང་ཡོད)ཁྱིམ་རང་གི་དག་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་
 ན་དམོད་སྟོང་ཀྱི་ལས་བསྐྱབས་པའི་མཐུས། དག་རྣམས་གཞིམ་པ་སྟེ་འཛོམས་
 པར་གྱུར་པ་འདི་ལ་བྱང་བདག་ཁྱིམ་སྟེ་མས་པའམ་ང་རྒྱལ་ཅི་བྱེད། ཅས་བྱང་
 བདག་རིག་འཛིན་ཁོ་རང་ལ་ང་རྒྱལ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟངས་
 བའི་ཁྲལ་བྱས་ནས། རོན་དུ་བྱང་བདག་གི་མཐུ་དང་རྒྱ་སྟོན་གྱི་རྣམས་མཐུ་
 མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། བཛོད་བྱ་བྱང་བདག་རིག་འཛིན་གྱི་རྣམས་མཐུ་བྱན་
 སུམ་ཆོགས་པ་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་རྩ་བུ་ཡིན། དཔེ་བཛོད་འདི། ཁང་ཆེ་བརྟན་
 རྩི་ཟེར་བས་བྱང་བདག་བཀྲ་བྱིས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་
 བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཞེས་གསུངས་པའང་ཡོད། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

དཔལ་ལྷན་མང་བོས་བཀྱར་བའི་བསོད་ནམས་མཐུས། །

འཛིག་ཏེ་ན་སྦྱིང་བཞིའི་ཁྱོན་ཀྱན་དབང་དུ་བྱས། །

གང་གིས་རྣམ་བཞིའི་དབྱུང་གི་གཡུལ་ཐབས་ཀྱིས། །

འཇམ་གྱིང་དབང་དུ་བྱས་ལ་སྒྲེམས་མི་འཆལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) དཔལ་བ་ཡུན་ཚོགས་ཀྱི་ཟླ་བ་བསྟོད་ནི། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་དངོས་
པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དེའི་ཞུས་པ་མེད་པའི་དཔལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་ཆོས་ལ་
སྒྲིག་པའམ་སྒྲིན་བརྗོད་པའི་ཟླ་བ་བྱས་ནས་དོན་ལ་ཡུལ་དེའི་དཔལ་བའི་བྱད་
ཆོས་སོགས་ལ་གྲགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བློ་བཟུང་། དཔེར་ན།

ཙ་བར། སྟོན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལས་བཅད་ནས། །

དཔལ་འདི་བྱོད་ཀྱིས་ལོངས་སུ་སྦྱོད། །

ཀྱལ་པོ་བྱ་རམ་གིང་བའི་བྱུད། །

བྱོད་ཀྱིས་འདི་ནི་རིགས་སམ་ཅི། །

ཞེས་སྟོན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་སྟེ་བྱུང་འདུག་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ལོངས་སྦྱོད་
དམ་བྱུང་འདུག་གི་ཁུང་མ་དཔལ་མོ་དེ། བྱུང་འདུག་རང་གིས་ལོངས་སྦྱོད་
པ་ལས་བཅད་པའམ་འཕྲོག་ནས་ཀྱལ་པོ་བྱོད་ཀྱིས་ལོངས་སྦྱོད་པར་འདུག་
ནའང་། ཀྱལ་པོ་བྱ་རམ་གིང་བའི་བྱུད་པ་བྱོད་ཀྱིས་མ་བྱེན་ལེན་པའི་སྦྱོད་
པ་འདི་བྱ་རིགས་སམ་ཅི་སྟེ་མི་རིགས་སོ། ཞེས་ཀྱལ་པོ་དེའི་དཔལ་བའི་བྱད་
ཆོས་མི་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་སྒྲིག་པའི་ཟླ་བ་བྱས་ནས་དོན་ལ་ཡུལ་དེའི་
དཔལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མི་དགེ་མིང་ཅམ་ལྟག་མར་བྱ་བ་ཡི། །

རྫོགས་ལྡན་ས་སྤྱོད་ང་ལས་ལྷ་ཁྱོད་ཀྱིས། །

ལྷ་དབང་མངའ་འབངས་དུ་མ་མ་བྱེན་པར། །

ལེན་པ་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་ལ་ནམ་པར་གཞོད། །

ཅེས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་རྫོགས་ལྡན་དུས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལས་བརྒྱད་པའི་སྡོན་གྱི་རྒྱལ་
 པོ་སྤེ་ལྡེའི་གས་ཀྱི་འཁོར་བསྐྱར་གསོ་སྤྱོད་འཕགས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ལྷ་ཁྱོད་
 ཀྱིས། ལྷ་ལ་དབང་བའི་མངའ་འབངས་དུ་མ་གཞན་གྱིས་མ་བྱེན་པར་ཁྱོད་
 ཀྱིས་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་འདི་ནི། དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་
 རམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཟོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྤྱད་པའི་ཟོལ་
 གྱིས་རྒྱལ་པོ་དེའི་དཔའ་བ་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་དོན་ལ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
 ར་སྤྱོད་དོན་ལས།

སྤྱོད་ཅལ་སྤོབས་ཀྱིས་དྲེགས་ནམས་ཟེལ་མནན་ཏེ། །

གྲགས་འཛིན་ཟླ་བཞིན་ཁབ་དུ་ཉེར་བསུས་པ། །

བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་དོན་གཉེར་བའི། །

སེམས་དཔའ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛད་པར་འོས་ལཱ་སམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) སྤོབས་ཡུན་ཆོགས་ཀྱི་ཟོལ་བཟོད་ནི། བཟོད་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་
 གང་ཡང་རུང་བཞིག་ལ་སྤྱོད་གྱི་ཆ་བཟོད་ཁྱལ་བྱས་ནས་དོན་དུ་ཡུལ་དེའི་སྤོབས་
 རྒྱགས་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤྱོད་གཅིག་དོན་གཉིས་ལ་འདུག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོ་
 རས་ཡུལ་དེར་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

དལ་མེད་རང་ཉིད་མནར་བའི་མཁས་གཤམས་ཀྱི། །

ནམ་དཔྱད་དེ་ཡང་དགོས་པ་ལྟག་པོ་མེད། །

ཅེས་གཞུང་ལུགས་མང་བོ་འཛིན་སྐྱོར་བྱིན་གསུམ་གྱིས་ཉིན་མཚན་འདས་
པས། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དལ་བ་མེད་པར་ད་ཅང་བྲེལ་ཏེ། རང་
ཉིད་དཀའ་སྤྱད་གྱིས་མནར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་ནམ་དཔྱད་ལུ་
བྱུང་བཅོམ་པའི་སྟན་གཤམས་དེ་ཡང་དགོས་པ་ལྟག་པོ་མེད་ཅེས་མཁས་པའི་ནམ་
དཔྱད་ལ་སྤྱད་པའི་ཐོལ་གྱིས་དོན་དུ་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་གསུམ་
གྱི་ཕྱོགས་ལ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དལ་བ་མེད་པར་དཀའ་སྤྱད་འབད་
བཅོམ་བྱེད་པ་ལས་ཅོམ་པའི་སྒྲོ་བྱོས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་
ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལ་ལས་དཔེར་བརྗོད་འདི་ལ་སྐྱར་བ་སོགས་མེད་
པས་རྒྱན་འདིའི་དཔེར་མི་འགོ་བ་ཡང་གསུངས། ལ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱན་འདི་
ལ་སྐྱར་བ་ཞར་དུ་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པར་དགོས་པ་མི་བཞེད་དོ། །ཡང་
ན་ཆངས་བཞད་ལས།

གྲོགས་བྱིན་མཛེས་བའི་ལྟག་བསམ་གྱ་གྱུར་འགྲོའི། །

རང་བཞིན་དག་དང་ཐུན་མོང་ཉིད་གྱུར་ན། །

ཅིའི་ཕྱིར་བཅེ་བའི་བསམ་པ་བྱུང་འཕགས་ཞེས། །

སྟན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་པ་འོས་སམ་ཅི། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་འགྲོ་ནི་ཆུ་པོའི་རྒྱན་དང་སྐྱལ་གྱི་མིང་གཉིས་ལ་འདུག་
གོ། །དེ་ལྟར་ཐོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་ཉི་པར་མཚོན་ནས་

གཞན་ཡང་སྒྲིག་པ་མཁས་ཀྱིས་ཇོ་བོ་ལྷ་ཆོག་གི་ཉམས་འགྱུར་སྒྲིག་པ་
ལ་བཞེན་ནས་ཇོ་ལ་བསྟོད་ཀྱི་ནམ་གངས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་ནའང་། གཞུང་གི་
དངོས་བསྟན་དེ་ཙམ་མོ། །

སྤྲུལ་ཅུ་པ། དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་གྱི་དོ་པོ་ནི། བསྟན་བྱ་མཆོག་དམན་གང་ཡང་
རུང་བར་སྟོན་བྱེད་དེ་དང་ཚུགས་མཚུངས་པ་བཀོད་ནས་གསལ་བར་བྱེད་
པའི་ངག་གོ། །

ཅུ་བར། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་འདུག་པ་ཡིས། །

དེ་དང་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་འགའ། །

མཆོག་གསུམ་མཆོག་མིན་སྟོན་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་དེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་འཛིག་ཏེན་ལ་གྲགས་པའི་དེས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་ཞིག་
ཐོག་མར་བཀོད་དེ། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་ལ། འབྲས་བུ་བཟང་ངན་གང་ཡང་རུང་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། སྟོན་བྱེད་ཆོས་གཅིག་གིས་རང་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་ཆོས་
གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཕན་གཞོད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྟེར་བ་དེས་པར་བསྟན་
པས་ན་དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ།
མཆོག་གི་དེས་བསྟན་དང་། མཆོག་མིན་དེས་བསྟན་ནི། །རྣམ་གསལ་གྱི་
དཔེར་བཅོལ་ཅིག་བཀོད་ན།

མཆོག་གི་དེས་བསྟན་ནི། དེས་པ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་ཞིག་

གིས་རང་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་
མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་ར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བློ་དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །

པད་མ་ནམས་ལ་དཔལ་སྟེར་བྱེད། །

ཡུན་ཚོགས་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག །

གྲོགས་པོ་རྗེས་འཛིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

ཞེས་ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་པད་མ་ནམས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་དཔལ་སྟེར་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོག་མར་ངེས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་འཇུག་པ་སྟོན་ཏུ་བཀོད་ནས།
དེ་ཅིའི་སྒྲུབ་ཏུ་ཞེ་ན། བྱ་བ་དེ་དག་ཆོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགེ་བ་
ཡུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་གིས། དམ་པའི་སྦྱེས་བུ་འམ་
གྲོགས་པོ་ནམས་ལ་པན་འདོགས་ཤིང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་མཚོན་པ་སྟེ་ངེས་
པར་བསྟན་ཞེས་སོ། །

(ག) རབ་དྲངས་རྣོག་པ་བྲལ་བའི་རྗེས་བྱ་ལ། །

གཟུགས་བརྒྱན་འགོག་པ་མེད་པར་ལེགས་འཆར་བས། །

རི་ལྗེ་རི་སྟེད་ཤེས་བྱའི་ཚོགས་ནམས་ཀྱུན། །

རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ལ་གསལ་བར་འཆར་དེ་སྟོན། །

ཞེས་རབ་ཏུ་དྲངས་ཤིང་རྣོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྗེས་བྱ་ལ་དངོས་པོའི་
གཟུགས་བརྒྱན་འགོག་མེད་ཏུ་འཆར་བ་ཞེས་ངེས་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་འཇུག་
པ་སྟོན་ཏུ་བཀོད་ནས། དེ་ཅིའི་སྒྲུབ་ཏུ་ཞེ་ན། གཟུགས་བརྒྱན་འགོག་མེད་ཏུ་

སྒོ་བ་དེ་བ་རིག་པ་འི་གཏེར་མཛོད།

འཆར་བ་དེས་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཤེས་
བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་བྱུགས་ལ་གསལ་བར་འཆར་བ་དེ་ངེས་པར་
བརྟན་པ་འམ་མཆོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

ཤར་རིའི་ཕྲག་ནས་འཇུ་མ་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས། །

ལྗང་པོན་མཐའ་དག་གཡུར་དུ་ལྷེ་མ་པར་བྱེད། །

ལྟག་བསམ་བྱུགས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས། །

སྒོ་གསལ་སྒོ་བ་བྱ་མཐའ་དག་བཅེ་བས་སྒྲིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སོག་ཅིག་པ། ལྷན་ཅིག་བཟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ལྷན་ཅིག་བཟོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ངོ་པོ་ནི། རྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཡོན་ཏན་
དང་ལས་ནམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། ཡོན་ཏན་ལས་ནམས་ལྷན་ཅིག་གོ། །

དངོས་པོ་བཟོད་པ་ལྷན་ཅིག་བཟོད། །

ཅས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོན་
ཏན་དང་བྱ་བ་སོགས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དང་མཉམ་
དུ་འབྲུང་བ་བཟོད་པ་ཞིག་ལ་ལྷན་ཅིག་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་
ཀྱིས་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིག་བཟོད་པ། བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ལྷན་
ཅིག་བཟོད་པ། བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་བཟོད་པའོ། རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཟོད་
ཅིག་བཏོད་ན།

བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་བཟོད་པ་ནི། བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་
པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་གཅིག་ལྷན་དུ་ཆོགས་པའམ་ཐུན་མོང་གི་བྱ་བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བཟོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཁུ་བུ་ག་སྟོགས་པའི་སྐལ་བཟང་དང་། །

ནགས་ཀྱི་རྒྱུང་ནི་བྱི་བཟང་དང་། །

དབྱེད་ཉིད་སྟེ་པོའི་ཀྱན་དགའ་རྣམས། །

ལྷན་ཅིག་དག་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར། །

ཅེས་ཁྱུ་ཤུག་གིས་སྐད་སྟན་པར་སྒྲིགས་པས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐལ་
བཟང་དང་། ཉགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་དྲི་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། དཔྱིད་ཀའི་
དུས་ཀྱི་ཉིན་མོ་སྟེ་བྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་གྱིས་སྒྲེ་བོ་ཀུན་
དགའ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པོ་དེ་ཆོག་གཅིག་ལ་བརྩམས་ཏེ་དགའ་
བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཕེལ་བར་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རབ་དཀར་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །

རི་དྲགས་མིག་ཅན་མིག་གི་དཀྱུས། །

པད་མ་དཀར་པོའི་རྒྱན་པོ་ཡིས། །

ལྷན་ཅིག་མིག་ལ་མཛེས་པ་སྟེར། །

ཞེས་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་རིང་བ་དང་།
པད་མ་དཀར་པོ་སྟེ་བྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་གྱིས་སྒྲེས་བུའི་མིག་
ལ་མཛེས་པའི་དཔལ་སྟེར་བའི་བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་
སྒྲིད་ན་ལས།

བད་སྒྲིད་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་དང་། །

རྒྱ་བོད་གཟབ་གཤར་ཡིག་གཟུགས་ལེགས་བྲིས་དང་། །

རྩེ་འཛེབས་འགྱུར་ཁྲགས་ལྷན་པའི་སྟན་ངག་སྟེ། །

འདི་གསུམ་ལྷན་ཅིག་བདག་ཅག་དཔལ་དུ་གྱུབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲིག་ཀྱིས་པ། ཡོངས་བརྒྱུས་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཡོངས་བརྒྱུས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་རོ་བོ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པའམ་བརྒྱུས་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་
པའི་ངག་གོ། །

ཙ་བར། དོན་རྣམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། །

ཡོངས་བརྒྱུས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་དཔེར། །

ཞེས་བཞེད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པའམ། བརྒྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞེད་
པ་ལ་ཡོངས་བརྒྱུས་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་ངོ། །དཔེར་
བཞེད་ན།

ཙ་བར། ས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་མཆོན་བསྟན་པ། །

སྟེར་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཡིས། །

དེ་དག་གྲགས་པ་ཀྱ་མུད་དཀར། །

ཡུན་རིང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་འཕྲོགས། །

ཞེས་དག་ཆར་གྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ། དཔའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་
གྱིས་བསྟན་པས་དག་ཆར་ལ་འཆིབས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་
པ་ཡིན་ལ། དག་ཆའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་སྟོན་གྲགས་ཀྱ་མུད་དཀར་པོ་དུས་ཡུན་

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

རིང་ཁོར་བསྐྱབས་ཤིང་བསགས་པ་དེ་དཔའ་བོ་ཁྱིད་ཀྱི་ལག་པས་ཚུར་འཕྲོགས་
སོ། ། ཞེས་མཆོན་གྱིས་བསྐྱུན་པ་བྱ་བ་དང་། སྙན་གྲགས་ཡིན་ཏན་ཏེ། དག་
ཟླ་ལ་མཆོན་གྱིས་པར་བསྐྱུན་པས་གྲགས་པ་ཚུར་ལ་འཕྲོགས་པ་བསྐྱེལ་ནས་
བཅོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཞན་ཡང་། རིན་གོང་པར་འཇལ་ནས་དངོས་པོ་ཚུར་
ཐོབ་པར་བཅོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་། ཡིན་ཏན་དང་བྱ་བ་ཕན་ཚུན་བསྐྱེལ་བའམ་
བཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཡོངས་བཅེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བཅོད་ཆོག་གོ། །

(ག) སྒོ་ལྷན་ཐོན་མིས་རིན་ཆེན་ཀཱུ་ནས། །

སྒྲུ་མཁས་ལེགས་བྱིན་རེ་བ་ཡོངས་བསྐྱངས་པས། །

བད་སྟོད་རིག་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྲོུ་ཏ། །

མི་དམན་སྒོ་གྲོས་མཆོག་དེ་རྣམ་པར་གང་། །

ཞེས་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཐོན་མིས་རིན་པོ་ཆེ་ཀཱུ་ན (གསེར་
རམ་གསེར་གྱི་པ་ཎའི་རིགས་ཤིག) རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་བྲམ་ཟེ་ལེགས་བྱིན་
(པི་ཀ་ར་ཡང་ཟེར) ལ་ཡུལ་བས་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱས་པའམ་རེ་བ་ཡོངས་
སུ་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱིས་བད་སྟོད་རིག་
པའི་གཞུང་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ་
འཇུག་པ་མི་དམན་པའི་སྒོ་གྲོས་མཆོག་དེ་རྣམ་པར་གང་ཞེས་ཐོན་མིས་རིན་
པོ་ཆེ་གསེར་ལ་སོགས་པ་པར་ཡུལ་ཏེ་བད་སྟོད་སོགས་རིག་པའི་ཡིན་ཏན་ཐོབ་
པ་ཉི། བྱ་བ་དང་ཡིན་ཏན་ཕན་ཚུན་བསྐྱེལ་བའམ་བཅེས་པ་གསལ་བར་བཅོད་
པ་ལྟ་བུ་འོ། ། ཡང་ན་སྒྱིདོན་ལས།

ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་ལྟ་ན་ལེགས་སྟུག་པའི། །

འཕུལ་འཁོར་ལས་བཏོན་ཆོང་ཟོང་ཆ་མ་ཆོ། །

འབྲོག་ཡུལ་སྔ་ལྷང་ཐང་གི་འབྲུར་བའི་མཆོག །

ལུག་བལ་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་བོར་ཡངས་མེད་བརྩེས། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སོགས་སུ་མ་པ། བེས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བེས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དུ་གཉེར་
བྱ་གང་ལ་རེ་བའམ་སྒྲོན་པའི་ངག་གོ། །

རྩ་བར། མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ། །

སྒྲོན་པ་བེས་བཟོད་ཅེས་བྱ་དཔེར། །

ཞེས་རང་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱེད་བའམ། བདེ་
ཐག་དུ་འགྲུབ་ཐྱིར་བར་ཆད་སོགས་མེད་པར་སྒྲོན་པ་ཞེ་བེས་པར་བཟོད་
པ་ལྟ་བུ་ལ་བེས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་བུང་
ངོ་། རྟེན་པེར་བཟོད་ན།

རྩ་བར། ངག་ཡིད་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །

སྒྲུང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་ལ་སྐྱེད་སྤྱོད། །

ཞེས་ངག་གི་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་བསམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་སྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟེན་ལ་སྒྲོན་
པ་དང་། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཐོན་གྱི་འབྲས་བུ་རང་དང་གཞན་ལ་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར་
དུ་སྒྲོན་པ་སོགས་མང་ལ། མཐར་ཁྱལ་བ་ལྟ་བུའི་བེས་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་ཡོད་
པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

(ག) ངག་གི་འདོད་པ་འབད་མེད་དུ། །

འཛོལ་པའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་དེས། །

སྒྲོ་གྲོས་རྒྱས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི། །

སྦྱོལ་པའི་བཀྲ་ཤིས་དགའ་སྟོན་ཤོག། །

ཅེས་ངག་གི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་དུ་སྦྱོལ་པའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་དེས་
བདག་ལ་རིག་པའི་གནས་ཀྱིན་དང་ལྟག་པར་སྒྲིག་ངག་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རྒྱས་པའི་
དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདེ་ཐུག་དུ་སྦྱོལ་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱལ་
བར་ཤོག་ཅེས་རང་གི་རེ་བའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་སྟོན་པ་དང་ཤིས་པར་བརྗོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སྦྱི་དོན་ལས།

སྦྱོད་བཅུད་འཛིག་རྟེན་བཀྲ་པའི་གོ་ལའི་ཁམས། །

ཤྱུགས་བཞིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོས་ནམ་ཐུང་བའི། །

སྒྱིང་ཆེན་བདུན་གྱི་སྦྱེ་འགྲོ་ཡོད་དོ་ཅིག། །

ཞི་བདེ་ལོངས་སྦྱོད་མཆོག་ལ་རོལ་བུར་ཅིག། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སོ་བཞི་པ། རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

དནི་(དོན་ཀྱན་མོ་ལཱི) ཀྱན་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་རབ་སྤེལ་གྱི་ཀྱན་གྱི་
 རོ་བོ་ནི། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཀྱན་མོ་འདྲ་བ་གཉིས་
 གསུམ་མང་པོ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོར་བའི་རབ་གོ། །

ཙ་བར། བ་དད་རྒྱན་རྣམས་བསྐྱེས་པ་ནི། །

ཐེལ་མ་དག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་སྟེ། །

ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཆོག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རྒྱན་གསུམ་ཡན་ཆད་
 བསྐྱེས་ཏེ་སྒྲོར་བ་གཅིག་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སྤེལ་མར་གནས་པ་སྤེལ་བ་སྤེལ་གྱི་
 རྒྱན་ཞེས་བེད་། རྩ་བར་ཡང་། རྒྱན་རྣམས་ཞེས་མང་ཆོག་སྐྱས་པས་རྒྱན་
 གཉིས་ཅམ་བསྐྱེས་པ་ནི་སྤེལ་བ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། རབ་དུ་སྤེལ་བའི་རྒྱན་དུ་
 མི་འགྱུར་བས། རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་ལ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡན་ཆད་བསྐྱེས་
 པའི་སྤེལ་བ་ཅན་ཞིག་དགོས་སོ། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྲིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ།
 བསྐྱེས་བྱ་སྐྱེས་བྱེད་པ་ཆུ་བསྐྱེས་པ་དང་། བསྐྱེས་བྱ་སྐྱེས་བྱེད་པ་ཆུ་བསྐྱེས་
 མི་བསྐྱེས་པའི་རབ་སྤེལ་ལོ། །

འདི་ལ་འབྲུག་སྐུ་ལ་གྱིས་རྒྱན་གཉིས་ཙམ་བསྐྱེས་ཀྱང་རབ་སྐྱེ་ལ་དུ་འགྲོ་
བར་བཤད་པ་མི་ལེགས་དེ། རྒྱན་གཉིས་ཙམ་བསྐྱེས་པ་རབ་སྐྱེ་ལ་གྱི་རྒྱན་དུ་
འདོད་ན་དཔེ་རྒྱན་སྐྱེ་མ་རྣམས་ལས་སྐྱར་བའི་གཟུགས་ཙན་དང་། སྐྱར་བའི་

དཔེ་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་བསྐྱེད་པ་ལོ་རིམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རབ་སྐྱེད་ལྱི་
 རྒྱ་དུ་འགྱུར་འགྲོ་བས་དེ་ཅད་ཐལ་ཆེ་བར་མ་བྱེད། རྒྱ་བར་ཡང་། རྒྱ་
 རྒྱ་སྐྱེད་པ་མང་ཆོག་སྐྱེད་པས་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ལོ་རིམ་པ་དེ་སྐྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་
 ཡང་། རབ་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དུ་མི་འགྱུར་བས། རབ་སྐྱེད་ལྱི་རྒྱ་ལ་རྒྱ་
 མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡན་ཆད་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་ཅན་ཞིག་དགོས་སོ། །རྒྱ་
 གསལ་ལྱི་དཔེར་བཅོལ་ཅིག་བཀོད་ན།

བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་པ་ལྟོས་པའི་རབ་སྐྱེད་ལོ། ཡན་ལག་ཅན་
 རྒྱ་བསྐྱེད་བྱའི་དངོས་པོ་སྐྱེད་བཀོད་ནས་དེ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་དམ་ཡན་ལག་གི་
 དངོས་པོ་རྒྱ་སྐྱེད་དེ་དེ་བསྐྱེད་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཡན་ལག་དང་
 ཡན་ལག་ཅན་ལྱི་དངོས་པོར་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་གང་
 ཡིན་རྒྱ་སྐྱེད་པ་ལྟོས་པ་ཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད། དཔེར་ན།

རྒྱ་བར། མངོས་མ་བྱོལ་ལྱི་བཞིན་ལྱི་དཔལ། །

པད་མ་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད། །

མངོལ་དང་ཡུ་བ་སྐྱེད་ཆོག་པ། །

འདི་ལ་བྱ་དཀར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་རྒྱ་བར་པ་དང་པོ་བསྐྱེད་ལྱི་སྐྱེད་བྱེད་པ་ལྟོས་པ་བྱོལ་ལྱི་ཡན་ལག་
 བཞིན་ལྱི་དཔལ་མངོས་པ་དེ་ཡན་ལག་ཅན་པད་མ་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་
 རོ། ། ཞེས་པའི་བྱ་གསལ་ལས་དཔེ་ཅན་མངོས་པའི་བཞིན་དང་དཔེ་པད་མ་
 མཚུངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པས་རྒྱ་བར་པ་དང་པོ་འདི་བསྐྱེད་དཔེ་རྒྱ་དང་།

སྒྲུབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཡང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མཛོད་ཅེས་པ་ད་མ་དེ་ལ་ཟེའུ་འབྲུ་དང་ལྷན་མའི་ཡུ་བ་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པས། པད་མ་དེ་མཛེས་མའི་གདོང་ལ་འགྲན་རྒྱས་པར་
བཛོད་པས་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་དང་། མཛེས་མའི་གདོང་འདི་ལ་པད་
མས་འགྲན་རྒྱས་པ་ལ་བྱ་བ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ད་མ་ལ་ཟོལ་
གྱིས་བསྟོད་པ་སྟེ། ཟོལ་བསྟོད་གྱི་རྒྱན་དང་བཅས་རྒྱན་གསུམ་པོ་འདི་གཅིག་
ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དབྱངས་ཅན་མཛེས་སྒྲུ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །

ཉེ་འོད་གྱིས་འཁྲུད་གངས་རིའི་མདངས་ལ་འགྲན། །

དེ་ལ་ཕྱག་དོག་དཔལ་ལོ་ལྷ་ཡུལ་དུ། །

བྱོས་པས་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་འཇུ་མ་ཞིང་ཤོད། །

ཅེས་ཀྱང་བདང་པོ་གཟུགས་རྒྱན་དང་གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱན། ལྷ་མོའི་སྒྱའི་
གཟི་མདངས་ལ་ཕྱག་དོག་པའི་དཔལ་ལོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱོས་པ་རབ་བཏགས་གྱི་རྒྱན་
དང་། རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་འཇུ་མ་ཞིང་ཤོད་ཅེས་པ་གཟུགས་རྒྱན་ཏེ། དབྱངས་
ཅན་མའི་སྒྲུ་ཡན་ལག་ཅན་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཟི་བཛོད་དང་། དེ་ལ་
ཕྱག་དོག་པའི་དཔལ་ལོ་ཡན་ལག་ཅན་དང་དེའི་རྒྱན་སོགས་ཡན་ལག་སྟེ་བསྒྲུབ་
བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་བསྟེ་བུའི་རྒྱན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་འཇ་
སྟེལ་མར་བཛོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་ན་སྒྱུ་དོན་ལས།

པད་དཀར་མདངས་ལ་འཁྲུ་བའི་སྤྲིད་ཇུས་གྱིས། །

མཐུན་པར་བྱས་སོ་མེ་རིགས་བསམ་པའི་བླུང་། །

ནམ་ཡང་མཛེས་བཤེས་འགྱུར་མེད་མཐུན་སྦྲིལ་ངང་། །

བདེ་སྦྱིད་དཔལ་ལ་བསྐྱལ་བརྒྱུར་རོལ་བར་སྒྲིན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དཔེ་བྱ་དང་། མཐུན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་བྱན། བསམ་པའི་རྒྱུ་གཟུགས་བྱན། ཀྱང་བ་གསུམ་པ་རང་བཞིན་
བཅོད་པའི་བྱན། ཀྱང་བ་བཞི་བ་ཤིས་བཅོད་ཀྱི་བྱན་ཏེ་བྱན་ལྔ་དང་། བསྐྱལ་
བྱ་སྐྱལ་བྱེད་པན་ཚུན་ལ་བཞོས་པ་སྟེ་སྟེལ་མར་བཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་
ཆངས་བཞད་ལས།

ཁུ་ཤེལ་དབང་བོའི་མདངས་འཕྲོག་ལུས་སྤྲུམ་མའི། །

འཇམ་མཉེན་ཕྱག་སོར་འདབ་སྟོང་བསྐྱོད་པའི་ཅེར། །

སྒྲིན་འཛེབས་རྒྱུད་མངས་བརྒྱུད་བའི་ཅེད་འཛོལ་ས། །

བྱས་པར་བྱས་སོ་ཐོགས་མེད་སྟོ་གྲོས་མཆོག །

ཅེས་པའི་ཀྱང་བ་དང་པོ་དཔེ་བྱ། གཉིས་པ་གཟུགས་བྱན། གསུམ་
པ་རང་བཞིན་བཅོད་པ། བཞི་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བྱན་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲིལ་པ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཅུ་བར། ལྷན་ངག་མཁན་བསམ་དགོངས་པ་རྟེ། །

སྒྲིལ་ངག་བྱུང་པར་གང་གནས་པ། །

རབ་སྒྲོལ་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན། །

དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷན་དག་མཁན་སུ་ཞིག་གིས་ལྷན་དག་གི་བརྟན་
བཅོས་མང་ཉུང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཆ་ཆང་བར་རྩོམ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
ནི་སྐབས་འདིའི་དགོངས་པ་སྟེ། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་བརྟན་བཅོས་དེ་གྲུབ་པའི་
བར་དུ་དེ་འདྲའི་བསམ་པས་གནས་པ་སྟེ། ཁྲུབ་པ་དང་། བཅད་རྒྱལ་སྟེལ་མ་
གང་སྟོར་ཞིང་རྩོམ་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན། རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་གྲུགས་ལས་བརྫོད་བྱའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་པོ་འབྱུང་པའི་དག་ཁྱད་
པར་ཅན་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཅམ་གྱིས་དཔེར་བརྫོད་
མི་འགྲུབ་པས། འདིར་སྟུང་མ་དག་གི་འགོས་ལྟར་གྱི་དཔེར་བརྫོད་འགོད་རྒྱ་
མ་བྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དཔེར་བརྫོད་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཞིག་འགོད་ན་ལྷན་དག་གྱི་
དོན་འདི་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆ་ཆང་རང་པོ་དོན་གཅིག་དུ་འཆོམ་པར་འགྱུར་བས།
དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་སྟེན་གོ་བ་ཆགས་པར་རིགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་མིང་།

འོན་ཀྱང་རྒྱན་འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་མ་ཟད་དཔེར་བཞིན་
 ཟུར་དུ་འདོག་མི་འདོག་གི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། བོད་མཁས་དང་སི་
 ཏུ་སོགས་ཀྱིས་དཔང་ལོའི་བཞེད་དགོངས་ལྟར་སྒྲིབ་དག་གི་མགོ་བརྩམས་པ་
 ནས་མཐུག་མཛོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་དེ་ལ་གཏད་པའི་ཆོས་བཞི་དང་ལྔན་པའི་
 བསམ་པ་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པས། དེ་སྒྲིབ་དག་ཚུམ་པ་བཅས་ཅད་ལ་ཆང་དགོས་
 པས་དཔེར་བཞིན་ལོགས་སུ་མི་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་དཔེར་ལོགས་
 སུ་འདོག་མཁན་ནམས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་བཞིན་ན།

(ག) མེ་ལོང་དང་མཚུངས་མེ་ལོང་གཞུང་ལུགས་ལས། །

མཁས་པའི་གསུང་བཞིན་མཁས་པའི་གོ་འཕང་དག །

མངོན་གྱུར་ཐྱིར་ན་མངོན་གྱུར་ང་རྒྱལ་དག །

སྤངས་ཏེ་ལོག་ཏོག་སྤངས་ནས་འདི་བརྩམས་སོ། །

ཞེས་ཆེས་ཆེར་གསལ་པའི་མེ་ལོང་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲིབ་དག་མེ་ལོང་
 གི་གཞུང་འདི་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་གོང་མ་ནམས་དང་། སྔོན་འགྲོ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡབ་
 སྤས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་དེ་མ་མེད་པས་གསལ་བར་བཀོད་པའི་སྒྲིབ་དག་དབྱངས་
 ཅན་དགེས་པའི་སྤྱད་བྱངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྔོ་གྲོས་དང་ལྔན་པ་དག་རིག་
 པའི་གནས་ཀྱན་ལ་སྤྱངས་པ་ཕ་རོལ་དུ་སོན་པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ། བདག་གིས་མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་དང་ང་རྒྱལ་
 ལ་སོགས་པའི་ལོག་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་ངན་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ། སྤྱི་པོ་ཀྱན་
 ལ་ཕན་དུ་རེ་བའི་བསམ་པས་སྒྲིབ་དག་གི་གཞུང་འདི་བརྩམས་སོ། ཞེས་པ་གོང་

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མདུ་ཕྱུང་པའི་དགོངས་པ་རྒྱབས་ཆེ་བའི་བྱད་པར་རམ།
གཞུང་འདི་ཙྰམ་པའི་སྒྲོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་མཐུག་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་གནས་
པའི་ཀུན་སྒྲོང་བྱད་པར་ཅན་དེ་སྤྱི་སྒྲོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་དངས་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

ཚུལ་འདི་སྒྲོན་བྱོན་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། །

དམ་པའི་གསུང་ངག་གཞུང་འཁྱུ་བྱུན་གྱིས། །

བརྒྱན་ཏེ་ཆོས་བརྒྱད་རྣམ་རྟོག་མ་འདྲེས་པའི། །

རྟག་བསམ་ཀུན་པན་རེ་བས་འདི་བརྩམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་དོན་རྒྱན་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་དང་། རང་གསེས་
ཀྱིས་དབྱེ་བས་རྒྱན་ཐ་དད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ཡོད་ལ། འདིར་སྒྲོབ་དུས་ལ་
དཔགས་ནས་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་རེ་འགའ་ཙྰམ་ལ་ནང་གསེས་སོ་སོའི་མེ་ལོང་
མའི་རྩ་ཆོག་དང་འགྲེལ་བཤད་དཔེར་བཅོལ་རེ་གཉིས་གོང་བསྒྲིགས་པ་ལས་
ཞིབ་རྒྱས་མ་བཞིན་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་སོ་སོ་ཞིབ་རྒྱས་ཤེས་འདོད་ན་མེ་ལོང་
མ་སི་དྲུའི་ཤན་ལྷུར་དང་། ཡགོང་ས་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་སོགས་
ཀྱི་སྟན་འགྲེལ་ལ་གཟིགས་པར་ཁྱོའོ། །

ངག་གི་སྟན་རོ་འདོན་པ་ལ། །

སྒྲོན་གྱི་མེ་ལོང་གཞུང་འགྲེལ་ལས། །

རྒྱན་གྱི་མེ་རྟོག་འགའ་བདུས་འདི། །

བཅོལ་ངག་རྩལ་པོའི་གཉེན་འགྱུར་ཤོག།

སྒྲུབ་པ་ལེ་རིམ་བཞི་པའི་

སྒྲུབ་དེ་བ།

གཉིས་པ། ལེའུ་དང་པོའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དང་པོ་རྒྱན་བཅུའི་གངས་དང་ངོ་བོ་སོགས་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་སྒྲིག་པ་གི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་གོ་སྒྲིག་བར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་
 སྒྲིག་པ་གི་རྒྱན་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལྟོ་ཤར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱན་དང་། བྱུང་མོང་གི་རྒྱན་གཉིས་ཡོད། སྤྱིར་བྱ་གར་ནི་གནའ་དུས་
 རིང་མོ་ནས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་དར་བྱས་ཆེ་བས་མཁས་པའི་འབྲུང་
 གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་བྱ་གར་ལྟོ་སྤྱོད་གསལ་བའི་དུས་ལྟར་དང་།
 ཤར་སྤྱོད་གསལ་བའི་ལུས་དུ་ཆུ་མེད་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་བྱོན། ལུས་གྲུ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནས་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་སྒྲིག་
 གཙུ་བོར་བྱས་པའི་རྒྱན་བཅུ་ཡོད་པ་ལས་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་འགལ་
 བ་ལྟག་སྟོན་དུ་བཞེད་པས་ན་འདིར་ལྟོ་ཤར་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ཞེས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་དོན་གཙུ་བོར་
 བྱས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ངོ་བོ་གཞི་མཐུན་དུ་བཞེད་པས་ན་འདིར་ལྟོ་ཤར་བྱུང་མོང་
 པའི་རྒྱན་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ལེའུ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་
 ནི་བཅུ་ལྔ། སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་མཉམ་ཉིད། སྒྲིག་པ། བྱུང་པ་གཞིན་པ།
 དོན་གསལ། རྒྱུ་ཆེ་བ། བཟུང་བ། མཛེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉེ་བཅུ་འོ། དེ་
 དག་སོ་སོའི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན།

1. འཇམ་པའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་རྩུབ་པའི་ཡི་གེ་ཡང་ཉུང་ཙམ་བསྐྱེས་པ་ནི་ལྟོ་བའི་སྐྱར་བ་དང་། རྩུབ་པའི་ཡི་གེ་གཏན་ནས་མ་འདྲེས་པར་འཇམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་ཡི་གེ་འདྲ་བ་གཅིག་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བ་ལྡབས་སུ་བྱེད་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ཅན་ནི་ཤར་བའི་སྐྱར་བའོ། །

2. བཛོད་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་གཉིས་ཀ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དོན་ཅན་གཙོ་བོར་སྐྱར་བས་གོ་སླ་བ་ཉིད་ནི་ལྟོ་བའི་རབ་དྲངས་དང་། ལྟོན་ཆད་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་རྒྱུང་ལྟར་གྲགས་པ་ཞིག་མིན་ཡང་། ངག་སྒྱུར་དེ་ལ་དེས་ཆོག་གིས་བཤད་རུང་ཙམ་ཡོད་པའི་དོན་ཅན་ནི་ཤར་བའི་རབ་དྲངས་སོ། །

3. ཆོགས་བཅད་གང་ལ་འཇམ་རྩུབ་ཀྱི་ཡི་གེ་དོ་མཉམ་ཞིང་ཕྱོགས་སུ་མ་རྒྱུང་བ་ཞིག་གམ་ཡང་ན་འཇམ་ན་འཇམ་པར་མཉམ། རྩུབ་ན་རྩུབ་པར་མཉམ། བསྐྱེས་ན་བར་མར་མཉམ་པ་ཅན་ནི་ལྟོ་བའི་མཉམ་ཉིད་དང་། ཆོགས་བཅད་བྱེད་སྐྱེ་མ་འཇམ་ཞིང་བྱེད་བྱི་མ་རྩུབ་པས་མི་མཉམ་པའམ། ཀྱང་བ་གཅིག་རྩུབ་ཅིང་གཞན་གསུམ་འཇམ་པས་མི་མཉམ་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ནི་ཤར་བའི་མཉམ་ཉིད་དོ། །

4. ཀྱང་བའམ་ཆོག་ལ་ཡི་གེ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་བཅེགས་པ་སོགས་ཅི་རིགས་པའི་སྐྱེ་མཚུངས་ཉེ་བར་ཐོས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྟོ་བའི་སྐྱར་བ་དང་། ཡི་གེ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་བཅེགས་པ་སོགས་གང་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་མཚུངས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རྗེས་ཁྲིད་ཤིང་གསུག་ཡིན་དགོས་པ་ནི་ཤར་བའི་སྐྱར་བའོ། །

5. འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་ཞིང་ངག་ནས་རང་ལྟགས་ཀྱིས་བཛོད་

བདེ་བའི་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་གཞིན་དང་། དེར་མ་ཟད་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་ཆོག་པ་
ཆེན་པོས་བརྒྱན་པར་བྱ་བ་ཅན་ནི་ཤར་བའི་ཤིན་གཞིན་ནོ། །

6. བརྒྱན་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུ་ཁྱེད་གྱི་ཆོག་ཐོས་མ་ཐག་དུ་སྒྲུབ་པ་
དོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ལས་སྒྲུབ་བཏག་ཅིང་དཔུང་མི་དགོས་པ་ནི་སྒྲིག་ཤར་
གཉིས་ཀས་འདོད་པའི་དོན་གསལ་བཤོ། །

7. བསྐྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་འགའ་ཆོག་བརྒྱན་པས་གཞན་ལས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ཡིན་ཏན་ཡོད་པར་བྱགས་ཀྱིས་གོ་བྱས་པ་ཅན་ནི་སྒྲིག་ཤར་
གཉིས་ཀས་འདོད་པའི་ཆུ་ཆེ་བཤོ། །

8. ཡི་གེའི་འཇམ་རྩལ་བུ་བདེ་མཉམ་ཞིང་བྱེད་འབྲེལ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་
ཆོག་སྒྲུབ་མང་བ་ཅན་ནི་སྒྲིག་པའི་བརྒྱན་པ་དང་། ཆོག་སྒྲུབ་མང་དགོས་པར་
འདྲ་ཡང་ཡི་གེའི་འཇམ་རྩལ་བུ་བདེ་མི་མཉམ་པ་ནི་ཤར་བའི་བརྒྱན་པཤོ། །

9. སྒྲིག་པོ་ཆང་མའི་ན་བར་འགྲོ་ཞིང་དེ་ཙམ་ཕྱུང་མི་ཆེ་བར་རན་པར་
སྒྲུབ་པ་ནི་སྒྲིག་པའི་མཛུས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་མཆོམས་ལས་
རིང་དུ་བཞུགས་ནས་ཕྱུང་ཆེ་བའི་ངག་གིས་སྒྲིག་བཏགས་ཏེ་བརྒྱན་པ་ནི་ཤར་བའི་
མཛུས་པཤོ། །

10. དཔོན་པོ་གཞན་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཆོས་ཅན་གཞན་
བཏགས་པ་བ་ཞིག་ལ་མདོག་མ་འགྱུར་བར་འགོད་པ་ནི་སྒྲིག་ཤར་གཉིས་ཀས་
འདོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆུན་ནོ། །

འདིར་འཇམ་རྩལ་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲིག་ཀྱི་གར་ལྟར་ན།

གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་བ་ལྔའི་ཡི་གེ་དང་པོ་ཀ་ཙུ་ཏ་པ་དང་། གསུམ་པ་ག་ཇ་
 ༧་ད་བ་དང་། རྩ་བ་ད་ཉ་ཏ་ན་མ་དང་། མཐར་གནས་ཡ་ར་ལ་ཤ་སྟེ་བཅུ་
 དགུ་བོ་ནི་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ། སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་པ་ཁ་ཆ་ཐ་ཐ་པ་
 དང་། གསུམ་པ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་དང་། བ་ཁ་ས་ཏ་སྟེ་དྲོ་བའི་ཡི་གེ་བཞི་དང་།
 རྩ་སྟེ་བཙོ་རྩ་ནི་རྩ་བ་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དང་མཚུངས་པར་བོད་ཡིག་
 ལ་འང་། ཅ་ཆ་ཇ་ནི་ཅ་ཆ་ཇ་དང་། བ་ཟ་འ་ནི་བ་ས་ཨ་དང་གདངས་འདྲ་
 བས་ཆེ་བས། དེ་ལྟར་ན་ཀ་ག་ང་། ཅ་ཇ་ཉ། ཏ་ད་ན། པ་བ་མ། ཅ་ཇ་ཤ།
 འ་ཡ་ར་ལ་ཨ་སྟེ་ནི་ཤུ་ནི་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་དང་། ཁ་ཆ་ཐ་པ་ཆ། བ་ཟ་བ་
 ས་ཏ་སྟེ་བཅུ་ནི་རྩ་བ་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ། སྟོག་ཚུང་ཡིན་ཡང་མགོ་ཅན་གསུམ་
 དང་། འདྲོགས་ཅན་གསུམ་གང་རུང་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱ་དག་པར་འགྱུར་
 ན་རྩ་བ་པའི་ཡི་གེ་ར་བསྟུངོ། །དེར་མ་ཟད་དྲགས་འདུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འཕུལ་དེན་མིང་གཞི་ཤན་ཚུན་ཤད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གདངས་ཀྱི་ཤུགས་དག་
 བཞུགས་པ་བརྟོས་ནས་ཀྱང་འཇམ་རྩ་བ་ཀྱི་ཡི་གེ་ར་འགྱུར་བ་ནི་གདངས་དག་པ་
 ཆོར་ཕྱོད་པས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། དཀྱུག་དྲྲོལ་བསྐྱོད་བསྐྱད་བསྐྱག་བསྐྱེ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་འཕུལ་དེན་མིང་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བཞི་འཇམ་པ་ཡིན་ཡང་།
 ཤད་པའི་དབང་གིས་སྐྱ་དག་ཅིང་རྩ་བ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 འཇམ་པ་དང་ཡང་བ་དང་སྟོག་ཚུང་དང་སྟོད་པ་དང་མཉམ་པ་དང་ཡི་གེ་མཆོག་
 ཅས་པ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་རྩ་བ་པ་དང་
 རྩ་བ་དང་སྟོག་ཆེན་དང་དམ་པ་དང་གྲོང་བ་དང་ཡི་གེ་དམན་པ་ཞེས་པ་རྣམས་

ནི་མིང་གི་ནྐམ་གངས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་འགའི་དཔེ་མཚོན་འགོད་པ།

ཤར་བའི་སྐར་བཞི། མེ་ལོང་ལས། མྱ་ལ་དྲི་མ་ལ། ལོ་ལྷ་ལི་ཀ་ལི་
ལྷོ། ཞེས་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཤ་སྟག་དང་། ལ་ཡིག་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་
ཏེ་རྗེས་བྲིད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་པོད་སྐད་དུ།

རྒྱ་ཏིའི་མེ་ཏོག་ཐེང་བ་ལ། །

སྐད་པའི་བྱང་བ་འཁོར་བར་བྱེད། །

ཅེས་པ་རྒྱ་དཔེ་ཇི་མཇི་བཞིན་པོད་སྐད་ཀྱི་ཆོག་སྦྱོར་དུ་འོང་དཀའ་བས་
ཡི་གེ་འཇམ་རྩུབ་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། རྗེས་བྲིད་སྟགས་པོད་སྐད་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་
དུ་ཆེར་མི་གསལ།

(ག) རབ་དཀར་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བ། །

དཀར་མཛེས་པར་དཀར་པོར་འགྲན། །

ལེགས་དཀར་སྒྲིག་མོའི་གདོང་ལྟར་དཀར། །

སྒྲིན་དཀར་རྗེས་འགྲོ་ལྟག་བསམ་དཀར། །

ཞེས་པའི་དོན་རྟོགས་སྟེ། འདི་ལ་སྟོན་ཆུང་གི་ཡི་གེ་ཀ་ལ་སྟགས་པས་
ཡང་ཡང་བསྐྱོར་པའམ་རྗེས་བྲིད་བྱས་ཏེ། སྟོན་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་འང་འགའ་ཞིག་
བྱང་བ་ལྟ་བུ་འོ། །ཡང་ན་སྒྲི་དོན་ལས།

རིས་མེད་རིག་གསལ་རང་རེའི་ཤེས་རིག་འདི། །

རང་དཀར་རོ་རུལ་རོ་མར་རོལ་པ་ལས། །

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

སྒྲོན་རིག་འོ་མཆོག་ལྷན་པའི་རིག་བྱེད་ལ། །

དེ་རིང་མ་ཟད་ཉིན་རེར་རེམ་ལ་རངས། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ར་ཡིག་བརྒྱ་བདུན་ཇེས་བྲིད་དུ་བྱས་
པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

སྒྲོ་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བར། ཀཿཀཿལཿལཿཔཿཔཿཅཿལོ། །

ལཿམེདེམ་ལཿལཿནེལམ། །

ལཿསྒྲལསྒྲེག་རུ་སྒྲེས། །

ནེ་སྒྲུ་རྒྱ་གཞི་ཁྱི་དམ། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་འདིའི་བྱེད་སྒྲུ་མར་ཀ་ལ་པ་ཅ་མ་དྲ་ཡ་སོགས་འཇམ་
པ་དང་། བྱེད་བྱི་མར། མ་རྒྱ་རྒྱ་སྒྲེ་རྒྱ་བ་པའི་ཡི་གེ་མང་བས་ན། ཆོག་སྒྲོར་
ཀྱི་ཀང་བ་འཇམ་རྒྱ་བའི་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་ལོ། འདི་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན།

ཁུ་བྱུག་ཅ་ཅོར་སྒྲོག་བྱེད་ཅིང་། །

ཉར་མ་རབ་འཁོར་དྲངས་གིང་དྲངས། །

ཁུ་རྒྱན་ཁུ་ཐིགས་ཀྱིས་བྲན་པའི། །

མ་ལ་ཡ་རྒྱང་བདག་ལ་འོངས། །

ཞེས་དབྱེད་ཀ་ཁུ་བྱུག་ནམས་སྐད་སྒྲོན་པའི་ཅ་ཅོར་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་།
ཉར་མ་སྒྲེ་རྒྱའི་གཞེགས་མ་རབ་དུ་འཁོར་བའི་དྲངས་པའི་ཁུ་རྒྱན་ཀྱི་ཐིགས་
པས། བདག་གི་ལུས་ལ་བྲན་པ་ནི། རྒྱ་སྒྲོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱང་ལུས་ལ་ཐོག་

པ་དང་མཚུངས་པས་བདག་གི་ལུས་ལ་དགའ་བདེ་འཕེལ་ལོ། ཞེས་པོད་སྐད་
 ཏུ་འཇམ་རྩུབ་ཀྱི་ཡིག་ལ་ཆེར་མ་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་དཔེ་པོད་སྐད་ཏུ་དོན་བསྐྱར་བྱས་
 རྒྱུ་རྒྱ་ཡིག་སྒྲིག་ཆེ་རྒྱུ་ལ་ཡིག་ཅི་མ་ཅི་བཞིན་པོད་ཡིག་ཏུ་འོང་མི་རྒྱས་པའི་
 རྒྱུ་རྒྱས་ཡིན། དཔེར་བཅོལ།

(ག) དཀར་མཛེས་མིག་གི་བདུད་རྩི་དབྱངས་ཅན་ཞལ། །

འདྲན་བྱེད་ཡུལ་གྱུར་ཅམ་གྱིས་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱས། །

དགའ་སྟོན་སྒྲ་ཡིས་ས་སྒྲིགས་པ་མཐར་བྱལ། །

ཤེས་བྱར་དོལ་དོལ་མ་ཡིན་མཁའ་མཁའ་བསྐྱབས། །

ཞེས་པས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་འཇུག་ཞལ། མིག་གིས་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱིས་བདག་གི་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱས་ཤིང་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ལ་དོལ་དོལ་ལམ། སྒྲིགས་པེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཅེ་མཁའ་མཁའ་
 ཏེ་གཏིང་ཟབ་མོས་བསྐྱབས་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ལ། ཀ་ག་ང་
 ཅ་བ་ང་སོགས་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་དང་། རྒྱུ་བ་སྒྲི་མ་གཉིས་ལ་ཁ་པ་ས་ཐ་ད་
 སོགས་རྩུབ་པའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་། འཇམ་པ་ཉུང་ཅམ་འདྲེས་པ་འདི་རྒྱ་དཔེར་
 བྱེད་སྒྲི་མར་འཇམ་པ་རྩུང་ཅམ་འདྲེས་པ་ན། པོད་སྐད་ཏུ་འང་རྒྱུ་བ་སྒྲི་མར་
 འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཉུང་ཅམ་བསྐྱེས་པའི་དཔེ་བཅོལ་མཛད་པའི་བཞེད་སྒྲིལ་ཡོད།
 འཇམ་རྩུབ་མི་བསྐྱེས་པའི་དཔེ་བཅོལ། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

མར་གད་མདངས་ལྡན་དབྱར་གྱི་དཔལ་མོའི་དུས། །

ཆར་སྒྲིལ་ཆེར་འབྱུང་ཐོག་སེར་སྐད་སྒྲ་སྒྲིལ། ཞེས་པ་ལྷ་བུའོ། །

སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་དོན་གསལ་ནི།

ཙམ་པར། འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ས་གཞི་དག །

མིག་པས་བཅད་པའི་སྒྲུ་བྲག་གིས། །

དམར་བ་ཆུ་ཡི་གཏེར་ལས་ཕྱུངས། །

ཞེས་པ་ཐོན་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་འོག་གཞིའི་ཆུ་མཆོ་ཆེན་པོར་རྒྱབ་ཅིང་
བྱིང་བར་གྱུར་པས་སའི་སྤྲོང་གི་སྒྲུ་པོ་ནམས་བརྟེན་ས་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ།
སྒྲིབ་ཆེན་པོ་བྲུབ་འདུག་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུལ་ནས་ཆུ་མཆོར་ཞུགས་
པས་ས་གཞི་བྱེད་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་། སྒྲུ་ནམས་བརྟེན་ས་ཤིང་བཅད་པའི་བྲག་
གིས་ཆུ་མཆོ་དམར་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་ཕྱུང་
བ་ལྟར་བཤད་པ། དེའི་བཛོད་བྱའི་དོན་ནམས་ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་བར་
བརྟན་པས། བརྟག་དཔུང་བྱེད་མི་དགོས་པར་གོ་སྒྲུབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

(ག) ཐོ་བསངས་གོ་སྒྲུབས་ཀྱན་ནས་འཕྲོག་བྱེད་པའི། །

ཟླ་བའི་མ་མ་ལས་འོངས་འོད་རྣམས་ཅན། །

ཐེ་ཤུ་ཀྱིས་ལམ་ལུགས་བརྒྱུར་བདར་བ་ལ། །

ནེ་རུ་ཀྱི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །

ཞེས་ཐོན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བདུད་ཅིང་དོན་དུ་འོ་མ་ཅན་གྱི་ཆུ་
མཆོ་བསྐྱབས་པ་ལས་ཟླ་ཆོས་ཕྱུང་བ་ལྟ་དང་ལྟ་གི་མགོ་པོའི་ཆུ་དུ་བྱས་
པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུར་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་གཏམ་རྒྱུད་
འདི་གཉིན་ན་གྲགས་མི་ཆེ་ཡང་། བརྟག་དཔུང་བྱེད་མི་དགོས་པར་གསལ་

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ན་ཡང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ན་དང་། ལྷག་
པར་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་མང་པོར་ལྟ་བུ་ཆེ་ཞིང་དེ་དག་གི་དོན་ཡིན་ལ་
འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུ་ལ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཚུ་མ་པའི་སྐབས་སུ་
དབྱངས་ལ་གྱེར་ནས་ངག་དྲུ་འདོན་བཞིན་ཚུ་མ་ཚུ་ལ་ལ་གོ་མས་པར་བྱས་ན་
ནི། དབང་པོ་ཞན་ཅིང་རྩལ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། སྙན་ངག་ལ་མི་མཁས་
རང་མཁས་སུ་འགྱུར་བར་གོར་མ་ཆག་གོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་དབྱག་པ་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལེའུ་དང་པོའི་སྒྲིད་ན་ལེགས་
པར་གོ་སྒྲ་བས་རེ་ཞིག་བསྟན་ཟེན་དོ། །སྒྲུས་པ།

བྱ་གར་ལྟོ་གར་མཁས་པའི་ལམ་སྒོལ་མཆོག །

མཆོག་གྱུར་སྙན་ངག་བྱན་དུ་གཟུགས་འཕྲོས་པ། །

པ་སངས་ལྟར་དཀར་འཆོར་བའི་སྒྲུག་གུ་དེ། །

དེ་རིང་འདི་ན་ཡིད་ལ་འདའ་དགའི་བྱ། །

(ཆོགས་བཅད་འདི་འདྲ་བ་ལ་སྒྲ་བྱན་གྱི་སྙན་ངག་ཟེར་)ཞེས་བྱ་བ་ནི་

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །

སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་བཤད་པ།

ཅ་ཅོའི་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། །

ཆ་བྱད་རབ་མངོས་གར་དུ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། །

ང་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་བྱད་ཅོའི་དཔལ་དང་གསུམ། །

ཉ་མོ་ཆུ་ལ་རོལ་བཞིན་སུ་མི་དགའ། །

དེ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ཉ་མོ་ཆུ་ལ་རོལ་བཞིན་སུ་མི་དགའ། །

སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། །

ཇི་ལྟར་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། །

མ་ལོ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། །

དེ་མི་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ།

སེལ་གསུམ།

དང་པོ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ།

དེ་ལ་བྱ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། བྱ་དགའ་པོའི་བྱ་དགའ་པོ། དབྱངས་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ།

པོའི་བྱ་དགའ་པོའི་བྱ་དགའ་པོ།

༡༥ བྱ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། དེ་ལ་རྒྱ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ།

པོ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། གསུམ་གསུམ་པོའི་བྱ་དགའ་པོ། མཐའ་མོག་

སྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། གུ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། བསྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། བསྒྲིག་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ།

ཟུང་ལྡན་ཏེ་དུག་ཡོད།

༡) ཀང་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ། བར་མ་ཆོད་
ཀྱི་ཟུང་ལྡན། བར་དུ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་
ཏེ་གསུམ་ཡོད།

བར་མ་ཆོད་ཀྱི་ཟུང་ལྡན་ལ། ཀང་བ་གཅིག་ལ་ཡོད་པ། ཀང་བ་གཉིས་
ལ་ཡོད་པ། ཀང་བ་གསུམ་ལ་ཡོད་པ། (༡༥) ཀང་བ་བཞི་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་
བཞི་ལས། ༡) དང་པོ་ཀང་བ་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། (༡) ཀང་བ་
དང་པོའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པ། (༢) གཉིས་པའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པ། (༣) གསུམ་
པའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པ། (༤) བཞི་པའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པ་སྟེ་བཞི། ༢) ཀང་
བ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། (༥) ཀང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་
པ། (༦) དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ། (༧) དང་པོ་དང་
བཞི་པའི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ། (༨) གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་
པ། (༩) གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ། (༡༠) གསུམ་པ་དང་
བཞི་པའི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ་སྟེ་དུག་ ༣) ཀང་བ་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་།
(༡༡) ཀང་བ་སྔ་མ་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ། (༡༢) ཀང་བ་དང་པོ་གཉིས་
དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ། (༡༣) ཀང་བ་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ། (༡༤) ཀང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་མ་ར་ཡོད་པ་སྟེ་བཞི།
༤) ཀང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པའི་བར་མ་ཆོད་ཀྱི་ཟུང་ལྡན་བཅས་བཅོ་
ལྔ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལས་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་རེ་གཉིས་བཀོད་ན།

ཀླང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། ཆོག་ཀླང་དང་པོའི་
 ཐོག་མར་དབྱངས་གསལ་ཚོགས་པའི་མིང་། ལན་གཉིས་སུ་བཞས་པས་གཉིས་
 ཀའི་བར་དུ་ཡི་གེའམ་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འོག་
 མ་ནམས་ལ་འང་འདིས་རིགས་འགྲེ་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། ཙ
 བའི་རྒྱ་དཔེའི་ཆོག་ཀླང་དང་པོ་ལས།

སྤྱི་ནི་ན་སྤྱི་ནི་ན། །

ཞེས་དབྱངས་གསལ་ཚོགས་པའི་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆོད་པར་ལན་གཉིས་
 བཞས་ཏེ་བྱའོ། །སྤྱི་རྒྱ་ནི་སྤྱི་བས་འདིར་སྤྱི་དོན་གཉིས་ལ་གཙོ་བོ་སྤྱིའི་ཉམས་
 འགྱུར་གསལ་པོར་སྤྱི་ནི་ཆོད། དཔེ་བཟོད་ཀྱིས་བསྒྲན་བྱའི་གཙོ་བོའང་བྱང་
 ལྡན་གྱི་དཔེ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པས། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཙ་བའི་བྱང་ལྡན་
 སྤྱིར་གྱི་དཔེ་བཟོད་ནི། ཙ་བའི་རྒྱ་དཔེའི་ཆོགས་བཅད་རང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་
 དོན་ཅམ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། བྱང་ལྡན་དངོས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སྤྱི་ནི་མི་ཐུབ་པས།
 ཙ་བའི་དཔེ་བཟོད་དང་དེའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ལས་ཤེས་
 པར་བྱ། དཔེར་བཟོད།

(ག) འཇུ་མ་འཇུ་མ་ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ལས་ལེགས་འཕྲོས་པའི། །

འོད་ཟེར་འབྱུང་ཕྱག་བཀྲེ་བས་ལེགས་བྲིས་གྱི། །

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཙུང་སྤྱི་བདེན་པ་དག །

མཐོང་མཛད་ཟས་གཙང་སྤྱིས་ཀྱིས་འགྲོ་འདི་སྤྱིངས། །

ཞེས་ཀླང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ཚོགས་པའི་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

མིང་སྒྲིག་བྱུགས་གཅིག་པ་ཅན། འཇུ་མ་འཇུ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལན་གཉིས་བཞེས་
པའི་བྱང་ལྔ་ན་གྱི་བར་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་མཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཆོག་དོན་ནི་
དགེས་ཤིང་འཇུ་མ་པའི་ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ལས་འོད་ཟེར་འབྱུང་ཐུག་དུ་མ་བཞེ་བས།
ལྟ་ན་མས་ཀྱི་དྲེགས་པའི་ང་རྒྱལ་རབ་དུ་བཅོམ་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་
ལམ་གྱི་ཉོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པར་མཛད་པའི་བས་གཙང་སྤྲུལ་སམ། སྟོན་
པ་བྱུགས་མེ་ཅན་ཁྱིད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་འདི་ན་མས་དུས་དང་ན་མ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་བྱུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་སྒྲིངས་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་
ཆངས་བཞད་ལས།

ཟབ་ཟབ་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་རྒྱས་པས། །

ཤེས་བྱའི་སྤང་བ་འབྱུང་གྱི་འོད་དཀར་རིས། །

ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་གཅིག་དུ་མཛོད་མཛོགས་པ། །

བཤེས་གཉེན་རྒྱ་སྐར་དབང་པོས་ན་མ་ཀྱན་སྒྲིངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྐང་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྔ་ན། དཔེར་
ན་ ཅུ་བར། རྐང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། བུ་ར་ནོ་བུ་ར་ནོ། ཞེས་དང་།
རྐང་བ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ན་ཡ་ཏོ་ན་ཡ་ཏོ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྔ་ན་བར་
མཛོད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) དཀའ་དཀའ་གནད་ཀྱི་བ་ཆབས་ཆེར་འབྱུགས་པའི། །

ལེགས་སྒྲུར་རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོའི་པ་མཐའ་དག །

བརྟན་བརྟན་སྒོ་ཡི་གྲུ་རྗེངས་ལ་བརྟེན་ནས། །

རབ་བཤོད་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྒྲིང་བཟང་པོའི་ཞབས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པོའི་ཐོག་མར། དཀའ་དཀའ་དང་།
བདན་བདན་ཞེས་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཆོག་དོན་ནི། ལེགས་
སྒྲུབ་གྱི་བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བོག་དེ།
ཤིན་ཏུ་རྒྱུགས་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་ཆ་བས་ཆེན་པོ་འབྲུགས་
པའི་གཟུགས་སུ་བོག་དེ། བདན་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་སྒོ་གྲོས་ནི་གྲུ་ཇིངས་གྱི་
གཟུགས་སུ་བོག་དེ། མཁྱེན་པའི་སྒོ་གྲོས་གྱི་ཅ་ལ་ལ་བདེན་ནས་རིག་གནས་
རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་བཤོད་པའི་ཞུ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྒྲིང་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་
འདུད་ཅེས་པའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

གསལ་གསལ་རྒྱ་སྐར་ལམ་གྱི་གཞལ་ཡས་ནས། །

ག་བུར་རྒྱ་འབྲུང་དགོད་པའི་བཞིན་མཛེས་ལས། །

ཟེམ་ཟེམ་རྩལ་རྩལ་ཐིགས་པའི་ཆར་རྒྱན་ནི། །

བེཾའི་དོ་ཤལ་ས་ལ་འཕྲན་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱང་བ་སྐར་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་
དཔེའི་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། བེ་ཤ་དུ་བེ་ཤ་དུ། ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་
ཐོག་མར། སྐར་མེ་སྐར་མེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཀྱ་རུ་རྟེ་ཀྱ་
རུ་རྟེ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) དྲངས་དྲངས་གསལ་བའི་ཡིད་གྱི་མེ་ལོང་ངོས། །

སྐལ་སྐལ་ཤར་བའི་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་བརྒྱན་གྱིས། །

དུང་དུང་སྒྲོ་གསལ་གཞོན་ནུའི་འདྲན་བྱེད་ལ། །

སྒྲུ་ན་མེད་པའི་དགའ་སྒྲོན་ཅི་ཡང་རྒྱས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་རིམ་བཞིན། དྲངས་དྲངས།
 སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ལ། དུང་དུང་ཞེས་བྱུང་ལྟར་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་
 དོན་ནི། དྲངས་ཞིང་གསལ་བའི་ཡིད་ནི་མེ་ཡོང་གཙང་མའི་གཟུགས་སུ་བསྟོན།
 དེར་སྒྲུ་ལེར་འཆར་བའི་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་འདིས། སྒྲོ་
 གསལ་གཞོན་ནུའི་མིག་ལ་སྒྲུ་མེད་པའི་དགའ་སྒྲོན་རྒྱས་ཞེས་པའོ། །ཡང་
 ན་ཆངས་བཞད་ལས།

བཟང་བཟང་བརྒྱད་ལྟར་ཇ་དུའི་བུ་མོའི་མཆེད། །

སྒྲུ་སྒྲུ་སྒྲུ་མགྱིན་པའི་པི་སྒྲང་བསྐྱར་མཁས་མ། །

འཁྲུག་འཁྲུག་གུ་གུའི་ཉམས་ཀྱི་འགྲོས་སྒྲུ་བས་ཀྱིས། །

མཛེས་ལྟར་ཀྱན་བཟོད་སྒྲེག་མོའི་བང་ན་ཅེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་ལྟར་ནི། དཔེར་ན། རྒྱུད་པའི་
 ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། ར་མ་རྒྱུ་ར་མ་རྒྱུ། ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་
 ཐོག་མར། བྲ་ཏ་ལ་བྲ་ཏ་ལ། ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། བྲ་རུ་ཆི་
 བྲ་རུ་ཆི། ཞེས་དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། སྒྲོ་ར་ལྷ་སྒྲོ་ར་ལྷ། ཞེས་པའི་
 བྱུང་ལྟར་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) མཐོ་མཐོའི་སྒྲུ་ལ་འདུག་པ་ཙམ་ཉིད་དང་། །

ཆེ་ཆེའི་རིགས་རུས་ཙམ་གྱི་རིགས་པ་དང་། །

ཡང་ཡང་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །

འགྲིག་འགྲིག་ཤེས་བྱ་འཆད་ན་དཔལ་སྤང་བ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར། མཐོ་མཐོ་དང་། ཆེ་ཆེ། ཡང་
ཡང་། འགྲིག་འགྲིག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཚིག་
དོན་ནི། གོ་ས་མཐོན་པོའི་བྲི་སྒྲན་ལ་འདུག་པ་དང་། ཆེ་ཞིང་བཅན་པའི་གདུང་
བརྒྱད་ཅམ་གྱི་ཁེངས་དྲེགས་དང་། ག་སྐྱལ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་སྤང་འཛིན་པ་མིན་
ན་ཡང་། རོ་མཚར་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་གང་ཞིག་འཆད་པ་ལ་
མཁས་ན། རྗེ་དཔལ་སྤང་བ་ལྟར་སྒྲན་པའི་གྲགས་པ་འབར་ཞེས་སོ། ། ཡང་
ན་སྐྱེ་དོན་ལས།

ཐུར་ཐུར་འཕུར་ཅུལ་མགྲོགས་པས་དྲི་བཞོན་དང་། །

མཛེས་མཛེས་ལྟ་ན་སྐྱུག་པས་གསེར་མིག་ཅན། །

འུར་འུར་སྐྱ་འཛིན་འགས་པས་འབྲུག་སྟོང་གི། །

ལྷག་ལྷག་རྗེས་སུ་འགྲོ་འདི་ནམ་མཁའི་གྲ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བར་དུ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ལ། ཀྱང་བ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ། ཀྱང་བ་གསུམ་
ལ་ཡོད་པ། (༡༠) ཀྱང་བ་བཞི་ལ་ཡོད་པ། ཀྱང་བ་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པ་སྟེ་བཞི་ལས། དང་པོ། ཀྱང་བ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་ལ། (༡) ཀྱང་བ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། (༢) དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་
པ། (༣) དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། (༤) གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། (༥) གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ།

(ག) གློ་གྲོས་མངོན་པར་བྱས་པའི་ནམ་དཔྱིད་ཀྱིས། །

གློ་གྲོས་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་བཟང་ཏྲུ་མཁན། །

ཕལ་ཆེར་ཁེངས་པ་འཕྲོགས་པའི་གྲགས་པའི་དབྱངས། །

སྲིད་པའི་ཚེ་མོར་གྲགས་པ་ཡེ་མ་མཆར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། གློ་གྲོས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་
ལྷ་སྲི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཡི་གེ་གཞན་དུ་མས་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། མཁྱེན་
རབ་ཀྱི་གློ་གྲོས་ཤིན་དུ་བྱས་པའི་ནམ་དཔྱིད་ཡངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གློ་གྲོས་
ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་དོམ་པའི་མཁས་ལྷོ་མ་བཟང་པོའི་ཏྲུ་ཅན་དེ། གཡོ་
སྤྱུ་མཁན་ཕལ་ཆེར་གྱི་ཁེངས་པ་འཕྲོགས་པའི་གྲགས་པའི་དབྱངས་སྒྲིག་སྲིད་
པའི་ཚེ་མོར་གྲགས་པའི། ཡབ་རྗེ་སྒྲ་མ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་འདི་ནི་ཡེ་མ་མཆར་
ཞེས་ངོ་མཆར་བར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆོད་ས་བཞད་ལས།

མངོས་སྤྱུ་གེ་སར་དུ་ལ་མང་བཅུགས་པའི་རི། །

མངོས་ལྡན་གཟེ་འདྲ་སྟོང་གི་འཕྲོ་འདྲ་ཅན། །

སྲིད་ཞིའི་སྒྲ་ན་འབར་བའི་མཆོད་སྟོང་ཆེ། །

དགེ་ལེགས་ཕན་བདེ་གཏེར་གྱི་ཕུང་པོར་གྱུ་བ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཀྱི་བྱང་ལྡན་ནི།

དཔེར་ན། བྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་ལྷ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། ཀ་རེ་ཆ། ཞེས་
པའི་བྱང་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྟེན།

(ག) དམར་སེར་ལི་ཁྲིའི་མདངས་འཛིན་ཞིང་། །

དམར་པའི་མཆུ་སྒྲོས་ནམ་པར་གཡོ། །

དམར་འོད་ཆགས་པའི་ནམ་འགྱུར་ཅན། །

ཡིད་སྤྲུབས་དག་དེ་ནམ་པར་བཅོམ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་སྒྲ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། དམར་ཞེས་པའི་བྱུང་ལྡན་དག་གི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཆོག་དོན་ནི། ཁ་དོག་དམར་སེར་གྱི་མདངས་དང་ལྡན་ཞིང་། དམར་པའི་མཆུ་སྒྲོས་རབ་དྲུ་གཡོ་བ་སོགས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་མཁན། བདུད་དམ་ཡིད་སྤྲུབས་ཏེ། ཡིད་རབ་དྲུ་དཀྱགས་ཤིང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲོས་པར་བྱེད་པའི་དག་དེ་ནམ་པར་བཅོམ་མོ་ཞེས་པའོ། ། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

ཡིད་འཕྲོག་མངོས་པའི་སྤྱ་སྤྱག་མིག་གི་དབྱེད། །

ཡིད་འཕྲོག་གསུང་སྟན་ན་བའི་བདུད་ཅིའི་གཏེར། །

ཡིད་འཕྲོག་དབྱེད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་རབ་སྒྲོས་པས། །

འབྲི་ཤིང་གཞིན་ནུའི་ཤང་བར་རྒྱང་ལྷེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱང་བ་བཞི་གི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཀྱི་བྱུང་ལྡན་ནི། དཔེར་ན་། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་བཞི་གི་ཐོག་མར། ཀ་མ་ལེ། ཞེས་ཐོག་མའི་བྱུང་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གསང་གསུམ་མ་ལུས་པ། །

རྒྱལ་སྤྲས་གཞིན་ནུའི་གཟུགས་སུ་ལེགས་ཤར་པ། །

རྒྱལ་ཕྱན་མང་པོའི་གཙུག་ན་འགྱུང་བའི་ཕྱིར། །

ཡང་ཟེར། དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཀར་འཇམ་ལྷ་པོའི་གཟུགས་ལ་རབ་འཁྲུ་བ། །

མངོས་སྤྱུག་ལང་ཆོ་རྣམ་པར་རྒྱས་པ་ཅན། །

དཀར་གསལ་བཞིན་རས་ངོམ་ཆེ་ཁེངས་ལྡན་ཅན། །

མངོས་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་བདན་པ་རྣམ་པར་འཕྲོགས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པོའི་ཐོག་མར། དཀར་ཞེས་པ་
དང་། གཉིས་པ་དང་། བཞི་པའི་ཐོག་མར། མངོས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་གྱི་
བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཀར་ཞིང་འཇམ་པོའི་ལྷ་པོའི་གཟུགས་
བརྒྱན་ལ། འཁྲུ་བའམ་འགྲན་པའི་མངོས་སྤྱུག་གི་ལང་ཆོ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་
ལྷ་མོའི་བཞིན་རས་ངོམ་པའི་ཆེ། ལང་ཆོའི་ཁེངས་པ་དང་ལྡན་པའི་མངོས་
ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་བདན་པ་འཕྲོགས་ཞེས་སོ། །ཡང་ན་སྤྱི་དོན་ལས།

བྱ་བྱའི་བཟོད་པ་འཁྲོག་པོའི་གསེར་ལྡན་ལྷང་(མ་ཚུ)། །

དུས་བཞིར་ངལ་གསོ་མེད་པར་རྟག་འབབ་པ། །

བྱ་ཆོམ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་གསེར་བའི་ངོས། །

དུས་ཀྱི་མེ་རྟག་མཆོན་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་ཉིད། །

ཅེས་པ་ཀྱང་བའི་ཡ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་ཆ་གཉིས་འདྲ་བའི་བྱང་ལྡན་ཅན་

ནོ། །

ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། ཆོག་ཀྱང་སོ་སོ་ལ་བརྟོས་ཏེ་མིང་
ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་ཀྱང་། ཀྱང་བ་རང་རང་གི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་

བྱང་ལྡན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན།
 ཀླང་བ་སྤྲུམ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ། ཀླང་
 བ་སྤྲུམ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་བར་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ། ཀླང་བ་
 བཞི་ག་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཏེ་གསུམ་མོ། །རྣམ་གསལ་
 གྱི་དཔེར་བཞིན་ཅིག་བཏོད་ན།

ཀླང་བ་སྤྲུམ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་
 ཉེ་དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀླང་བ་སྤྲུམ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མར། སྤྲུལ་ལྷ་སྤྲུལ་
 ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མར། རྒྱ་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་ཞེས་བྱང་ལྡན་གཉིས་གྱི་
 བར་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དང་། ཀླང་བ་རང་རང་གི་བྱང་
 ལྡན་གྱི་བར་དུ་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་
 རིགས་འགྱུར། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ཆེ་ལ་ཆེ་ལ་རྒྱ་བས་ཕྱེང་གཡོ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །

ཆེ་ལ་ཆེ་ལ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ཆེ་ལས་བཏོད་པའི་ཐབས། །

བརྟན་བརྟན་གྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོད་པ་ལ། །

བརྟན་བརྟན་མཐོ་དང་ལྡན་པའི་དེད་དཔོན་གནས། །

ཞེས་ཀླང་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མར་ཆེ་ལ་ཆེ་ལ་དང་། ཀླང་བ་ཕྱི་
 མ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མར་བརྟན་བརྟན་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་དེ། ཀླང་བ་རེ་རེའི་
 བར་དུ་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་དང་། ཡང་ཀླང་བ་རང་རང་གི་
 ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཆེ་ལ་ཆེ་ལ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པ་འོག་མ་རྣམས་

གདོང་། ལྟའི་བུ་མོ་སྟེ་བྱུང་འདྲུག་གི་ཚུང་མ་དཔལ་མོའི་ལེགས་སྦྱེས་ལྟར་དཀར་
བའི་སྦྱེན་གྱི་ཕྱང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀར་ཞེས་སོ། །ཡང་ན་སྦྱོངོན་ལས།
ལེགས་ལེགས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་གཏེར་ལས་བཟུམས་ལེགས་ལེགས་མཚན་དཔེ་
གསར་བའི་རྒྱན་ལྟ་སྦྱེ་ལེགས་ལེགས། །

ལེགས་ལེགས་བཟུར་མི་མངོན་པའི་མཛེས་ལེགས་ལེགས་པད་མའི་འདབ་
བརྒྱ་ཁོད་པ་ལྟར་ལེགས་ལེགས། །

ལེགས་ལེགས་སྦྱེན་དཀྲུགས་ལྷན་ལེགས་ལེགས་འགྲོ་ལ་གཟིགས་པ་
ཅམ་གྱིས་བདེ་ལེགས་ལེགས། །

ལེགས་ལེགས་དད་པའི་ཚུ་གཏེར་འཕེལ་བས་ལེགས་ལེགས་བདེ་དགའ་ཟད་མེད་
རྒྱས་པར་མཛོད་ལེགས་ལེགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡) མཐའ་ཐོག་སྦྱར་བའི་བྱང་ལྟ་ལ་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་སྟེ། མཐའ་
ཐོག་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཀྱང་བ་སྒྲུ་མའི་མཐའ་དང་། སྦྱེ་མའི་ཐོག་མ་ན་
ཡོད་པའི་མིང་ཆོག་གང་རུང་གི་སྒྲ་གཟུགས་མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་བྱང་ལྟ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཅ་བའི་རྒྱད་པའི་ཀྱང་བ་དང་པོའི་མཐའ་དང་། གཉིས་
པའི་ཐོག་མར་མ་དེ་ན་སྒྲ་ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་མཐའ་དང་བཞི་བའི་
ཐོག་མར། ག་དུ་པི་དུ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྟ་ལ་གོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདི་ནི་
གོང་དུ་བཅོད་ཟིན་པའི་བྱང་ལྟ་ལྟར་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཀྱང་། འདི་ནི་དབྱང་
ལྟ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར་བཅོད་ལོགས་
སུ་བཞག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དཔེར་ན། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛོད་

པའི་བསྟོན་སྒྲིག་གྱུ་མཆོ་ལས།

བྱི་རུའི་མདངས་དང་འདྲེས་པའི་གསེར་བཟང་མདོག །

མདོག་ལེགས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་སྒྲུང་ངེར་མཁྱེན། །

མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱག་འཇམ་དབྱངས་འགྲོ་བའི་སྐྱབས། །

སྐྱབས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་འབྱམས་ཤེས་རབ་སྟོལ། །ཅེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

༩) ཀུན་ཏུ་བྱང་ལྡན་ལ། ཀུན་ཏུ་བྱང་ལྡན་གྱི་ངོ་པོ་ནི། སྤྲ་མའི་
མིང་ཆོག་རེ་རེ་བའི་བྱང་ལྡན་དང་མི་འདྲ་བར་འདིའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རྒྱང་
བ་གཅིག་གི་ནང་གི་མིང་ཆོག་ཡིག་ཅི་སྟེ་དེ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱང་བ་གཞན་ལ་འང་
གཟུགས་མཚུངས་སུ་བཀོད་པས། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདྲ་ཡང་བརྫོང་བྱེད་
དོན་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱང་བ་བཞུས་པ། ཆོགས་
བཅད་བཞུས་པ། བྱང་ལྡན་ཆེན་པོ་སྟེ་ཙམ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། རྒྱང་
བ་བཞུས་པ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱང་བ་དང་པོ་རིལ་པོ་དེ་རྒྱང་བ་གཉིས་
པར་བསྐྱར་ཏེ་བཀོད་པས་དོན་ཐ་དད་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལེགས་སྐྱར་སྐྱད་
ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་འང་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་བཟུལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ལ་
ནི། མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན། ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་ནི་བརྫོང་འདོད་
རྗེས་འབྱུང་གྱིས། ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་བྱེད་ན་མ་གཏོགས། དོན་ཡན་གར་
བ་ཞིག་སྟོན་གྱི་དེ་ཏུ་ཅང་དཀའ་བར་སྒྲུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་བཅད་རིལ་
བོ་གཅིག་ལ་ན་གཉིས་སུ་བཞུས་པའི་ཆོགས་བཅད་བཞུས་པ་དང་། ཆོགས་བཅད་

སྒྲིབ་དེ་བ་ཅིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

གཅིག་གི་ནང་ཆོག་ཀྱང་འདྲ་བ་ལས་བརྒྱད་དུ་བསྒྲས་པའི་བྱང་ལྡན་ཆེན་པོ་ནམས་
ནི་དེ་པས་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པའི་བོད་སྐད་ཅི་བཞིན་པར་མི་འཐོན་པས་འདིར་
འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་པོ། །

༥) བསྐྱེས་པའི་བྱང་ལྡན་ལ། མེ་ལོང་ལས། ཀྱན་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་
སྐྱེས་པ། །དེ་དག་དབྱེ་བ་གིན་ཏུ་མང་། །

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གོང་སྒྲོས་བྱང་ལྡན་དེ་དག་སྒྲ་ཆོག་ས་པར་བསྐྱེས་ནས་
སྤེལ་བ་ལ་ནམ་གངས་འདི་ཙམ་མི་ཞེས་ཆད་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་མོད།
མེ་ལོང་དུ་ཡང་དཔེར་བཅོལ་གཅིག་ལས་མ་བཞོད་དོ། །

༦) བསྒྲོག་པའི་བྱང་ལྡན་ལ། ཀྱང་བ་བསྒྲོག་པ་དང་། ཆོག་ས་བཅད་
ཐུད་བསྒྲོག་པ་དང་། ཆོག་ས་བཅད་བསྒྲོག་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་
ན། ཀྱང་བ་དང་པོ་ལུགས་འབྱུང་དུ་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད། ཀྱང་བ་གཉིས་
པར་ལུགས་བསྒྲོག་ཏུ་བཞོད་པས་ཀྱང་དོན་མི་མོར་སྟོན་ཅིང་ཆོག་འཇམ་
པོ་ལོང་བའི་ངག་སྒྲོམ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། གོང་ནས་བཤད་ཟིན་ལྟར་སྟན་
ངག་མཁན་རྩ་ར་མེས་བྱས་པའི་རྒྱ་མ་ཆའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དང་། བོད་
སྐད་ལའང་། སྒྲི་དོན་ལས།

འདུན་ཞིང་དགའ་ལྡན་མོས་པས་བརྩོན་འདོད་མཁས། །

འཇམ་ཞིང་སྟན་སྟེ་བ་མཛེས་ལེགས་མཁས་པར་སྒྲིན། །

མཁས་འདོད་བརྩོན་པས་མོས་ལྡན་དགའ་ཞིང་འདུན། །

སྒྲིན་པར་མཁས་ལེགས་མཛེས་སྟེ་བ་སྟན་ཞིང་འཇམ། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུས་དོད་ཙམ་རེ་འོང་ཆོག་པར་སྒྲུབ་པས་འདིས་མཆོན་པར་བྱའོ། །

༡༥ བྱ་དཀའ་བའི་བྱ་དཀའ་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ། བ་ལང་གཅིན་གྱི་
བྱ་དཀའ་བ་དང་། འཁོར་བའི་བྱ་དཀའ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བ་ལང་
འགོ་བཞིན་པར་གཅིན་བཏང་བའི་ཚུ་རིས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་རེ་འུ་མིག་ཏུ་འབྱེགས་
འགོ་ལྟར་བསྐྱག་ཆོག་ཏུ་བཀོད་པ་དང་། འཁོར་བའི་བྱ་དཀའ་བ་ནི་ཀྱན་བཟང་
འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འདི་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་མཁུན་རྩ་ལ་ལས་ཐོན་པའི་
རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །འདིར་སྤྱོདོན་གྱི་དཔེར་བཞིན་
མཆོན་ཙམ་བགྱིད་པ་ནི།

ཀྱན་འཁོར་འདིའི་ལྷོག་ཚུ་ལ་ནི། ཐོག་མར་ཤོག་གུའི་གཡས་ཀྱི་སྟེང་
གི་གྲ་ནས་ཟུར་འདེད་གྱིས་དབུས་བར་དུ་བསྐྱག་ དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་གྱི་སྟེང་
ཟུར་དང་། གཡོན་གྱི་འོག་ཟུར་དང་། གཡས་ཀྱི་འོག་ཟུར་ནས་དབུས་བར་
དུ་བསྐྱགས་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཏམ་
གྱི་སྦྱོར་བ་ལས།

རིགས་ལམ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་། །

གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་གར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། །

ཆོག་སྦྱོར་ཚུ་ལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ། །

ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྤྱང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་པར་ཐོན་ཅིང་། དེ་ནས་ཤོག་གུའི་གཡས་མཐའི་
དགྱིལ་ནས་ལས་ཟུར་གྱིས་དེད་ནས་སྟེང་མཐའི་དགྱིལ་བར་དུ་བསྐྱག་ དེ་བཞིན་

སྒྲིབ་དེ་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

དུ་སྟེང་མཐའི་དགྲིལ་ནས་མས་ཟུར་དང་། གཡོན་མཐའི་དགྲིལ་ནས་མས་
ཟུར་དང་། འོག་མཐའི་དགྲིལ་ནས་ཡས་ཟུར་གྱིས་བསྐྲགས་པས།

ཁྲུང་དོར་གནས་ཀྱན་ཕྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །

རིག་པའི་གསང་ཆོག་ཤར་མར་སྟོན་ལ་དགའ། །

སྒྲིབ་ལེགས་ཚུམ་ལ་མཁས་པའི་སྟན་ངག་གང་། །

མཁས་མང་དགའ་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག །

ཅེས་འབྲུང་ལ། དེ་ནས་སྟེང་གི་རིགས་པའི་འདྲ་སྟོན་སྟེང་ལྡན་ཞེས་
སོགས་དགྲུས་སྟར་བསྐྲགས་ནས་མཐུག་གི་དམ་བཅའ་དྲོ་རྩེའི་ཆོག་ཅེས་པའི་
བར་དུ་བསྐྲག་གོ་དེ་དག་ནི་བྱ་དགའ་པའི་སྟན་ངག་སྟེ། ཐོག་མར་གཞན་
གཞུང་གོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གྱ་ཟུར་བཞིར་བཀོད་པ་དང་། དེ་ནས་རང་ཚུམ་གོ་ལོ་
ཀ་གཅིག་དོས་བཞི་ནས་བསྟོན་པའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་དེ། ཕྱེད་དང་། ཤར་
དང་། མཁས་དང་། རིན་ཏེ་ཆོག་བར་བཞི་རང་བཞན་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་བྱན་
མོང་བར་གྱུར་པ་དང་། ཚུམ་པ་པོའི་ཀྱན་བཤད་ཀྱི་མིང་ངག་དབང་དབྱངས་
ལྡན་རིག་པའི་འདོད་འདྲི་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་གི་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྐྲགས་
པས་བ་ལང་གཅིན་གྱི་བྱ་དགའ་པའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་དང་། སྐྱ་རྒྱན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན། གོ་ལོ་ཀ་དགའི་ནང་དུ་སྟན་ངག་ཅེས་པའི་ཆོག་ལན་གསུམ་དང་།
སྟན་རྒྱང་བ་ལན་བརྒྱད་དང་། ངག་རྒྱང་བ་ལན་ལྔ་ཆང་བར་བྱས་པ་དང་།
དགྲུས་སུ་བསྐྲགས་པས་དམྱིད་སྟན་ངག་གི་རིག་པ་ལ་ཆ་གང་ཐད་ནས་བསྟོན་
པའི་བསྟོན་བསྐྲགས་ཤ་སྟག་འབྲུང་བའོ། །

	པའི	འཛོ	འཕེབས	སྟན	ངག	
ཕྱོལ		འབྱེད	འིའི	མིང		ཐུལ
ལྷ	དོན		མེད		པས	ཕུག
སྟན	འཛེབས	ཛོགས		སུས	ཤྱང	བསྟགས
དགའ	གནས	ལྷ	པའི	ཛོ	ཤྱོས	གསལ
ཐེ	ཆོམ	གནས		གཙུག	ཐུན	ཉིད
ལྷ	ཆད		མེད		ལ	དཔའ
བསྟོན		ངག	འཛོ	ཐོབ		བསྟོན
	བུའི	ལྷང	ཡང	སྟོད	མེད	
	བསམ	སྟོན	བྱེད	འོད	དང	
འཕྱིན		མཆོག	འཛོའི	སྟེལ		དང
གསུང	རབ		སྟེང		ལ	རག
བཛོད	བུའི	སྟོང		མ	བཀུག	པར
ལུས	ཅན	ཀུན	དགུ	མགྱིན	གཅིག	ཉིད
རྟུར	བཅས	མྱིད		རབ	མོས	ན
དོན	རྒྱང		པའི		ལ	འཕོད
ས		སྟན	གཞན	ཆོག		དམན
	གསུམ	ན	བཅའ	དོ	ཆེའི	

༡༥ དབྱངས་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ། དབྱངས་ལོ་རིམ་བཞི་པ་
ནི། ཀྱང་བ་བཞིར་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞིར་ངེས་པ། གསུམ་ངེས་པ། གཉིས་
ངེས་པ། གཅིག་ངེས་པའི་ཆོག་སྲུ་བཅད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར་རོ། །

གནས་ངེས་པ་ནི། ལྷ་ར་བཤད་པ་ལྷ་ར་གྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་གནས་མཁྱེན་
པ། ཀན། སོ། མཆུ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་གནས་ལྷ་ར་བཤད་པའི་ཆོག་སྲུ་
བཅད་པའི་ཀྱང་བ་གང་གི་ཡི་གེའི་སྒྲིབ་གནས་མཆུངས་པར་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

གསལ་བྱེད་ངེས་པ་ནི། ཆོག་སྲུ་བཅད་པའི་ཀྱང་བ་གང་ལ་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྒྲིབ་ཐུ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མཆུངས་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་ཟེར།
དེ་དག་ལས་དབྱངས་ངེས་པའི་དཔེར་བཅོལ་ནི་ལེའུ་གཉིས་པའི་དབྱར་བཞི་དང་
པདེ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབྱངས་གཅིག་ངེས་པའི་དཔེར་
སྒྲིབ་པ་ལས།

སྒྲིབ་པ་དག་ཉིད་ལོ་ཆོད་སྒྲིབ་ཐུ་ལའི་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་
ཀྱི་དཔེར་བཅོལ་ཁ་ཆོད་པ་བཀའ་བྱིན་མཆུངས་མེད་སྒྲིབ་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཚུ་མ་
ཐུགས་སྲུ་ལུ་ལ་བ་གཞིར་བཞག་ལ། མགོ་མཇུག་གི་མཆོད་བཅོལ་དང་སྒྲིབ་
བྱང་བཅས་བསྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཅན་བཅས་ལུགས་སྲུ་བཅུ་མས་པ་ཞིག་ལོ་རིམ་བཞི་པ་
གནས་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་
མེད་བྱས་པའི་ཚུ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིབ་པ་
མཆོན་པོར་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་
སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་སྒྲིབ་པ་ལོ་རིམ་བཞི་པ་

ཨ་རེས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལྟར།

ཀ་ནས་ཡང་དག་ཐུ་མ་སངས་རྒྱས་ལ། །

ཁ་བ་ལྟར་དཀར་ཆེ་བལ་ལྟག་བསམ་ངང་། །

ག་གལ་རྒྱན་ཆ་དར་སྒྲ་མང་བཤམས་ནས། །

ང་རྒྱལ་རྒྱགས་བལ་དད་པས་ཕྱག་མང་འཆ་ལ། །

ཅ་ལག་བྱུང་རྩས་བསགས་ལ་མ་གཟན་པར། །

ཆ་བྱད་ནམ་དག་སྒྲ་དང་སྒྲ་ར་བཞར། །

ཇ་མདངས་དར་ལས་གཟན་དང་གམ་ཐབས་འཆང་། །

ཉ་གང་ཆེ་རྒྱས་བསམ་པས་གཞན་པན་བརྩམས། །

ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ཤུགས་གང་བརྟན་ལམ། །

ཐ་དད་ནམ་མང་ཉན་བསམ་སྦྱངས་པས་ན། །

ད་ལྟ་ཀས་མཐར་ཐུ་ལམ་ལ་ཆས་ཀྱང་། །

ན་ཆ་འངམ་སྐབས་སྒྲར་བསྐབས་ཡང་ཡང་གཤར། །

པ་རྩ་གངས་ལྗན་སྒྲ་དང་ཆད་མ་ནམས། །

ཕ་མཐར་བཞལ་བ་མཁས་པར་དཀའ་ན་ཡང་། །

བ་ལང་རྩ་གཟན་འདྲ་བར་དམན་ལས་ལ། །

མ་ཆགས་རྟག་བསྐབས་སྐལ་བ་བཟང་སྒྲུལ་ཤར། །

ཅ་རྒྱ་བ་དང་དབྱངས་ཅན་ཀ་ལུ་པ། །

ཆ་གང་ནད་བརྒྱ་བསལ་ཐབས་སྒྲན་དབྱད་དང་། །

རྒྱ་ལས་ལྷགས་སྒྲུབ་བཀའ་བསྟན་ཟབ་རྒྱས་གནད། །

ཕྱལ་ཕྱལ་འཆར་སྒྲིག་ཚད་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་ལོ་རྒྱུད། །

ཞུ་ཁ་ངང་མདངས་རབ་གསལ་གྲུབ་ལ་འཆངས། །

ཟེ་ཉལ་སྒྲིབ་ལ་ལ་འཐུས་གཏན་སྒྲིངས་ནས། །

འཕག་བསྟན་དང་པ་མར་པན་མཛད་ལ། །

ཡ་རབས་བྱ་བས་ནམ་ཡང་དལ་བས་དམན། །

ར་བས་མཐའ་བརྒྱན་གྱི་ཁང་ཉམས་དགའ་བར། །

ལ་ལ་ཐ་གལ་ལས་ཀས་འདྲའ་བ་ཕངས། །

ལྷ་ས་ན་ལ་སྒྲིག་བར་དད་ལྷན་ན། །

ས་སྒྲིག་འཕགས་སྒྲིག་བསྒྲིག་བར་འབད་ཀྱང་དགའ། །

ད་ཅང་བྱ་དཀར་གྲགས་ལྷན་སྒྲིག་ངག་ལམ། །

ལ་རྒྱང་གདངས་སྒྲིག་ཚད་སྒྲིག་དབྱངས་དཔལ་ལ་འགྲན། །

སྒྲིག་བྱོན་མཁས་པའི་མཛད་སྒྲིབ་འི་བཞིན་དུ། །

རིག་པའི་འདོད་འཛོལ་སྒྲིབ་ལས་འདི་འབྱུངས་སོ། །

ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྒྲིག་ངག་ལ་དགའ་བའི་གཞིན་རྒྱ་ཆོར་སྒྲིག་གི་ཚུལ་
དུ་ལུལ་བ་སྒྲིག་འདི་བྱ་དཀར་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི་ཀ་སྒྲིང་སྒྲིག་ལྷན་གྱི་རིམ་མ་འཆོལ་
བར་ཆིག་རྒྱང་རེའི་མཁོར་བཞོད་པ་དང་། དཀྱུས་གི་ཆིག་རྒྱུས་ལ་གི་གྱ་
ཞབས་ཀྱི་འགྲང་བུ་ན་རྒྱ་གཅིག་གྱང་མེད་པར་མ་ཟད། རྒྱ་མ་པ་པོའི་ཆོ་གང་
གི་བྱང་བ་བཛོད་པའི་དོན་བསྒྲིག་ཏེ་བཞོད་པ་འདི་ལ་ཟེར་རོ། ཇེས་ན་སྒྲིག་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

གྱུ་ཚུ་ལ་ངི་རྩ་བུ་ཡིན་པ་གོ་སྒྲིབ་པའི་ངག་གིས་བརྟན་ཟིན་དོ། །སྒྲིབ་པ།

གྱུ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད། །

གྱུ་ཆེན་རིག་པའི་བང་མཛོད་རྩུར་གང་མོད། །

གྱུ་མཆོ་ལས་འོངས་ཚུ་ཡི་ཐིགས་པ་བཞིན། །

གྱུ་བོད་གཞོན་ནུ་དགུས་པའི་སྒྲིབ་སུ་སྤེལ། །

ཅེས་བྱ་བ་ནི་རེ་ཞིག་ངལ་གསོ་སྟེན་པའི་སྒྲིབ་གྱུ་ཆེན་གྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །

གཉིས་པ་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱ་བཤད་པ།

༡༥ གཤམ་ཆོག་གི་རོ་པོ་དང་གྲངས་སོགས་བསྟན་པ།

གཤམ་ཆོག་ཅེས་པ་ནི་སྒྲིག་པ་ལྟགས་ཀྱི་འདྲ་བཞག་སྒྲིག་ཆོག་པས་སྒྲིང་ཆོག་
བཤད་པ་ལ། ད་ལྟ་ཡལ་སྐད་དུ་ཁེད་ཟེར་བ་འདི་དང་འགྲོ་ཕྱིགས་འདྲའོ། །དཔེར་
ན། ཅན་དན་སྒྲིང་པོའི་ཅེ་མོན་ས། །གཡུ་འབྲུག་སྒྲིང་མོ་འབྲུག་འགྲོས་ཤེད། ཅི་
ཁེད། ཅེས་ཅིག་གིས་དྲིས་པ་ལ། གཞན་པ་དེས་སྒྲིག་སྒྲིན་པའི་དུ་བ་རེད་
ཅེས་ལན་བཏབ་པས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཐིག་པར་གྱུར་ན་ཁེལ་ནས་ཏབ་ཆ་འཆོར་
བ་དང་། མ་ཁེལ་ན་རྒྱལ་ལམ་སྒྲིགས་གང་བཞག་ཤོར་འགྲོ་བའི་ཁ་མཆར་
དེ་དང་མཚུངས་སོ། །གཤམ་ཆོག་གི་དགོས་པ་ནི། མང་པོ་ཆོགས་པའི་དབྱས་
སྒྱུ་རེའམ། ཅེད་མོའམ་བཞད་གད་སྒྲིང་པའི་ཆེད་དང་། ཆོགས་པའི་ཁྲིད་
དུ་གསང་སྟེ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཤམ་ཆོག་འདི་མཁོ་དགོས་ཡོད་པ་ལྟར། སྒྲིག་པ་
གི་སྐབས་འདིར་ཡང་། ཆོགས་པའི་དབྱས་སམ་འཕྲིན་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། གཤམ་སྒྲིག་ཀྱི་དོན་ལ་གཤམ་ཆོག་འདི་མཁོ་ཆེ་བར་བརྟེན། བསྐྱུས་
བརྗོད་དང་རབ་བཏགས་དང་སྒྲུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་འདྲ་བའི་གཤམ་ཆོག་འདི་
ཉིད་སྒྲིག་པ་གི་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་གས་སུ་བཞག་ནས་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱ་ཅེས་མིང་དུ་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མེ་ལོང་དངོས་བསྟན་ལྟར་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ༡། ཀྱན་
ཆོགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ ༡། སྒྲིབ་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ ༡། རིམ་བཤམ་གྱི་གཤམ་ཆོག་ ༤། རབ་

བཅོམ་གྱི་གཤམ་ཆོག་ ༥ མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ ༥ ལྷུ་བ་མེད་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་
 ༥ གྲངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ ༥ རབ་བཏགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ ༥ མིང་དུ་མ་འདུས་པའི་
 གཤམ་ཆོག་ ༡༠ བསྐྱབས་པའི་གཤམ་ཆོག་ ༡༡ མཐུན་སྒྲིའི་གཤམ་ཆོག་ ༡༢ རྒྱུ་རྒྱུ་
 པའི་གཤམ་ཆོག་ ༡༣ ཡོངས་འཕྲོག་གི་གཤམ་ཆོག་ ༡༤ གཅིག་བསྐྱབས་ཀྱི་གཤམ་
 ཆོག་ ༡༥ གཉིས་བསྐྱབས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ ༡༦ ཡོངས་འདྲེས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་སྟེ་
 བཅུ་དྲུག་གོ། །

དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། ཆོག་ཕྱད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་སྐད་སྐད་ཀྱི་མང་པོ་ཆོག་སྐད་
 ཤིང་མཚམས་སྐྱར་ནས་དོན་གཞན་ཞིག་གོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་དོན་དངོས་
 གཤམ་པ་ནི་དང་པོ་དང་། གཤམ་བྱ་དང་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་སྒྲིའི་གཤམ་འདྲ་བ་
 ལས། གཤམ་བྱེད་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཤིང་བའི་སྒྲིའི་གཤམ་ཀྱི་མིང་གཤམ་བྱ་ལ་གྲགས་
 ཚུང་ཞིང་དངོས་དོན་སྐྱར་བར་བྱས་པ་ནི་གཉིས་པ་དང་། ཆོག་སྐྱར་ཀྱི་གོ་རིམ་
 ཤིན་ཏུ་འབྲུག་པར་བྱས་ནས་དོན་ཉོག་གསལ་པ་ལ་དཀར་ཆོག་སྐད་ཀྱི་མིང་གཤམ་པ་ནི་
 གསུམ་པ་དང་། ངག་སྐྱར་གང་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་འདྲུག་ཏུ་རུང་བ་ཅམ་ལས་
 སྐྱར་ཡོངས་སྐྱར་མ་གྲགས་པའི་མིང་གི་སྐྱར་བ་ལེགས་པར་བཏགས་ན་འདྲུག་
 རུང་བའི་དོན་ཅམ་ཆང་ཞིང་བདེ་སྐྱར་ཏུ་ཉོག་སྐྱར་ཚུལ་མེད་པར་བྱས་པ་ནི་བཞི་
 པ་དང་། བཞུགས་བྱ་དངོས་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་བཤད་པར། དེ་དང་ཆོས་
 མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་དེར་བཏགས་ནས་ཆོག་སྐྱར་འདྲ་བར་བྱས་པ་
 ནི་ལྷ་པ་དང་། གཤམ་བྱ་ལ་བཤད་དུ་རུང་ཅམ་གྱི་ཆོག་དག་སྐྱར་ནས་ལྷུ་བ་མེད་ལས་
 ནན་གྱིས་མཚོ་བསམ་གཏོང་དགོས་པ་ནི་དྲུག་པ་དང་། བཞུགས་བྱ་གང་ལ་མཛོད་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཆོག་ས་འདྲེས་པར་བྱས་ནས་སྐབས་དོན་གཤམ་པ་ནི་བརྟུག་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

༡༥ གཤམ་ཆོག་འགའི་དཔེ་མཆོན་འགོད་པ། དེ་དག་གི་རོ་བོ་བཀོད་
ཟིན་པས་སྒྲུར་བྲི་བར་མི་བྱ།

ཀུན་ཆོག་ས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ནི། དཔེར་ན།

ཙ་བར། མུ་ཡུལ་གྱི་ར་སེམས་ཀྱིས་ནི། །

ཤེས་པ་མེད་ལ་ཅི་སྤྲད་ཁྲོ། །

གནས་མིན་དུ་བ་འདི་ཡིས་ནི། །

ཅི་བྱེད་ཀུན་དུ་མིག་དམར་མ། །

ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་གཤམ་བྱའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་བ་དང་པོར། བདག་གི་
སྐད་དོད་ཨ་སྤྲད་ལ་དུག་པའི་ངས་བྱིན་ནམ་དཔེ་དང་བཅས་མེ་རུ་བསྐྱར། ས་
རོལ་དུ་གནོད་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ག་ས་བཞག་མེའི་སློག་གི་ཨ། ཨ་ཡ་རུ་བསྐྱར་
པས་མུ་ཡུལ་ཞེས་གྲུབ་པའི་ཡུ་སློག་མེད། ཨ་ག་སའི་ཨ་ལ་དངས་པས་མུ་ཡུ་
ག་ས་ཞེས་པར་གྲུབ། ག་སའི་ས་རྣམ་བཅད་དང་། ཡང་། རོའི་སྐད་དོད་
ར་ས་བཞག་རྣམ་བཅད་ཨུར་བསྐྱར་གའི་སློག་གི་ཨ་དང་ཨུ་གཉིས་ཨོ་རུ་
བསྐྱར། གོང་དུ་དགག་ཆོག་ན་ཉ་ཞེས་པའི་ན་བཞག་པས། ན་མུ་ཡུལ་གྱི་ར་
ས་ཞེས་པར་གྲུབ་པ། པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དེ་བདག་གི་གནོད་
པའི་རོ་སེམས་ཀྱིས། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཆོག་དོན་ནི། བདག་གི་གནོད་པའི་
རོ་སྤྲོ་གནོད་པའི་ཉམས་ཙམ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཤེས་པ་རུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་ལ། ཁྱིད་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཁྲི་ཞིང་དུས་ནས་མིག་དམར་

སྒྲིབ་དེ་བའི་གཞི་ལ་མཛོད།

སྒྲིབ་ལ་བྱུག་པས་ཐར་བའི་སྒྲིག་ལེན་པར་ཚུམ་པའི་འཁོར་བའི་བྱ་བ་འདི་ལ་
བདག་དགའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཆོག་གི་མཚམས་སྒྲུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་
འདྲེས་ཏེ་སྒྲིབ་གཟུགས་གཞན་དུ་འགྱུར་ནས། རོན་གཞན་ལ་འབྱུང་བར་བྱེད་
པ་ལྟ་བུའོ། །

རབ་བཙུམ་གྱི་གཟུགས་ནི། དཔེར་ན།

ཙུ་བར། བུ་མོ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱུ་མཛེས་ལ། །

རྒྱུ་གདུབ་རྒྱས་པ་སྒྲ་སྒྲན་སྒྲིགས། །

མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འདིར། །

བདག་གི་སྒྲིག་ནི་བརྟན་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་བུ་བུ་མོ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱུ་མཛེས་པ་དག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་གདུབ་
རྒྱས་པའི་སེལ་བར་སྒྲིབ་བའི་སྒྲ་སྒྲན་པར་སྒྲིགས་པ་དེ། རྒྱ་བའི་མངོན་སུམ་
དུ་གྱུར་པས་བདག་ལ་འདོད་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་ནས། ཆགས་པའི་དབང་གིས་
བདག་གི་སྒྲིག་ནི་འཇིག་པར་ཉེ་བས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་
རྒྱ་དཔེ་ལ་ཏ་ཅང་གོ་དཀའ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་གོ་དཀའ་
བ་མི་འབྱུང་།

(ག) རོན་སྒྲ་ལྟས་བྲལ་ཅེ་རྒྱུ་མཛེས་པ་། །

རྒྱུ་མཛེས་གཞན་ལ་སེམས་པའི་ཡིད། །

ཉེ་བར་གནས་རྒྱུ་མཛེས་རབ་བཙུམ་ནས། །

ཁྱུང་བར་ཉལ་བའི་སྒྲུལ་དེ་སུ། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་ནི། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རི་ཁྲོད་པ་དག་
ལ་ཟུར་བའི་ཆོག་སྟེ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་སྒྲིག་པའི་རྣམས་པ་དང་བྲལ་
པའི་སྟེ་རྒྱུང་ཞིང་། སེམས་འཁྲིག་པོ་ཅན་གཞན་ལ་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་ཡིད་
དང་ཐུན་ཞིང་། རྟེ་བར་གནས་པའི་མཐུན་གྲོགས་རྣམས་རབ་དུ་བཅོམ་པ་འཇམ་
མེད་དུ་བྲལ་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་བྲག་ཁུང་ནང་དུ་སྒྲིག་པའི་སེམས་ངན་དུག་
སྐྱུལ་ལྟ་བུའི་གཡོ་སྐྱུ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་པ་དེ་ནི་སྟེ། ཞེས་པའི་བཅོད་དོན་དེ་གཤམ་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱུལ་དངོས་ལ་དཔེར་བྲས་ཏེ། གཤམ་བྱ་རི་ཁྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་
གཤམ་ཆུང་ཡང་། ཆོག་དེ་ལྟར་བཅོད་ནའང་འཇུག་དུ་རུང་བའི་དོད་ཅམ་
ཆང་བའི་སྒྲིག་སྐྱུལ་བཅོད་དེ་རབ་དུ་བཅོམ་ཞིང་སྐྱུལ་དེ་སྐྱུ་ཞེས་གཤམ་བྱེད་སྐྱུལ་
དངོས་ལ་ཁ་འཕངས་ནས་བཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

མིང་དུ་འདུས་པའི་གཤམ་ཆོག་ནི། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། མིག་མི་བདུན་མ་ས་ལྟན་འགའ། །

དང་པོར་རྒྱ་ཇ་ཞེས་པར་སྒྲིགས། །

ས་རྒྱ་ཏ་ན་ཡང་སྟེ་འདི། །

ཀྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཁྲབ་འཇུག་མིན། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ནི་མིང་རྒྱ་ཇ་ཏ་ན་སྟེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྐྱུ་རྒྱ་ཞེས་འབོད་པའི་
མིང་གི་ཀྱལ་པོ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་ས་ལྟན་ཞེས་ཀྱལ་པོ་དང་མིང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
རུང་བ་ཅམ་གྱི་མིང་དང་ཡང་རྒྱ་ཇ་སྟེ་མིའི་ཀྱལ་པོ་དང་མིང་གི་ཀྱལ་པོའི་མིང་
གི་ཆ་ནས་བཅོད་པ་དང་། ས་རྒྱ་ཏ་ན་ནི་ཁྲབ་འཇུག་གི་མིང་དུ་འཇུག་མོད།

ཀྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཁྱབ་འཇུག་མིན་ཞེས་གིང་དེ་ཡིན་པར་བརྟན་ཅིང་། བཅོལ་
 རྟོན་དེའི་གཤམ་བྱེད་ནི། གྲེ་མིག་མི་བརྟན་མ་ཞེས་བོས་ནས་བཅོལ་རྟོན་གིང་
 དེའི་མིང་གི་ནམ་པ་ཅན། ས་ལྡན་ཞེས་ཀྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ཇ་ཞེས་
 ཀྱལ་པོ་དང་། ས་རྒྱ་ཏ་ན་ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་བཅས་བཅོལ་པས། བཅོལ་
 རྟོན་དངོས་ཀྱི་བར་བཅད་ཅིང་། རྟོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་ཡང་
 རྒྱ་ཇ་ཀྱལ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ས་རྒྱ་ཏ་ན་ཁྱབ་འཇུག་མིན་པར་བཅོལ་པས། འདིར་
 རྒྱ་ཇ་ཏ་ན་སྟེ་གིང་གི་ཀྱལ་པོ་ཡིན་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་མོད། བཅོལ་
 རྟོན་དེའི་མིང་བཅོལ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སྒྲ་ཚོགས་བསྡེས་
 ནས་ཐད་ཀར་བརྟན་ན་མིང་དུ་མ་བཅོལ་པ་ཅམ་ལས་དངོས་རྟོན་དེ་མི་གསལ་
 བར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོལ།

(ག) རྒྱ་ལྡན་ཀྱན་ཡན་མཚོ་ལས་སྟེས། །

འཆི་མེད་གཙོ་བོ་རོལ་མོ་མཁམ། །

ཉམས་འགྱུར་གར་གྱི་ནམ་བྲེལ་བས། །

འདོད་པའི་དངོས་པོ་སྦྱེལ་ཅིག་གྱེ། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ལྟ་མོད་དབངས་ཅན་མ་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི་རྒྱ་ལྡན་ཞེས་བྲང་
 སྒྲིང་ཕུར་བྱ་དང་། ཀྱན་ཡན་ཞེས་ཟླ་བ། མཚོ་ལས་སྟེས་པད་མ། འཆི་
 མེད་གཙོ་བོ་བརྒྱ་བྱིན། རོལ་མོ་མཁམ་དྲི་བ། ཉམས་འགྱུར་གར་གྱིས་བྲེལ་
 བགར་མཁམ་ཏེ་དབངས་ཅན་མའི་མིང་གི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་མིང་གཞན་སྒྲ་ཚོགས་
 བཅོལ་ནས་བཅོལ་རྟོན་དངོས་དེ་མི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བསྐྱེད་སྒྲིག་པ་ཆོག་ནི། དཔེར་ན།

ཙ་བར། སུ་ཞིག་གང་དང་འགྲོགས་པ་ཡིས། །

བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ནི། །

ཐོབ་ཅིང་ཟས་ཀྱི་དུས་དག་དུ། །

གལ་ཏེ་མཐོང་ན་འདོར་བར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པུ་རྟེན་མགོ་བོ་དང་བརྟེན་པ་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས། སུ་
 ཞིག་གིས་སྐྱེ་ནི་མགོ་བོ་དང་འགྲོགས་པ་འི་ཆེ་བ་ཀྱི་བ་དང་བཤད་པ་དང་རྒྱན་
 སོགས་འདོགས་པ་སོགས་གཅེས་སྤྲུམ་དང་། བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 དེ་དང་རྟེན་ཅིག་དུ་ཐོབ་ཀྱང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྲིའི་ཉག་མ་རེ་རེ་ཅམ་ཟས་
 ཀྱི་ནང་དུ་སོང་བ་མཐོང་ན་ཡང་དེ་ཀྱན་གྱིས་འདོར་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་རྟེན་
 མགོ་བོ་དང་བརྟེན་པ་སྐྱེ་གཉིས་སྤྲུམ་གིང་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་ལ་ཡང་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལ་གཙོ་པོ་ལྟ་བུ་འདོན་པ་དང་། རྟེན་བརྟེན་བྱེད་
 གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆོག་གི་རྣམས་པ་འདོན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུམ་ཚུལ་འདྲའོ། ། དཔེར་བཞིན། རྩ་ལྷ་དམར་པས།

སྤྲིད་ཞི་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་མཆོད་འོས་དེས། །

དཔེ་བྲལ་གཏོང་བའི་སྒོ་འཕར་བརྒྱ་བྱེད་ནས། །

ཀྱན་གྱི་རེ་བ་ཡོད་བཞིན་སྒོང་བའི་བྱེད། །

ས་གསུམ་བྱིན་ཡངས་བསེལ་བའི་བྱེད་པོར་གེས། །

ཞེས་གསུངས་པུ་འཕམ་རྟེན་སངས་རྒྱས་དང་བརྟེན་པ་ཆོས་ཏེ། སྤྲིད་པ་

སྒྲིབ་དེ་བའི་གཤེད་མཛོད།

དང་ཞི་བའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཀྱན་གྱིས་མཛོད་འོས་སུ་གྱུར་པ། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། དཔེ་རྒྱ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྒྲོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྱེས་ནས། འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་རེ་བ་ཡོངས་
སུ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། ས་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ཡངས་པོར་བྱུང་བའི་ལུས་ཅན་དུ་ག་
གསུམ་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟེར་བ་རྣམས་ཕན་བདེ་བསེལ་བའི་དགེ་ལེགས་
སྟོར་བའི་བྱེད་པོར་གྲེས་ཞེས་སོ། །འདིར་ལ་ལས་གསུམ་རྟེན་རྒྱ་བདང་བརྟེན་
པ་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ལ་སྦྱོར་བའང་ཡོད། ཆོག་འདིས་རྟེན་བཛོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱས་
ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་ཀྱན་མོངས་མུན་པའི་སྤྱུག །

རིང་དུ་བསྐྱད་པས་སྒྲོ་གྲོས་སྒྲོང་བའི་མཛོད། །

བདེ་ཆུག་སྒྲོ་བརྒྱ་ཕྱེ་བས་སྤྱོད་པའི་ལམ། །

སྟན་པའི་བདུད་རྩིའི་ཁང་བར་བསྐྱབས་འདི་མཚར། །

ཞེས་གསུམ་རྟེན་རྩ་མོད་བྱངས་ཅན་མ་དང་། བརྟེན་པ་རྩ་མོའི་ཐུགས་
རྩེ་དང་བྱིན་རྒྱལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁོང་བཀོད་དེ་དག་མེ་
ལོང་མའི་གཞུང་གི་གཤེད་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་ཙམ་ཡིན་ནོ་རྒྱས་པ་གཞུང་གཞན་
ནས་གྲེས་པ་གྱིས།

འདིར་མཚུངས་མེད་མཁས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་ཟིན་པ། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དཔྱི་ས་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་རང་གི་སྒྲོ་བ་བྱ་རྣམས་ལ་ཅེད་མཚར་གྱི་ཚུལ་
དུ། འདི་གཉེན་ཅན་པོ་དག་གི་ངག་ལམ་ལས་ཐོན་པའི་ཁེད་དམ་ལྡེ་ཕུ་ཉམས་

མཚར་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་གཞི་གྲུ་སྒྲུབ་པ་འདིར་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བཀོད་ན་འོས་སུ་ཆེ་བས་འདི་སྒྲུབ།

སྒྲུབ་དཀར་ཐང་ན་ཚར་དུ་དངར་བ་ཡི། །

གནག་སྒྲུབ་གོས་བཟང་གྲོན་པའི་བལ་ལྷན་གྲངས། །

འཁར་བས་བགྲང་བཞིན་ཇི་པོ་བར་མེད་དུ། །

འགྲུར་ཁྲགས་སྒྲུ་དབྱངས་སྒྲོང་གིས་ནམ་པར་བྲེལ། །

(ཐང་དཀར་དཀར། ལྷག་ནག་ནག་ ལྷག་ཇི་སྒྲུ་བ། ཅི་ཁྲིད་དཔེ་ཆ་
འདོན་པ།)

དབང་སྒྲོགས་ས་འཛིན་སྒྲག་ནས་ལྷགས་སྒྲུང་ཁ། །

གནམ་སར་སྒྲུལ་བའི་འཛིགས་རུང་མཆེ་བའི་ཟེལ། །

མ་བཟོད་བློར་ཐང་གི་བལ་ལྷན་ཁ། །

ཅང་མེད་སྒྲོང་པའི་དབྱངས་སྒྲུ་སྒྲོན་པར་བྲོས། །

(སྒྲོད་ནས་སྒྲུང་གི་ཁྲི་ཁྲག་དངས་ན། །སྒྲོད་ནས་སྒྲུག་པའི་ལྷག་འདོག་
གི། ཅི་ཁྲིད། སྒྲུ་རེངས་ཤར་བ།)

ཡལ་ག་ལྷ་ལྷན་སྒྲོག་གི་ཀ་བ་ཅན། །

སུལ་བཀྱ་ནམ་བུའི་བྱི་རུའི་ས་འཛིན་ཅེར། །

མཇུག་སྒྲོ་ཁོང་དུ་དངས་པའི་དུར་བ་མོ། །

བྱར་འགྲོས་བཀྱིད་པའི་ལང་ཆོ་ཡི་གར་འོང། །

(རི་སུལ་མོ་ཡག་གི་གོང་བན། །བྱ་དུར་བསེར་པོ་བྱར་འགྲོས་ཡེད། ཅི་

ཁོད། རྒྱ་གམ་དང་ལྷ་མོ་རྒྱ་གམ་མཁུན་པའི་བཙུན་པ།

དཀར་ནག་འོད་བཀྲག་མ་འདྲེས་སྒྲིབ་གམོ།

རང་མོང་སྒྲིབ་བྱར་བདེ་རྒྱག་འདུལ་བན།

གནག་སྒྲིབ་མདངས་མཚར་རྩམ་པའི་འདུག་སྒྲིབ་མོན།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་མེལ་ཆེའི་རྣམ་པས་སྒྲིབ་འགྲུང་།

(སྒྲིབ་ཁྱམ་ཁྱམ་འདུལ་མ། རྒྲིབ་མེལ་མེས་ཁྱམ་སྒྲིབ་མཚན་མ། ཅི་

ཁོད། ཅིག)

ཀོ་ཆོན་གནམ་རུའི་རྒྱད་ལས་འཕྲོས་པའི།

རི་པོ་གྲུམ་འདྲའི་རྒྱུད་གི་ཉག་ཕན་ནི།

གང་ལ་གཟུངས་པ་སྐྱེའི་འཕེན་དག་ལ།

རྒྱལ་ཕྱོགས་སྐྱེའི་བྱ་གསྒྲིབ་པར་ཐིགས།

(ཀོ་བའི་གཞུ། བསེར་རུའི་མདའ། འཕེན་རྒྱུ་སྐྱེའི་འཕྲུངས་ན། རྒྱག་

རྒྱུ་སྐྱེའི་རྒྱག་གི། ཅི་ཁོད། ཕྱེན་བཏང་བ།)

སྐྱེས་དལ་བག་ཐེབས་སྒྲིབ་ཉལ་རྒྱག་པའི་མཚོན།

ལངས་ཆེ་བྱར་གྱིས་བརྒྱགས་པའི་བྱལ་གྱི་ས།

དར་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཤིབས་བཞིན་དུས་པའི་འཕྱུལ།

རི་བཞིན་ཆངས་ཆེན་སྒྲིབ་ཀྱང་དཔག་པར་དགའ།

(འདུག་རེས་འདུག་རེས་ལེབ་གི་འདུག། འགྲོ་རེས་འགྲོ་རེས་བྱར་

གི་འགྲོ། ཅི་ཁོད། ཏུབ་གཙབ་སྒྲིབ་ཆེ་ཏོག)

ཐོགས་ཐུག་རིག་པ་བྲལ་བའི་བར་སྒྲུང་དུ། །

སྒྲིན་གྱི་བྱ་དགུ་འདྲེན་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་། །

ཡོངས་སྤྱལ་དབུས་ན་འཁོར་བྲལ་གཙོ་བོའི་ལྷ། །

རིག་རིག་མིག་གིས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མར་ལྷ། །

(དཀྱིལ་འཁོར་བར་སྒྲུང་ཁམས་ན་འདུག །ལྷ་བཟོད་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་

ན་བཞུགས། ཅི་ཁེད། འབྲུ་སྒྲོམ།)

སྤྱུ་བྲལ་ར་སྒྲོག་གྲོན་པའི་ཀས་འཁོགས་པར། །

དབུལ་མདོག་ཕྱིང་བའི་གོས་ཀྱིས་འཕྱར་བའི་བྲལ། །

བཤེད་དང་འདུད་པ་རེས་ཀྱིས་བཙོག་པ་ན། །

ཀན་པོའི་སྒྲེ་སྤྱལ་དབུར་སྒྲེས་འབྲུག་གི་ཟོལ། །

ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

ར་སྒྲེས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་ན་བཟའ་ཡིས། །

ཉེར་འབྲུད་སྒྲིན་བཙུད་རྒྱང་འབྲུང་བསྐྱལ་བའི་ལྷོར། །

ཅས་ཅུས་སྤྱུག་མས་རིག་ཆེ་གནས་སའི་མཐེལ། །

ལྷན་ཅིག་རལ་འདྲའི་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཆེན་ལྷེར། །

(པ་ཅུག་གོན་ཟིག་བྱ་ཕྱིང་གོན་ཟིག་བྱ་བཤེད་ཀི་བཤེད་ཀི་པ་སྒྲོགས་

ན། པ་འདར་གི་འདར་གི་སྤུས་འདེབས་ཀི། ཅི་ཁེད། ར་བརྟུངས་པ།)

ཉག་གཅིག་གདུང་འདེགས་འབྲུལ་གྱིས་ཡོངས་བརྟེན་ཅིང་། །

གསེར་སྤྱངས་ཅི་བས་མ་བརྒྱུ་ཡིས་ཉེར་མཛེས་པ། །

སྤུས་ཀྱང་མ་བྱས་རང་བྱུང་དྲུང་གི་གྱར། །

མཁའ་སྤངས་ཀྱི་ཆལ་ན་ཆོམ་བྱར་བཀྲ། །

(གྱར་དཀར་པོ་གསེར་གི་ཡུ་ཁུ་ཅན། ཉང་ཀ་བ་གཅིག་གིས་གནམ་
ལ་བཀྲགས། ཅི་ཁེད། མོ་ཀྱུའམ་ག་མོང་།)

སྤུལ་བྲལ་ས་འཛིན་སྤྱོད་མཐོའི་ཉིན་སྤྱི་བྱི། །

ལྷག་ཐུན་ལྷག་པོར་འཛིངས་པའི་ནགས་འདབས་སུ། །

ཆེག་རྒྱང་འགྲུང་བའི་དྲི་ལྷན་རི་སྤྱེས་བྱ། །

རྣ་དབལ་ལྷགས་པའི་མདའ་ཡིས་འབྲིགས་པ་ན། །

(ནགས་འདབས་ཀྱི་སྤྱོད་པོའི་ཉལ། ཅི་ཁེད། རྣ་འཕྲོག་)

གཞོན་དུས་པརྒྱ་དཀར་པོའི་ན་རྒྱར་སྤྱེ་མས། །

དར་བབ་བྱ་རྒྱལ་མཁའ་ལ་སྤྱིང་བའི་གྲོགས། །

ཀ་བའི་པ་མཐར་མོན་ཆེ་བྱ་ཙུག་སོགས། །

བདེ་བར་གཟིམ་པའི་མལ་སྤྱན་རྒྱ་དང་བྲལ། །

(དང་པོ་མེ་ཏོག་པརྒྱའི་སྤྱེས་འདྲ། བར་དུ་ཐང་དཀར་རྣོད་ཀྱི་འཕྱར་
ལ་དྭ་མཐའ་མར་ལ་བྱ་ཙུག་གའི་ཉལ་སྤྱན། ཅི་ཁེད། ལྷམ་མཛོམས་བདག་།)

གོས་དཀར་ཆོགས་པ་མཁའ་མེའི་གྲལ་མཆོམས་སུ། །

མི་བཟད་རྒྱས་པའི་གཤིན་འདྲེ་འཆངས་པ་ན། །

སྤྱོད་མའི་རལ་ཁུར་སྤྱོད་པའི་ཅི་ཤིང་ཕོན། །

སྤྱག་གར་དབང་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་བྱོན། །

(མྱེ་སྐུམ་ཅུ་ནད་ཀྱི་བཟུང་ཐ། སྐྱན་པ་ཁྲ་ཅག་ལེ་ལངས་ཐ། སྐྱན་
ཁྲག་གཅིག་ཕྱག་ལ་ཁྲར་ཡེ། ཨེ་ཡན་ལ་ལྷ་གི་བྱད་ཐ། ཅི་ཁེད། སོ་བར་
བྱས་པ།)

བྱེས་ཆུང་གཡང་དཀར་སྟིང་གི་ལང་ཆོ་ཅན། །

ན་རྒྱས་ག་པོའི་རྩ་ལས་ངེས་པར་བརྗེད། །

ག་བས་རྒྱད་ཆེ་ཕྱག་འོས་གྲོངས་པའི་གདུང་། །

མངོན་སྐུམ་མཆོན་པ་ཅི་ནའི་ཡུལ་དུ་བྲིན། །

(དང་པོ་འབའ་འབའ་ལྷག་གི་སྟིང་འདྲ་འདྲ། བར་དུ་ག་བ་དཀར་
པོའི་རྩ་འདྲ་འདྲ། མཐའ་མར་བན་ནན་གི་གི་རོ་འདྲ་འདྲ། ཅི་ཁེད། ལྷུ་མ།)

ཁྲང་དཀར་རྩ་ཡི་ན་གཞིན་ལས་འདས་པའི། །

ལང་ཆོ་དར་བབ་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ལེ་བཞིན། །

ག་བས་རྒྱད་ཆེ་ལུས་པོ་རིད་པའི་བྱུལ། །

ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་འཇའ་ལུས་བརྟེས་སམ་སྟུམ། །

(དང་པོ་མངོན་སྐུམ་གི་རྩ་འདྲ་འདྲ། བར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གི་ཐིག་འདྲ་
འདྲ། མཐའ་མར་རྒྱན་མ་འཇུ་ལ་སའི་བྱུལ་འདྲ་འདྲ། ཅི་ཁེད། རྣམ་མཁའི་
ཟླ་བ།)

མངོན་སྟོན་དག་པོའི་རྟོམ་ཁྲང་ལས་སྦྱེས་པའི། །

ཟླ་བལ་བྱིན་པ་དང་པོར་བརྒྱངས་པ་ལ། །

འཇོན་བྱེད་བྱང་དུ་གདེངས་པའི་ཅེ་མོ་ན། །

ཀྱང་འབྲུང་མེན་མོའི་མངོས་པ་ལྟང་ངར་བཀྲ། །

(ཀྱང་གཅིག་ལག་གཉིས་གིང་གི་སྒྲེར་མོ་ཅན། ཅི་ཁེད། ཉའི་སྒྲོག་)

གོང་སྒྲོས་འདི་རྩ་བུ་ནི། གནའ་དུས་པོད་རྒྱལ་སྤྱིར་བཙན་སྐོན་པོ་ཡན་
 ཚོད་དུ་པོད་ལ་ཡི་གེ་མེད་པའི་རིང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིར་བཙན་སྐོང་ལྟུང་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱེད་སྒྲུབ་པའི་ནང་ཚན་གྱི་ལྟུང་ནི་ཁེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལྟུང་
 ངག་ཆོག་བཟོད་བྱར་བྱས་པའི་སྐོན་པོ་གི་གཤམ་ཆོག་འདི་འདྲ་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 དེ་སྤྱོད་ཐུགས་ལ་ཡང་དགོངས་ཐབས་མེད་པའི་པོད་རང་གི་རིག་ཅུལ་ལས་ཐོན་
 པའི་སྐོན་པོ་གི་རྣམ་འགྱུར་གསར་བཞིག་ཡིན་པ་ཀྱུན་གྱིས་མཁྱེན་པར་མཛོད་
 ཅིག་འདིར་མགོ་འབྲུས་ཅམ་ཞིག་བཏོད་པ་འདི་དག་གིས་ཕྱིས་འབྲུང་རྣམ་
 དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོག་སལ་དོན་གཏེར་ཅན་ལ་རིག་པའི་གཏེར་ཁ་གསར་
 དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་འགྱུར་ངེས་པ་ཡིན་སྐོར་མོ། དེས་ནི་གཤམ་ཆོག་གི་
 རྒྱུ་སྤྱོད་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གོ་སྒྲུབ་པས་མདོ་ཅམ་བཀྲལ་བྱེད་དོ། །སྒྲུབ་པ།

མ་ཕྱིས་དེ་བུལ་ངག་གི་གཟུགས་བརྒྱན་སྟོན། །

མ་བཀོས་དུམ་བུ་ཅེ་མོའི་ཟབ་དོན་གང་། །

མ་སྒྲོས་སྒྲོ་གྲོས་སྐྱེ་མ་མཐེལ་བྱོན་འགོངས་པ། །

མ་འགྱུངས་ཡུན་ཐུང་ཞིག་ལ་འཛོགས་པར་བཏོད། །

(སྒྲུ་རྒྱུན་དང་གཤམ་ཆོག་བསྒྲུབ་པའི་ཆོགས་བཙད་) ཅེས་བྱ་བའི་བར་སྐབས་
 གྱི་ཆོགས་བཙད་དོ། །

སྒྲིབ་དེ་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

༧ སྒྲིབ་པ་སྒྲིན་བཅས་ནས་བཤད་པའི་མཚམས་སྒྲིར་མ་བྱས་པ་དང་། (འདི་
ཀྱག་ར་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་པོད་ལ་ངེ་བཞིན་པར་མེད།) ༡༠ ཡུལ་
དུས་སྒྲུ་ཙུ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལུང་རིགས་ཏེ་དུག་པོ་འདིའི་རང་རང་གི་གནས་
ལུགས་དང་འགལ་བ་བཅས་སྒྲིན་བཅུ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་སྤྲོད་ཅི་ཐུབ་
ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་རྣམས་ཀྱང་ཁར་ལ་ངེས་
པར་བྱའོ། །

༡༩ སྒྲིན་སེལ་འགའི་དཔེ་མཚོན་འགོད་པ།

དོན་ཉམས་པའི་སྒྲིན། དོན་ཉམས་པའི་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཙ་བར། ཚོགས་པའི་དོན་གྱིས་སྤྲོད་བཤད་པ། །

དེ་ནི་དོན་ཉམས་ཞེས་པར་འདོད། །

མྱོས་པ་སྒྲིན་པ་བྱས་པ་ཡི། །

བཟོད་ལས་གཞན་དུ་དེ་སྒྲིན་ནོ། །

ཞེས་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱིས་སྤྲོད་བཤད་ཡིན་པ་དེ་
ལ་དོན་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཆང་ལ་སོགས་པས་མྱོས་པ་འཕམ་སྒྲིན་པ་
སོགས་རང་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་དང་། བྱས་པ་བསམ་མེད་སོགས་ཀྱི་
བཟོད་པ་ནི་རང་དབང་མེད་པའི་སྒྲིན་གྱིས་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། དེ་ལས་གཞན་
དུ་སྐྱས་བཟོད་ཀྱང་དོན་ཉམས་པའི་སྒྲིན་ཅན་ཁོ་ནའོ། །དཔེར་བཟོད་ན།

ཙ་བར། འདི་ནི་ཀྱ་མཚོ་འཐུང་བྱེད་དེ། །

བདག་ནི་དེ་རིང་ནས་པས་གཟེར། །

ལྷན་པོའི་རབ་རྒྱལ་གྱི་ལས་ཀྱི་ལྷན་པོ་། །

འཕྲོག་བྱེད་ས་སྤྱད་དག་ལ་དགའ། །

ཞེས་སྒྲུབ་པུ་འདི་ས་ནི་རྒྱ་མཚོ་འཁྱུང་བར་བྱེད་དེ་བྱིས་པ་བདག་ཅི་དེ་
 རིང་ཤས་པས་གཟིར་ལ་སྒྲིན་འདི་ས་ཀྱང་སྐར་བ་དུ་སྒྲིག་པར་བྱེད་དེ། འཕྲོག་
 བྱེད་དམ་བུ་བྱིན་དེ་ས་སྐྱུང་ངམ་སྐྱུང་པོ་ཆེ་དག་ལ་དགའ་འོ་ཞེས་ཆོད་བྱེད་
 གྱི་ཆོག་དེ་ཙམ་ཆོག་ས་པ་དེའི་བཞེད་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་དོན་གྱིས་སྒྲོང་
 བ་སྒྲིན་པའི་དག་ཏུ་བྱུར་བྱུར་པ་འདི་ནི་དོན་གྱི་སྒྲིན་དང་ལྡན་ནོ། །

(ག) ཟླ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དམར། །

ནི་མའི་འོད་གྱིས་བསལ་བར་བྱས། །

ཁོ་ཅི་ཉལ་བས་རྒྱན་དུ་འགྲོ། །

ན་ཆུང་ལ་འབྲུད་ཆངས་པར་སྒྱུད། །

ཅེས་སེམས་ནས་དུ་མི་གནས་པའི་མིའི་གཏམ་ལྟ་བུའོ། །

དམིགས་བསལ་ནི།

ཙ་བར། འདི་སེམས་རྣལ་དྲ་མི་གནས་པའི། །

མངོན་པར་བརྗོད་ལ་སྦྱད་མིན་ཏེ། །

གཞན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་།

སྒྲུབ་པ་མཁའ་པོ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་།

ཞེས་པོར་གི་ཆོག་དེ་རྩ་བུ། སེམས་ལྟ་བུ་མི་གནས་པ་དང་། ར་མ་
བར་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་བརྟོད་ན། དེ་རྩི་ཉམས་པ་དོན་པ་ལ་སྒྲུང་བར་བུ།

སྒྲིབ་དེ་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

བཞིན་ཏེ། དེ་ནི་དམིགས་བསལ་ཅན་དང་གཞན་དུ་སྟོན་ངག་མཁན་པོ་སུ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོག་སྒྲུབ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྒྲུབ་རོ། །

དོན་གཅིག་པའི་སྒྲིབ། དོན་གཅིག་པའི་སྒྲིབ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཙ་བར། དོན་ཉིད་དམ་ནི་སྒྲ་ལ་ཡང་། །

བྱད་པར་མེད་པར་སྒྲར་བཅོད་པ། །

གལ་ཏེ་སྒྲར་ཡང་རབ་བསྐྱགས་པ། །

དེ་ནི་དོན་གཅིག་པར་འདོད་དཔེར། །

ཞེས་སྒྲ་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲར་ཡང་
བཅོད་པ་ལྟེ་དོན་གཅིག་པའི་དེ་ཡང་ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་བཅོད་ན།

ཙ་བར། སྟེན་པ་སྟེན་བྱེད་བུ་མོ་ནམས། །

དེ་ཡི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ཅན། །

ཁུ་འཛིན་སྒྲོག་དང་ལྡན་པ་དང་། །

ཟབ་མོ་སྒྲ་སྒྲོགས་འདི་དག་གོ། །

ཞེས་འདོད་པའི་སྟེན་པ་ལ་སྟེན་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བུ་མོ་འདི་ནམས་
ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ནི། དེ་དག་གི་སྒྲའི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ནག་པོ་ཅན་དང་། ཁུ་
འཛིན་ཏེ་སྒྲིན་སྒྲིན་པོ་སྒྲོག་དང་ལྡན་པ། སྒྲིན་ཟབ་མོའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་འདི་དག་
གོ་ཞེས་སྟེན་པ་དང་སྟེན་བྱེད་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། ཁུ་འཛིན་དང་སྒྲོག་ལྡན་
ཟབ་མོ་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་ནམས་ཀྱང་སྒྲིན་དུ་དོན་གཅིག་པས། གོ་རྒྱ་ཐ་དད་པ་མེད་
པར་ཡང་ཡང་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །

(ག) ཉོན་མོངས་ཐེག་པ་སྦྱིབ་པ་ཀྱན། །

མ་ལུས་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

རྒྱལ་བས་ཆོས་འཆད་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར། །

བཀའ་ཡི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་གསུངས། །

ཞེས་ཆོས་འཆད་པ་དང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་མེགས་དོན་གཅིག་པས།

རྒྱ་མཚན་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཡང་ཡང་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དམིགས་བསལ་ནི།

ཅ་བར། འདོད་པ་སྐབས་མིན་འཁོར་པ་ཡིས། །

བྱད་མེད་མཆོག་འདི་བཅོམ་པར་གྱུར། །

ཡན་ལག་ཀྱན་མངོས་བཅོམ་པར་གྱུར། །

འངས་པར་སྦྱོགས་མ་བཅོམ་པར་གྱུར། །

ཅེས་འདོད་པ་སྐབས་མིན་པ་སྟེ་རྒྱ་མེད་པར་འཁོར་པས། བྱད་མེད་

མཆོག་དེ་བཅོམ་པར་གྱུར་དོ། །ཡན་ལག་ཀྱན་མངོས་མ་དེ་ཡང་བཅོམ་པར་

གྱུར་དོ། །ངག་འངས་པོར་སྦྱོགས་མཁས་མ་དེ་ཡང་བཅོམ་པར་གྱུར་དོ། །ཞེས་

པ་ལྟ་བུ་བྱད་མེད་དེ་ལ་བཅེ་བའི་དབང་གིས་ཡང་ཡང་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོན་དུ་མི་

འགྱུར་རོ། །

(ག) ཡིད་དུ་འོང་བའི་མངོན་པོ་ཁྱོད། །

སྦྱིད་པའི་གནས་ཁང་འདི་རུ་ཤོག། །

ཞིམ་པའི་ཁ་བས་བཟུང་འདོང་། །

སྒྲིབ་དེ་པ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

སྒྲིབ་ཀྱིས་སྒྲུག་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་གཤེགས། །

ཞེས་འདོད་པའི་དབང་གིས་གནས་འདིར་ཤོག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་
བཟུངས་ཀྱང་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

རིམ་པ་ཉམས་པའི་སྒྲིན། རིམ་པ་ཉམས་པའི་སྒྲིན་གྱི་དོ་བོ་ནི།

ཙ་བར། མདོར་བསྟན་རྗེས་སུ་ཡོན་ཏན་དོན། །

གལ་ཏེ་རྗེས་བསྟན་མ་བྱས་ན། །

རིམ་པ་ཉམས་པར་མདོན་བཛོད་པའི། །

སྒྲིན་དུ་དེ་ནི་བཤད་དེ་དཔེར། །

ཞེས་བཤད་བྱའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་གོ་རིམ་རི་ལྟར་
བཀོད་པ་བཞིན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་
མ་འབྲུགས་པར་ཐད་ཀར་སྒྱུར་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བསྟན་
བྱའི་དོན་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཉམས་ཤིང་གོང་འོག་འབྲུགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་
ཉམས་པའི་སྒྲིན་ཞེས་ཟེར། དཔེར་བཛོད་ན།

ཙ་བར། འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་དང་། །

སྒྲུལ་དང་འཛིག་རྒྱ་མ་སྒྲེས་པ། །

བདེ་འབྱུང་སྟེང་མེད་རྒྱ་སྒྲེས་ཀྱི། །

སྒྲིབ་གནས་ཅན་གྱིས་བྱེད་རྣམས་སྤངས། །

ཞེས་སྒྲིབ་འགོ་བ་འདི་རྣམས་འཛིག་ཏེན་དུ་སྒྲུལ་ཞིང་སྟེང་པའི་རྒྱ་ནི་
ཚངས་པ་དང་། གནས་པའི་རྒྱ་ནི་བྱེད་འཇུག་ འཛིག་པའི་རྒྱ་དབང་ཕུག་

ཡིན་ཞེས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་དུ་བཤད་པས། ཆོག་འདིའི་ཐོག་
མ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་དང་པོ་གནས་པའི་རྒྱ། བར་དུ་སྐྱལ་བའམ་སྐྱེ་
པའི་རྒྱ། མཐར་འཇུག་པའི་རྒྱ་བཀོད་ཅིང་། རྗེས་སུ་དེ་དག་གི་དོན་བཀྲལ་
སྐབས། ཐོག་མར་འཇུག་པའི་རྒྱ་དབང་ཕྱག་བཀོད། བར་དུ་གནས་པའི་
རྒྱ་། སྐྱེད་མེད་ཀྱི་བྱའམ་ཁྲབ་འཇུག་བཀོད། ཐ་མར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱ་སྐྱེས་
ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ཅན་ཆངས་པ་བཀོད་པས། སྤྱི་མའི་གོ་རིམ་ལས་འཆོལ་བ་སྟེ་
བསྟན་བྱའི་དོན་སྤྱི་མའི་གོ་རིམ་ཉམས་པའམ་གོང་འོག་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རིམ་
པ་ཉམས་པའི་སྒྲིན་དང་ལྡན་པས་མི་རུང་ངོ་། །

(ག) ཁ་དོག་ཡིན་ཀྱི་ལ་སུ་ཤ་རྩ། །

གངས་རིའི་མདངས་དང་ལྡན་པའི་སྟག་པའི་སྟ། །

ཕྱག་ན་པད་མ་འཇམ་མགོན་གསང་བདག་གིས། །

དུས་རྣམས་ཀྱི་དུ་དགེ་ལེགས་སྐྱལ་དུ་གསོལ། །

ཞེས་ཐོག་མར་ཡིན་ཀྱི་ལའི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དང་། སུ་ཤ་རྩ་སྟེ་གསེར་
གྱི་ཁ་དོག་སེར་པོ་དང་། གངས་རིའི་ཁ་དོག་དཀར་པོའི་མདངས་དང་ལྡན་
པའི་སྟ་ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དོན་དངོས་བརྗོད་
སྐབས། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས། ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་གསུམ་
རིམ་པར་བཀོད་པས། གོང་གི་ཁ་དོག་གི་བརྗོད་རིམ་དང་གོ་རིམ་འབྲུགས་
པའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མི་རུང་ངོ་། །

དམིགས་བསལ་ནི།

ཅ་བར། གཉེན་གཏོང་བ་དང་ལུས་གཏོང་དང་། །

ཡུལ་གཏོང་ཞེས་པ་གསུམ་པོ་ལ། །

དང་པོ་ཐ་མ་ཉོན་མོངས་རིང་། །

བར་བ་སྐད་ཅིག་གདུང་བའམ། །

ཞེས་གཉེན་གཏོང་བ་ནི་ཉེ་དུ་སོགས་དང་བྲལ་བ། ལུས་གཏོང་བ་ནི་
འཆི་བ། ཡུལ་གཏོང་བ་ནི་རང་ལ་དབང་བའི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་གསུམ་པོ་
འདིའི་གོ་རིམ་སྟོན་ལ་བཀོད་ནས་སྒྲུབ་རིམ་པ་དེ་ལས་འདས་པར་བཅོལ་དེ།
དང་པོ་གཉེན་གཏོང་བ་དང་། ཐ་མ་ཡུལ་གཏོང་གཉེས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཡུལ་
རིང་ལ། བར་བ་ལུས་གཏོང་བ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱི་གདུང་བ་སྟེ་ལུས་མེད་
ན་གདུང་བའི་རྒྱན་མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་ནི་ཡུན་ཐུང་རོ། ཞེས་སྤྱི་ཕྱིའི་གོ་རིམ་
མི་མཚུངས་པར་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། དགོས་པའི་ཆེད་དུ་འབད་ནས་དཀྱུགས་
ཏེ་བཅོལ་བ་ཡིན་པས་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

(ག) བད་དཀར་མེ་ཏོག་བ་ཀྱ་ལ། །

ཀྱ་མུ་ད་ཡི་ཚུ་སྟེས་གསུམ། །

དང་མཐའ་ཉི་ལྷས་ཁ་འབྲེད་ཀྱང་། །

བར་བ་ཁ་ཡི་ཆང་གིས་སོ། །

ཞེས་སྤྱི་མ་ལྟར་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་དཀྱུགས་ནས་བཅོལ་བ་ལྟ་བུ་སྟོན་དུ་
མི་འགྱུར། ཡང་ན་ཆངས་བཞད་ལས།

བསལ་ལྟར་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་སྤོང་བཙན་གྱིས། །

ལྷ་གཅིག་ཁྲི་བཅུ་གཤིང་མོང་གི་བཟའ། །

གྲོགས་སུ་བསུས་པས་མཐའ་མས་རིགས་སྤྲུལ་དང་། །

ཐོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་དངས། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཉམས་པའི་སྒྲུབ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཉམས་པའི་སྒྲུབ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཙ་བར། གང་དུ་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་དང་། །

ཆུ་ཡང་ཇི་ལྟ་བཞིན་མི་གནས། །

དེ་ནི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཉམས་པ་རྟེ། །

སྒྲུབ་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤང་པའོ། །

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཡི་གེ་མང་ཉུང་ངམ་ཀྱང་བ་རིང་བྱང་ཤོར་བ་དང་།

ལེགས་སྒྲུབ་སྤྲད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གྱི་ཏ་མཐའ་ཡང་བ་དང་། ཇ་དབུས་ཆུ་བ་སོགས་

སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆུ་ཡང་གི་གོ་རིམ་འབྲུགས་ནས་ཏ་མཐའ་ཡང་བའི་ཆབ་དུ། ན་ཀྱུན་

ཡང་བ་བཀོད་པ་དང་། ལ་ཡང་བའི་ཆབ་དུ་ག་ཆུ་བ་བཀོད་པ་སོགས་ཡི་གེ་ཆུ་

ཡང་ཉམས་པའི་སྒྲུབ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ལུས་ཉམས་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་

བས། འདི་ལ་དམིགས་བསལ་མེད་དོ། །

དང་པོ་ཆད་ལྷག་གི་སྒྲུབ་ཅན་ནི། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་བསིལ་བས། །

རིག་ཅིང་ཡི་གེ་ཉུང་བཅིང་། །

ས་དུ་ཀ་རའི་ལོ་འདབ་གསར་བ་ནམས། །

སྒྲུབ་ཞེས་ཡི་གེ་ལྷག་པའོ། །

ཞེས་ཀྱང་པ་དང་པོར་ཡིག་བདུན་ལས་མེད་པས་ཉུང་བ་དང་། ཀྱང་
བ་གསུམ་པར་ཡིག་དགུ་ཡོད་པས་ལྷག་མ་ཡོད་པ་སྟེ། ཆོག་ས་བཅད་ཀྱི་ཀྱང་
པ་རིང་ཐུང་ཤོར་བ་ལྟ་བུ་སྒྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །

(ག) གྱེ་མ་པོད་ཀན་སྒྲུན་པོ་ནམས། །

ཐ་ག་བ་འདྲེ་སྒྲ་ཆོས་ནམས་ལ་དགའ། །

ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་སྒྲ་ལྷན་ནམས་ལ། །

ཕག་ཚོད་ལྟ་བུར་གཟུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ལོ། །

ཞེས་ཆོག་གི་ཀྱང་པ་རིང་ཐུང་ཤོར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་ཡོད་ན་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྒྲེབ་སྒྱུར་ཉམས་པའི་སྒྲིན་ནི། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འདོད་པས་མདའ་རྩོན་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ལ། །

ནམ་པར་འཕངས་ཞེས་ལྷ་བ་ཇི་བཞིན་མིན། །

མངོས་པའི་མིག་ཅན་དག་ལ་མྱོས་བྱེད་ཀྱི། །

མདའ་རྩོན་ལྷང་ཞེས་ཡང་བ་ཇི་བཞིན་མིན། །

ཞེས་འདོད་ལྟས་མེ་ཉོག་གི་མདའ་རྩོན་པོ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མ་ལ་
འཕངས་མི་ཞེས་པ་འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ལྟར་བྱ་སྒྲེབ་སྒྱུར་དབང་
བོད་ཇི་ཡིན་པས། དེའི་ལྷ་བ་དང་མི་མཐུན། མངོས་པའི་མིག་ཅན་གྱི་བྱེད་
མེད་དག་ལ་མྱོས་བྱེད་འདོད་ལྟའི་མདའ་ལྷང་ཞེས་པ་འང་སྒྲེབ་སྒྱུར་ཉེ་དབང་
དོ་ཇི་དང་མི་མཐུན་པས་སྒྲེབ་སྒྱུར་ཉམས་པའི་སྒྲིན་ནོ། །

(ག) ཐུགས་ཇི་ཆེན་པོའི་མཁའ་དབྱིངས་ལས། །

སྒྲིག་པ་ཉིན་བྱེད་སྒྲིག་པ་མཛད་པ། །

སྒྲིག་པ་མཛད་པ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ནི། །

དུས་ཚམས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་སྒྲིག་པ་མཛད་པ། །

ཞེས་ཀླུ་བ་དང་པོ་ལ་ལེགས་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་མཛད་པ་དགོས་པ་ལ་ཕྱི་བ་
དང་། ཕྱི་མར་ཕྱི་བ་དགོས་པ་ལ་ཡང་བ་ལྟ་བུའོ། རྒྱུ་བ་སྒྲིག་པ་ཕྱི་མར་
བ་འདི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་མ་བྱུང་བས། བོད་སྒྲིག་ཀྱི་དཔེ་བཅོད་དག་ལ་མཁོ་མི་
ཆེད། །མཚོན་བྱེད་འགའ་བཞོད་པ་འདིས་གཅིག་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་པ་
འགྱུར་བར་གྱིས།

སྒྲིག་པ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་སྒྲིག་པ་བའི་སྒྲིག་པ་མཛད་པ་ལོ་རིམ་གསུམ་
པའི་ཅ་འགྲེལ་གྱི་སྒྲིག་པ་འཆར་བར་བྱེད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་དཔེར་
བཅོད་པ་མཛད་པ་དོར་ནས་ཉིན་བྱེད་སྒྲིག་པ་བསྒྲིག་པ་པེ་ཞིག་ཇོགས་སོ། །

སྒྲིག་པ།

འདི་ག་ཉིན་ཡངས་པའི་མཐའ་ལྡན་སྒྲིག་པ་དགའི་དག།

སྒྲིག་པ་འདི་བས་བྱེད་མཛད་གདངས་སུ་ཚམས་འཕྲོས་ནས། །

སྒྲིག་པ་མཛད་པ་ལ་མཚུངས་ཟླ་བུ་པའི་སྒྲིག་པ། །

བསྒྲིག་པ་པེ་མཐའ་ཡང་མཚོན་ཀྱི་བྱས་པར་སྒྲིག་པ། །

བཞི་པ། ཚྱུ་མ་རིག་ནམ་གཞན་སྤྲིང་བ་སྤྲུམ།

དང་པོ་སྤྲི་དོན་བསྤྲུམ་བཤད།

༡༥ ཚྱུ་མ་རིག་གི་གོ་དོན།

མཐོང་ཐོས་དྲན་སྒྲུང་འཆོ་བའི་མངར་སྒྱུར་དག །

སྒྲོ་བློས་ཅུལ་གྱིས་འདོར་ལེན་ལེགས་སྒྲིག་གིས། །

བརྗོད་པའི་ངག་གི་བཟོ་ཅུལ་ཡང་ན་དེ། །

ཡི་གེའི་རི་མོར་འགོད་པ་ཚྱུ་མ་རིག་གོ། །

སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཅུལ་
ངག་བཟོ་འམ་ཡི་གེའི་རི་མོ་ལ་ཚྱུ་མ་རིག་ཟེར།

༡༦ ཚྱུ་མ་རིག་གཞུང་ལུགས།

ཅི་ཞིག་འབྲི་དང་ཅི་སྤྱིར་འབྲི། །

རི་ལྟར་འབྲི་བའི་བརྒྱད་རིམ་སོགས། །

ཚྱུ་མ་འབྲིའི་རྣམས་པར་དཔྱད་པ་ཡི། །

རིག་པའི་གཞུང་ནི་ཚྱུ་མ་གཞུང་སྟེ། །

ཚྱུ་མ་རིག་ནམ་བཤད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། །

ཚྱུ་མ་གཞུང་ཞེས་པ་ནི་ཚྱུ་མ་འབྲི་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱང་སྤྱིས་པ་ནས་ཚྱུ་མ་
ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་བར་གྱི་ཚྱུ་མ་འབྲིའི་བརྒྱད་རིམ་ཆ་ཆང་དང་། ཚྱུ་མ་འབྲིའི་

རྒྱས་པར་ཞིབ་འཇུག་གེད་པའི་ཆོན་རིག་ཅིག་ཡིན། དེ་ནི་ཡུན་རིང་ཚུམ་འབྲེེ་
 ལག་ལེན་གྱིད་ནས་བྱུང་བ་དང་། གཞུང་དེ་གྲུབ་རྗེས་སྐར་ཡང་ཚུམ་ཡིག་རང་
 ཉིད་ལ་མཇུག་གྱིད་གྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༩༥ རྩམ་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ།

ཅི་ཞིག་འབྲི་བའི་བརྗོད་བྱ་དང་། །

ཅིའི་ཕྱིར་འབྲི་བའི་བརྗོད་པའི་སྒྲིག །

ཕྱི་མ་ཚུལ་བརྗོད་དོན་གྱི་ག་གཞི་མོ་གསལ། །

ཕྱི་མ་རིག་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན། །

ཅེ་ཞིག་འབྲེན་ཅི་ཐོག་མའི་པས་མ་གཞིགས་ཏེ། བཟོད་བྱ་ཡིན་ལ། ཅེ་
ཐུར་འབྲེན་ཅི་ཚུ་མ་འབྲེན་དགོས་དམིགས་སམ་ཉིང་དགོས་ཏེ་བཟོད་བྱའི་གཙོ་
བོ་སྟོག་ཡིན་པས་འདི་མེད་ན་ཚུ་མ་དེ་ར་རིན་ཐང་མེད། སྤྱང་དང་སྟན་དང་གས་
སོགས་ཀྱི་ཚུ་མ་ཚུ་ལ། ཚུ་མ་གྱི་བཟོད་དོན་ཚུ་ཆ་འཚོལ་སྤྱད་དང་། བྱང་རིམ་
དང་སྤྱིག་གཞི་འབྲེལ་ཆགས་བཀོད་མཁས། རྒྱ་ཆ། བཀོད་འབྲེ། རྒྱས་
བཤད། བཟོ་བཅས་སོགས་ཇི་སྟར་འབྲེ་བའི་གོ་རིམ་ཆ་ཆང་བཅས་ནི་ཚུ་མ་
གཞུང་དག་གི་བཟོད་བྱ་གཙོ་བོ་རྣམས་ཡིན།

༩༥ རྩིས་གཞུང་སྤྱིང་བའི་དགོས་དམིགས།

རང་གི་ས་རྩོམ་དང་གཞན་ལ་འདོམས། །

ལྷོ་ཆོགས་ཤེས་རིག་གོང་སྤེལ་ཕྱིར། །

ཕྱི་མ་རིག་གཞུང་ལ་འདུག་པར་བྱ། །

སྐྱོམ་འབྱེད་ཀྱི་ཆད་མཐོང་རུ་བཏང་ནས་ཚུམ་རིགས་འབྱེད་
 དང་། ཚུམ་རིག་བཅུམས་ཆོས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱལ་པ་བྱ་བྱེ་སྐབས་འབྲལ་
 གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། ཚུམ་རིག་ནི་སྤྱི་ཆོགས་ཡོངས་ལ་བྱལ་ཅིང་། མིའི་
 རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་བྱེད་ལ་གལ་ཆེའི་ཕན་རྒྱས་ཐོན་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་
 ཡིན། དེས་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོགས་བརྒྱས་ཀྱིས་ལག་ལེན་གསར་པར་མཐུ་བཞིན་
 བྱས་ནས། མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་། ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ལ་རྒྱས་པ་
 ཆེན་པོ་འདོན་གྱིན་ཡོད་པས། ཚུམ་རིག་གིས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་
 བརྒྱལ་བྱེ་ནི་ང་ཚོའི་ཡུགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་ཡིན།

ཚུམ་རིག་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲ་འདྲེ་སྒྲ་བུ་ཞིག་སྟེ། དེ་མིའི་
སེམས་ནང་ལ་འདྲ་ལ་ནས་སེམས་ཁམས་ལ་འགྱུར་བ་དང་། བཟོ་བཅོས་སྒྲ་
ཚོགས་གཏོང་བུ་ལ། སྤྱིར་སྤྱོད་ཚུམ་གྱི་དེ་པོའི་ཆ་ནས་བཟང་ངན་གྱི་སྤྲེགས་སྤྱང་
མེད་ན་ཡང་། ཚུམ་པ་པོའི་བསམ་སྒྲོ་ནི་ཚུམ་རིག་ཁ་ལོ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རག་
ལས་ཡོད། ཚུམ་རིག་བཤད་འཁྲིད་བྱེད་པ་ལ་འང་ཚུམ་གཞུང་ལ་ནང་བུན་
རྒྱུ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཚུམ་གཞུང་སྤྱོད་བཞི་ཚུམ་པ་པོའི་བྲི་སྟེང་ལ་སྟེ་བས་
པའི་ནི་ལམ་སྒྲ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྟེ།

५३ རྩེ་མ་འབྲེའི་ཐོག་མའི་མང་གཞི།

བད་མོད་སྐད་ཀྱི་ལྷགས་རིང་ཞིང་། །

མཐོང་ཀྱི་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡངས་པ། །

འཆོ་བའི་རྣམས་སྤྱིང་གསོག་མཁས་པ། །

འདི་དག་རྩོམ་འབྲིང་མང་གཞི་ཡིན། །

ཙུམ་ཡིག་གི་སྐད་ཡིག་གིས་བྱུང་བ་པའི་སྐུ་ཙུམ་ཞིག་ཡིན་པས། བད་སྤྱོད་
གཞུང་གི་ཡིག་སྐད་ཙུམ་དུ་མ་ཟད་སྐད་ཆའི་སྐུ་ཙུམ་ལ་བྱང་བའམ་སྐད་ཡིག་
ལུན་སུམ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིང་བསྟེན་རྒྱུ་དེ་ཙུམ་འབྲིང་རྒྱས་ཙུམ་མཐོར་འདེགས་
བྱེད་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཀོར་ཅིས་“བྱེད་ཆོས་ཡིད་གཟབ་ཀྱིས་མང་ཆོག་སྤྱི་ལམ་
སྐད་ལ་སྒྲོབ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། བབ་ཆགས་ཤིང་གོ་བདེ་བ། ལྷན་འཛེབས་གསོན་
ཉམས་ལྡན་པའི་ཆོག་པེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུར་འབད་བཅོན་གྱིས་བཞོད་ཆོག་གཅིག་
གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱེད་ཆོས་མཆོན་བྱུང་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་
མཆོན་དགོས།”ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཆོག་རྒྱན་དང་གཏམ་དཔེ་སོགས་
སྐད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆའི་བང་མཛོད་བསྐྱུན་རྒྱ་དང་སྐད་ཆ་བཞུ་སྤྱོད་བྱ་བའི་ཙུམ་
པ་པོ་ཞིག་གི་དམིགས་བསལ་ཆེད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཆའི་ཁི་ཆིན་གྱིས།
ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་བྲག་གིས་སྐྱག་པ་ལས། །ལོ་བརྒྱའི་སྤྱོད་ལ་བཞོད་ལས་
འདས་པ་ཤེས། །ཞེས་དང་། ཀྱའི་ཡིས། ཆོག་རྒྱང་གཉིས་ཙུམ་ལོ་ངོ་
གསུམ་གྱིས་བྱུང། །ཁྲོག་བཞིན་གདོང་ལ་དག་འཁོར་མཆི་མས་བྱན། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་འབྲེན་ནང་དོན་ཡག་པོ་ཞིག་དགོས་ལ། རང་
 དོན་ནི་སྤྱི་ཚོགས་འཛོལ་ཡིན་པས། འཛོལ་བས་དབུལ་པའི་ཚུམ་མཁན་གྱི་སྤྱད་
 ཅེ་ནས་ཚུམ་ཡིག་བཟང་པོའི་སྐྱེས་ཤིག་ཐོན་མི་སྤྱིད། དེ་བས། སྤྱིད་སྤྱད་གི་
 ཉམས་མྱོང་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་གསེག་དགོས་ལ། མ་མཐར་ཡང་གཞན་གྱི་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཉམས་སྒྲུང་དང་མཐོང་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་ཟིན་ཐོར་འགོད་པའམ་ཡོད་ཆད་ལ་ངུས་
གཏོགས་བྱ་རྒྱུ་ནི་རྩོམ་འབྲི་སྒྲུང་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འདུག་སྒྲོའམ་མང་གཞིའི་
ཤེས་བྱ་ཡིན་ལ། རི་སྤྱོད་འཆོ་བའི་བར་དུ་འདུག་དགོས་ལ་ཆར་རྒྱ་མེད་པའི་
རྩོམ་རིག་གི་འཆོ་བའང་ཡིན་ནོ། །

༥༥ རྩོམ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཙོ་བོ་འགའ།

སྒྱུར་ན་སྒྱུ་རྩོམ་རང་བཞིན་བཅོད་རྩོམ་གཉིས། །

མངོན་པའི་ཚུལ་ལ་ངག་རྩོམ་ཡིག་རྩོམ་གཉིས། །

བཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་འང་དང་བཅོད་འབྲུག་བཅོད་གཉིས། །

རྩོམ་ཚུལ་རིགས་ལ་སྟན་དངགས་སྒྲུང་གཏམ་དང་། །

ལྷག་རྩོམ་སྒྲིབ་གར་ལེགས་བཤད་དཔུད་བཅོད་དང་། །

ལོ་རྒྱུས་གནས་འབྲེན་ལ་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་། །

‘རྩོམ་རིག་ནི་ཆོག་གི་སྒྱུ་རྩལ་ཡིན།’ ཞེས་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུ་རྩལ་
རྩོམ་རིགས་ལས་ཅིག་ཤོས་རྣམས་རྩོམ་རིག་གི་ཁོངས་སུ་མི་འདོད། ཡིན་
ནའང་རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་ལ་མཆོན་ན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་མཁས་
པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ལོ་རྒྱུས་སོགས་རྩོམ་མཁན་དེ་དག་གི་བརྩམས་
ཆོས་ཆང་མ་རྩོམ་གྱི་རིག་པར་འདོད། རིག་གནས་བརྩའི་ནང་ལ་སྟན་དངགས་
དང་སྒྲིབ་གར་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་སྐབས་དེར་སྒྲུང་སོགས་མཁས་པའི་ཆེད་
ལས་གཙོ་བོར་མི་འདོད་པས་མ་བཞག་པ་ལས། དེ་དག་རྩོམ་རིག་ཏུ་མ་འདོད་
པ་མིན། ཡང་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱགས་སུ་སྒྲུང་ཡང་གོ་འོས་ཏེ། སྤེལ་མ་

ལྷོས་གར་ལ་སོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། སྤྱིར་ཡིན་ན་སྒྲིག་པ་མེ་ལོང་
མ་ནི་སྤྱི་ཚུ་ཚུ་སྤྱི་ཚུ་མ་གཞག་ཅིག་ཡིན་མོད། ང་ཚོའི་ལག་ལེན་བྱེད་དུ་སྒྲིག་
དང་གསལ་ཁོ་ནར་གོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེས་ན་སྤྱི་ཚུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུ་མ་རིགས་དང་། རང་བཞིན་བཟོད་
པའི་ཚུ་མ་རིགས་གཉིས་སུ་འབྲེད་དགོས་སྟེ། ཡང་། སྤྱི་གདངས་བརྒྱད་
ནས་མངོན་པའི་ངག་ཚུ་མ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་བརྒྱད་ནས་མངོན་པའི་ཡིག་
ཚུ་མ་མཐུན་ཡིག་གཉིས་དང་། ཡང་། བཟོད་བྱ་སྟོན་ཚུ་ལ་གྱི་ཆ་ནས་
དང་བཟོད་དང་འབྲེག་བཟོད་ཀྱི་བཟོད་ཚུ་ལ་གཉིས། ཡང་། ཕྱི་ཚུ་ལ་བྱེད་
ཆོག་སྤྱིར་གྱི་ཚུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་ཆ་ནས་བཅད་སྟེ་སྤྱི་གདངས་དང་། ནང་བཟོད་
བྱེད་དོན་གྱི་ཚུ་ལ་ལས་ལྷོས་གར་སོགས་བཞུགས་པའི་ཚུ་མ་རིགས་དང་སྤྱི་གདངས་
མཉན་པའི་ཚུ་མ་རིགས་བཅས་དབྱེ་སྟངས་མང་།

པ། ཚུ་མ་རིགས་སྤྱི་ཚུ་ལ་གསལ།

ཐོག་མའི་ཚུ་མ་གཞི་བཟོད་གཞི་གདམ་གསེས་དང་། །

བར་དུ་ཚུ་མ་པའི་ཐབས་ཚུ་ལ་གོ་རིམ་དང་། །

མཐའ་མར་བྱིས་བྱེད་ཡང་ཡང་བཟོ་བཅོས་གསུམ། །

ཕལ་ཆར་ཚུ་མ་རིགས་སྤྱི་ཡི་ཚུ་མ་གསལ་ཡིན། །

སྤྱིར་སྤྱི་ཚུ་ལ་སྤྱི་གསལ་ལ་ངས་ཅན་ཞིག་མེད་ལ་ཡོད་ཀྱང་མི་འོས་མོད།
ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་གསལ་ལ་སྤྱི་གསལ་ལ་ལྷོས་གར་སོགས་པའི་ཚུ་མ་རིགས་དང་། ཚུ་མ་འབྲེད་ཐོག་མར་ཚུ་མ་
ཡིག་གི་མ་གཞིའི་ཆུ་ཆ་རྣམས་གདམས་གསེས་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། བཟོད་

སྒྲོབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

བྱའི་གཞི་རྩ་སྒྲིག་དེ་རིས་པར་གཏན་འཁེལ་གྱིས་རྩོམ་ཡིག་བྲིས་པོའི་གཞི་རྒྱ་
བྱེད་དགོས། དེ་ནས་རྩོམ་ལུས་དང་མཚན་ཚུལ་ཐབས་ལམ། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་
རིམ་སྒྲིག་ས་ལ་བསམ་སྒྲུབ་པོའི་བཀོད་སྒྲིག་ཆ་ཆར་ཞིག་གམ་ཟེན་ཐོ་རགས་པ་ཞིག་
བཏབ་ཆེས། གཞི་ནས་ཤར་མར་འབྲི་བ་དང་། སྤར་ཡང་བཟོ་བཅས་གང་
ལེགས་བྱེད་དགོས། (ཐོས་བྱུང་ཆོར་མཚན་སྟན་ཆོག་མའི་ན་པ) བཟོ་བཅས་
ནི་རྩོམ་ཡིག་སྤྱི་ཚད་དེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཚུལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
༡༥ རྩོམ་གཞུང་བྲིད་ཐབས།

རྩོམ་གྱི་གྲུབ་ཆ་རེ་རེ་ལ། །

མཁས་པའི་གསུང་གི་ལུང་འདྲན་དང་། །

དཔེ་འོས་རྩོམ་གྱི་མཚན་གཞི་བཅས། །

རྩོམ་གྱི་རིག་པ་བཤད་བྲིད་བྱེད། །

སྟན་ངག་མེ་ལོང་མ་བྲིད་བདེ་ལ་གོ་སྒྲིབ་བཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་ན་ཐམས་ཅད་
ལ་མཚན་གཞིའི་དཔེ་མཚན་བཀོད་པས་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤྱི་རྩོམ་སྒྲིག་ས་ལ་འང་
གཞུང་བཤད་རྒྱུ་པ་ལས་དཔེ་མཚན་རྩོམ་ཡིག་དངོས་དང་སྒྲགས་ན་སྒྲོ་སྒྲོ་
འབྱེད་པའི་ཁྱེ་མིག་དངོས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩོམ་རིག་གི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་འགའ་བཤད་པ།

༡༦ བཛོད་གཞི་བཤད་པ།

༡) བཛོད་གཞིའི་གོ་དོན་ནི།

རྩོམ་ཡིག་གང་གི་དངོས་བྱུགས་ལས། །

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

རིག་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པའི་བླ་སྤྲུག་ཡིན་ཏེ། ཚུམ་ཡིག་ཅིག་གི་བཅོམ་
བྱ་སྤྱི་ལོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་ཁུབ་པའི་བསམ་མོའི་སྤྲིང་བཅུད་ཅིག་ཡིན།
གལ་ཏེ་བཅོམ་གཞི་སྤྲིང་བའི་ཚུམ་ནི་ཤེས་རྟོག་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་ལ་
གྲིས། “ཤེས་པའི་ལུས་ལ་སྤྲུག་ཞུགས་ཆེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་
ཉིད་ལྡན། བཅོམ་བྱེད་ཆོག་ལ་དོན་སྤྲིང་ཆེ། སྤྲུག་མེད་ཚུམ་གྱི་ཤེས་པ་
ཉིད། །” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༡) བཅོམ་གཞི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

གོར་ཅིས། “བཅོམ་གཞི་ནི་ཚུམ་པ་པོའི་ཉམས་སྤྲིང་ནང་ནས་བྱུང་
བ་དང་། འཆོ་བའི་གྲགས་གྲིས་བརྟན་པའི་བསམ་མོའི་ཞིག་རེད” ཅེས་གསུངས་
པ་བཞིན། འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་སྤྲིང་ཆོར་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་བག་ཆགས་ཆེ་ཤོས་རྣམས་
གྲིས་གསར་ཚུམ་གྱི་ལས་ཀར་འཇུག་པའི་ཀྱན་སྤྲིང་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་སྤྲིང་
ཡང་འཆོ་བ་ལ་ཟབ་འཇུག་གིས་རང་གི་ལྟ་བ་མཚོན་པའི་བཅོམ་གཞི་གཏན་འཁེལ་
གྲིས་དངོས་སུ་ཚུམ་འབྲིའི་ལས་ལ་འཇུག་དགོས།

དེ་བས་ན། དེ་ནི་འཆོ་བ་དངོས་ལས་ཆད་མཐོ་བ་དང་། གཅིག་སྤྱད་
གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་འཆོ་བའི་སྤྲིང་པོ་ཞིག་གྲང་ཡིན་པས། བཅོམ་གཞིར་
བྱེ་རོལ་ཡུལ་དང་རང་དོས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་ཆང་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ནི་འཆོ་
བ་དངོས་དང་ཚུམ་གྱི་རྒྱ་ཆའི་ནང་དོན་གནད་བདུས་དག་དང་། གཉིས་པ་ནི།
རང་གི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དང་བསམ་མོའི་འབྲེར་སོ་རྣམས་ལ་ཟེར།

མདོར་ན། དོན་དངོས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་ཚུམ་པ་པོའི་བསམ་མོའི་སྤྲིང་ལས་

སྒྲིག་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཐོན་དངོས་ཤིག་ཡིན། འཆོ་བའི་གཞི་རྟེན་གང་
ཡང་མེད་པའི་རྩོམ་ཡིག་མེད་ཅིས་ཟེར། དེ་བས་འདིར་ཡང་རང་གྲོལ་གྱིས།
“འཆོ་བའི་རྒྱུད་གིས་མ་གཤམ་པའི། རྩོམ་གྱི་མཆོ་མའི་རྒྱབས་ཤིང་ནི། །བརྒྱ་
ལམ་ཅམ་ན་མཆིས་སྤྱིད་ཀྱང་། །ཐུ་བ་བཞིན་དུ་ག་ལ་རྟག །”ཅེས་སྒྲུས་
པ་ལྟར་རོ། །

༡) བཞིད་གཞི་ཇི་ལྟར་མཆོན་ཚུལ། “བཞིད་དོན་གཙོ་བོ་ནི་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་མངོན་པར་མཆོན་པ་ལམ། སྤྱི་རྩལ་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་གསར་
བཟོ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་མཆོན།”ཞེས་པ་ལྟར་རྩོམ་རིག་ནི་དོན་དངོས་ཀྱི་
འཆོ་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་རྩོམ་པ་པོའི་སེམས་སུ་རྒྱུར་སྤྱང་བའི་ཐོན་དངོས་ཤིག་
ཡིན་ལ། བཞིད་གཞི་ནི་སྤྱང་ཚུལ་གྱི་ཐོན་དངོས་དེ་ལ་ལས་སྒྲིག་གིས་སྤྱི་རྩལ་
གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྤྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་པར་བྱེད་དགོས། བཞིད་
གཞིའི་བྱུང་ཆ་འདི་སྤྱི་རྩལ་གྱི་བྱུང་ཆ་གཞན་ནས་ལཱ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
བྱུང་ཆ་གཞན་ནས་མཆི་བའི་གཙོ་བོ་བཞིད་གཞི་མཆོན་ཕྱིར་དུ་བོད་སྤྱི་གཟུགས་བྱེད་དགོས།
དེ་བས་སྤྱི་རྩལ་གྱི་བསམ་གཞིགས་ནི་བཞིད་གཞི་མཆོན་བྱེད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།

སྤྱང་རྩོམ་གྱི་བཞིད་གཞི་ནི་གཙོ་བོ་བྱུང་རིམ་དང་མི་སྣའི་གཟུགས་བརྒྱན་
བོད་ཀྱིས་ལས་རང་བྱུགས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་ལས་རྩོམ་མཁའ་གྱིས་གསལ་བཤད་
བྱེད་པ་ཞིག་མིན་པར་བཤད། དེ་ཡང་ཨེན་གེ་སིས། “བཞིད་གཞི་ནི་ཡུལ་
དུས་དང་བྱུང་རིམ་ནང་དུ་རང་བྱུགས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན།” ཞེས་དང་།
ཡི་ཨང་སའི་མི་ཡི་ཨན་གྱིས། “རྩོམ་པ་པོ་མང་པོ་ཞིག་གིས། སྤྱང་གཏམ་

ནི་རྩོམ་པ་པོས་དོན་ཆེན་དེ་ལ་བསྒྲགས་ཀྱི་དེ་པ་མིན་པས། རྩོམ་པ་པོའི་ངོས་
ནས་དོན་ཆེན་ལ་དཔུང་འཛིན་གྱི་དེ་རྒྱ་མེད་པར། མི་སྣ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས།
དོན་ཆེན་ལ་དཔུང་འཛིན་གྱི་དེ་དགོས་པའི་བཞེད་དགོངས་གནང་གི་ཡིད།”
ཅེས་གསུངས།

མཆོན་ཐབས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ཐོག་མར་རྩོམ་འབྲིའི་དགོས་དམིགས་
ངོས་ཅན་ཞིག་གིས་གཞི་བཞུགས་ནས་རྩོམ་འབྲིའི་རྒྱ་ཆ་གང་ལེགས་གདམ་རྒྱ་
དེ་ཡིན། རྩོམ་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་མེད་ན། བརྗོད་གཞི་ཁ་གསལ་གཏིང་ཟབ་
ཅིག་མཆོན་མི་ཐུབ། རྩེ་བྲག་དུ་ཐད་ཀར་མངོན་པར་གྱེད་པ་དང་། གཤམ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་ཚུལ་གཉིས་ཡིད། དང་པོ་ནི་ཁ་གསལ་གོ་བ་དེའི་རྩོམ་
ཡིག་གྲེང་གཞི་ལྟ་བུ་སྤྲོས་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་བསམ་གཞིགས་གང་འཚམས་
གྱེད་དགོས་པ་བརྗོད་གཞི་སྒྲིག་གུར་ཏམ་གཤམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྟེན་
དངགས་དང་། སྤྱང་རྩོམ་སྤྲོས་སྤྱི་རྩལ་རྩོམ་རིག་ཡལ་ཆེའི་རིགས་ཡིན།
སྤྱིར་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་གི་བརྗོད་གཞི་དེ་ཐད་ཀར་གསལ་པོར་སྟོན་པ་ལས་སྤྱི་རྩལ་
ཐབས་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གཤམ་ནས་ཡོད་ན། རྩོམ་གྱི་སྤྱི་རྩལ་རང་བཞིན་དང་རྒྱས་
པ་དེ་བས་ཤུགས་ཆེ་བར་ངོས་འཛིན་གྱི་དེ།

དེ་མཚུངས་ལས་དང་པོ་བཙུགས་སྐབས་འདིར་སྟོན་འགའ་ཤེས་ངོས་པར་
གཟབ་དགོས་ཏེ། རང་གྲོལ་གྱིས། “དོན་མེད་ཆོག་གི་གིང་སྐམ་ལ། མདོ་
མེད་ལོ་འདབ་བརྒྱ་བཏགས་པ། གཞན་པམ་མེ་ཏོག་ལྟར་སྤྲང་ཡང་། འབྲས་
བུ་སྟེན་པ་སྤྲིད་ན་མེད། །”ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དོན་སྟོང་གི་བརྗོད་པ་དང་།

བཅོས་མའི་བཅེ་དྲུང་སོགས་སྟོན་པར་ཆོག་ཀྱན་ཁོ་ན་ལྟར་ལེན་པའི་སྟོན་དང་།
གཞན་ཡང་། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། “ཆོག་མེད་དོན་ནི་བྱིས་པའི་གནའ་
གཏམ་སྟེ། དོན་མེད་ཆོག་སྟེ་ཙོའ་མ་ཆེ་ཡིན། ཆོག་དོན་ཡན་ཚུན་གྲོགས་
སུ་བསྐྱེབས་པ་ཡིས། །སྐབས་ཀྱི་གནད་ལ་སྒྲོ་བས་པ་དགེ་པར་མཛོད། །”ཅས་
གསུངས་པ་བཞིན། བཛོད་གཞི་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོགས་དང་། བསྐྱར་
སྒྲོས་གནད་ལ་མི་འཁེལ་བའི་ཆོག་སྐམ་ལ་སོགས་སྐད་ཆའི་སྒྱུ་རྩལ་མེད་པའི་
ཆོག་རོ་དག་ལ་བཛོད་བྱ་ཅི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ཆོག་མེད་དོན་གྱི་བྱིས་པའི་གནའ་
གཏམ་དང་འདྲ་བས་སྤང་དགོས།

ཡང་། ཆོག་སྟོར་མངོས་པ་གཅི་པོར་བྱས་ནས་བཛོད་དོན་བཟགས་
པའམ། བཛོད་དོན་དངོས་གཞི་མི་གསལ་བའི་རྩ་མེད་དོན་མེད་ཆོག་སྟེ་ནི་
ཙོའ་མ་ཆེ་དང་འདྲ་ཞིང་། བྱི་རྒྱུ་ནང་སྟོང་གི་སྟོན་དེར་གཟབ་དགོས། ཡང་
ཆོག་དོན་ཅམ་ལེགས་ཀྱང་བཛོད་བྱ་མང་ལ་ཛོད་བྱེད་ཅིག་དུ་མེད་པས་སྒྲོག་
མཁན་གྱིས་བཛོད་དོན་ནམས་ལས་བཛོད་གཞི་ཉོགས་མི་བྱུང་པ་ནི་བཛོད་གཞི་
གཅིག་སྟུང་མེད་པའི་སྟོན་ཡིན།

གཞན་ཡང་། ཆོག་དོན་གཉིས་ཆ་མི་ལེགས་པའམ། བཛོད་བྱ་སྒྲ་
ཆོགས་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཛོད་གཞི་གང་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་
པའི་སྟོན་བཅས་བཞི་པོ་དེ་ནི། བཛོད་གཞི་ཁ་གསལ་གཏིང་ཟབ་མཚོན་བྱེད་
ཀྱི་གོགས་སུ་ཆེ་བས་ངེས་པར་དུ་གཟབ་དགོས་ཏེ། མེ་ལོང་མར་ཡང་། དངོས་
པོ་ཡི་ནི་ཆོག་ནམས་ཀྱན། །ཡན་ཚུན་ཡན་པར་བྱེད་པ་ཉིད། དོན་དང་བྲལ་

བའི་བྱད་པར་ནམས། །མ་བྱས་གནས་སུ་བསྐྱགས་པ་དང་། །བཛྲེད་རིམ་
སྒྲིབས་ལས་དངོས་པོ་ནི། །ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་གསལ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །

༡) བཛྲེད་བྱའི་རེ་འདུན་ནམ་གྲངས་བྱ་བཞི། ༡ ཁ་གསལ་དགོས་
པ་སྟེ། རྩམ་འགོ་མ་བཅུགས་གོང་ནས་རྩམ་འབྲེའི་དམིགས་ཡུལ་ལམ་རང་
གི་ལྟ་བ་གཏན་འཁེལ་དགོས་པ་མ་ཟད། དཔྱད་བཛྲེད་རྩམ་ཡིག་ནང་དུ་ལྟ་ཚུལ་
ནམས་ཁ་གསལ་འབྲེ་དགོས། སྒྲུ་རྩམ་རིགས་ལའང་དངོས་བྱགས་ཅི་རིགས་
ནས་གསལ་བྱུང་པ་ཞིག་དགོས། ༢ གཅིག་སྟུང་དགོས་པ་སྟེ། རྩམ་ཡིག་
ཅིག་གི་ནང་དུ་བཛྲེད་གཞི་གཉིས་སོགས་ཡོད་ཆོག་ཀྱང་། དེ་ནམས་ཀྱང་གཅིག་
སྟུང་གིས་བཛྲེད་བྱའི་སྟིང་པོ་གང་ཞིག་སྟོན་བྱུང་པར་གཞི་ལ་དགོས། གལ་
ཏེ་བཛྲེད་གཞི་དུ་མ་ཡོད་ལ་གཅིག་སྟུང་མེད་ན་བཛྲེད་གཞི་གང་ཡང་མེད་པའི་
རྩམ་ཡིག་ཅིག་ཆགས་སྟེ། སྒྲུར་ལྟར་རྩམ་དང་སྒྲུང་བྱང་སོགས་རྩམ་ཡིག་
བྱང་གསལ་ལ་བཛྲེད་གཞི་གཅིག་ལས་མེད་ན་ལེགས། ༣ གཏིང་ཟབ་དགོས་
པ་སྟེ། རྩམ་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་དོན་དེར་དངོས་འདོན་གཏིང་ཟབ་དང་། དབྱེ་
ཞིབ་གནད་འཁེལ་བྱས་ནས་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་ནམ་པ་འདྲ་མིན་ཐོག་ནས་བྱ་དངོས་
དེ་གསལ་ལྟོགས་ཡོང་བར་བྱེད་པའི་བཛྲེད་གཞི་ཡང་དག་ཅིང་དོན་སྟིང་ལྡན་
པ་དགོས། ༤ དཔེ་གསལ་དགོས་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་ལད་སྒྲོས་མ་ཡིན་པའི་
དཔེ་མཚོན་གསལ་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་དགོས། དེ་ནི་ཉི་མཱ་པད་མ་སོགས་སྒྲར་
ཡང་དཔེར་འགོད་མི་འོས་པའི་དོན་མིན་པར་ཆོག་གི་ཀྱན་ནམ་སྟེད་ཆའི་ཐབས་

ཅུ་གསུམ་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ཀྱི།

འཆོ་བ་དངོས་དང་སྒྲུབ་ཅུ་གསུམ་གྱི། །

གཟུགས་བརྒྱན་བསྐྱེད་པས་ལས་མངོན་པར་མཆོན། །

ཕྱི་རྒྱུ་ནང་འགལ་ཆོག་རོ་མང་། །

བརྗོད་སྒྲིང་གཅིག་སྒྲུབ་མེད་པ་དང་། །

བརྗོད་གཞི་མེད་པའི་སྒྲུབ་བཞི་སྒྲིངས། །

ཁ་གསལ་གཅིག་སྒྲུབ་གཏིང་ཟབ་དང་། །

དཔེ་གསུམ་བཅས་ནི་སྒྲུབ་བྱ་བའོ། །

༡༽ རྩོམ་གཞི་བཤད་པ།

༡) རྩོམ་གཞིའི་གོ་དོན།

བརྗོད་གཞི་མཆོན་ཕྱིར་ཉེར་མཁོ་བའི། །

བརྗོད་བྱ་རྣམས་ནི་རྩོམ་གཞི་སྟེ། །

དངོས་གཞི་བརྒྱད་གཞི་གཉིས་སུ་དབྱེ། །

དེ་ཡང་འཆོ་བའི་མཆོ་ལས་བྱུང་། །

“རྩོམ་གཞི་ཞེས་པ་ནི་རྩོམ་པ་པོས་གདོད་མའི་དབྱེད་གཞིར་སྒྲུབ་དོར་
 ཅི་རིགས་བྱས་ཐོག་དེའི་ནང་ནས་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་མཆོན་བྱེད་དུ་མཁོ་བ་
 རྣམས། འདེམས་ལེན་གྱིས་རྩོམ་ཡིག་ནང་དངོས་སུ་འགོད་ཀྱི་གཞི་དེར་
 ཟེར།” ཅས་པ་བཞིན་རྩོམ་ཡིག་ནང་ཡི་གེར་ཕབ་པའམ་བྱི་ཀྱའི་རྩོམ་ཡིག་
 འབྲི་ཀྱའི་གཞི་འཛིན་སའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་སོ། །

རྩྭ་གཞིར་དངོས་གཞི་དང་བརྒྱད་གཞི་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་རང་ཉིད་
དངོས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ལག་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་ཉམས་སྤྱོད་ཆོར་འདུ་དང་། རྩྭ་
ལེན་བྱས་པའི་མི་དང་བྱ་དངོས་སོགས་ནི་དངོས་གཞིའི་རྩྭ་གཞི་སྟེ། དཔེར་
ན། <<མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད་>>ལྟ་བུ་དང་རང་རྣམ་ལ་སོགས་པའོ། །

ཅིག་ཤོས་ནི་སྤྲོན་བྱུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་ལོ་རྒྱུས། དེ་བཙུང་མཐོང་
བའི་ཤེས་རྟོགས་དང་། ངག་ལམ་ནས་རྩྭ་ལེན་བྱུང་བའི་མི་སྣ་དང་བྱ་དངོས་
སོགས་ནི་བརྒྱད་གཞིའི་རྩྭ་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན། <<མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་
ཐར་>>ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་རྩྭ་གཞི་ནི་རྩྭ་པ་པོས་རྩྭ་འབྲིའི་ཐོག་མའི་དབྱེད་
གཞི་སྟེ་འཆོ་བ་དངོས་བཟུང་བྱས་པའི་གདོད་མའི་རྒྱ་ཆ་སྣ་ཆོགས་ལ་འདོར་
ལེན་ལས་སྤྲོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྩྭ་གཞིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དངོས་ལས་མ་འདས་སོ། །

བརྗོད་གཞི་མཆོན་བྱེད་ལ་རྩྭ་གཞི་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
ཅི་ཅམ་མང་བ་དང་ཞིབ་ཆགས་པ། དཔེ་གསར་གྱི་རང་བཞིན་བཅས་དང་
ལུན་ན་རྩྭ་ཡིག་གང་ཞིག་གསོན་ཉམས་དང་ལུན་པ་ཡོང་བུལ། གལ་ཏེ་རྩྭ་
གཞི་མེད་ན་རྩྭ་འབྲི་བྱ་བ་ཡང་མེད་པས་རྩྭ་ཡིག་ལེགས་ཉེས་དེ་ཡང་སྒྱུ་གུ་
འགྲུལ་རྗེས་མ་ཡིན་པར་སྒྱུ་གུ་རྩྭ་མ་བཅུགས་གོང་གི་རྩྭ་གཞི་ལ་རག་ལུས་ཡོད།
དེ་བས་རྩྭ་གཞི་མང་པོ་འཆོལ་དགོས་པ་ནི་རྩྭ་པ་པོའི་རྩྭ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་
ཡིན། དཔེར་ན། མ་ཁེ་སིས། <<མ་རྩའི་རྣམ་དབྱེད་>>འབྲི་བར་བརྟག་
དབྱེད་ཞིབ་ཕྱ་མཛད་པ་མ་ཟད། གནད་བརྒྱུས་ཀྱི་དེ་བ་གངས་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ

ལྷག་བྱས་མྱོང་བེད་ལ། ཐོ་སི་ཐད་ཀྱིས། <<དམག་འབྲུག་དང་ཞི་བདེ>>ཞེས་
པ་འབྲི་པར། ལོ་རྒྱུས་གསུང་ཚོམ་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་དཔུང་གཞི་བྱས་བེད་རོ། །

༡) ཚུམ་གཞི་འཛོལ་སྤྱད་དང་འདེམས་སྒྲུག་སྤྱི་ཚོགས་འཛོལ་བ་དྲ་
ཅད་ཀྱི་ཆེ་བས་ཚུམ་པ་པོ་ཞིག་གིས་ཚུམ་གཞི་འཛོལ་སྤྱད་བྱེད་པ་ནི། ཏུས་
ཐུང་ངང་ཐུང་གིས་ལས་སྒྲུབ་པོར་རྟེན་བྱུང་པ་ཞིག་མིན་པར། གསེར་སྒྲུབ་པ་
བཞིན་ཡུན་བསྐྱངས་ཏེ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པའི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཡོད།
༡ འཛོལ་ལྷ་ཞིབ་ཟབ་མོ་བྱེད་པ། དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་ལས་འགལ་
ནང་ཚུམ་པ་པོ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་ལྷ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ༢ འཛོ་
བར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་མཁས་པ། ལྷ་ཞིབ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་བརྟག་དཔུང་
དང་དབྱེ་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་ཐུབ་པ་དགོས། དེ་ལྟར་མ་རྒྱས་ན། སྒྲན་
རྩ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་སྤེལ་སྤྱོར་བྱས་ཆེ་ནད་གང་ཞིག་ལ་ཡན་པ་མི་རྟོགས་པ་
བཞིན་དུ་འགྱུར། ག དུན་ཐོར་འགོད་དགོས། འཛོ་བར་ཞིབ་ལྷ་དང་
བརྟག་དཔུང་བྱས་པའི་དོན་གནད་སོགས་ཟིན་བྱིས་བཏབ་ནས་ཚུམ་གྱི་རྒྱ་
ཆ་གང་མང་གསོག་དགོས།

༢) ཚུམ་གཞི་འདེམས་པ། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཏྲག་པར་སྤྱི་ཚོགས་
འཛོ་བར་བརྟག་དཔུང་དང་དེ་ལས་འཛོལ་སྤྱད་བྱས་པའི་རྒྱ་ཆ་རྣམས་ལས་
བདམས་ཏེ། ཚུམ་ཡིག་ནང་དུ་འགོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། ཚུམ་གཞི་འདེམས་བཞོད་
ཐད་དོ་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་པ་འགའ་ཡོད། ༡ བརྗོད་གཞི་འམ་ཚུམ་ཡིག་གི་
དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས་ནས་འདེམས་པ་ནི་ཚུམ་གཞི་འདེམས་སྒྲུག་གི་རྩ་བའི་

ཐུང་བྱ་ཡིན། ༧ དཔེ་མཆོན་འོས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་འདེམས་དགོས།
 དེ་ནི་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཏིང་ཟབ་དང་ཇི་བཞིན་མཆོན་པ་དང་། ཆབ་བྱེད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་དགོས་ལ། རྒྱ་འགྲུག་གི་
 རྒྱས་པ་ཤུགས་ཆེན་ལྡན་ཡོད་པ་བཅས་ལ་ཟེར། དེ་བས་འདི་ལ་བཞི་ལས། ༡
 ཐུ་རྩེ་ལ་ཡུལ་གྱི་བྱ་དངོས་དང་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་དང་ནང་གི་འབྲེལ་
 བའི་བཞིན་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། ༢ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་
 ཚྭ་དུ་འགོད་མི་རྒྱས་གིང་། འགོད་ནའང་ཕན་རྒྱས་དེ་ཅུ་མ་མི་ཐོན་ན་འཆོ་
 བའི་ནང་ནས་ཆབ་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཚྭ་གཞི་གདམ་རྒྱ་དེར་ཟེར། ༣ འཆོ་
 བའི་ཁྲིད་དུ་ཁྲབ་ཆེ་ཞིང་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་གནས་པའི་ཚྭ་གཞི་གདམ་རྒྱ་དེར་ཟེར།
 ༤ མི་རྒྱལ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཤུགས་དང་སྒྲི་སྒྲིང་། རྒྱ་བ་གསེས་གསེས་ཀྱི་ཕན་རྒྱས་
 ཐོན་པའི་སྒྲི་ནས་ཡིད་ཀྱི་དང་བ་འདྲན་བྱུང་བའི་ཚྭ་གཞི་འདེམས་པ་ལ་ཟེར།

༥) དངོས་འབྲེལ་གནད་འཕེལ་ཡིན་པའི་ཚྭ་གཞི་གདམ་དགོས་པ།

དེ་ཡང་ཚྭ་གཞི་དེ་ཐུ་རྩེ་བྱ་དངོས་དང་མཐུན་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དེས་བྱ་
 དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འཕེལ་སྤྱོད་གསལ་གཅི་བའི་རྣམ་པ་མཆོན་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་དངོས་
 འབྲེལ་གྱི་ཚྭ་གཞི་ཟེར།

དངོས་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེར་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་རྒྱུ་མ་དང་
 རང་བཟོ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་ལ་གནས་གིང་ཡང་དག་པར་གོ་རྒྱུ་དང་།
 གཉིས་ནི་ཚྭ་གཞི་དེ་རྒྱུ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་བྱེ་བྲག་གི་འཆར་སྒྲུང་མ་ཡིན་
 པར་དེས་ཐུ་རྩེ་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཏན་ཞིག་མཆོན་བྱུང་དགོས།

གནད་འཁེལ་ཁེས་པ་ནི་རྩོམ་གཞི་དེ་ངེས་པར་དུ་ཁྲུངས་བཙུན་ཁིང་དོན་
 ཐོག་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནང་རྩོམ་གཞི་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། ཕྱ་ཞིབ་
 གང་ཞིག་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱང་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཤིང་གཞི་རྩོམ་
 གཞིའི་ལས་འགན་རྩོགས་པ་ཡིན། དེ་དག་གི་སྒྲིམ་ནི།

ཏག་ཏུ་ངང་རྒྱུད་རིང་པོས་གཟབ་ནན་གྱིས། །

འཆོ་བར་ཞིབ་ལྟ་དཔྱེ་ཞིབ་བྱེད་མཁས་པ། །

མཐོང་ཐོས་མྱོང་སོགས་དྲན་ཐོར་འགོད་པ་བཅས། །

རྩོམ་གཞི་དབང་ཕྱུག་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ལམ། །

བརྩོད་གཞིར་དམིཌ་ནས་དངོས་འབྲེལ་གནད་འཁེལ་དང་། །

དཔེ་མཆོན་རང་བཞིན་ལྟན་པ་གདམ་པར་བྱ། །

དེ་ཡང་གོ་རིམ་སྤྱི་རགས་གཏན་འཁེལ་ཤིང་། །

ད་གཞི་རྩོམ་གྱི་གཞི་ནི་བཅོང་བ་ལགས། །

༣༥ རྒྱིག་གཞི་བཤད་པ།

༡) རྒྱིག་གཞིའི་གོ་དོན།

རྩོམ་གྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་སོགས། །

དེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་གོ་རིམ་གྱི། །

རྩོམ་ཐབས་རྣམས་ནི་རྒྱིག་གཞི་རྩི། །

རྩོམ་ཚུལ་ཀྱན་གྱི་གཞི་ཅའི་ཐབས། །

“རྒྱིག་གཞི་ནི་རྩོམ་ཡིག་གི་གནད་དོན་གྱི་འགོ་རྩོག་ལུགས་དང་རིམ་

སྒྲིབ་དེ་བ་རིག་པའི་གཏོར་མཛོད།

པ་སྒྲིག་སྒྲུངས་ལ་བཞེད་པ་ཡིན།” ཡང་ན། ཚུམ་གཞི་ནམས་པེད་སྦྱོད་ཇི་
ལྟར་གཏོང་བའི་ཐབས་ཚུལ་ནམས་ལ་ཚུམ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་
གསལ་པོར་བཤད་ན། རང་གིས་འཆོལ་སྤྱད་བྱས་པའི་ཚུམ་གཞི་ནམས་ལ་
བདེན་ནས་ཚུམ་ཡིག་དེ་ཚུམ་ཚུལ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བཅུམ་རྒྱ་དང་འགོ་ཇི་
ལྟར་འཇུགས་རྒྱ། གཞུང་ཇི་ལྟར་བསྐང་ཚུལ་(ཕྱི་དུམ་མཆོམས་དང་ནང་
ལེའུ་རྒྱས་བསྐྱུས། ཡུལ་སྡོངས་དང་མི་སྣ་ཞིབ་འབྲེ་སྟོགས་བར་མཆོམས་གང་
དུ་འགོད་པ་སྟོགས་ཀྱི་འཆར་འགོད་) མཇུག་ཇི་ལྟར་སྤྱད་ཚུལ་བཅས་ནི་ཚུམ་
གྱི་སྒྲིག་གཞི་སྟེ། ཚུམ་ཚུལ་ཀུན་ལ་ཚུམ་ཐབས་འདི་ཉིད་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
ཡིན། དེ་ཡང་འདར་པན་གྱི་ཚུམ་པ་པོ་མཁས་པ་ཞིོའི་ལྷན་ཏོའི་ཞིར་གྱིས། “ཅ་
རིམ་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུག་ཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། ཁང་པ་རྒྱག་པ་དང་འདྲ་བས།
རང་གི་རྒྱ་ཆ་ནམས་ཇི་འདྲའི་སྤྱོད་དག་པ་དང་། གང་འདྲའི་དམིགས་ཆ་ད་
མཐོན་ལང་། གལ་ཏེ་ལེགས་པོ་ཞིག་མ་བརྒྱབ་ན་པན་ཚུན་འཁྲོག་ན་མཐའ་
འབྲས་པེད་མེད་དུ་འགྱེད། །” ཞེས་གསུངས།

མདོར་ན། སྒྲིག་གཞི་ནི་ཚུམ་ཡིག་གཅིག་ཏུ་འབྲུབ་མིན་གྱི་ཅ་པའི་བྱ་བ་
ཆ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྒྲིག་གཞི་མེད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་མེད། དེ་བས་སྒྲིག་གཞིའི་
བསམ་གཞིགས་ཇི་འདྲ་ལེགས་ན་ཚུམ་གྱི་ཉམས་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་ལེགས་པ་
མ་ཟད། བཞེད་གཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་མཆོན་སྤྱབ་པའི་པན་ཐོགས་ཡོད།

༡) སྒྲིག་གཞིའི་ཅ་དོན།

བཞེད་གཞིའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ལ། །

བྱ་དངོས་ཀྱི་འཕེལ་ཀྱས་ནི། ཐོག་མར་མེད་པ་ནས་གསར་དུ་བྱུང་བ་དང་།
བར་དུ་འཕེལ་བ། ཐ་མར་འབྲས་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་བཅས་ལས་མ་འདས། ཡང་
ན་མགོ་ཚུགས་པ་དང་འཕེལ་ཀྱས། མཐོ་རྒྱལ་ས། མཐའ་འབྲས་བཅས་སོ།

དེ་བཞིན་རྩོམ་ཡིག་ནང་དུ་ཡང་། རྩོན་འགྲོ། འགོ་འཇུག་ས། འཕེལ་
ཀྱས། མཐོ་རྒྱལ་ས། མཐའ་འབྲས། མཇུག་གཏམ་བཅས་ཆ་ཆང་བའི་
སྒྲིག་གཞི་ཞིག་ཡོད།

ག སྒྲིག་གཞི་རྩོམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱ་དངོས་དང་བསྟུན་དགོས། འཆོ་
བའི་འཕེལ་རིམ་འདྲ་མིན་དང་། བྱ་དངོས་ལ་རྩོག་འཛིང་མང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན།
དེ་མཆོན་ཐབས་རྩོམ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་ལ་འང་ཐབས་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་དགོས།
དཔེར་ན། རྩོན་རྩོམ་ལ་དེའི་བྱ་དངོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་བསྟུས་གིང་གསལ་
ལ་ཆོག་སྟུན་ཞིང་སྒྲིག་གཏངས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་གསལ་བའི་སྒྲིག་གཞི་དགོས།
དེ་བཞིན་འབྲབ་གཞུང་ལ་འབྲབ་ཆོན་དང་གོ་རིམ། གཏམ་སྐྱེང་བྱེད་པ་བཅས་
ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན། རྒྱུད་རྩོམ་ལ་བྱ་བའི་འཕེལ་རིམ། མི་སྣ་ཞིབ་འབྲི་
བཅས་གཙོ་བོ་ཡིན། མདོར་ན་བྱ་དངོས་སོགས་འདྲ་མིན་དབང་གིས་རྩོམ་
ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་ལ། དེ་བས་ཀྱང་རྩོམ་ཚུལ་སོ་སོར་ཡང་སྒྲིག་གཞི་སྣ་ཆོགས་
ཡོད། སྒྲིག་གཞི་ནི་འགྱུར་མེད་གཏན་འཁེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་མིན་
པར་རྩོམ་པ་པོའི་སྒྲིག་སྒྲིལ་གྱི་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པ་གསར་པ་གསར་གཏོད་
བྱ་བྱེད་དེ་རྩོམ་རིག་གི་སྒྲིལ་ལ་ཡར་ཀྱས་ཐད་ལ་ཆེས་གལ་ཆེ་བཞིག་ཀྱང་ཡིན།
ང སྒྲིག་གཞིའི་རྩ་བའི་ནང་དོན་བཤད་པ།

ཚུམ་གྱི་མགོ་མཐུག་གོ་རིམ་སོགས། །

དེ་ལྟར་འབྲི་ཐབས་ཤེས་པ་ནི། །

སྒྲིག་གཞིའི་ཚུ་བའི་ནང་དོན་དེ། །

དེ་ཡི་འབྲི་སྒྲུངས་ཆད་ཡོད་མིན། །

སྒྲིག་གཞིར་གཏན་འཁེལ་གྱི་ངེས་སྒྲོལ་ཞིག་མེད་མོད་ཀྱང་། གཞི་ཚུའི་
ཚུམ་འགྲོས་ཤིག་མེད་པ་ཡང་མིན། ཚུམ་འགོ་འཐུགས་སྒྲུངས་དང་ཚུམ་མཐུག་
སྒྲུང་སྒྲུངས། གོ་རིམ། རྩམ་མཚམས། མཚམས་འབྲེལ་བཅས་ནི་ཚུམ་
རིག་ཆང་མའི་སྤྱི་འགྲོས་ཤིག་ཡིན། དེ་བས་འདིར་དེ་དག་གི་དཔེ་མཚོན་
ཙམ་རེ་བཤད་ན།

ཚུམ་འགོ་འཐུགས་དུས་ཐོག་མར་ཁ་བྱང་འབྲི་བྱ་དེ་ནི་གནད་འགག་ཅིག་
ཡིན། གལ་ཏེ་བྱོད་ཀྱི་ཁ་བྱང་ཡག་པོ་ཞིག་མ་རྟེན་ན་ཚུམ་ཡིག་བྲིས་རྩེས་ཁ་
ཡིག་བྲིས་ཀྱང་ཆོག་ཁ་བྱང་དེ་མཛུས་མ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཁོ་མོའི་མིག་དང་
འབྲ་བས་དོ་སྒྲུང་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན། དེ་བས་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
སྤྱིར་བཏང་ཚུམ་ཡིག་གི་ཁ་བྱང་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་བརྗོད་གཞི་འམ་བརྗོད་བྱ་གསལ་
མཚོན་རྒྱས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ཚུམ་གྱི་མིང་འདོགས་ལ་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་བྱང་
ཆོས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆེས་ལེགས་ཤོས་ཡིན། གཞན་ཡང་ཁ་བྱང་ཁ་བས་ཚུམ་
གཞིའི་ནང་གི་ཆོག་གནད་རེ་འམ། ཡང་ན་ཆོག་སྟན་ཤོས་རེ། དེ་མིན་བྱ་
དངོས་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་སྒྲོལ་སོགས་ཡོད།

༡) ཚུམ་འགོ་འཐུགས་སྒྲུངས། ཚུམ་ཡིག་གི་ནང་དོན་དང་ཚུམ་

ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས། ཚུལ་མཁོ་འཇུགས་སྒྲུངས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་གང་
མང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཚུལ་མཁོ་ཡང་“བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འགོ་འཇུགས་
དཀའ་”ཞེས་པ་ལྟར། རང་སྒྲུང་གང་དུན་གྱིས་མཁོ་འཇུགས་ཆོག་པ་ཞིག་
མིན་པར་བཤེད་གཞི་དང་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཞིག་གམ་ཚུལ་ཡིག་གི་པོ་དང་
འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་མ་ཟད། སྒྲིབ་ཚུལ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། སྒྲིབ་མཁན་
གི་བསམ་སྒྲོ་རྒྱུར་འགྲུགས་པའི་རྒྱས་པ་འདྲ་གལ་ཆེ། དེ་བས་ཚུལ་མཁོའི་སྒྲིབ་
ཆ་ཁ་གསལ་དེར་བསམ་གཞིགས་མང་ཙམ་གཏོང་དགོས། འདིར་བྲུབ་ཆེ་བའི་
ཚུལ་འགོ་འབྲི་སྒྲིབ་ཁ་གསལ་གིག་ངོ་སྤྲོད་ན།

ཀ ཚུལ་ནང་གི་མི་སྒྲིབ་གཙོ་བོ་གསལ་ངོ་སྤྲོད་པའི་སྒྲིབ་ནས་ཚུལ་མཁོ་འཇུགས་
པ། དེ་ནི་མི་སྒྲིབ་གཟུགས་པོ་དང་ནམ་འགྲུར། བྱ་སྤྲོད། གཤེས་ཀ་སོགས་
བྲིས་ན་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། <<མི་རྟག་སྒྲིབ་མའི་མི་
ལམ>>དང་<<སྒྲིབ་སྒྲིབ་དུག>>ལྟ་བུ་སོགས།

ཁ བཤེད་གཞི་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་ནས་ཚུལ་མཁོ་འཇུགས་པ། ཐོག་
མར་ཚུལ་པ་པོས་ཚུལ་ཡིག་གི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་གསལ་པོར་བསྟན་ནས་མཁོ་
འཇུགས་སྒྲིབ་ཞིག་སྟེ། དཔུང་ཚུལ་ལ་འདི་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ན་
ནན་ཅི་ཡིས། “གལ་ཏེ་ཐོག་མའི་སྒྲིབ་ཀྱི་བཅུགས་པ་དེ་བཤེད་གཞི་དང་རྒྱང་
ཐག་རིང་ཆེ། དཔུང་ཚུལ་གྱི་བཤེད་གཞིར་ཕན་ཐོགས་དཀའ། ཐོག་མའི་
སྒྲིབ་ཀྱི་དེ་བཤེད་གཞི་དང་འབྲེལ་བྱུང་བ་ཞིག་བཅུགས་ན་དཔུང་ཚུལ་ལེགས་པོ་
འབྲི་རྒྱུར་ཕན་ཐོག་བྱུང་།” ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མ་དུ་ན་པ་>>ལྟ་བུ།

གཞན་ཡང་ངོ་མཚར་དང་གིས་བཞེད་སྤྱད་པ་སྤྱུང་སྤྱུང་གིས་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་སྤྱུང་སྤྱུང་གིས་དང་། ཡང་སྤྱུང་འཇུག་གི་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་སྤྱུང་སྤྱུང་བཅས་ཡོད་པས་གཅིག་གིས་ཀྱན་གྲོལ་གྱི་དཔེ་བཞིན་རིགས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དེ་མཚུངས་ལས་དང་པོ་བཙོན་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་དུས་འབྱུང་སྤྱུང་བའི་སྒྲིན་གཉིས་ལ་གཟབ་དགོས་དེ། ༡)སྤྱིད་པ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ནས་མཐོ་བཙུགས་ནས་སྤྱིད་དོན་དང་བྱུང་ཐག་རིང་དུགས་པ་དང་། ༢)དོན་མེད་ཉིག་གཏམ་གྱི་འབྲེལ་མེད་སྤྱད་ཆ་མང་བའོ། །

༣) ཚུལ་མཐོ་འཇུག་སྤྱད་ཚུལ་བཤད་པ། དེ་ནི་སྤྱུང་སྤྱུང་དོན་བཞེད་བྱ་ཆར་མཛོགས་ཤེས་པེ་ཞིག་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་བསྤྱུང་སྤྱུང་། དེ་ཡང་བཞེད་དོན་གཅིག་དུ་སྤྱིལ་ནས་བཞེད་གཞི་ཁ་གསལ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིག་པ་པོར་བསམ་གཞིགས་གྱི་བྱི་བ་འདོན་པ། སྤྱིན་ཆོག་སྤྱུང་སྤྱུང་གིས་མཐོ་འཇུག་སྤྱད་ཚུལ་ཞིག་སྤྱུང་། དེ་ཡང་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་བཞིན་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་བྱིལ་པོར་འབྲེལ་ཆགས་ལ་རོགས་པར་སྤྱུང་བྱུང་བའི་བྱུང་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་གང་བྱུང་དུ་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་སྤྱད་ཆོག་པའམ་མཚམས་འདོག་ཆོག་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།

༤) བཞེད་བྱ་ནམས་གཅིག་སྤྱད་དམ་བཞེད་གཞི་གསལ་པོར་བསྤྱུང་ནས་མཐོ་འཇུག་སྤྱད་པ། འདི་རིགས་མང་ཤོས་དཔུང་གཏམ་གྱི་ཚུལ་མཐོ་འཇུག་སྤྱད་སྤྱུང་སྤྱུང་།

༥) བྱི་བའི་མཐོ་འཇུག་འབྱས་སྤྱིན་པའི་སྤྱིན་མཐོ་འཇུག་སྤྱད་པ། དཔེར་

ན། <<མི་དྲག་སྤྱི་མཐོ་མི་ལམ>>ཀྱི་ཚུ་མ་མཇུག་སྤྱད་སྤངས་ལྟ་བུ།

ག རང་བྱུང་གི་ཚུ་མ་མཇུག་སྤྱད་པ། བཟོད་གཞི་དེ་སྐད་ཀྱི་ནས་དུས་
ནམ་ཞིག་ལ་རྒྱུན་གང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་འཕེལ་རྒྱས་
བཅས་ཀྱི་མཐའ་མར་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་བྱུང་བ་རིམ་བཞིན་བཟོད་ཚར་ནས་
ཚུ་མ་རང་ལྷགས་སུ་མཇུག་སྤྱི་ལ་བའི་ཚུ་ལ་ཞིག་དཔེར་ན། <<ལ་ཆུང་གིས་
དྲོས་པ>>ལྟ་བུ།

ང བེས་སྟོན་གྱིས་ཚུ་མ་མཇུག་སྤྱད་ཚུ་ལ། དེ་ནི་ཚུ་མ་གྱི་ནང་དོན་
ལ་གཞིགས་ནས་དག་འཁོམ་པ་འཕམ་དག་མཆན་ལྟར་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བེས་ཆོག་
བཟོད་པ་འཕམ་ལེགས་པར་འགྲུབ་པའི་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཚུ་མ་
མཇུག་སྤྱད་པ་ཞིག་དཔེར་ན། <<འབྲོང་ལྷག་ཐང>>ལྟ་བུ།

ཅ དན་རྟོག་སྟེད་པའི་སྟོན་ནས་ཚུ་མ་མཇུག་སྤྱད་ཚུ་ལ། དེ་ནི་ཚུ་མ་གྱི་
འབྲེམ་ཆམས་སྟོན་བྱར་བཅད་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས། སྟོན་པ་པོའི་སྟོན་འབྲེད་པའི་
བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཞིག་གིས་སྤར་ཡང་ཚུ་མ་གྱི་ནང་དོན་དེ་
ཟབ་དུ་གཏོང་བ་དང་རྒྱས་ལོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། <<རིག་
མ་བདེ་མཆོ>>ལྟ་བུ།

ཆ བྱ་བའི་བྱུང་རྒྱུན་གྱིས་ཚུ་མ་མཇུག་སྤྱད་ཚུ་ལ། དེ་ནི་བྱ་བའི་བྱུང་
རིམ་གྱིས་རྗེས་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡིན་པ་མཐའ་མར་བཞོད་ནས་མཇུག་
སྤྱད་ཚུ་ལ་ཞིག་དཔེར་ན། <<ཐན་སྤྱ>>ལྟ་བུ།

ད ཡུལ་རྫོངས་ཀྱིས་མཇུག་སྤྱད་ཚུ་ལ། ཚུ་མ་མཇུག་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་

ཞིག་འབྲེལ་མཇུག་རྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཞིག་སྟེ། <<རྟ་ཞག་སྒྲོག་འབྲེལ>>ལྟ་བུ།

གཞན་ཡང་། བྱ་དངོས་གཞན་དང་ས་ནས་ཚུམ་མཐུག་སྟུང་པ་དང་།
 ཚུམ་པ་པོའི་བསམ་ཚུལ་བཞི་དེ་མཐུག་སྟུང་པ། མི་སྒྲིའི་གཏམ་སྒྲེང་སོགས་
 བྲིས་ཏེ་ཚུམ་མཐུག་སྟུང་ཚུལ་མང་། ཚུམ་མཐུག་རི་ལྗང་སྟུང་མིན་དེ་གཙོ་
 བོ་ཚུམ་ཡིག་སྟོང་དོན་ནམ། དོན་ཀྱེན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། ཡང་ན་མི་
 སྒྲིའི་སེམས་ཁམས་གང་ཞིག་དང་སྟེལ་བྱུང་པའི་སྟོན་སྟོན་གྲིག་མཐན་ལ་ད་དུང་
 ཅི་ཞིག་མ་ཤེས་པ་ལམ་མ་ཆང་བ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བྱ་གས་སམ་བསམ་ག་ཞིག་ས་བསྐྱེད་
 རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་གལ་ཆེན། །

4) ཚུམ་གྱི་ཁོ་རིམ་བཤད་པ། ཚུམ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཁོ་རིམ་དང་
དུམ་བུའི་དབྱེ་བ་ཁ་གསལ་ཞིག་ཡོད་དགོས། དེ་ཡང་ཁོ་རིམ་དེ་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་
གི་ཚུམ་གཞི་ལྟར་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་གྲིག་གཞི་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་རིམ་གྱི་དབྱེ་
བ་དེ་ལང་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་འབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་“དོན་གྱི་
དབྱེ་བའི་ས་བཅད་”དང་“གཏན་ཆོག་གི་ས་བཅད་”ཅེས་གྲུང་ཟེར། དེ་
ནི་ཁྱེ་རིམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་། མི་རྒྱལ་སྤྱི་བསམ་མཐོའི་འཕེལ་རིམ་
ཡིག་ཐོག་ནས་མཆོཅ་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཁོ་རིམ་གྲོལ་སྤྱི་གྲིག་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་
དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་དཔེ་མཆོཅ་ཁ་གསལ་བཤད་ན།

༡ དུས་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ཐིག་བརྒྱད་ནས་གོ་རིམ་སྒྲིག་སྟངས། འདི་ནི་
དཔེར་ན་མི་ཞིག་ག་དུས་སྐྱེས་པ་ནས་འཆར་ལོངས་དང་། འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་
སོགས་ལོ་དུས་སྟུང་རིམ་བཞིན་འབྲི་བའི་རིགས་ཤིག་ དཔེར་ན། <<མི་

སྒྲིབ་དེ་བཞི་པ་ཡི་གཏེར་མཛོད།

ཁོང་གི་སྒྲིབ་མེད་སྒྲིབ་བཟང་གསལ་པོར་མཆོན་ཐབས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཙུ་བའི་གོ་
རིམ་ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེར་ཡང་བྱེད་བྱ་གི་གོ་རིམ་ཡོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་
བཞིན་དཔྱད་ཚུལ་སྤྲོད་པ་མཆོན་ན་ཡང་། དེ་འདྲིའི་གོ་རིམ་ཡོད་པ། དཔེར་
ན། <<འཇམ་སྒྲིང་ཞི་བདེར་ཕན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐབས་ལམ>>ཞེས་པར་
མཆོན་ན། ཐབས་ལམ་མི་འདྲ་བ་གཙོ་ཆེ་བ་བཞིན་འཇམ་སྒྲིང་ཞི་བདེ་སྐྱབ་
ཐུབ་ཚུལ་བཞུགས་པ་འདི་ལྟར།

ཚུམ་གཞི་དང་པོར། མིའི་ཡོངས་ཁྱབ་གྱི་ལྷག་བསམ་ནི་འཇམ་སྒྲིང་
གི་དཀའ་འཕྲོག་སེལ་བའི་ཉེ་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཚུམ་གཞི་གཉིས་པར། མྱིང་
རྩེ་ནི་ཞི་བདེའི་ཀ་བ་ཡིན་ཚུལ། ཚུམ་གཞི་གསུམ་པར། ཆོས་ལུགས་ཁོང་
མ་ལྷག་བསམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྒྲིབ་དགོས་ཚུལ། ཚུམ་གཞི་བཞི་པར། སྒྲེ་པོ་
རེ་རེ་ནས་རང་གི་སྒྲིབ་ཆོག་སྤེལ་ཁག་ལེགས་བཅས་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་
བདེ་སྐྱབ་དགོས་ཚུལ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ག མི་སྤྱིའི་བྱ་བར་བརྟེན་ནས་གོ་རིམ་སྒྲིག་ལྟར་ལ། འདི་ནི་མི་སྤྱི་
གཙོ་བོའི་བྱ་བ་སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་ཚུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་བཞིན་
བཀོད་པ་ལྟེ། དཔེར་ན་དམངས་སྤྱིང་<<སྒྲིབ་པ་>>ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ༡
བ་ལུགས་ཕན་མེད་བཟོས་པ། ༢ ལྷག་བསམ་དཔེ། ༣ མ་བསམ་དཔེ། ༤ ལ་
བསམ་དཔེ། ༥ ཟངས་དེག་ལ་འདུས་ནས་རང་ཉིད་ཤི་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གོ་རིམ་
ལྟར་བྲིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ང སྤྱིང་གི་འཕེལ་རིམ་བཞིན་དུ་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཚུལ། དེ་ནི་སྤྱིང་ནང་

གི་མི་སྒྲིག་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་སྤྱང་དེའི་བྱང་ཚུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་ཇི་བཞིན་ཚུམ་
གྱི་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། <<སྤྱལ་སྤྱ>>ལྟ་བུ་སྟོན་པ།

ཅ ཚུམ་པ་པོའི་ངོས་འཛིན་དང་འདྲ་ཤེས་གྱི་འཕེལ་རིམ་ལྟར་གོ་རིམ་
སྒྲིག་ཚུལ། འདི་ནི་ཚུམ་པ་པོའི་ངོས་ནས་བྱ་དངོས་ལ་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་བྱས་
པའི་ཚུལ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་འདྲ་ཤེས་སམ་འཆར་སྤྱང་གི་སྒྱུ་རིམ། རྟོག་
སྤྱང་གི་འཆར་འགོད་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུམ་གྱི་གོ་རིམ་སྒྲིག་སྤྱང་ས་ཤིག་
སྟེ། དཔེར་ན། <<ཀང་ལམ་ཕུ་མོ>>ལྟ་བུའོ། །

༦) དུམ་བུ་བཤད་པ། དུམ་བུ་ནི་ཚུམ་ཡིག་གི་ཅ་བའི་སྡེ་ཆ་ན་ཞིག་
སྟེ། ཚུམ་ཡིག་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དུམ་བུ་དུམ་རིམ་བཞིན་བསྒྲིགས་
ནས་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

ཚུམ་ཡིག་གང་ཞིག་གི་ནང་དུ་དོན་གྱི་འགྱུར་མཆོམས་དང་། ཡང་ན་ནན་བཤད་
སྟོན་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིག་ཐོག་ནས་བཅད་མཆོམས་ེ་འཛོག་གི་ཡོད་
པ་དེར་དུམ་བུ་ཞེས་བརྗོད།

ཚུམ་ཡིག་ལ་དུམ་བུ་དབྱེ་དགོས་དོན་ནི་གཙོ་བོ་བརྗོད་གཞི་ཁག་སལ་ཡོད་
བ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཁག་གོ་རིམ་མི་འཆོལ་བ། རྟོག་པ་པོས་ལྟ་བུ་བཤད་བ་བཅས་
གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན།

གོ་རིམ་དང་དུམ་བུ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གོ་རིམ་དེ་ནང་དོན་
གྱི་ཆ་ནས་ཕྱེས་པའི་རིམ་པ་ཞིག་དང་། དུམ་བུ་ནི་ནང་དོན་དེ་དག་གསལ་བོར་
མཆོན་ཐབས་གྱི་སྡེ་ཆ་ན་ཞིག་ཡིན། ཡང་། རང་བྱུང་ཆོན་པ་འམ་ཕྱིང་འབེབས་

མཐོང་པོ་ལྟོ་ལོ་གཏེར་མཛོད།

ཟེར་བཞི་དུམ་བུའམ་དུམ་མཚམས་ཤིག་ཡིན་པའི་རེས་པ་མེད་པར། སྤང་
འཕེབས་ཚན་ཚུང་དུ་མ་ཞིག་གིས་དུམ་མཚམས་གཅིག་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་ན་
ཅང་མང་ངོ་། །

དུམ་བུ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་བའི་ཙཱོན། ༡) དུམ་བུ་རེ་འཛུགས་ལྟའི་དོན་
དེ་སྙེ་གཅིག་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས། བཛོད་བྱ་གཅིག་ལས་གཉིས་
དང་དུ་མ་འབྲེལ་མེད་གཞན་པ་ཡིན་པ་དང་། བཛོད་བྱ་ཆ་ཚང་རྫོགས་པར་
སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། ༢) དུམ་བུ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་ཤིང་།
དུམ་བུ་རེ་རེ་བཞིན་རྩིས་ཡིག་གི་གྲུབ་ཆ་ཆགས་པ་དང་། དབྱེ་ན་དུམ་བུ་དང་
བསྟུན་རྩིས་ཡིག་གཅིག་ཆགས་གྲུབ་པ་དགོས། ༣) དུམ་བུ་དབྱེ་དུས་རྩིས་ཡོངས་
ནས་བཤད་ན། རྩིས་པོ་དང་རིང་བྱང་འཚམས་པོ། དགོས་པའི་དུས་སུ་དབྱེ་
བ་ལས་མི་དགོས་པའི་དུས་སུ་མི་དབྱེ་བའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གཟུང་དགོས།
༤) རྩིས་བཤད་དམ་ཞིབ་བཛོད།

༡) རྩིས་བཤད་ཀྱི་གོ་དོན་དང་རྩིས་པ།

སུ་དང་གང་གིས་ཅི་བྱས་དང་། །

བྱས་དེའི་འཕེལ་འགྱུར་གང་དག་གི། །

བྱང་རིམ་ཞིབ་བཛོད་རྩིས་བཤད་དེ། །

དེ་ཡིས་མི་དང་བྱ་དངོས་གང་། །

གསལ་བར་མཚོན་ཞིང་རྫོགས་པར་འགྱུར། །

མི་སྙེ་ཞིག་གི་ལོ་རྩིས་དང་། བྱ་དངོས་མོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྩིས་དང་འགྱུར་

ཐོག་གི་བྱང་རིམ་རྣམས་ཡོངས་ནས་ཞིབ་དུ་བཞིན་པ་དེར་རྒྱས་བཤད་དམ་
ཞིབ་བཞིན་ཟེར།

རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཙོ་བོ་ནི། མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་ཆེ། དེའི་རང་གཤིས་
དང་། ལྟ་སྒྲིག་། འཕྲོ་གནས། ཤེས་འཛིན། ཐོབ་ཐང་དང་བྱས་ཤེས་
སོགས་གསལ་པོར་མཆོན་པ་དང་། བྱ་དངོས་ཞིག་ཡིན་ན། དེའི་རང་བཞིན་
དང་ཁྱད་ཆོས་འཕེལ་འགྱུར་བཅས་ཞིབ་བཞིན་བྱེད་པ་དེར་ཟེར།

༡) རྒྱས་བཤད་བྱེད་པའི་མི་སྣའི་མིང་བདེ་ལམ་མིང་ཆབ་སྒྲོར།

དོན་བཞིན་ཚིམ་གྱི་མི་སྣ་ལ། །

ང་ཁྱོད་ཁོ་གསུམ་གང་འོས་འདེམས། །

བྱ་བའི་བྱང་རིམ་བཞིན་པའི་ཚིམ་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ན། མི་སྣ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲེན་གོས་པས། མི་སྣ་གཙོ་བོ་དེ་ཚིམ་གྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་སླེབས་
བྱལ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། མི་སྣ་པལ་བ་དག་གི་བྱ་སྒྲིག་ཡང་མི་སྣ་གཙོ་བོར་རྒྱབ་
སྒྲོར་དང་། འབྲེལ་ཡོད་བཞིན་གཞི་ཁ་གསལ་འབྱུར་དུ་ཐོན་པའི་དགོས་པ་
ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་དགོས། སྤྱིར་སྤྱད་བྱང་ནང་ལ་མི་སྣ་གཙོ་བོ་གཅིག་དང་
མི་སྣ་པལ་བ་འང་ཉུང་ན་བཟང་། ཚིམ་འབྲེ་སྐབས་མི་སྣ་གཙོ་བོ་པལ་དག་གི་མིང་
ཆབ་ལ་མིང་བདེ་གསུམ་པོ་ལས་གང་ཞིག་འོས་མིན་ལ་ལེགས་པར་བསམས་
ཏེ་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས།

དེ་ཡང་མི་སྣ་དང་པོ་མཆོན་བྱེད་མིང་ཆབ་ལ། ང་། བདག་། ཁོ་བོ།
ཁོ་མོ། ངོས། རེད། ཐུ། གུས་པ། གུས་མོ། ང་ཆོ། བདག་ཅག་ རེད་

སྒྲིབ་དེ་བཟིག་པའི་གཏེར་མཛོད།

ཅག་སོགས་དང་། མི་སྣ་གཉིས་པ་མཆོན་བྱེད་གྱི་མིང་ཆབ་ལ། ཁྱོད་། ཁོ་
པ། ཁྱོད་ཅག་ ཁྱོད་རང་། ཁྱོད་ཆོ། ཁྱོད་ཉིད། གང་ཉིད་སོགས། མི་སྣ་
གསུམ་པའི་མིང་བད་ལ། ཁོ། ཁོ་རང་། ཁོང་། ཁོ་ཆོ་སོགས་དང་བཟྱ་
ཤེས་ལྟ་བུའི་དངོས་མིང་བཅས་སོ། །

ཚུམ་གང་ཞིག་མི་སྣ་དང་པོ་ལྟར་བྲིས་ན། དེའི་ནང་དུ་བྱ་བ་སོགས་ཅི་
བྱས་ཆང་མ་མི་སྣ་དང་པོས་དངོས་སུ་བྱས་པ་དང་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་
ཡིན་དགོས། འདི་ལྟར་བྲིས་པ་ལ་རང་གི་བསམ་མཆུ་ལ་སོགས་ཐད་ཀར་འགོད་
བདེ་བ་དང་། རྒྱུག་མཁན་དང་ཆེས་ཐག་ཉེ་བས་བརྗོད་དོན་དངོས་ཡོད་དམ་
མངོན་སུམ་མཆོན་པའི་རྣམ་པ་ལྟན། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ཞེས་པའི་ཁོར་ཡུག་
ལས་འདས་པའི་དོན་ཀྱི་ན་གཞན་དངོས་སུ་སྒྲུང་བཤམ་མེད་པས་ཁོར་ཡུག་གི་
ཆད་བཀག་ངེས་ཅན་ཡོད། མི་སྣ་དང་པོ་བཤད་སྟེན་བྱེད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཉིན་མོ་
དང་། འབྲིན་ཡིག་རང་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ། ཡུལ་སྐོར་གཞིགས་ཞིབ་གྱི་
མཐོང་ཐོས་བཅས་ལྟ་གཏུག་ཚུམ་ལ་སྟེན་སྟོན་ཆེ་ཞིང་། སྟུང་བྱུང་རིགས་ལའང་
མི་སྣའི་ཆབ་མཆོན་དུ་དྲ་ཅང་འཆམ། དཔེར་ན། <<མཇུག་མཐའི་སྟོབ་
ཐུན་གཅིག>>ལྟ་བུ།

མི་སྣ་གསུམ་པ་ལྟར་བྲིས་ན་ཁོར་ཡུག་གི་ཆད་བཀག་མེད་པས། མི་
སྣ་མང་པོ་དང་ཡུལ་དུས་གང་ཞིག་གྱང་འབྲི་ཆོག་ལ། ཚུམ་མཁན་རང་གི་
དུང་སེམས་གྱང་བར་འཇུག་གིས་མཆོན་བྱུང་པས། སྟུང་གཏམ་མང་ཆེ་བ་
མི་སྣ་གསུམ་པ་ལྟར་བྲིས་ཡོད། དཔེར་ན། <<དན་ནག་སྒྲོག་འགྲོས>>ལྟ་བུ།

མི་སྒྲིག་གིས་པ་རྒྱར་བྱས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ནི་ད་ཅང་ཉུང་། ལ་ལས་དེ་
ནི་མི་སྒྲིག་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་གང་རུང་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཀྱང་
ཟེར་མོད། བྱང་སེམས་ཐད་མཆོན་བྱེད་ཐབས་དང་། རྒྱུག་མཁན་དང་བར་
ཐག་ཉེ་པའི་བཞུད་ཐབས་ཤིག་རེད། དཔེར་ན། <<བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་སྐར>>དང་
<<ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན>>ལྟ་བུ།

༡) རྒྱུག་བཤད་བྱེད་ཐབས།

རིམ་དང་རྒྱུག་དང་བར་འཇུག་སོགས། །

བྱང་རིམ་ཞིབ་བཞུད་ཐབས་ཚུལ་མང་། །

ཚུམ་ཐབས་སྤྱིར་ཆ་ནས་རིམ་བཞུད་དང་རྒྱུག་བཞུད། བར་འཇུག་གསུམ་དུ་
འདུ། དེ་ཡང་ཚུམ་འགོ་འཇུགས་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྲེས་པ་ཞིག་སྟེ། ཐོག་
མའི་བྱང་རིམ་ནས་མཐའ་འབྲས་བར་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་བསྒྲིག་པ་ལ་རིམ་བཞུད་
ཟེར། དཔེར་ན། <<མཇུག་མཐའི་སློབ་བྱམ་གཅིག>>ལྟ་བུ།

ཡང་མཐའ་འབྲས་སམ་མཐོ་རྒྱབས་གང་ཞིག་གིས་ཚུམ་མགོ་བྱངས་ཏེ།
དེ་ནས་བྱང་རིམ་ཇི་བཞིན་ནམས་བསྒྲེས་ཏེ་འབྲི་ཚུལ་ལ་རྒྱུག་བཞུད་ཟེར། དཔེར་
ན། <<རེ་སློན>>དང་<<མི་ཆེའི་མ་ཁ>>ལྟ་བུ།

བར་འཇུག་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བའི་བརྒྱད་རིམ་འབྲི་སྐབས་བཞུད་བྱ་གང་ཞིག་
གི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ཏེ། བྱང་འདས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་ནམ་ཁོར་ཡུག་གཞན་
ཞིག་གམ་མི་སྤྱིར་བྱ་བ་སོགས་ཡང་ཡང་བར་དུ་འཇུག་བཞིན་རྒྱུག་བཤད་བྱེད་
པ་ལ་ཟེར། རྒྱུར་བར་འཇུག་གི་ཚུམ་ཐབས་ནི་རྒྱང་ཚུམ་མང་པོར་ཤེད་སྤྱོད་

སྒྲིབ་དེ་པ་ཟིག་པའི་གཏེར་མཛོད་།

ཆེ་ཤོས་ཟིག་ཡིན་མོད་འོས་ཟིང་འཆམ་པ་ཞིག་ཡོང་ཆུ་ཅུང་དཀའ་སྟེ།

གཞན་ཡང་། མི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མོལ་གྱི་མཆོན་ཐབས་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་
<<ན་ནག་སྒྲིག་འགྲོས་>>ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིབ་མོལ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་འང་<<རེ་
སྒྲིན་>>ལྟ་བུ། སྒྲིབ་གི་མི་སྒྲིབ་ཟིག་གིས་སྒྲིབ་བཤད་པ་<<ཉི་མ་རྒྱུ་བ་རིམ་ཡོལ་
དུས་>>ལྟ་བུ། ཡང་། སྒྲིབ་དུན་དང་མི་ལམ། ཉིན་མོ། ཡིག་འབྲེལ་ལ་
སོགས་གྱི་མཆོན་ཐབས་མང་ཞིང་། སྒྲིབ་འབྲིང་དང་སྒྲིབ་རིང་ཞིག་ལ་མཆོན་
ན་མཆོན་ཐབས་ཀྱང་སྟེ་མང་ལྟར་འོས།

བྱུང་རིམ་ཞིབ་བརྟེན་དེ་ཡང་བྱུང་རིམ་སྤྱར་བ་བམ་མི་སྒྲིབ་ལུས་ངག་
གི་ནམ་འགྱུར་སྤྱོད་དག་ཞིབ་འགོད་བྱ་ཆུང་དུ་ཅང་རག་ལས་ཡོད། ལྟག་
པར་བྱེད་ཐབས་འདིས་མི་སྒྲིབ་སེམས་ཁམས་མཆོན་པ་སོགས་གཟུགས་བརྟན་
གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཐོན་ཆུང་ལྟར་ལྟས་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས།

༥༥ ཁོར་ཡུག་བཀོད་འབྲེ།

རང་བྱུང་གི་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དག་ལ་བརྟེན་པ་
བརྟེན་པའི་སྒྲིན་སྤྱི་རང་གི་དྲུང་སེམས་དང་རེ་སྒྲིན་མཆོན་པའི་སྒྲིན་དངགས་
དང་ལྟག་ཚུལ་མང་ལ། ལྟག་པར་སྒྲིབ་ཚུལ་དུ་མི་སྒྲིབ་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་
མེད་ཐབས་མེད་པ་མ་ཟད། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གིས་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་གཞིགས་
འདེགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདོན་ཐུབ།

སྒྲིབ་ཚུལ་ནང་དུ། མི་སྒྲིབ་མཐོང་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོར་ཡུག་འབྲེ་
བ་དང་། མི་སྒྲིབ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོར་ཡུག་འབྲེ་བ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། རོན་

འདུས་ལ་འོས་ཤིང་རིགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཁོར་
ཡུག་དང་མི་སྣ་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཐབས་ཅུལ་ལ་གཟབ་དགོས་སོ། །

ཚུམ་རིག་སྒོར་གྱི་གཞི་ཚུལ་ཤེས་བྱ་གནད་བསྟུས་ཙམ་རེ་ཞིག་ཇོགས་
སོ། །

མཐུག་གི་གཏམ།

དེང་དེབ་འདིའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བའི་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་དུ་རོགས་
འདེགས་གནང་མཁན་སྤྱི་དང་། པར་བཤུས་ལ་ཆད་ལྷག་ཡོད་མེད་ཐད་པར་
རྩར་བྱ་བ་སྤྱིར་རོགས་རམ་གནང་མཁན་བཙུན་མ་བསྟན་འཛིན་ནོར་འཛིན།
དགེ་ལྡན་དབང་མོ། མཐའ་མའི་བྱ་དག་གནང་མཁན་གྲོགས་པོ་ཚུ་རུ་མའི་
ཐབས་མཁས་དང་། འཕྲོང་སློ་བཟང་དར་རྒྱས་བཅས་ལ་བཙོས་མིན་སྙིང་
ནས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་བྱ། ལྷག་དོན་དུ་གྲོགས་པོ་གཟའ་རུ་དར་རྒྱས་དང་བཀའ་
བྱབ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཀའི་བྲེལ་བེང་གི་གསེང་ནས་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་སྒྲུབ་དང་
རྒྱབ་གཟུགས་རིན་མེད་དུ་བཟོ་སྒྲིག་གནང་བར་བཙོས་མིན་སེམས་གཏིང་ནས་
བྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷག་དུ་ཆེ་བྱ།

སྐུས་པ།

སྙན་ཆིག་རིག་པའི་རྗེ་དང་བྱ་ལ། །

འབྲུག་རྩལ་རྒྱས་སྤྲད་གཞུང་མང་ལས། །

བསྐྱུས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་དགེ་བ་ཡིས། །

ངག་གི་དབང་ལྷུག་དཔལ་ཐོབ་ཤོག །

ཕྱི་མ་སྒྲིག་པ།

ཕྱི་མ་གནས་དག་གི་ཞན་དཀོན་མཆོག་གྱུ་མཆོ།

སྒྲིག་མཁན་དུ་འདུག་མཁན།

སྒྲིག་བཟང་ཆོས་སྒྲིན།

སྒྲིག་མཆོ་ཡིང་།

[illegible]

Jamyang Choling Institute of Buddhist Dialectics

P.O. Gharoh-176215

Tehsil Dharamsala, Distt Kangra

H.P. India

Telephone : 91-1892-277250

E-mail : jamchoe@yahoo.com / jamchoe@gmail.com

Web : www.jamchoe.org

